

वेणी आगाऊन दिशी पाहिजे.
कीरकोळ अंकास.....२ आगे
नोटिशी वदल
१० ओळीचे आत ६० १
दर ओळीस.....६१ ०६
दुसरे क्षेत्र.....६१

बेराडसमाचार

Advertisement

below 10 lines ..... 2 Rs

Per line over 10 ..... 3 as

Repetitions Per line .. 2 as

THE BERAR SAMACHAR

VOL XXXVII AKOLA MONDAY 7 DECEMBER 1903 NO 47

वर्ष ३७ आकोला सोमवार तारीख ७ माह डिसेंबर सन १९०३ इ० अंक ४७

CITATION

In the Court of the District Judge Akola District.

Miscellaneous Civil Suit No. 1 1903 class XXII.

Whereas Reubem Joseph residing at Khamgaon has petitioned to this Court for grant of Letters of Administration to the estate of his deceased brother Alick Daniel Joseph resident of Khamgaon under Section 246 of act X of 1865. This is to notify to all whom it may be concerned that the claim of the said Alick Daniel Joseph to the said letters of administration will be finally heard and determined on the 19th. December 1903 at 10 A. M. at Telhara.

R. P. Colomb Deputy Commissioner 25 11 03 Akola District.

वाचा! (मौजच मौज हंसूच हंसू) वाचा!
तुमचा वेळ आनंदात जावा अी
तुमची इच्छा आहे काय ?

असल्यास खालील पुस्तके एकद्वार वाचाच
मोठमोठ्यांचे अपिप्राय मिळालेले आहेत.
नवीन तयार झालेली पुस्तके.
बंधुभेम अथवा सुंदरराव हंवीरराव,
कि० १॥६
मगिनीभेम अथवा कामांच राजपुत्र,
कि० १६०
दोन्ही एकदम घणाराम २ रुपयांत
मिळतील. व्ही. पी. ट. ख. माफ.

वासुदेव जनार्दन लेले, बुकसेलर-
मिरज.

जाहिगत

पाहिजे— हुशार व सुतार आणि गंधडी
कामाची माहिती असलेला मस्ट्री पाहिजे
आहे. त्यांस बोडा ठेवावा लागेल. पगार
दरमहा रुपये २९. खाली सही करणारास
समक्ष घेऊन घेतावे.

आकोला, W. A. Wilson
२२ नवंबर १९०३ लोकलफंड ओव्हरसि-
अर आकोला,

नोटिस

नोटिस बेशमी— गणपत वलद मन्हारी
गांवदे राहणार रसुआबाद ता० आकोला:—
यांस खाली सही करणार याजवडून

नोटिस देण्यात येते की तुमचे शेत मौजे
रसुआबाद येथील सैह नंबर ४ हे आझी
पन्थाने तुमचे पासून तीन वर्षा करिता वायद्या
समेत दरसाल रुपये १२० एकशे वीस
हा वाहण्यास घेतले आहे याचे स्वामीत्वाचे
रुपये १२० सान्यासुद्धा एकशेवीस तुम्हास
देण्याचे आहेत यापमाणे चालू पीकामुद्धा
तुम्हास तीनशे साठ रुपये दिले पाहिजेत
परंतु दोन वर्षांचा वायदा व चालू
साळ्या वायदा या सुद्धा १३६॥=॥
एकशे छत्तीस चवदा आणि सहा
पै कापून घेऊन बाकी तुमची रकम
रुपये २२३०=॥ दोनशे तेवीस एक आणा
सहा पै अमचे वकील रा० रा० नारायण
खंडेराव फडके यांचे पार्श्व अनामत ठेवि
ले आहेत ती तुम्ही यांचे पासून घेऊन
जावे. बाकी तुमच्यावर नुकसानी वदल
दावा तीन वर्षांचे पिकाचा करावयाचा तो
पुढे करू ही नोटिस दिली सही तारीख
१ माहे डिसेंबर सन १९०३ इ०

सही
गणपत वलद राबेजी पाटील
राहणार बालराबाद
ता० आकोले
द० सुद

नोटिस.
रा. रा. सिंदराम पाटील नेबरदार मालगुनार
बोरगांव बुजवळ ता. खंडवा जि. मलकुर
मुझाप खंडवा. यां.

खाली सही करणार याजकडून नोटिस
देण्यात येते की आझी विठ्ठल व. ठाकुर
पाटील मालगुनार बोरगांव बुजवळ याचा
दोन आण्याचा हिस्सा खेदी वेला आहे
त्यामुळे आतां आझी सदरहु हिशाचे माल
गुनार आहेत वरून आपणास या नोटिशीने
असे कळविले जाते की मौजे बोरगांव बुज-
वळ येथील जमीन अथवा कोणी रा-
जिनामा देऊन सोडलेली जमीन कोणास जूत
करण्यास देण्याची असल्यास वाजवळ अर्ज-
दफा २ पमाणे आमची संपत्ती घेतल्या
शिवाय जमीन जूतण्यास देऊ नये कारण
आझांस जमीन सुद्धकास्त करणे आहे.
कळावे. ता० ३ माहे १२ सन १९०३ इ०
सह्या.

खुशालराव गणपतराव देशमुख
व दत्तपतराव अभिमान दे-
शमुख राहणार अंदुरा व
निवा अनुक्रमे दस्तुर
सुद.

नोटिस.
बेदरुना व गणपतसा वलद देवचंदसा
वनिया राहणार बोरगांव बुजवळ तालुका व

जिहवा खंडवा पोस्ट बोरगांव बुजवळ.
यां.
खाली सही करणार याजकडून नोटिस
देण्यात येते की विठ्ठल वलद ठाकुर पाटील
मालगुनार बोरगांव बुजवळ याचा दोन
आण्याचा हिस्सा आझी तारीख १३ माहे
नोवेंबर सन १९०३ इतरी रोजी खेदी
घेऊन खेदीखतही जिष्ट वरून घेतले
आहे त्या आघार आझी वर दर्जविलेल्या
मालगुनारी हिशाचे पूगे मालक आहेत
सदरहु हिस्सा तुमच्या कबजात जुनिआ
ए. अ. क. साहेब नहादूर कोर्ट खंडवा याचे
डिप्रीव्हट्हूप तुमचे कबजात आहे व डि-
ग्रिपी रकम २४४॥=॥ शिवाय कोर्ट खर्च या
रुपयाचे आदाईत वर दर्जविलेला मालगुनारी-
चे हिशाचे आजपर्यंत झालेले उत्पन्न ने
असेल त्याजवळ हिशेब दाखवून डिग्रिचे
रुपयांत काही कमी पडल्यास आमच जवळून
घेणे व जास्त असल्यास आझांस परत देणे
सदरहु हिशेब गोपाळराव पटवारी बोरगांव
बुजवळ तालुका खंडवा यास दाखवून ही
नोटिस पावण्यापासून आठ दिवसांत रकम
देण्या घेण्याचा निकाल करून घेऊन सदरहु
हिस्सा आमचे कबजात घेणे नाही तर तुमचे
वर योग्य कोटीत फिर्दाद करू. कळावे,
तारीख ३ माहे डिसेंबर सन १९०३ इ०

सही
खुशालराव गणपतराव देशमुख व
दत्तपतराव अभिमान दे० रा०
अंदुरा व निवा अनुक्रमे
दस्तुर सुद.

मनुष्याचे या नरदेहानील
उच्चनम कर्तव्य.
(रा. रा. हरी चंभेचंद शेवडे पेशवारा
प्रिन्सीपाल ट्रेनिंग कालेज आकोला
यांचा निबंध.)
नंबर ६

या पलीकडे आपल्या प्रश्नास उत्तर
नाही. त्यांनी झटले तर मग " मग तुमच्या
कर्म theory त काही अर्थ नाही " असे
सांगून त्यांनी काही पाश्चात्य विद्वानांची या
विरुद्ध असणारी मते आझांस सांगितली.
बऱ्याचशा विद्वानांची या आमच्या मित्रा
प्रमाणे स्थिति असेल. ते एका बाजूचे ग्रंथ
पूर्णपणे पहातात व दुसऱ्या बाजूकडे साधारण-
ही लक्ष्य देत नाहीत. त्यामुळे दुसरी बाजू
ह्मणजे आपल्या इकडाले विचारांची बाजू
लंगडी आहे असे समजतात. आचार्य झाले.
श्री० विद्यारण्य झाले ह्या अवतारी पुरुषांचे
लेख असे कोटीबाज आहेत की त्यांच्या
विचारसरणीत आधुनिक महा पंडितांना देखी-
ल रतिमात्र बूक काढतां येणार नाही. अशा

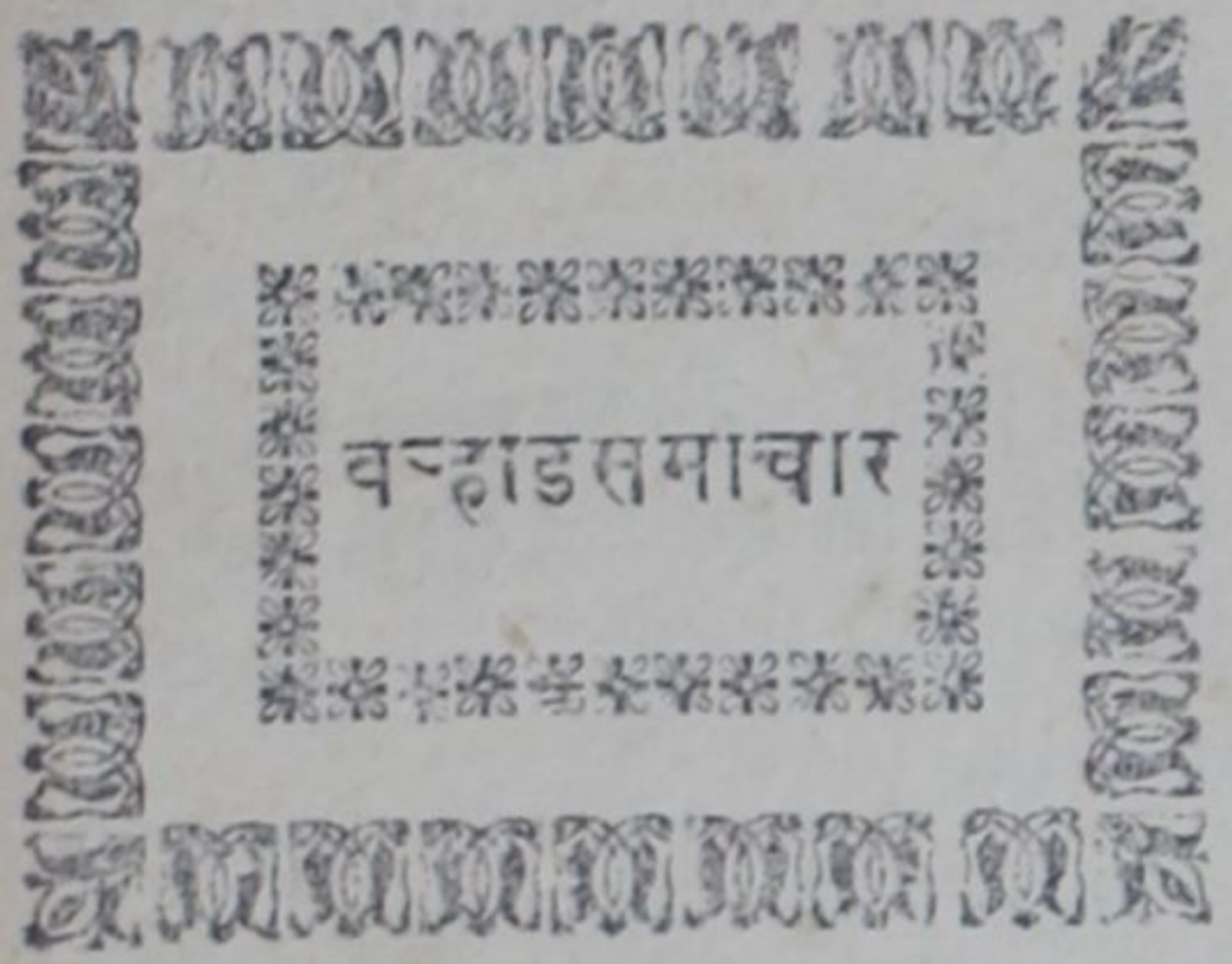
प्रकारचे त्यांचे ग्रंथ असून तर्क शास्त्रीय
ज्ञानाने ज्या आधुनिक विद्वानांच्या बुद्धीला
कुशाम्त्व आलेले आहे त्यांनी त्यांच्या कोटि-
क्रमांत शिरून त्यांचे सिद्धांत खरे आहेत
किंवा खोटे आहेत हे न पहावे व पाश्चात्य
ग्रंथ बुद्धीला अनायासाने पडतात ह्मणून त्या
मतांचा स्वीकार करावा याला एक तर
दुराग्रह झटले पाहिजे ! किंवा आवडते तें
व्यावे असे झटले पाहिजे किंवा त्याचा दोष
काल महिम्याकडेच दिला पाहजे. ज्यांनी
आचार्य आणि श्री. मद्रिद्यारण्य यांच्या
ग्रंथाची इंग्रजांत भाषांतरे केली आहेत त्यांनी
या ग्रंथकारास the most accurate thinkers
possible ह्मणवे आणि इतरांनी ते ग्रंथ trash
ह्मणून फेंकून द्यावे हा कालमहिमा नव्हे तर
दुसरे काय ? कै. मोक्षमुद्धर यांनी उपनिषदे
वाचल्या नंतर I wish to die the death
of a ब्रह्मावद असे ह्मणवे आणि आझीच
त्या ग्रंथातील मतांचा पाया बरोबर
नाही असे ह्मणून तीं मते टाकावीं हा देखील
काल महिमा नव्हे तर काय ?

दुसऱ्या एका विद्वान मित्रांची गोष्ट वरील
दोन्ही गोष्टीहून फारच चमत्कारिक आहे.
गुदस्त साली किंवा तिगस्त साली आपल्या
येथील युरोपियन क्लब गृहांत smcking
concert झाला होता व तो पाहण्यासाठी
तिकिट काढली असून नेटिव्ह लोकही गेले
होते. आझी स्वतः कांही गेलो नव्हतो. त्यांत
येथील साहेब लोकांनी अनेक प्रकारची सोंगे
घेऊन अनेक विनोदांचे प्रकार केले होते.
concert नंतर दोन चार दिवसांनी त्या
concert संबधाने एका विद्वान मित्रांशी आम-
चे सहज बोलणे चालले असतां त्यांनी एक
चमत्कारिक विधान केले ते ह्मणाले युरोपियन
लोक अशा अनेक शीतींनी सुखाचा आणि
आनंदाचा उपभोग घेतात. अशा प्रकारचीं
मुखे आपणांस नसल्यामुळे समाधानासाठी
वेदांतासारखे विचार आपणास स्वीकारावे
लागतात. या नंतर आझी प्रत्यक्ष प्रश्न विचा-
रला "फार प्राचीन काळां लोक परमार्थाच्या
मागे लागले ते त्यांस ऐहिक विषय सुखे
नव्हतां ह्मणूनच काय ? ते ह्मणाले " यांत
काय संशय ? आझी तें भाषण ऐकून
घेतले आणि मग त्या विषयी विचार करितां
आझांस अधिकच आश्चर्य वाटले. आमच्या
विद्वान मित्रांचे असे मत की या मनुष्य-
देहांत ज्याला इंद्रियजन्य सुखाची साधनें
यथेष्ट असतील त्याने या देहांत यथेष्ट विषय
सुखोपभोग घ्यावा. वेदांतातील विचार हे
कांही त्यांच्या करितां नव्हत. जे लोक दारि-
द्र्याने पोडलेले असतील व ज्यांचीं मनें सदो-
दित दुःखी असतील त्यांच्या करितां वेदांत
विचार होत. ह्मणजे यजेवेदांतांत उपनिषदे,
कठ, भंडुक इत्यादि दर्शोपनिषदे, श्री मद्रग-
वद्रीता, पंचदशी, व भारत भागवतांतील वेदां-

ताचीं सर्वे प्रकरणें हीं सर्वे दारिद्र्य पीडित लोकांकरितां आहेत. श्रीमंताना त्यांच्याकडे पाहण्याचें कांहीं कारण नाही. या विषयी विशेष लिहिण्याची जरूर नाही. पाश्चात्य राष्ट्रांची सुधारणा पाहून, त्यांचें ऐश्वर्य पाहून त्यांचे विषय-सुखोपभोग पाहून, तेच काय तें आयुष्यांतिल सार्थक असें मानून ज्यांचीं मनें एककल्ली झालेलीं आहेत व जे सुदैवें करून या जन्मीं सुसंपन्न स्थितींत आहेत त्यांचीं अर्शां मतें होणें अगदीं सहाजिक आहे. अशा प्रकारच्या विचारांच्या विद्वानांस इतकेंच सांगायचें कीं पुन्हां आणखी विचार करा. आपले इकडे तर अर्शा उदाहरणें आहेत कीं राज्य संपत्तीला लथ मारून लोक परमार्थाच्या मार्गें गेले आहेत. जनक राजा तर ऐश्वर्यामध्ये लोळत असून ही अत्यंत वैराग्य संपन्न होता हें तर सुप्रसिद्ध आहेच.

पुढें चालू

वऱ्हाडसमाचार

मिती मार्गशीर्ष वद्य ३ शके १८९९

इंडियांत स्थानिक स्वराज्याच्या संस्था दोन आहेत. लोकल बोर्ड ही पहिली संस्था असून मुनिसिपालिटी ही दुसरी होय. या दोन्ही संस्थांतून लोकांचे प्रतिनिधी घेण्याची योजना लार्ड रिपन साहेबांनी प्रचारांत आणिली आणि तेव्हांपामून आज अठरा वीस वर्षे लोकांनी निवडलेले प्रतिनिधी या दोन्ही संस्थांच्या कार्यमाला चालवीत असतात. या दोन संस्थासंबंधानें जे कांहीं अधिकार लोकांस चालवितां येतात ते अधिकार ह्मणजे आमचें स्थानिक स्वराज्य होय. ही अधिकारांची संपदा फार क्षुद्र आहे आणि इतक्या वर्षांच्या अनुभवानें आम्ही उच्चतम स्थितीला पोचूं अशी आझाला मोठी आशा होती. स्थानिक स्वराज्याच्या श्रेष्ठ गोष्टी आमच्या याचकृतीला लाभण्यासारख्या होतील असा मोठा भरंवसा होता पण आमच्या लोकांची तपश्र्या व्यर्थ गेली आणि त्यांचा स्थानिक स्वराज्याचा 'श्रीगणेशाय नमः' कांहीं सुटत नाही. राज्यकर्त्यांचें धोरण कांहीं अनुकूल दिसत नाही. आमचा विद्येचा पाठ पहिल्या धड्यापलिकडे जातच नाही. आमचे लोक इतके अत्रबुद्ध व दगडमठ आहेत हें अनुभवास आल्या नंतरही आम्ही या शाळेचा मार्ग सोडूं नये हें आमच्या प्रमूदतेचें लक्षण होय. जेथें श्रमाचें चीज नाही, व ज्या भूमीवर वृक्ष वाढत नाही, तेथें आमच्या स्थानिक स्वराज्याच्या बागवानांस पुणें व फळें मिळतील अशी आशाच नको. आशावाद चांगला खरा पण ही आशा देतील कांहीं मर्यादेषयंत सत्यवादी, असते आणि नंतर ती भृगजळा प्रमाणें मनोहारी पण व्यर्थ धांवाधांन करावयाच्य लावणारी असते.

आमच्या मुनिसिपालिटी व लोकल बोर्ड

यांच्या मधून सरकारी अधिकाऱ्यांचें वर्चस्व फार असतें. सरकार ह्मणतील ती पूर्वे दिशा असते. लोकांच्या वतांचे सभासद असतात पण त्यांच्या हातीं मोठीशी सत्ता नसते. सरकारानें या दोन्ही संस्थांचा उपयोग असा एकट्ट केला आहे की, अगदी सामान्य गोष्टी करण्याला लोकांच्यावतीचें सभासद हे चांगले खंबोर ह्माल मिळतात आणि सर्व अधिकारश्री मात्र सरकारी अंमलदारांच्या हातीं राहते. अलिकडे या दोन्ही संस्थांतील चालक लोक निराश व निरुत्साह असतात याला कारण भावी आशासमुदायांचा हिरमोड होय.

दुःखांत सुख इतकेंच कीं १९०२-०३ सालच्या लोकल बोर्डाच्या रिपोर्टमध्ये आम्ही तो अधिकार नोटनेटका चालविला आहे असें विधान आहे. रा० रा० हेअर साहेब यांस पूर्वीच्या कांहीं रिपोर्टांत असमाधानकारक स्थिती तितकी शोचनीय दिसली नाही ही आनंदाची गोष्ट होय. साही जिल्हा बोर्डाचे सभासद एकंदर १९७ असून त्या पैकीं ३२ सरकारांनी नेमलेले व १२९ लोकांनी निवडलेले आहेत. तालुका बोर्डाच्या रचने प्रमाणें एकंदर सभासद ३७७ असून त्यापैकी सरकारी नेमणुकीचे १२६ आहेत. डिप्युटी कमिशनर, असिस्टंट कमिशनर, तहशिलदार इत्यादि अधिकारी मिळून ३० लोक जिल्हा व तालुका बोर्डांतून सरकारी संधान कायम ठेवीत असतात. नियम असा आहे की जिल्हा बोर्डाच्या वर्षांतून चार सभा निदान चार चार महिन्यांच्या आंत भरल्या पाहिजेत आणि तालुका बोर्डाला कमीत कमी दोन महिन्यांच्या अंतरानें एक सभा मिळून वर्षांतून आठ सभा भरवाव्या लागतात. या नियमांचें उल्लंघन कोणत्याच संस्थेनें केले नाही.

सभासद निवडण्याच्या वेळा ऐन हंगामाच्या सुमाराला असतात आणि त्यामुळे पुष्कळशा लोकांस आपलें मत देण्याला फुरसत नसते. यासाठी सभासदाची मुदत ३१ मार्च अखेर चालूं ठेविल्यास नवीन निवडणुकी मतदार लोकांच्या फुरसतीच्या वेळी होत जातील व त्या योगानें निवडणुकी संबंधानें लोकांमध्ये विशेष चळवळ होईल असा कमिशनर साहेबांचा अभिप्राय आहे. आमच्या मते बोर्डाचे अधिकार लोकांस विशेष स्पृहीणीय वाटत नाही. आणि त्यामुळे मोठीशी स्पर्धा होण्याचा संभव नाही. त्या शिवाय सध्यां जे गृहस्थ सभासद होण्यासाठी येतात ते चांगले सुखवस्तु असल्यामुळे दुसरे कोणी त्यांच्या विरुद्ध उभेदवार ह्मणून येत नाहीत. निवडणुकीच्या लढाया जशा विजयतेत होतात तशा या देशांत होण्याचा संभव आम्हांस दिसत नाही.

लोकल बोर्डाचें उत्पन्न १९०२-०३ साली ७,३१,७६३ रुपये १४ आणे ९ पै झाले. या उत्पन्नाच्या ठळक बाबींचा उल्लेख आंकड्या निशी येणें प्रमाणें—

बाब	रक्कम (टोकाळ)
शाळापट्टी	११ लक्ष
जागरण्यापट्टी व लोकल सेस यांची शिल्लक	१११ लक्ष
सडक पट्टी	६८ हजार
कोंडवाडा व पोलिसचें	३४ कलम
	१० हजार

प्राथमिक शाळांची फी ३९ हजार
टाऊन फंड १ लक्ष १० हजार
काटन मार्केट १० हजार
बजारसेस १ लक्ष १४ हजार
प्राथमिक शिक्षणाकडे सरकारी ऐन देणगी ६६ हजार
इत्यादि.

या उत्पन्नापैकी एकंदर खर्च ९,६९,९९० रुपये ६ आणे ९ पै झाला त्याचा मुख्य मुख्य तपशील येणें प्रमाणें आहे.

बाब	खर्च
आफिसाचा आमला	१८ हजार.
हिशोब तपासण्यासाठी	१८॥- हजार
प्राथमिक शिक्षण	१ लक्ष ९१ हजार
दवाखाने.	२२॥ हजार
पेनशन वगैरे.	१९ हजार
सफाई स्वच्छता वगैरे	४४ हजार
काटन मार्केट	२४ हजार
इमारती	२९ हजार
रिपेरी	२१॥ हजार
सडका	११ हजार
रिपेरी	३९ हजार
पाण्याच्या सोयी	१२ हजार
पब्लिक वर्क खात्याची देखरेख.	४० हजार
इत्यादि.	इत्यादि.

वरील बाबी पैकीं हिशोब तपासण्याच्या खर्च फार असून तो कमी करण्या सारखा आहे असे लक्षांत घेईल. तशीच दुसरी बाब पब्लिक वर्क खात्याची देखरेख काढून टाकली तरी चालण्यासारखें आहे असें आम्हांस वाटतें बोर्डाकडे आणखी कांहीं अधिकार नवीन नेमले तरी ती गोष्ट फायदेशीर होईल असा पुष्कळांचा अभिप्राय आहे. आकोला, वाशिम, बुलढाणा व वर्णी या जिल्हांतून सार्वजनिक कामाकडे द्यावयाची रक्कम पुरी खर्ची न पडल्यामुळे पुष्कळशा रकमा जमाच राहिल्या ही गोष्ट चांगली दिसत नाही. या बाबतीत उमरावती व इल्लिचपूर या दोन्ही जिल्हा बोर्डांचा किता घेण्यासारखा आहे.

गांव सफाईचें काम तेव्हा व जळगांव येथें मुनिसिपालिटीच्या धर्तीवर चालतें. लोकांवर भंगोपट्टी सारखी वर्गीणी बसवितात आणि बोर्डा मारुत गांवची सफाई ठेवण्यांत येते. मे. हेअर साहेब यांस ही पद्धत चांगली पसंत पडली आणि ती लवकरच बाळारुास चालू करावयाची आहे.

रा. रा. दसरु वल्लद विधानी यांनी दोन शे रुपये खर्चून मालेगांव वृजस्व येथें जनावरांस पाणी पाजण्याची सोय करून दिली. पिंपळगांव काव्याच्या पाटील मजकुरांनी १००० रुपये वर्गीणी जमवून सरकारी चाव डी बांधली. वाशिम जिल्हांतिल वेणी बुजुरु ख येथील शाळेच्या इमारतीकडे आणि पेड गांव व चांदई येथील धर्मशाळेकडे गांवकऱ्यांनी शंभर शंभर रुपये वर्गीणी जमा केली. या गोष्टी लोकांच्या उदारपणाच्या असल्या मुळे त्या त्या सार्वजनिक गोष्टींचा उल्लेख रिपोर्टांत म्हणून करण्यांत आला आहे.

रिपोर्टाच्या शेवटी राजश्री हेअर साहेब यांनी उमरावती, आकोला, बुलढाणा व इल्लिचपूर या चार जिल्हा बोर्डांच्या व्हाइस

चेअरमनांच्या सत्कृतींचा निर्देश करितांना अनुक्रमें रा. रा. गणेश श्रीकृष्ण खापरडे, केशव गोविंद दामले, एम. एस. बापट आणि वार साहेब यांचा मुद्दाम उल्लेख करून त्यांची वाखाणणी केली आहे. आकोल्या संबंधानें रा. रा. रस्तुमजी साहेबांचा अभिप्राय उतरून घेण्यांत आला आहे तो असा की रा. रा. दामले यांनी आपल्या पूर्वीचे व्हाइस चेअरमन राव बहादूर भागवत यांचें चांगलें काम पूर्ववत्च चांगलें चालविलें आहे. यां जिल्हाच्या व्हाइसचेअरमनाला काम फार जबर असतें आणि कुमार हरभामजी यांचा अभिप्राय मी मोठ्या आनंदानें नमूद करितों की जी पुष्कळशी महत्वाची कामे करण्याला डिप्युटी कमिशनरांस वेळच झाला नसता ती राजश्री दामले यांनी करून दाखविली व त्यामुळे डिप्युटी कमिशनरांस विथांती मिळाली. हा सुंदर अभिप्राय वाचून आम्ही राजश्री आप्पासाहेब दामले यांचें अभिनंदन करावें तितकें थोडेंच आहे. अखेरिला राजश्री हेअर साहेब यांच्या गुणग्राहकते विषयी तारीफ करून स्थानिक स्वराज्याला अधिकाधिक वैभवश्री प्राप्त होवो असें आम्ही इच्छितों.

लोकमताचा प्रोक्ता

डाक्टर रामकृष्ण गोपाळ भांडारकर हे इंडियांतिल श्रेष्ठ पंडित आहेत. पाश्चात्य पंडितांमध्ये त्यांचा मान पहिला होय. यांची शिक्षणकला दक्षिण पाठशाळांतील विद्यार्थी नेहमी वालागतात. प्राचीन शिल्लेपें तांत्रपट इत्यादि लेखविषयक त्यांचे शोध विद्वन्मान्य आहेत. प्राकृत भाषेची ओळख उत्कृष्ट. निरनिराळ्या भाषांतील मूळचें साम्य हे नीट ओळखतात. मुंबई युनिव्हर्सिटीचे हे व्हाइस चान्सेलर व एल. एल. डी पदवीचे प्राप्त आहेत. सर्व कांहीं सद्गुण बंधनात आणक व निस्पृह आहेत. असा विद्वानांचा मुगुटमणी व्हाइसराय साहेबांनी आपल्या कार्यदें कांसिलांत प्रतिष्ठित केला ही आनंदाची गोष्ट मोठी यथाकाल झाली. हा नामदारी सभासदपणा प्रस्तुतच्या युनिव्हर्सिटी विल्याला चांगला प्रवर्तक होवो एवढेंच आम्ही ह्मणतो सरकार मताचा जोरा मोठा जबरदस्त होऊन सरकार आपली युनिव्हर्सिटीची लढाई जिंकणारच पण अशा वेळी डाक्टर भांडारकरांचा लोकपक्षीय बुद्धिवाद थोडा मार्गदर्शक होईल तर मोठा लाभ खरा! नाही तर, वृद्धापकाळ व पेनशनीची गुलचर्चा यांनी बुद्धिला मोह पडावा आणि लोकांस या अभिनंदनाचा पश्चाताप वाटावा. भवितव्यता कांहीही असो, ही नामदारी यथास्थक अर्पिली आहे ह्मणून व्हाइसरायांचे आभार मानोव तितके थोडेच! डाक्टर भांडारकरांच्या अल्पसा पारिचय जर आमक नसेल तर त्यांच्याविषयी केवळेकजण संदिग्ध बोलतात की ते सध्यांच्या विलाळाच जोरा देतील.

The Herar Samachar

MONDAY DECEMBER

7 1903

The progress of a country is commensurate with the progress of

its national institutions. Judged by this standard we think that there is a great future for India. She is bound to progress if she sticks to her noble sentiments that prevail on all sides in the deliberations of her diverse as-semblies. There are three great activities on the lines of which our people have been moving onward in their work of elevation. The religious, political, and social progress is in the hands of three different bodies which are well known to us as the Theosophic society, the National Congress and the Social Conference. To them is added the fourth institution which goes in the popular language as the Industrial Exhibition which is the adjunct of the National Congress and is the fore-runner of the revival of Native industries and commerce. We admit that we are as yet within the sphere of thought and speech. They will be translated into action at a proper stage of national life. The watch-words of these four organizations are in fact the keys of our national prosperity. These four great movements give an eloquent expressions to the aspirations of the Indian people. Upon their success depend all our hopes. They look like four separate departments of the new India as she is built upon the basis of English education, western competition and her traditions of old greatness. They conspire together to accentuate the progress of national evolution on all sides. Unless these inspiring influences blend together and commingle in perfect union there will not be the great good that seems to be in store for us. We cannot help being optimistic when we read the vast literature of these Congresses and Conferences. They perforce take us along the war-path of progress. The seed of national life that is ingrained in the hearts of the people cannot but grow and develop into a magnificent tree. This growth is to be the work of the four grand missions. These twenty years the thought of the people is being moulded on the constitutional lines of loyalty and self-help; and all this must not be for nothing. With all short-comings there is a great upheaval of self-sacrifice. It is now a matter of fact that people sit together to think of their national future. There are disappointments in the way. But they do not stop short the work of the great societies. They will be our severe instructors. It may be that we have paid very dearly for the lessons that we have learnt by this time. Unification is now possible and let us hope that in course of time we shall win over the Government to espouse our cause and to make India a really prosperous country. The future work is fraught with the antipathies of the ruling people. The conflict of Indian and English interests will of course be temporary and there will be a day when the Englishman will learn that his glory will be to let India alone.

"Natives."

"Why should the pioneer persist in calling us 'natives,' which, the Allahabad journal knows, is a term of contempt and is resented by the educated community? No body calls an Englishman or a Frenchman or a German 'a native' even in his own country. The word is applicable to barbarous races who have no

pretensions to civilised life. It was time that this contemptuous epithet was altogether discarded in relation to His Majesty's Indian subjects who were civilized at a time when the ancestors of the modern European races had scarcely emerged from the condition of primitive life." B.

व-हाडवृत्त

मेजर कोलंब डेपुटी कमिशनर यांच्या स्वारीचे पूर्वीचे मुकाम बदलले अमून पातुर्डी, मझलेड वगैरे वरून साहेब काळ रोजी जळगांवस दाखल व्हावयाचे होते. पुढील मुकाम येणे प्रमाणे:—

तारीख	मुकाम
६ ते १३ डिसेंबर	जळगांव
१४/१५	जामोद
१६/१७	तामगांव
१८/१९	तेल्हारा

रा. रा. इ. इ. फर्नान्डीज फॉरेस्ट कान्सर व्हेटर व-हाड यांस मयत डिकनसन साहेब यांच्या १ ले वर्गाच्या दळ्या र कायम केले.

उमरावती जिल्ह्यास नवान आलेले सि-व्हाल सरव्हेंट रा. रा. जे. एफ डायर यांस ३ रे वर्गाची माजिस्ट्रेटा देण्यांत आली.

रा. रा. कृष्णाजी अनंत तहशिलदार वर्ग २ यांस २९ वे सप्टेंबर पासून पेनशन नि-काळ्या कारणाने खालील प्रमाणे बदल्या देण्यांत आल्या:—

रा० रा०	तहशिलदारी वर्ग
सैफुद्दीन खान लालखान	२
शेख मुनीर	३ रा.
लक्ष्मण नारायण गोखले	१९० रु. पगारा चा वर्ग ४ थ

रा. रा. सैफुद्दीनखान तहशिलदार हे रजेवरून परत इल्लिचपुरास येतांच रा. रा. सय्यद फरूक हुसेन हे आफि० तहशिल. रांवरच मोर्शीला जातील आणि तेयून रा. रा. उत्तमराव यशवंतराव राजूरकर हे मूळच्या नायब तहशिलदारीवर चांदुरास परत येतील.

रा. रा. बाबाराव रघुनाथ पोलीस इन-स्पेक्टर हे रजेवरून मेळवाट तालुक्याला रुजू होतील आणि रा. रा. गोविंद रामचंद्र हे इनस्पेक्टरावरच इल्लिचपूर तालुक्याला परत येतील; आणि नंतर रा. रा. डब्ल्यू ए. स्टेसी हे तीन महिन्याच्या हक्याच्या रजे वर जातील.

व-हाडांतील हिंदुस्थानी शाळांतून तलीम उल-हुरफ भाग १ ते ४ व रा. रा. सरदार-खान यांचा व-हाडचा भूगोल ही पुस्तके चाळू करण्या विषयी हुकूम झाला.

आझास लिहिण्यास दुसऱ वाटें कीं रा० रा० गंगाधर बाळकृष्ण अवेर वकील खामगांव यांस देवाज्ञा झाली. वयोमानाने व क्षीणतेने त्यांचा देहांत झाला.

आकोल्याच्या कोर्टाची तपासणी करण्या साठी जुडिशियल कमिशनर येथे येणार आहेत.

दंड-जळगांवचे आण्णानी लक्ष्मण गोसावी व त्यांचे बंधु बाळकृष्णपंत यांनी आपल्या

बापाला वेगाने आजारी असतांना गांवांत आणिले ह्यापून त्यांस प्रत्येकी ९०/१० रुपये दंड खामगांवी करण्यांत आला.

रा० रा० कृष्णराव पुरुषोत्तम भट तहशिलदार यांस मजकपूराहून खामगांवात बदलले.

यंदाच्या इंटरमिजिअर परीक्षेत व-हाडांती ल खालील विद्यार्थी पसार झाले:—

वर्ग २	पास
दत्तात्रय रंगनाथ डोकस वाय. के. देशपांडे श्रीधर व्यंकटेश केतकर रामचंद्र रघुनाथ टीपनीस	
बा. ग. सापई त्रिंबक राजाराम विंगळे मालेखान महमदखान अनंत गोविंद नरगुंदकर श्रीधर वळवंत मुधोळकर	"

अरिष्ट टळले! — आमचे शहरचे कदी मचे मुनसिल सभासद रा. रा. निरझा आ-वासवेग खतीब व नायब काजी यांच्या प्राणावरच एक प्रसंग येऊन गुदरला होता. त्यांच्याच घरा शेजारी अमीर उल्लाखा नांवाचा रोहिला हकीम हा राहतो. याची बायको हरपली आहे आणि त्याच्या मनांत कोणी असे विचवून दिले की राजश्री मिरजा साहेब यांच्या चौकशीने ती सांपडेल आणि तसें करण्या विषयी त्याने त्यांच्या पार्शी अनेक वेळां गोष्टही काढली. राजश्री मिरजा साहेब हे कांहीं त्याच्या ह्याणण्यांत मन घाली-नात; ह्यापून त्याने त्यांच्यावर गेल्या मंगळ-वारी सकाळी ७ वाजतां सहाबारी पिस्तूल झाडले. पिस्तूलची गोळी दुशाला, रुईचा अंगरखा व काश्मीरी अंगरखा यांस चाटून ओझरती गेल्यामुळे काळजाच्या ठिकाणी गोळी थोडी चुकती वसरत गेली आहे. खूनच होत होता परंतु परमेश्वराने खेर केली! पुढे तो रोहिला हातांतील पिस्तूलाचा नेम धरून घरांत लपून राहिला. त्याला कैद कर-ण्याला मोठे प्रयास पडले; आणि राजश्री वळवंतराव खोळकुटे तहशिलदार यांच्या गोड गोड समजावणीला त्याने मान दिला. त्याला चावडीत नेले; तेव्हां त्याचे पिस्तूल, मोठा लुरा व तीरकमठा ही पोलिसांनी ताब्यांत घेतली. खुदाच्या मेहरवाने राजश्री मिरजा-साहेब यांस आयुष्याचा हा कौलपट्टा नव्यानेच मिळाला आहे ह्यापून आह्मी त्यांचे मनोभावे अभिनंदन करितों.

आकोला बाजारभाव

हंडी दर्शनी	९९॥
सांने २४१=	बांदी ७३॥
जवारी ३०/४९	जवस ८०
गहू	८० ते ९९
बाजरी	९० ते ९२
दांड	४
चणे	३१
तूप	७॥=
तेल	४॥
बई	७९
पापू	६०

जाहिरसभा

आज रोजी नायकाळी सामाजिक परिषदे ची वार्षिक सभा भरून मुखत्यार निवड-ण्यांत येतील; तर सुधारणेची आस्था बाळग-णाऱ्यांनी लायबरीत ९॥ वाजतां येण्याची मेहेरवानी करावी.

नोटीस

रा. रा. बालचंद बनसीलाल साहू दुकान आकोला यांस:—

या खाली सही करणार यांजकडून कळ-विण्यांत येते की आकोला ताजना पेठ येथे 'सिताराम सुंदरलाल' या नांवची सुमार बारा तेरा वर्षांपासून तेलाच्या व्यापाराची दुकान चालू आहे. यांत निम्मेचा मी आणि निम्मेत सुंदरलाल- हे दुकान चालण्याचे नांव परंतु या नांवचे निमे नफानुकसानीचे मालक तुम्ही. अशा भागीनदारीत दुकान असून ते चालण्यासाठी लागणारे भांडवल तुम्ही पुरवा आणि मी दुकान चालवून जे नफानुकसा होईल त्याचे निमेनिमे उभयतां जबाबदार अशा शर्तीवर दुकानची स्थापना असल्या प्रमाणे गेल्या दिपवाळी पर्यंत मी काम केले त्या नंतर आजारी पडल्यामुळे तुम्हा माझे विचारा वाचून दुकानाचे नांव बदलून माझे काम करण्याची पर्वा न देवितां 'बाल-चंद बनसीलाल' ह्याजने तुम्ही आपले एव-व्याचे नांवाने व्यापार चालू ठेविले यासाठी कळविले जाते की गेल्या दि-वाळी पासून तुम्ही माझे भागणीत व्य-पार करण्याचे बंद केले असल्या त्या दिवसां पासून मी तुमचे कोणतेच नफ-नुकसान वगैरेचे कल्याचा जबाबदार होण-नाहीं. दुसरे असे की मी आजारी अस-ले संधीत तुम्ही दुकानाचे गुमास्त्यास सर्व माणसास अनुकूल करून घेऊन दुका-ची शिक्षक, कागदपत्र, माल सामान आ-भाष्याने घेतलेली इमारत आपल्या ताब-ठेऊन उधारीही वसूल करित आहां. या-ठी कळविले जाते की नोटीशी पा-चार दिवसांत मागील सर्व हिशे-मला समक्ष द्यावा व हिशोबा उ-निघेल तें माझे मला द्यावे. त्याच प्र-दुकानाचे सामान निमेनिमे वाटून द्यावे दुकानची इमारत मी महिबूबला याजपा-भाष्याने घेतलेली आहे ती खाली क-द्यावी. या प्रमाणे अगर या पैकी कांहीं क-ण्याचे वारिले गेल्यास रिती प्रमाणे तस-केळी जाईल व त्याबद्दलचे सर्व गोष्टीस तु-जबाबदार व्हाल. सदरदुची नकळ सुंदरल-गुलावराव यांच्याकडेस या बाब-त्यांच्याही उत्तरासाठी पाठावेली अ-कळावे. तारीख ६ माहे डिसेंबर १९०३ इसवी.

सही

सिताराम बळद लक्ष्मण राहणार ताजना निशाणी हात असे.

वर्तमानसार

रा. रा. बाळ गंगाधर टिळक यांस आपल्या चौकशी मे० लुकस साहेब यांस सवेर आज पुनः चाळू होईल.

हरिद्वारा प्रमाणे जगन्नाथपुरीस जाणाऱ्या पात्रिकद्वारा कर बसविण्याचा बंगाल सरकारचा विचार चालू आहे. त्यामुळे तिकडी लोकांत वरीच अस्वस्थता उत्पन्न झाली आहे.

पय्याळा संस्थानांत सिमन्या नजीक एक कोळशाची खाण सांपडली आहे. या खाणांतून घोक्या प्रयासाने कोळसा निघू शकतो व तो घातां वापरण्यास कारभर उप-योगाचा आहे या खाणीची जागा सिमन्या-पासून १७ मैल दूर चामी या नावाच्या खिडीत आहे.

यापुढे निरनिराळ्या जातीचे लागणारे कागद इंडिया ऑफिसमधून न पागवितो ते हिंदुस्थानांतिल कारखान्यांतूनच खरेदी कर-ण्याचे मद्रास सरकारने ठरविले आहे व या खरेदी करिता अडीच लाखांची रक्कम निरा-ळी काढण्यांत आली आहे.

आख्या राज्यांत कोणीही गोवड कळ नये असा कायदा गोंडच्या ठाकरे साहे-बांनी केला होता, या विरुद्ध गोंड संस्था-नांतिल मुसलमान लोकांनी हाजर प्रांताचे पोलिटिकल एजंट, मुंबई सरकार व हिंदुस्था-न सरकार यांजकडे अर्ज केले होते. पण या तिन्ही अर्जांचा निकाल मुसलमानांच्या विरुद्ध झाल्याबद्दल काठवाड टाईम्स पत्रावि-रुद्ध समजते. फार नाही !

पूर्वी आसाम प्रांतात राहत अपलेले मि. जॉली या नावाच्या गृहस्थांनी बंगाली पत्राचे संपादक वावू सुंदरनाथ बोनर्जी यांजवर रु. २०००० नुकसान भरून घेण्याबद्दल कलक-त्ता कोर्टात फिर्याद मांडली असून हे काम जज्ज मि. सेल यांजपुढे चालू आहे. निकाल काय लागतो तो पाहणे आहे.

मासीडोनिया कडील हालचाल— आस्ट्री-या व रशिया येथील वकिलांनी पॅर्टीला असे कळविले आहे की त्यांच्या शेवटच्या पत्राचा जबाब जर लवकर त्यांना मिळाला नाही तर मुक्तानाकडून परस्पर जबाब मागावा लागेल वार्शागतन येथे सेक्रेटरी हे व सैनार व्हेरीला यांनी कनालच्या संस्थांचा ससुद्यावर ता. १९ रोजी सभा केल्या. या तहाने युना-इटेडला कनालच्या काही मागावर पूर्ण आक्तरारी मिळाली आहे या तहांत आणखी अशी शर्त आहे की, युनाइटेडस्टेटने पनामा ला १० मिलियन डालर दिले पाहिजेत व पनामाने कालंबीयाच्या कर्जाबद्दल कोळची-याला काही माग दिला पाहिजे.

रंगून येथील बॅरिस्टर मि. ए. पी. पेनेल यांस काही दिवस कोर्टांतून वकिली करण्याची मनाई करण्यांत आली होती, ती मुदत संपल्याने ते हल्ली रंगून मुकामी सर्व कोर्टांतून वकिली करू लागले आहेत.

पतिपाळा पासून १७ मैलांवर गिरीनदीचे काठी एक सौन्याची खाण सांपडली आहे. ह्या खाणींतिल कोळसे घातांतिल उपयोगास चांगले पडतात.

चाकू व काऱ्या हांचा कारखाना— सिताबडी येथे मि. फाटक वकील, ह्यांनी चाकू व काऱ्या यांची कारखाना काढला असे समजते. माल बरा असतो झणतात.

नागपुरास तारीख १ जानेवारी पासून तो ता. २६ नोव्हेंबर पर्यंत ८,१७२ मनुष्ये प्हेगने मेली. हल्लीचे मान ८०१९० आहे.

ज्या तऱ्वांवर धर्मोपदेशकाच्या उपदेश-रूपीमध्य इमारतीचा पाया रचवायचा यांतच जर तथ्य नसेल, ती तऱ्वे जर लोकांच्या मनांत पुण्यवृद्धि उत्पन्न करणारी नसतील तर धर्मोपदेशकांचे वीरव्यर्थ आहे झणून मूळ पाया चांगला पाहिजे. झणजे इमारत टिकाऊ व मनोहर तयार होते. यासाठी चांगले विद्वान धर्मोपदेशक सर्वत्र पाठविले पाहिजेत असे डाक्टर मांडारकर यांचा अभिप्राय आहे.

मि० रोसबरी व इंग्लंडचे कर्तव्य— मि० चेंबरलेन यांनी जो हल्ली ब्रिटिशचा भाव मांडला आहे त्यामध्ये अनेक धोर आपले बुद्धिमानमर्थ्य माळ्या कर्तुर्गिने दाख वीत आहेत. या बुद्धिवळाच्या डावा मुळे लॉर्ड रोसबरी यांना जे विलक्षण औत्स-क्य आले आहे ते त्यांना कित्येक वर्षांत आले नसे. मि० चेंबरलेन यांनी आपल्या व्यापारी धोरणाचा दिशा अधिकारील भाषणांत थोडोशी बदलली आहे त्यामुळे लिबरल पक्षालाच त्यांच्या सूचनेच्या विरुद्ध तक्रार करण्याची स्फूर्ति आली आहे असे नाही. पण कानसरव्हिटिडपक्षाकडील त्यांचे जिवलग मित्र सुद्धा त्यांची कृति नापसंद करीत आहेत. श्रीकृष्णासारखा लॉर्ड रोसबरी यांचा ओढा लिबरलपक्षाकडे घेता, पण या पक्षांतिल काही फडणवीसांना यांची मते आवडत नसल्यामुळे त्यांना काही काळपर्यंत कोणालाच मदत न करता व कोणाचीच बकिली न करता तटस्थ बसावे लागले.

गेच्या आठवड्यांत काठवाडांतिल विद्वत्-गड येथे एक भयंकर धरणीकंपाचा धक्का बसला तसेच गेल्या रविवारी रात्री केडा येथेही धक्का बसल्याची बातमी आली आहे, सुदैवाने नुकसान वेगळे झाले नाही.

काश्मीरांत कुल प्रांतांत एक सरोवर असून त्याचे तिन्ही वजूस उंच कडे आहेत. या कड्यांमध्ये इंद्रीनील मणी अतोनात सापडतात नुकताच तेथे २ फूट लांबीचा एक इंद्रीनील मणी सांपडला आहे असे सिविल मिलटरी गॅझेटवरून समजते ! ह्या खाणी खणण्याची परवानगी एका साहेबाने काश्मीर दरबारा-पासून मिळविली आहे.

दररोजची मोठाली पत्रे वाचण्यास लोकां ना वेळ नसतो झणून एक पैसा किमतीची जगचे निवडक बातम्यांची पोष्टकाडीवर छापलेली पत्रे युरोपांतिल पॅरिस वेगळे ठिकाणचे लोक सुद्धा काढू लागले आहेत.

हल्लीचे जर्मनबादशाहा देशाभिमानाचे ढक ब्रताचरण करणारे आहेत. टोपी, बूट, पाटलूण, हातमोजे, कपडेलस वेगळे सर्व पहेरावाच्या वस्तू जेवढ्या जर्मनीत तयार होतात तेवढ्याच घ्यावपाच्या, परकीय वस्तूस बिलकूल हात लावावयाचा नाही, असा जर्मनबादशाहाचा कटा निर्धार असून हे ढक ब्रत पाळण्यासाठी ते सदैव जपत असतात असे प्रसिद्ध झाले आहे.

दुधाच्या गुंड्या— अमेरिकेंतिल एका शोधकाने असा शोध लावला आहे की, दुधाचे एकदम लोणी काढून घेऊन शेष राहिलेले दूध यंत्राच्या साहाय्येने घट्ट गोड्या-सारखे करून नंतर काही रासायनिक प्रयो-गाने त्या दुधास हार्तीदंतप्रमाणे कनकर करून त्याच्या गुंड्या करता येतात.

वर्षा, तिराहा तुषपळ, माघात, खंडना व दुर्गावादा निरुच्छांतिल पुष्कळ खेड्यांतून ही प्लेग पसरला आहे.

मद्रास येथे झालेल्या गव्हरमेट स्पेशल टेस्ट परीक्षेच्या कामांत काही दगा झाला असे झणतात. हा दगा करणाऱ्या लोकांचा खात्रीलायक जो सुगावा लवून देईल त्यास १००० रु. बक्षीस मिळतील असे मद्रास सरकारने प्रसिद्ध केले आहे.

न्यूझीलंडमध्ये— पिकरिशियल टारीफ नावाचा कायदा पास. चाहावर त्या वेदांत जी जकात घेण्यांत येत अस ती या कायद्याने रद्द करण्यांत आली आहे.

बेयन व झारेविच ही ती वरील दोन रशियाची लढाऊ गळवते सुगापांतून आशियांत आख्यात तिकडे रशियांचे आरमार जपानपेक्षा अधिक होईल असा अजमास आहे

शिकंदराबाद येथील डेक्कन टाईम्स पत्रा-च्या एडिटरावर विश्वातवात केश्याची फिर्याद झाली होती मेसर्स लॅम्प आणि मेयो हे फिर्यादी होते. हेर व दचे मुख्य प्रधान महाराज कृष्ण प्रसाद यांजपासून बेटेच्या १,००० रु. ची अफरातफर केली व एक खोटाच चेक दिला असे त्यांच्यावर आरोप होते. चौकशी होऊन ई महिने सक्तमजुरी व १,००० दंड किंवा आणखी दोन महिने सक्त मजुरी अशी शिक्षा झाली. दंड फिर्या-दीस द्यावयाचा आहे. अपील होणार आहे.

चीनांतिल नाण्याच्या निर्मितीत फेरबदल होत असल्यामुळे हिंदुस्थानांतिल कापसाच्या गिरण्यांचा फायदा होण्याचा संभव आहे. काही महिन्यापूर्वी १०० डालर्सची किमत ११९ रु. होती पण हल्ली ती वाढली आहे. चीनबरोबर हिंदुस्थानचा व विशेषतः मुंबई-च्या गिरण्यांचा व्यापार आहे व अमेरिकेचा ही आहे. परंतु अमेरिकेत कार्नेर किंवा संप झाल्यामुळे अमेरिकन माल कमी येऊ लाग-ल्यामुळे मुंबईच्या गिरण्यास थोडी तेजी आली आहे असे दिसते.

आमची जुनी जी पंचाइट पद्धत होती ती हल्लीच्या सारखी लोकांस भिकारी व नीतिभ्रष्ट करणारी नव्हती, पण या इंग्रज-तांने, सर्व काही आधी अशी घेवडीने, हा न्यायरूपी जुगाराचा अड्डा स्थापन होऊन लोकांस भिकारी करण्याचा प्रकार मात्र सुरू झाला आहे. युरोपियन जुरर कित्येक कामांत जो अक्षम्य असा अन्याय करतात व इंग्रजन्यायाधीश जे त्यांस पाठवून देतात ते नेटिवांस आता चांगल्या रितीने समजू लागले आहे व त्याबद्दल त्यांस फार वाईटही वाटत आहे; पण नेटिवांच्या मनांत जो पिढीजादा पापमीळपणा आहे तो यांस अजून या गोऱ्या जुरीदारांसारखे होऊं देत नाही. हा सर्व प्रकार असा आहे तोपर्यंतच सर्व ठीक आहे. आणि बेटनसारख्यांनी तोपर्यंत तरी उगीच बसावे हेच चांगले आहे. नेटिव जुरर इंग्रज जुरराचा किचा बळवू लागले झणजे जशास तसे होऊन जाईल, आणि मग बेटन सारख्यांन फारच त्रास होईल.

धर्मवेड्या मिशनरींचा मत्सर मोठा विल-क्षण. ब्रह्मदेशचा धर्मगुरू बौद्ध पंथी आहे. त्याला 'तयानयंग' झणतात. त्याची निवड पूर्वी राजा करी आणि तोच क्रम लफटेनेट गव्हरनर यांनी १२ वे तारखेस अंमलांत

अणिला. इंग्रजी अधिकारी वही धर्मगुरूला गादीवर बसवितो हा तरी काळमहिमा होय! मिशनरींचा आक्षेप की या गोष्टीने बौद्ध-धर्माला राजाश्रय मिळतो. मिशनरी मुसल मानांमाणेच धर्मीय आहेत. इंडियात ख्रिस्ती धर्माची सरकारी संस्था असून या निवृत्त काव्यावधि खर्च हातो. हा नेमणूक बंद केली झणजे खरोखर सरकारी औदसिन्य व न्यायीपणा व्यक्त होईल. मिशनरींच्या हो-क्यांत अंजन कोण घालील वों !

हिमालयाची आकर्षण शक्ति— हिमालय पर्वतास पुष्कळ आकर्षणशक्ती असून तिचा हिंदुस्थानांतिल भूभूतभागाच्या रचनेवर फार मोठा परिणाम पडत असतो. आज जर हिमालय पर्वत एकाकडे जाऊन तेथे सपाट जमीन झाली तर संपुष्ट सर्व वानुंजी पुष्कळ मार्गे सरून मुंबई, कराची, कलकत्ता, मद्रास वेगळे शहरे, बंदरे नाहीत अशी स्थिती होईल-गिरण आणि राजपूर या दोन शहरांमधिल अंतर लघोतिवशाखच्या साधनांनी मोबलें तर ते पत्यक्ष सांखळी टाकून मोजलेल्या अंतरापेक्षा एक सवंध मैल कमी परो याचे कारण लघोतिःशाखांच्या ग्रंथं वर हिमाल य-च्या आकर्षणशक्तीचा परिणाम पडतो हेच होय, असे अटीकडे सर्वे करणाऱ्या मंड-ळीने ठरविले आहे.

हयेंतून एक येणे— आगगाडीची शीळ ३३०० यार्डे अंतरावर एकू जाते. आगगा-डीचा खडखड आवाज २८०० यार्डे, बंदुकीचा आवाज व कुत्र्याचे भूकणे १८०० यार्डे, मानवी प्राण्यचा आवाज १००० यार्डे, बेडकाचा डराव डराव शब्द आणि रात्रीच्या तिड्यांचे किरी आंरडणे ८०० यार्डे एकू जाते, जमिनीवर उभे राहून बोलले असता ३०० यार्डे उंचीवर स्पष्ट एकू जाते, परंतु उंच जागेवर उभे राहून बोलणाऱ्या धनुष्याचा आवाज खाली फक्त १०० यार्डे एकू जातो.

कराची येथील नाटकगृहांत गेल्या रवि-वारी मोरवी नाटकगृहाची प्रयोग चालू असता गेलरींतिल लोकांनी एकदम तुफान करून तेथील सूर्या खालील प्रेक्षकांत फेंकण्या. त्यामुळे किमेक प्रेक्षांस दुखापत झाली व एक तासपर्यंत प्रयोगाचे काम बंद पडले होते. दुखापत झालेल्या लोकांस हॉस्पिटलांत पाठविण्यांत आले. दंग्याचे कारण समजले नाही.

जाहिरात

अगोप्य संधी!! स्वस्तपणाची कपाल!!! आझास दोन सेकंड झड इंग्लिश मंड बायसिकलस सर्व सामाना सहित विहावया-च्या आहेत आगास वापरून घेईच दिवस झाले आहेत व हल्ली आझी वापरीत आहे. मशीन चांगल्या स्थितीत आहे व विकण्याचे कारण आझास जास्त किमतीची फ्रॉन्टिल बायसिकल विकत घ्यावयाची आहे. आझी निमें किमतीस झणजे रुपये ९० व ९९ स देऊं मुदत दिसेंबर १९०३ पर्यंत ठेवित्री आहे. पुढे या किमतीस मिळणार नाही झणून अशी अमूक्य संधी फुकट दवडूं नका जास्त माहिती पाहिजे असल्यास खात्रील पर्यावर पत्रव्यवहार करावा.

राज उदानीराम ऊर्फ राजेश्वर त्रिंबक देशमुख वाशिप.

अनमः श्री गणेशाय.

आर्यवनोपधाळय— मुर्डी ता. दापोली आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न आला तर पैशे परत देऊं व यांचे आरोग्यार्थ आणखी एखादे उत्तम औषध घ्यावे लागण्यास तें फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धान्यवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक. मनोरसाहक, कान्तिवृद्धिवर्धक, अग्नी सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीभिश्च अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदी नसून खालील विकारांवर आ अत्यंत उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनाने नपुंसकत्व, स्वप्ननय्य व इतर घातुपात, उन्हाळे, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्भ संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रसं, कोच, घातुचा पातळपणा, स्त्रियांची घुगणी छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर, जीर्णज्वर, अग्निमांस, मस्तकबुल, मूळव्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविचार, बाळंतरोम मुष्टिभयनादि घातक संवयीने आलेली कृशता ह्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते, पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून घातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कामोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जडाज भरपूर पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्तिकाक्रीडा मिळाल्या व नियम मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुढूष, व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत घण्यास अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपाचे आंत मिळणार नाहीत एकदम चार दमयांवर कितीही वेणारास टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत ट. ८६ आणि पडेल. अनुपात खर्च सोबत रोखीने किंवा वही. पी. ने खालील पत्रावर मिळतील. दर:—

३९ गो. १ रु. ७९ गो. २ रु.
११९ गो. ३ रु. १६९ गो. ४ रु.
२७९ गो. ६ रु. ९९० गो. १० रु.

आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने घातुची भरपूर, पाक गुटिका वगैरेही माफक दराने मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व साधनाच मोठा वयाटलाग मागवावा, फुकट देऊं टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीने किंवा वही. पी. ने पाठवू.

सूचना—अलिकडे २३ वर्षे आजारले बरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी डॉगी लोकांच्या जाहिरातीस ऊत आला असून इतकी आमचेच जाहिरातीची हुबहुव कापी करून ते ग्राहकांचे डोक्यांत धुळ फेकित आहेत. करिता आमची सकल देशबंधून अग्नी सविशय प्रार्थना आहे की, ज्यांस खरी शस्त्रोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनी आमचीच औषधे खालील चिन्सूक्त सही पत्रावरच मागवावी.

पत्ता-ऋणशास्त्री पेंडसे वैद्य.

मु. ३३ ता. दापोली
जि. रत्नागिरी

ORIENTAL GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE COMPANY LIMITED

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C.P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.

FUNDS EXCEED TWO CRORES AND TEN LAKHS

Claims paid for over One Crore and Fifteen Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security.

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are unnumbered instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month or less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,
for C. P. Berars & Khandesh.

जाहिरात.

डिसेंबर अखेर पाऊणपट किंमत

अजय गुणकारी वल्ल्या

वृद्धिक दंडावर:—रोग्याचे अंगास स्पर्श न करितां नुसती दाखवून विषबाधा नाहीशी होते. एका मुळीने हजारों मनुष्ये उतरतात असा पंडीमेत्रक्यांनी स्वतः अनुभव पाहून उताऱेले रोग्यांची नांविनी आख्या पत्रांत पसिद्धि केली आहे गुण न आख्याय पैशे परत. माहितीचा कागद सोबत मिळेल. किंमत दर मुळीस ११ प्या. पो. व वही. पी. ८२

सर्व दंडावर:—ही वल्ली उगाळून डोक्यांत नुसते अजय केले कीं तारकाल विषबाधा नाहीशी होते. माहितीचा कागद सोबत मिळेल. किंमत दर मुळीस रु. १ पा. प्या. व वही. पी. ८४

नाख्खर.—ही वल्ली नाख्खर नुसती लोवती ठेवावी. लून वगैरे लवकर नाहीशी झालून बरा होतो. किंमत दर मुळीस ४४ पा. प्या. व वही. पी. ८२

हीव खापावर:—हा वल्ली हाताप बांधवी असतां हीव येण्याचे बंधु होते. किंमत दर मुळीस ४४ पा. प्या. व वही. पी. ८२

वेडावर:—पेशाख्खाचे शिवाय कोणत्याही विकाराने मस्तक किंमत व वेडेपणाची पूर्ण चिन्हे दिसू लागली असतां या वल्ल्याचा नुसता कानांत बांधून उपयोग केल्यास सात दिवसांत वेड जाते असा अनुभव आता आहे किंमत रु. ९ पा. प्या. व वही. पी. ८४

सदर वल्ल्या डिसेंबर १९०३ अखेर पर्यंत पळुगार दराने मिळतील. सर्व वल्ल्या एकदम बेगारांस पा. प्या. व वही. पी. वद ४४ पत्रकील.

नारायण गणेश पंडलिक
खानेजल-कुकर पेस पग. नि.
कुत्रावा इत्यादी मुंबई.

जाहिरात.

हेतू—मिस्टर इ. एन्. डॅकिन ह्यांनी लिहिलेल्या पुस्तकाचे भाषांतर, ह्यांत हेतू ह्या रोगाची मागील व हल्लीची माहिती व त्यापासून बचाव करण्याचे अनुभविक उपाय सांगितले आहेत. हेतूच्या दिवसांत हे पुस्तक वाचल्याने फार फायदा होईल. किंमत सहा आणे.

मोर्तद भास्कर जो. ३३
डि. ३० डोणे ऑफिस, अकोला
(वऱ्हाड.)

जाहिर खबर

आकोले येथील सर्व लोकांचा कळविण्यांत येई की येथील एका उदार सद्गुरुस्थाने, जे गोरगरीब लोक ह्याची लस टोचून घेण्या करिता पुढे येतील, अशा लोकांसहितां ९० (पन्नास) रुपयांची देणगी दिशी आहे. आणि हेतूची लस टोचून घेतल्या नंतर त्यांनी रोजची रोजी काम करून मिळविल्याची शक्ति दोन तीन दिवस राहणार नाही व त्यांची पोशपाण्याची भेसोय होईत

ह्यापुन मऱ्हाळा रोजी चार आणे प्रमाणे चार दिवसांचा एक रुपया नगद दिला जाईल. लस टोचण्या करितां मी स्वतः, दररोज सव्वा आठ पासून पावणे नऊ वाजे पर्यंत बॅरिटेनल हिल्स पेन्सरी मध्ये (पुला जवळील दवाखान्यांत) हजर राहीन; आणि जो कोणी हेतूची लस टोचून घेण्याकरितां येईल त्यास फार सुधीने लस टोचून, व लस टोचून घेतल्या नंतर प्रत्येक सजुरदाराप एक रुपया नगद दिला जाईल. या हत्याने लोकांना हेतूची लस सुधीने टोचून घेण्याची हुकूम आल्यास वरील उदार सद्गुरुस्थान आणखीही देणगी देण्यास तयार आहेत. या सद्गुरुस्थाने नांव सध्यां कोणास समजूं नये अशी त्यांनी हुकूम दर्शविली आहे.

आकोला (सही) इ. डब्ल्यू. रेडी.
ता. २८ आक्टोबर १९०३. ले. कर्नेल. आयु.
एम्. एस्.
सिंहिल सजिन. जिल्हे
आकोला.

श्रीमद्भागवतांतर्गत
रासपंचाध्यायी

(व त्यावरील)

शिवकल्याण

याची

विस्तृत आवीवड टीका

आजपर्यंत पसिद्ध न झालेला हा मुक्त ग्रंथ जुन्या हस्तालिखित प्रतीवरून छापून काढण्याचा आमचा विचार आहे. ग्रंथ येत्या वर्षी प्रतीपदेस तयार होईल. ग्रंथची किंमत अगोऊर जाणे डिसेंबर १९०३ अखेर पाठविणारास अठ आणे ठेविली आहे. आकोल्या बाहेरील वर्गांदारांस शिवाय दोन आणे टपाल हांशील पडेल.

ग्रंथ सुमारे साडेचार हजार असल्यामुळे ८ आणे टपाल अगदीच थोडी विमत आहे. टाईप साधारण मोठा दापण. वर्गीणी पाठविणे ती ८० दसम्रय कृष्ण कोरडकर आकोला याचेकडे पाठवावी. वर्गीणीदारांची नावे पसिद्ध वेळी जातील. पुस्तकाचे सर्व उत्पन्न दमरे जुने ग्रंथ पसिद्ध करण्याकडे लावणार आहां. परमेश्वराची इच्छा असल्यास रत्नम हळुहळु वाढत जाऊन पुष्कळ जुने ग्रंथ बाहेर निघतील. अशी सध्याच अधिक लिहून उपयोग नाही.

आकोला (गणेश बळवंत मोडक
२ नवंबर १९०३) बी. ए.
संपादक.

वरी करा !! अपूर्व लाभ !!

अशी अमोल संधी
पुढा येणार नाही.

श्री शंती प्रासादिक औषधालय कंपनी

स्वामगांव आठवडे बाजार
खाली लिहिलेली सर्व प्रकारची औषधे व पुस्तके, संगीत नाटके विकायतीने मिळतील. ८१ आणा पाठवून वयाटलाग मागवा. पुष्कळ मल्लूपून सर्तिकाक्रीडेही मिळाली आहेत. आखी करे सोप्याची बक्षीसही देण्याची भोव ठेविली आहे. एक लोपपत्रे आहे

वेणारास व पांच रुपयाचे वर वेणारास ५ किंमत अगळ वेऊन बाकी राहिलेल्या किंमतीबद्दल वही. पी करू. पांच रुपयाचे वर माल वही. पीने पाउविडा जाणार नाही.

औषधाची यादी व किंमतः—

होळ्यांत अयरा फुलकोव लाठी	५. आ.
असऱ्यात. १ डवी १—०	
गरमीचे दव्यास मलम	
गुण तीन दिवसांत. डवी	१
भद्रे पचण्यास मलम डवी.	१
गनकर्णाम मलम डवी	
कान टनकत असऱ्यास केमरादि	
अर्क वाटली	०४
कान फुटून पूरक पाणी वहात	
असऱ्यास वाटली	०४
घुळण्याचीवर मलम डवीला	०४
होळ्यातील उता नाहीशा करणाऱ्या	
अर्क वाटलीस	०८
जांभेतील नद झाल्यास मलम डवी	१
महाभारीवर रामबाण १६ गोळ्यास	१
पळेगाची पाठीवर रामबाण मलम डवी	१
तोडावरले मूकम नाहीसे करणारे	
मलम डवी	०८
घांतील डेंद्वीर नाहीसे करणारे	
औषध तोळ्यास	०४
घांतील टेंकण बंद करणारे	
औषध तोळ्यास	०४
दंतपंचन डवीला	०४
भिजू उतरण्यास अर्ध्या तासांत गुण	
मुळीस	१
हिवावर १६ गोळ्यास रु.	१
काळ्या रंगाचा गोडा रंग करणारे तेल	
वाटलीस	१

ही वरील सर्व औषधे हाळील परभाव मिळतील. उत्तमकरिता टिकीट अर्धा आऱ्याचे पाठविणे पाहिजे त्याबऱ्ण उत्तर मिळणार नाही.

पत्ता—दयालदास मोतीदास झेंडे. म्यानेजर—श्री शनी प्रासादिक कंपनी आठवडे बाजार. स्वामिंन (वऱ्हाड)

जाहीर खबर खरेदी करा !
रास्कोपची थेट व स्वरी पेटेंट वॉचेस नकली मालास भुळून घेसे खर्चू नका.

रेलवेच्या व इतर अचानक कामास हेंच वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच परिश्रमा मत्तेंच निरुक्त वेळ दाखविणारे असून इतर दाखित प्रपणि यास नेहमी रिपेरीची नळर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष पुरविण्याची आवश्यकता नाही. हाचून जंगलांत वहेर फिरणारे लोकांचे तर हें सोबतीच आहे असे अनुभवांस आले आहे. यानकरिता ज्याला अपऱी वेळ घरोघर एलण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस जणजे इंजिनियर, कॅम्पनर, ओव्हरसियर, फोस्ट काप्तरव्हेटर व इतर प्रवासी लोकांस हें वाच घेणे विषयी आणी खात्रीपूवक शिफारस करितो. आमची रास्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी याचून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण

आऱ्या गुणाची प्रचीति तीच आपे आप दाखवितात, इतकें लिहिले असतां वस्त आहे. ही घड्याळे आपलीस्तःच शिफारस आजपर्यंत करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रथेक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून घालवून ते वेळ घरोघर दाखविते अशाबद्दल ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जाणी भदारी अऱ्याने शिरावर आहे.

सूचनाः—पुढील नमुना २१ लाईनच्या मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान	
रोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे	
१२ लाईन ओपनफेस	४०
१२ " हंटिंग	५०
गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.	
१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे	१५०
१२ " हंटिंग, नकशीचे	२५०
मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.	
रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रॉंग १८	
१२ " सेकंद काळ्यासह	२०
१२ " मध्यभागी सेकंद काटा असले	२९
१२ " हाऊ हंटिंगचे	२०
१२ " हंटिंगचे	२०
१४ " रिस्ट वॉच	२०
इन्वन्वेंटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे	
१२ लाईन ओपनफेस	२०
१२ " हंटिंग	२०
१४ " रिस्टवॉच	२०
सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे	
१४ लाईन रिस्ट वॉच	२०
१४ " हंटिंग	३५
१८ व १२ " ओपनफेस	३०
१२ " सेकंद काळ्यासह	३२
१२ " मध्यभागी सेकंद काटा असले	३५
१२ " ओपनफेस मुंदर नकशीचे	३५
१२ " हंटिंग	४२
लेडीज वॉचीस १४, १८, वयारट गोल्ड	
रुपये ६५-२०० पर्यंत.	
सी. हिनीगर आणि कंपनी.	
ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे	
सोड एजंट.	
९ हाव्ही रोड, मुंबई	

स्टोअर सप्लायर्स
आऱ्या गिरण्या, जिनिंग फॅक्टरी, म्युनि-सिपालिटी, वाटरवर्क, इंजिनअर्प इरिगेशन लोकल बॉर्डस् वगैरेना लागणारे व मुंबईतील इतर सर्व प्रकारचे सामान फारच माफक दारानें पुरवितो.

धी ग्लोब स्टोअर्स कंपनी.
जनरल मरचंट्स
काळजा देवी पोस्ट
मुंबई.

जाहिरात
गीताभाष्य. पूर्ण तयार. मराठी भाषांतर व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापर्थतच किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचें शारीरभाष्य मराठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून मासिक पु. द्वारे निघे. गीताभाष्यापेक्षा तिपट ३ वर्षांत संघे. वर्षाची अ. व १२६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बक्षिस.
का० वा० लेले वाई

मुंबई बँकची सर्व्हिग्स बँक
आ बँकत खाली दिलेल्या अटीना ठेवी ठेवितो येतात.
कोणत्याही वर्षाचे १ ली जानेवारी आणि ३१ दिसेंबर यांच्या दरम्यान एक हजार रुपया पर्यंत पैसा ठेविता येईल.
ठेवी देान अथवा अधिक इसमांच्या नावावर ठेविता येतील. आणि तें पैसा त्या पैकीं एकास अथवा जास्त इसमास अगर त्यापैकीं मयताचे मार्गे राहिल त्यास किंवा त्यास काढतां येईल.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुप या प्रमाणें दिले जाईल. व्याजाची आकारणी प्रत्येक महिन्याची नी वऱ्ष्टि शिल्लक प्रमेळ तिनवर केली जाईल. मात्र पांच हजारारवऱिल शिल्लक रकमेस व्याज नाही.
नियमांच्या प्रती बँकत अर्ज केल बसतां मिळतील.
मुंबई ब्यांक } J. Kinniburgh
आकोला ४१०३ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त ! !
हें अत्यंत पटकदार व लोक प्रिय मासिक पुस्तक पोस्टेजसह अवऱ्या १२ आण्यांत मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी यऱ्पेक माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षीस मिळते. त्वरा करा आणि अंक रोखीने किंवा वही० पी. नें मागवा.
पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास स्वणदाळ प्रो. गडहंगलज, इ० कोरहापूर.

दन्तकुसुमाकर
खाली लिहिलेल्या दाताच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या दाताच्या विमारीवर हें औषध एक रामबाण मात्तऱच आहे.
काम अकसीर का दातो मे दिखते हे हम ।
चाट डंते की हरेक मर्ने उढाने हम ॥
मोठी डवी.... १ रु.
लहान ,, ... ॥-

दातावर जाळें जमणे, ते पिवळें होणे, हिरव्या टुळणे, दात आवणे हळू लागणे, कमजोर होणे, वेगा पडणे, फिडे पडणे, वाकडे तिकडे होणे, नेहमी खपल्या पडणे कठीण वस्तु दातानी फोडतां न येणे, दात मळकट घाणेरडे राहणे, त्यातून रक्त वाहणे किंवा दुःख हाणें इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाही-शीं होतात, प्रथेक दिवशीं याचा उपयोग कर्याने वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून राहणार नाहीत. निरंतर दात स्वच्छ आणि स्वच्छकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर कृष्ण जनरल मर्चंट्स
आकोला.
पत्ता— नंदलाल वर्मा म्यानेजर क्रेण्ड अँड कंपनी मयुरा.

देखना चाहिये क्या मुक्त कदार काती हो ।
हुंढत फिरते हरेक सिम्त कदारों है हम ॥
हें पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळाने फडके यांचे "वऱ्हाडसमाचार" छापऱ्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

बाह्यगर्वा टपालहाशिलासह ..... २ रु
 वर्गणी आगाऊच दिली पाहिजे.
 किरकोळ अंकास.....२ आणे
 नाटिशी बद्दल
 १० ओळीचे आंत ६० १
 दर ओळीस.....४१ ०६
 दुसरे खेपेस.....४१

Mofussil .....
 All Subscriptions to be paid
 advance.
 Single copy ४

बेराडसमाचार

THE BERAR SAMACHAR

VOL XXXVII AKOLA MONDAY 14 DECEMBER 1903 NO 48

वर्ष ३७ आकोला सोमवार तारीख १४ माहे डिसेंबर सन १९०३ इ० अंक ४८

Advertisement
 below 10 lines ..... 2 Rs
 Per line over 10 ..... 3 as
 Repetitious Per line ,, 2 as

जाहिरात

बेराड पंतप्रधान सन १९०४-१९०५
 इसवी साला करितां आवकारी हरास
 खाती लिहिलेल्या तारखांस होतील.
 वर्णा (यवतगाल) तारीख २३ ते २५
 जानेवारी सन १९०४ इ०
 उमरावनी— तारीख २८ ते ३०
 जानेवारी सन १९०४ इ०
 इल्लिचपूर— तारीख ३ ते ५ फेब्रुवारी
 सन १९०४ इ०
 अकोला— तारीख ८ ते १० फेब्रुवारी
 सन १९०४ इ०
 वाशीम— तारीख १५ ते १८ फेब्रुवारी
 सन १९०४ इ०
 बुन्दगाण— तारीख २२ ते २५ फेब्रुवारी
 सन १९०४ इ०
 हल्ली चालू असलेल्या पद्धती प्रमाणे
 गावठी दाख, अफू, गांजा, आणि ताडी
 याची मजूर केलेल्या दुकानांत किरकोळ
 विक्री करण्याचे हक्क देणारी कमिशनर
 साहेबांचे कचेरीत ह्यासाठी देण्यांत येतील.
 R. W. G. MARSHALL,
 नागपूर, ता. कमिशनर आफ
 ११५२१०३३. एवैतस
 मध्य प्रदेश आणि बेराड

नोटीस

नोटीस बेशमी दत्त वल्लद बापु पाटील
 राहणार मौजे टाकळी खाती तलुके जळगांव
 जामोद पोष्ट असलगांव यांस.
 खाली सही करणार याजकडून नोटीस
 देण्यांत येते की, आम्ही आमचे टुकानचे
 शेत मौजे टाकळी खाती येथील सर्वे नंबर
 ८६ एकर मुठे १५४१९ आकार रुपये २६
 चे खात उदमान वल्लद चंद्रमान पाटील यांचे
 नावे असून यातील अजमाप ५ एकर उत्ते-
 वडील तुम्ही तोंडी बटाईने केले त्याचा ठराव
 असा की लागवड वेगरे तुम्ही लाऊन जे
 शेत घेतले त्यांत जो पेर होईल तो आमचे
 मालकी बद्दल निमे आह्मास आयता बावा
 व सरकारी सारा अह्नी दावा.
 या प्रमाणे ठरले असून सदरहू करारा प्रमाणे
 दोन वर्षे तुमचा माल निघत आला तो आ-
 ह्मास देला नाही. हल्ली सालमजकुरी ह्मणजे
 सन १३१३ फसली मालचे पीक बाजरी व
 तीळ तुम्ही त्यांत पेरली तो माल तयार होऊन
 आह्मांस आमचे मालकीची निम्मे न देतां
 तुम्ही सालीम परभारे नेला तो किती झाला
 हे समजत नाही त्यास अजमास आमचे हि-
 शाची बाजरी सावरगांव पायलीची मण ८=॥
 व तीळ मण १ याचे दाम बाजरीचे रुपये
 ४= व तीळचे दाम रुपये ४ एरूण रुपये
 ८= तुम्ही आह्मास देऊन आमचे सहीचा
 पावती नोटीस पावल्या पासून आठ दिवसाचे
 आत घ्यावी व शेत आमचे तब्ब्यांत द्यावे
 या प्रमाणे न केव्हास रिती प्रमाणे तबवीज

कोर्ट मार्फत वरून भरून घण्यांत येईल.
 कळावे, ता० ५११२१०३ इ०
 सही.
 मनसुकदास देवकिमान मालक
 तुळसाबाई व मुळाबाई तर्फे
 मुखयार गोपाळ माधव
 बादलापूरकर सावरगांव
 तलुका जळगांव पोष्ट
 असलगांव दस्तुर
 खुद.

नोटीस

नोटीस बेशमी— संपत वल्लद चंद्रमान
 पाटील राहणार मौजे सावरगांव तलुके
 जळगांव जामोद पोष्ट असलगांव यांस:-
 खाली सही करणार याजकडून नोटीस
 देण्यांत येते की आमचे शेत मौजे सावर
 गांव ता० जळगांव येथील सर्वे नंबर ३४
 चौतीस पैकी टिकेमोहाचे एकर ५४९
 आकार रुपये ९४८ चे खाते पुढीलक
 वल्लद मंगू पाटील यांचे नावे असून याती
 ल दान तृतीयांश ३ हिस्सा सन
 १३१३ फसली सालचे पिका पुता तुम्ही
 आमचे जवळून भाड्याने रुपये २४ ला के-
 ला. गाचा तुम्ही भाडपट्टा करून दिला
 नाही. तुम्ही यात पेरलेला कापूस
 आह्मांस, आमचे भाड्याचे मालकीचा असून
 तो न देता नेला ह्मणून तुम्हास नोटीस
 देण्यांत येते की आमचे मालकीचे रुपये
 २४ व नोटीशीचा खर्च, असे आठ दिव
 सात देऊन आमचे सहीची पावती
 घ्यावी असे जर तुम्ही केले नाही तर
 रिती प्रमाणे कोर्ट मार्फत फिर्याद करून
 खर्चासुद्धा रुपये भरून घेण्यांत येतील
 मग तुमची तक्रार ऐकली जाणार नाही.
 कळावे, तारीख ५११२१०३ इ०

नोटीस

नोटीस बेशमी शेख महिबूब वल्लद शेख
 रहिमान लांकडे विकणार राहणार आकोला
 नवाचपुरा यास:-
 खाली सही करणार याजकडून नोटीस
 देण्यांत येते तुम्हास शंभर
 टन लाकूड जळगांव येथे व त्याचा दर
 ७ रुपये १२ आणे प्रमाणे ठरला त्या
 प्रमाणे करारनामाही लिहून दिला आहे.
 चार महिन्यांत शंभर टन लांकडाची म-

रती करून देऊ त्या प्रमाणे व्याणव
 ९२ टन दीड ०१॥ पड्डा लाकूड आ-
 पण मौजून घेतले व आठ टन लाकूड
 मौजून घेतले नाही. आपले कडे गाड्या
 लाकडाच्या पाठविलेल्या आपण वापस
 पाठविल्या. आतां आह्मास लाकडे नकोत
 तुम्ही बाजारांत अगर दुसरे कोणासही विका
 असे ह्मणाला त्या प्रमाणे आह्मी लोकास
 विकल्या त्याचा भाव कमी आला तो एक-
 दर १२ रुपये. आह्मी आपले पासून
 १२५ रुपये लाकडे काटण्याबद्दल पुर्जा
 लिहून देऊन घेतला व त्या शिवाय
 पासाकरितां व गाडीभाड्या करितां कि-
 रकोळ घेतले ते पाचशे एकवीस ५२१
 मिळून ६४६ मिळाले बाकी रुपये मौजून
 दिलेल्या लाकडापैकी रुपये ६८०=॥ व
 आठ टन लाकूड आपण नको दुसऱ्या-
 स विका ह्मणून सांगितले त्यांत दर
 टनास रुपये १॥ प्रमाणे भाव कमी आला
 ती नुकसानी रुपये १२ झाली आहे ते
 १२ रुपये व वरील रुपये ६८०=॥
 मिळून ८००=॥ आपले कडे निघत आ-
 हेत ते ही नोटीस पावल्यापासून चार
 दिवसाचे आंत रुपये देऊन आमची पाव
 ती घ्यावी व आमचे नांवचा पुर्जा आहे
 तो परत देणे. असे न केले तर कोर्ट
 मार्फत फिर्याद करूं व ह्या नोटीशीचाही
 खर्च तुम्हास द्यावा लागेल. कळावे. तारीख
 ७११२१०३ इ०

सही

निशाणी पायस वल्लद मवानी
 महार राहणार नवाचपुरा आ-
 कोला याचे हातचा असे.

जाहीर नोटीस

अंजनगांव सुर्जा व इतर ठिकाणचे शेत
 सावकार यांस:-
 खाली सही करणार याजकडून देण्यांत
 येते की, अंजनगांव येथे सीताराम मस्काराम
 व नरोबा माधोबा या नांवाचे बडिलोपार्जित
 दुकान (सावकारी) आज पावतो चालत
 आहे, ह्या दुकानची सर्व व्यवस्था ३४ वर्षी
 पूर्वी सीताराम मस्काराम हे पहात असत, परंतु
 ते वारल्यापासून आज तागाईतपर्यंत दुकानची
 सर्व व्यवस्था मीच पहात आहे. आमचे
 वडील नरोबा माधोबा यांनी आपल्या
 मृत्युवेत न शोभे असे वर्तन ठेविल्यामुळे
 व त्या संबंधांत इस्टीची अफरातफर
 होऊ लागल्याने यांच्यांत व आमच्यात
 फारस्त रजिष्टर हाऊन यांनी दुकान
 व इतर स्थावर जंगम इस्टीवरील सर्व
 मालकीचे हक्क सोडून दिल्यामुळे सर्व
 मालकी आमचेकडे आली आहे तेव्हा
 नरोबा माधोबा व्हायशी कोणीही कोण-

त्याही तब्ब्याचा देववरीचा व्यापार करूं
 नये; केव्हास त्याजबद्दल दुकान अगर
 बडिलोपार्जित स्थावर जंगम इस्टेट जबाब-
 दार राहणार नाही कळावे. तारीख १०
 माहे डिसेंबर सन १९०३ इ०
 सही
 तुकाराम नरोबा राहणार अंजनगांव
 ता० दर्यापूर जि० इल्लिचपूर
 दस्तुर खुद.

मनुष्यांचे या नरदेहांतील उच्चतम कर्तव्य.

(रा. रा. हरी मोरेश्वर शेवडे पेनशनर
 प्रिन्सीपाल ट्रेनिंग कालेज आकोला
 यांचा निबंध.)
 नंबर ७
 ही जी वर दोन तीन उदाहरणे दिली
 आहेत त्यांवरून लक्षांत येईल की इंग्रजी
 विद्येच्या योगाने आयुष्यातील कर्तव्याच्या
 संबंधाने आपल्या विद्वानांची मने प्राचीनांच्या
 मतांहून फार भिन्न झाली आहेत. कित्येक
 विषयमुखोपभोग हेंच सार्थक मानतात व
 आपल्या हल्लीच्या पारतंत्र्याच्या व दुःखाच्या
 स्थितीमुळे देशसेवा किंवा परोपकार हें आयु-
 ष्याचें सार्थक असे कित्येक मानतात. आपले
 पारतंत्र्य आणि दुःखो स्थिति या संबंधाने
 इतकेंच सांगावयाचें की " नीचैर्गच्छत्युपरि-
 च दशा चक्रनेमिक्रमेण " या व या सारख्या
 सिद्धांती वचनांवर भरवंसा ठेवून स्वस्थ रहावे
 ही स्थिति बदलून पुन्हा आपणांस स्वातंत्र्याचे
 आणि मुखाचे दिवस सृष्टिक्रमाच्या नियमा-
 प्रमाणे येतील. जगाचें चालकत्व आपल्याकडे
 नाही. सर्व जगाचा चालक आपल्या इच्छे
 प्रमाणे सर्व गोष्टी घडवून आणतोच आहे.
 रावण, शिशुपाल, वक्रदंत इत्यादि पुरुषांचा
 बंदोबस्त करण्याकरितां लोकांनी काय उद्योग
 केले असतील ते असोत. परमेश्वरानेंच अवता-
 र घेऊन त्याचा बंदोबस्त केला हें आपणांस
 माहित आहेच. शिवाय रजोगुण आणि
 तमोगुण यांचा ज्यांवर अधिकतर अंमल आहे
 असे कोट्यावधि लोक आपआपली ऐहिक
 कृत्ये करित आहेतच. परंतु ज्यांच्या पूर्वपुण्या
 ने त्यांच्या मध्ये सत्वगुण आणि विद्या ही
 विशेष उदय पावली आहेत अशा थोड्या
 गृहस्थांनी आत्मज्ञान प्राप्तीमध्ये आपले आयु-
 ष्य घालवावे आणि या संसारयात्रेपासून मुक्त
 व्हावे हें त्यांस योग्य आहे. विद्वकानंद
 स्वामींनी आपल्या व्याख्यानांत एके ठिकाणी
 असे सांगितले आहे की फार विवेकी मनुष्य
 मोठ्या नेटाने अभ्यास करील तर तो याच
 जन्मांत कृतकार्य होईल.

वऱ्हाडसमाचार

मिन्तो मार्गशीर्ष वद्य ११ शके १८९९

सरकी

सरकी संबंधाने एक सुंदरसा निबंध सरकारी शेतकीच्या मासिक पुस्तकांत नुकताच प्रसिद्ध झाला आहे. त्याचा मुख्य आशय असा आहे की सरकी संबंधाचा एक मोठा उद्योग इंडियांत उभारण्यां सारखा आहे आणि देशी कारखान्या विपरीत लोकांची उत्कंठा अलिकडे विशेष प्रदीप्त आहे तेव्हां सरकी विपरीत कांहीं औद्योगिक माहिती आज संकलित करण्याचा आह्मी विचार केला आहे.

आमच्या प्रांताची ख्याती कापसाचा मुख्य ह्मणून फार जुनी आहे आणि उत्तरोत्तर कपाशीचा पेरा आमच्या प्रांतां फारच फार वाढत जात आहे हे आह्मी अनेक प्रसंगी आंकड्यानिशी दाखविले आहे. हल्ली कपाशी संबंधाचे विविध कारखाने या प्रांती मोठ्या उदयास आले आहेत. कापूस वठण्याचे कारखाने शहरोशहरी पसरले आहेत इतकेंच नाही तर खेड्यापाड्यांतून देखील कापूस वठण्याची यंत्रे रात्रंदिवस काम करितांना या चार महिन्यांत दृष्टीस पडतात. कापसाचा साधारण पुरवठा होईल असा रंग दिसला की एका वर्षाभराच्या कालांत जिनिंगची चिमणी मुभुत्कार करण्याला प्रारंभ करिते. कापूस वठण्याच्या कारखान्या प्रमाणे ठिकठिकाणी वठलेल्या रुईच्या गठज्या बांधण्याचे कारखाने देखील झपाट्याने चालू आहेत. या दोन्ही कारखान्यांची विपुलता फार झाली इतकेंच नाही तर व्यापारी श्वाओडिने या औद्योगिक कारखान्यांचा सध्याची चलती पुढे अशीच राहिल असा संभव दिसत नाही. अशा सर्वांत जर सरकीचे कारखाने निघतां तर कपाशीच्या कारखानदारांच्या औद्योगिक चळवळीला निराळी दिशा लागेल आणि एकंदरीने मोठा फायदा होण्याचा संभव आहे.

सरकारी इनस्पेक्टर जनरल, शेती खातें हे लिहितात की, गेल्या दुष्काळा नंतरच्या सालापामून सरकी द्वीपान्तरावर फार जाऊ लागली आहे ही गोष्ट लोकांच्या पूर्वीच लक्षांत येऊन चुकली असेल. सरकी दिवसानुदिवस महाग वकली जाते हे पदोपदी विलायतेस जाणाऱ्या खंडोगणती सरकीची आठवण देत असते. इंडियाची सरकी सव्यां इंग्लंडांतो हळू शहरी जात आहे. गेल्या ४ वर्षांचे आंकडे असे:-

वर्ष.	बंगाली मण.
१८९९-००	६१८७९
१९००-०१	३१९०००
१९०१-०२	२८९०४००
१९०२-०३	४९६३६००

विलायतेस हल्ले कारखानदार या सरकीचे तेल काढतात आणि हे तेल तिकडे बंगाली मणाला १॥॥ रुपये विकले जाते. इतक्या स्वस्त

भावांने तेल विकूनही मोठा फायदा कारखानदारांस मिळत असतो. मुंबईचेच भाव गेल्या जानेवारीचे पाहिले तर आढळेल की गाळीव द्रव्यामध्ये सरकी सारखा स्वस्त पदार्थ कोणताच नाही; आणि गाळीवामध्ये सरकीचा समावेश अलिकडेच होऊ लागला आहे. गेल्या जानेवारीचे भाव येणे प्रमाणे:-

तेल काढण्याचा पदार्थ	बंगाली मणी
पदार्थ	भावे रुपये.
जवस	६
भुईमूग	९०१
तीळ	९
करडी	४०१३
सरकी	१०९

या भावावरून पाहतां सरकी अती स्वस्त आहे. कपाशीचे तेल ज्यांनी उपयोगांत आणिले आहे ते ह्मणतात की या तेलाचा उपयोग तिळाच्या किंवा भुईमुगाच्या तेल प्रमाणे चांगला होतो. पण सरकीची देप चांगली असते तथापि ती इतर धान्याच्या देपी इतकी चांगली नसते आणि त्यामुळे तिला तितकी किंमतही येत नाही हे विसरतां कामा नये. सरकीचे भाव कपाशीच्या हंगामांत स्वस्त असतात पण त्या भावांत देखील चलचिचल पुष्कळां होत असते. सरकीचा उपयोग तेलाकडे अजून निश्चितपणे व यथास्थितसा होत नाही ह्मणून सरकीच्या भावामध्ये स्थिरपणा कधीच येत नाही. विलायतेस सरकी नेण्याला मुंबईच्या किंमतीवर शेंकडा ६० प्रमाणे एकंदर खर्च येतो आणि एवढा खर्च देऊनही विलायतच्या कारखानदारांस सरकीच्या तेलाचा व्यापार फायदेशीर वाटतो त्या अर्थी इंडियांत हा उद्योग चांगला लाभप्रद होईल असा आह्मांस पक्का भरंवसा आहे.

आमच्या देशांत सरकी ह्मणजे जनावरांचा मलिदा होय. दुभत्या गाईह्मशीस व तसेच बैलांस व रेड्यांस सरकीचा रतीव लावितात. उद्देश असा की या पुष्टीदायक सरकीने जनावर चांगले तानेंतवाने, चपल, व तयार होईल. सरकीने दूध कसाला चांगले चढते आणि लोणी दुधाला पुष्कळ येते. व्याभागांत कापूस पिकतो तेथील गुरादारांस सरकी आपोआप मिळते आणि त्यांचे दुधदुध तें चांगले नांवाजण्या सारखे असते. शेतीची जनावरे देखील चांगली धटपुष्ट, ताकदवान, व दर्शनीय असतात. उदाहरणार्थ वऱ्हाडचे बैल ह्मणजे घोड्या पेशाही सरस व अधिक उपयोगी अशी आख्यायिका आहे. अलिकडे चांगल्या बैलांची निपजच कमी झाली आहे हे मात्र असमाधानकारक होय. सरकी हे पौष्टिक अन्न आहे. सरकीचे तेल काढून नंतर सरकीची देप गुरास देण्यांत यावी एवढाच फरक नवीन उद्योगाने करावयाचा आहे सरकीचे तेल आमच्या देशांत निघू लागले पाहिजे. हल्ली खंडोगणताने सरकी विलायतेस जात आहे ती बंद झाली पाहिजे. तिचे तेल येथे निघून तेल बाह्य राष्ट्रावर पाठविण्यांत येईल तर तो व्यापार या देशाला चांगला लाभेल. आणि सरकीची देप आपल्या गुरादारांस खायला मिळेल. हल्ली जिनिंग फ्याक्टरी फार वाढल्यामुळे शेतांतला कापूस सरकी सकट तसाच विकला जातो. शेतकऱ्याला सरकी लागली तर ती त्याला विकत घ्यावी लागते आणि देशान्तरावर सरकी जाऊ लागल्यामुळे त्याला सरकी फार महा

ग पडते व त्यामुळे शेतकऱ्याच्या गुरादारांस सरकी मिळत नाहीशी हेत चालली आहे. शेतीच्या दृष्टीने हा मोठाच तोटा होत आहे.

सरकीचे तेल विलायतेसच पाठविले पाहिजे असें नाही. त्याचा इकडेही पुष्कळ उपयोग होण्यासारखा आहे. लोकांस तें तेल बाजारांत स्वस्त दराने मिळू लागले ह्मणजे आपोआप त्याचे नानाविध उपयोग मुचतील. या तेल पामून लोणी निघते तें लोण्या प्रमाणे उपयुक्त आहे. या तेलाचा सावणाच्या कृतीकडे पुष्कळ उपयोग होण्यासारखा आहे. जी गोष्ट सरकीची आहे ती जवस, तीळ, करडी, खसखस, भुईमूग इत्यादि गाळीव द्रव्याला चांगली लागू पडते. हे पदार्थ बाह्य राष्ट्री जाऊ देणे हितावह नाही. त्यांची तेल काढून नंतर त्यांची देप आपल्या जनावरांस मिळेल तर त्या दोन्ही बाबी विशेष फायदेशीर होतील. हल्लीं गाळीव द्रव्ये जशीच्या तशीच विलायतेस जातात व परिणामी आपल्या लोकांस तिकडील कारखान्यांतून निघालेले निरनिराळे पदार्थ विकत घ्यावे लागतात.

सरकीचे तेल काढण्याला देशी घाणे चालणार नाहीत. गाळीव द्रव्यां पामून तेल जलदी निघते पण या घाण्यांतून सरकी फार टणक असल्यामुळे सहजी दावली जात नाही. तेव्हां सरकीसाठी विलायती यांत्रिक घाणे आणिले पाहिजेत. अमेरिकेंतले यांत्रिक घाणे फार चांगले असतात असा समज आहे. असाही अनुभव आहे की यांत्रिक घाण्यांतून तेल काढल्या नंतर जी देप राहते ती निस्सत्व असते व जनावरांस ती चांगली आवडत नाही व साध्या घाण्यांतो देपी इतकी ती परिपोषकही नसते. याच कारणांमुळे तेलाच्या गिरण्यामधील देप फार करून विलायतेस जाते आणि इकडील लोक तिचा उपयोग कमी करितात.

सरकी ही लहानशा नारळा प्रमाणेच असते. तिच्या वरचे कवच फार कठीण व कडक असते. तें निराळें करण्याला फार श्रम लागतात. अमेरिकन सरकीचा पेरा आमच्या देशांत पुष्कळ होऊ लागला आहे. आणि कांहीं जातींची सरकी आतां देशी सरकीच झाली आहे. विलायती कापसाचे झाड असते त्याला पाने रुंदट असतात, आणि कपाशीची बोंडे मोठी असतात. असा अनुभव आहे की विलायती बियाच्या कापसांमध्ये दर तोड्याला १९०-१८० पर्यंत सरकीचे दाणे असतात. जडी जातीच्या कापसांत दर तोड्यामागे १९७ सरकीचे दाणे असतात. 'बनी' आणि 'जेठा' या जातीच्या कापसांत २०० पामून २२९ पर्यंत सरकीचे दाणे निघतात. देशी कापूस सरकीला चांगला असतो. वजनावर प्रमाण बसविले तर असें आढळते की, सरकीचा कापूस १०० तोळे वटला तर त्यामध्ये ३० तोळे रुई व ७० तोळे सरकी निघते. कित्येक चांगल्या जातीच्या कापसांमध्ये रुई ३६ तोड्यापर्यंतहि निघते.

मन्वंतर

(प्रांतिक धर्मीसनें)

मध्य प्रांताकडे आमचा प्रांत गेल्या पामून एक मोठी लाभकारक क्रांती होणार आहे असा रंग दिसतो. दिवाणी न्यायसंस्था

अगदी निराळ्या काढण्यांत येतील. दिवाणीच्या न्यायाधिकाकडे फौजदारी किंवा मुलकी कामाचा फारशी भानगड राहणार नाही. दिवाणी कार्या करितांच निराळे व स्वतंत्र न्यायाधीश राहतील अशी योजना हल्ली घाटत आहे. मध्य प्रांताच्या दिवाणी अदालती संबंधाने नवा कायदा व्हाइसराय साहेब तयार करित आहेत. या कायद्याचा मसूदा श्रेष्ठ कायदेकौंसिला समोर आहे. हा मसूदा पसार झाला ह्मणजे त्याची अंमलवारी आमच्या प्रांताला लागू होईल. या नव्या व्यवस्थेने हल्लीच्या व्यवस्थेत पुष्कळच घडामोडी होण्या सारख्या आहेत. त्यांचे तददर्शन करण्याचा आज आमचा विचार आहे.

वऱ्हाडाला या पुढे प्रांत ह्मणण्यापेक्षा मध्य प्रांताचा एक मोठा गट ह्मटला तरी चालेल. आमची न्यायमुनसबी जुडिशिअल कमिशनरच्या ताब्यांत राहिल. त्यांच्या मदतीला एक जाफा जुडिशिअल कमिशनर देण्यांत येतील. आमच्या प्रांताची रचना दिवाणी न्यायासंबंधाने निराळ्याच पध्तीची होणार. हल्लीच्या कोर्टाच्या संस्था व नावे देखील बदलण्यांत येतील. स्मालकाज कोर्टाची रचना स्मालकाज कोर्टाप्रमाणे राहिल; परंतु अशा कोर्टाची प्रस्तुती संख्या कमी होईल असा रंग दिसतो. अगदी कनिष्ठ दर्ज्याचे धर्मीसन ह्मटले ह्मणजे मुनसफाचे होय. मुनसफाला ९०० रुपया पर्यंतच्या दाव्याचे अधिकार देण्यांत येतील. मुनसफाचे न्यायमंदिर प्रत्येक तहशिलीला राहावे असा क्रम मध्यप्रांतातील व्यवस्थेवरून दिसतो. ९०० रुपयापामून पुढील ९००० पर्यंत दावे सर्वाडिनेट जज्जाकडे चालतील. अशा कचेऱ्या जिल्हाच्या सोयी सोयी प्रमाणे बहुतकरून सदर स्टेशनाला राहतात. ९ हजार पामून पुढील कोणत्याही किंमतीचे दावे डिस्ट्रिक्ट कोर्टाकडे चालतील. आणि डिस्ट्रिक्ट कोर्टा प्रमाणे सर्व अधिकारांचे एक डिव्हिजनल कोर्ट राहील. बहुत करून वऱ्हाडाला या प्रकारचे एक डिव्हिजनल कोर्ट राहून तेथे अपिलांची कामे पुष्कळशी चालतील. सर्वांत श्रेष्ठ कोर्ट जुडिशिअल कमिशनरचे होय. त्यांच्या हातीं सर्व दिवाणी कर्तुमकर्तुम शक्ति राहिल.

दिवाणी अपिलाची योजना विशेष नवी होईल. हल्ली ९०० रुपया पर्यंतच्या दाव्यासच दोन अपिलांचा हक्क आहे तो यापुढे ९ हजार रुपयापर्यंतच्या दाव्यास मिळेल. ९ हजार रुपयावरील दाव्यांत पहिलेच अपिल जुडिशिअल कमिशनरकडे चालेल. मुनसफाच्या ठरावावर अपिल डिस्ट्रिक्ट कोर्टाकडे चालेल. सर्वाडिनेट जज्जाच्या ठरावावर अपिल डिस्ट्रिक्ट कोर्टाकडे किंवा डिव्हिजनल कोर्टाकडे दाव्याच्या किंमती प्रमाणे चालेल; ह्मणजे १ हजार पर्यंतच्या दाव्यांत डिस्ट्रिक्ट कोर्ट अपील चालतील आणि १ हजार पुढील ९ हजार पर्यंतची अपिल डिव्हिजनल कोर्टाकडे चालतील. डिस्ट्रिक्ट कोर्टाच्या ठरावावर अपिलाची मुनावणी डिव्हिजनल कोर्टाकडे होईल; आणि शेवटील कोर्टावरील ठराव अपिलांत जुडिशिअल कमिशनरकडे जातील. या रितीने १००० पर्यंतच्या दाव्यांत पहिल्या व दुसऱ्या अपिलासाठी नागपुरास जावे लागणार नाही. त्या वरील रकमेच्या दाव्यांत पांच हजारपर्यंत फक्त दुसऱ्या अ-

पिलासार्थीच नागपुरास जावें लागणार आहे. वरील धोरणावर भावी योजना होतील असा अंदाज आहे. हल्ली व्हाइसराय सोहेवांपुढे जो मसुदा आहे तोहि लवकरच कायदा होण्याचा संभव आहे. नव्या व्यवस्थेने पक्षकार मंडळीस पांचशे पर्यंतच्या दाव्या साठी तहशिलीच्या हद्दी बाहेर जावें लागणार नाही. ही लोकांची मोठीच सोय होईल.

वऱ्हाडांत न्यायाधीश नेमण्याच्या पध्दती फार चुकांच्या आहेत. तसा प्रकार नवीन कारभारांत चालणार नाही. कायद्यामध्ये निष्णात असलेल्या विद्वान लोकांस व वकिलो अनुभव असलेल्या लोकांसच न्यायाधीशाची जागा द्यावी असा तिकडाल नवीन रोख आहे. हा फार चांगला आहे. या अंतर्ते न्यायाधीश फार उत्कृष्ट होईल अशी आशा आहे. हल्लीच्या शिफारशाच्या नेमणुका फारशा चाडधार नाहीत आणि न्यायदानाच्या मार्गांत आडेवे येणारे पुष्कळसे लंगडेकुळे न्यायाधीश मोठ्या आनंदाने नवीन येणाऱ्या लोकांचे धाड्यापणे आपले पाय स्थिर राहू देतील अशी आशा आहे.

The Berar Samachar

MONDAY DECEMBER 14 1903

The Official Secrets Bill is most dangerous in principle. We have spoken against it when it was introduced in the Legislative Council at Simla. We never thought that we would have such a bill during the vicerealty of Lord Curzon. The aim is to gag the mouth of the press. The press is considered to be the fourth estate of a State but in India the ruling idea seems to disarm the press of its powers of criticism. We do not find in the bill the history of the working of the old act for over 14 years. We are at a loss to see the reasons that led the Government to amend the present law. Every effort is made to push this bill to a successful issue. Ten days ago, when it was proposed to refer the bill to a Select Committee, it was even considered that it should not go in its present form to a Select Committee. The Hon'ble Mr. Gokhale and the Hon'ble Nawab Saiyad Muhammad Sabeb presented a strenuous opposition but their voices of nay could not prevail against the odds in the Imperial Council. The old Act was considered to be a sufficient protection against the publication of naval and military secrets of the State. We all concede that the naval and military secrets stand on a different footing from those of the Civil administration of a country. It was but right that drastic powers must be put in motion to ensure all secrecy to naval and military affairs. But no such imperative necessity exists in the matter of civil administration. We wished very much that the bill might have been dropped altogether—in due deference to the powerful public opinion against it. The Anglo-Indian press makes a common cause with the Native press and both are to the front to present a bold opposition. We have not as yet seen the occasion for enacting such an obnoxious and dangerous Act. This new bill intends to muzzle the mouth of the press. It despotically shuts

out all efforts at criticising the civil administration of the nation: Civil matters are to be kept in perfect secrecy. The public will be denied a right to look into them. They will stand on the same level with the naval and military matters. This way of procedure is very destructive to the interests of good government. The bill aims at bringing every matter small or great under the category of 'Confidential secrets.' It is far difficult to point out our public matter which is not an official secret except whatever appears in the government Gazettes for the purpose of public information. The bill is further objectionable in the way in which it makes a pure entry into a government office a prima offence unless the person doing so produces and proves his lawful authority and permission for such an entry. This is a novel departure from all ideas of criminal jurisprudence. Even if a man goes to an office for some business of his own he stands the risk of being convicted unless he proves his innocence. We do not think that such innovations will be allowed to stand when the Select Committee sits to consider the bill. It is a bad policy to create new offences. The bulk of the offences is already too heavy and it is not good to add a new member to the existing ones. The Englishman describes the bill as calculated to Russianize the Indian administration and we trust that no such bill will come to the final stage of a law of the country.

The bill further contains a clause that takes away all liberty of the Indian press. The offence of publishing even trivial news is made as serious as that of a murder. We are afraid of the future fate of Indian editors. The Anglo-Indian editors will enjoy perfect immunity in all probabilities as they have been doing so till now. But the erratic officers of the government will find a powerful engine of oppressing the Indian editors who happen to criticize the several vagaries of the official world. For an alleged offence an Indian Editor will be hand-cuffed and taken to the Police station. There he will rot in detention until the local Government sanction his prosecution. His offence is not bailable and is besides cognizable. We deplore most that such a bill should meet the wishes of the Government. If the bill were in force the government would have had in their prisons the editors of many native papers in jail for bringing to light the secret circulars of the several governments which gave a direct lie to their public declarations of doing their best for the good of the people. In the famine wrong and severe orders were issued by District officers in the matter of collecting land revenue; if they had not seen the light of the day, the excellent policy of the government would have been stigmatized as the blackest spots in the administration. The press has been doing the government a great service. It has done much to popularize the best ideals of the government and if for this the Indian editor stands on the footing of a murderer in his trial, the sooner the press is stopped altogether the better it will be both for the government and the people.

वऱ्हाडवृत्त

हवामान— हेमंत ऋतूची कडक थंडी चमकू लागली आहे. कापसाचे बेंचे चाळू आहेत. जवाराची सोंगणी गुरू आहे. खरिपाचा हंगाम यंदा अगदी सामान्य हणजे रुपयांतले आठ दहा आणे आहे. हवापाणी आरोग्यकारक आहे.

कर्नल अरिआर्थी, आडमिनिस्ट्रेटिव मेडीकल आफिसर यांची स्वारी यवतमाळाहून आज उमरावतीला येऊन तेथून येत्या गुरुवाराच्या सुमाराला इलिचपुरास जाईल आणि तेथून येत्या रविवारी पुनः नागपुरास परत जाणार आहे.

रा० रा० कयांडी साहेब इनस्पेक्टर ऑफ स्कूलस, वऱ्हाड, हे उमरावती जिल्ह्यांत फिरत असून नाताळा पर्यंत मूर्तजापुराहून कुरणखेड व बोरगांव पर्यंत आपला दवरा पुरा करतील.

गेल्या आक्टोबर महिन्यांत वऱ्हाडांत १३९४७ माणसें जन्मलीं व १९०४७ माणसें मृत झालीं.

काल सायंकाळीं रा. रा. विष्णु मेरेश्वर महाजनी यांच्या अव्यक्ते खाली जाहिरसभा भरून राष्ट्रीय पारंपेदेसाठी प्रतिनिधी निवडण्यांत आले. भाषणे फार चांगलीं व बोधपर झालीं.

रा. रा. त्रिंबक गणेश परांजपे एक्स्ट्रा असि. कमिशनर वर्ग ४ यांस २४ सप्टेंबर पासून चाकरीवरून दूर केल्यामुळे खालील वर्गावर्गी करण्यांत आलीः—

रा. रा. वी. जी. सुब्रायलू नायडू ४ था. सच-प्रोटेम. मीर अनवरअल्ली ९ वा सच प्रोटेम

रा. रा. वामुदेव विठ्ठल चांदेकर तहशिलदार खामगांव यांची बदली मलकापुरास झाली.

येथील पोस्ट मास्तरच्या जागी रा. रा. कासमखा यांस विलासपुराहून येथे १४० रुपये पगाराच्या बदलीवर बदलण्यांत आले. आणि ते तारीख १० रोजी आपल्या नव्या जागी रुजू झाले. हे पूर्वी आकोल्यास होते आणि ते लोकांच्या चांगले परिचयाचे आहेत.

आह्मांस लिहिण्यास दुःख वाटते की येथील जुने वकील रा० रा० नथो लक्ष्मण यांस गेल्या शनिवारी संग्रहणीच्या विकाराने देवाज्ञा झाली. त्यांचे वय ६९।७० वर्षांचे असावे. हे हुषार, धोरणी व श्रीमान होते.

आकोला बाजारभाव

हुंडी दर्शनी	९९॥=
सांने २४।=	बांदी ७३॥
जवारी २९।४९	जवस ८०
गहू	७९ ते ९०
बाजरी	९० ते ९२
मीठ	३॥= ६. मण
बणे	२॥ ६. मण
तूप	८ ६. मण
तेल	४॥ ६. मण
बई	७८
बापूस	९९

आकोला ११-१२-०३

वि. वि. कावळा बसण्यास व डाहाळी तुटण्यास एकच वेळ झाली.

शुद्धवऱ्हाडीचे कालचे अंकी मि. फिल्डींग ग सेकंड ग्रेड जेलर यास आकोले जेलांत सुपरिटेण्डेंट नेमले असें लिहिले आहे हे कोणत्या आधारांने लिहिले हे त्यांचे त्यासच माहित. कायमचे सुपरिटेण्डेंटची त्यांनी काय वाट लावली ?

मि. फिल्डींग हे नागपूर जेलावर फर्स्ट ग्रेड जेलर २९० रु० वर होते. सुमारे १४ महिन्यापूर्वी त्या जेलांत कांहीं घोटाळा झाला म्हणून तेथील सुपरिटेण्डेंट यांची बदली केली व मि. फिल्डींग यास डिसमिस केले. त्यावर त्यांनी कलकत्यास अपील केल्यावरून १४ महिन्या नंतर त्यांची १ ग्रेड कमी करून १२९ रुपयावर पुन्हा नेमले. हल्ली त्यांना कायमची जागा कोठे नाही म्हणून रायपूर येथे १॥ महिन्या करतां तेथील जेलर रजेवर असतां नेमले होते. व दुसरी जागा खाली होईपावेतो त्यांना आकोले जेलांत रिझर्व सारखे ठेविले आहे. लोकांचा गैर समज होऊ नये म्हणून आपणास लिहिले आहे, तरा येत्या अंकी छापून प्रसिद्ध कराल अशी आशा आहे. कळावे. लोभ असावा हे विनंती. आपला एक वर्गणीदार.

नेटीस

वेशमी— हामम वज्रद ताजमहमद मुसलमान राहणार येनगांव तालुका जळगांव यांसः—

खाली सही करणार यांजकडून कळविण्यांत येत की मौजे येनगांव येथील सव्हे नंबर ३६ एकर गुंठे ४८२१ आकार रुपये ८८८१० या शेतातील ३ हिस्सा तुम्ही आह्माकडून १९० रुपयांस संवत १९९२ साली तोंडी कराराने विकत घेतला. दरसाल ३० रुपये वायद्याच्या वेळी देण्याचे असून पांच वर्षांच्या सालबंदीचा करार ठरला होता. त्याप्रमाणे शेत तुम्ही वाहून राहिला आहे. तुम्ही रुपयांची फेड असून कांहींच केशी नाही. दुष्काळाचे साली तुम्हाकडे वायदा थकल्यामुळे तो आह्मांस देणे भाग झाले. तुम्ही खरिदीची रकम नेटीस पांचल्या तारखे पासून आठ दिवसांच्या आंत एकोत्रा मित्ती प्रमाणे आणून चुकती करावी. तसें करण्यास चुकाल तर शेता परत घेतली जाऊन तुम्ही उपभोग घेतलेल्या वर्षी बदलचे पिकाची रक्कम सर्व खर्चांमुद्दां कोर्ट मार्फत वसूल करण्यांत येईल. या पुढे तुमची कोणतीही सवच एकली जाणार नाही. कळावे. तारीख १३ डिसेंबर सन १९०३ इ०

सही

तुळशीदास मटण तर्फे मुखत्यार बालचंद्र तुळशीदास दस्तुर खुद्द.

झार खी—यांत एक बलपरिधन बाई आहे. ही मोठी धीट आहे इतकेंच नाही, लढाईत मोठी कुशलही आहे. तिचा एक भाऊ लढाईत मारला गेला आणि एकात्रा हद्दपार केले तेव्हा तिच्या आंगातील देशाभिमान प्रायुत होऊन हल्ली ती लढाईत शिरली आहे. तिची उमर तिसाचे आंत आहे. अद्यापि तिचे वय झाले नसून आपला देश स्वतंत्र झाल्यावर ती वाठल्यास लग्न करणार आहे.

मोठाले हिंस्र पशूंना आपली शक्ति नष्ट होऊन आपला अंत जवळ आल्याचे समजले म्हणजे गुहांच्या अंतर्भागी जाऊन आणि काहीं विषगी वनस्पती खाऊन ते पशू आपला प्राण देतात असें नुकतेच एकांने प्रयत्न अनुभव पाहून प्रसिद्ध केलेले आहे.

हज्र मताचे यंत्र—एका अमेरिकन गृहस्थानें १४ इंच लांब ३ इंच रुंद अशी एक पोलदी पेटी केली आहे. ही पेटी डांकीवर फिरविली असतां हजामत केली जाते. प्रथम पाण्याने केस भिजतात. सुवासिक सावणाचा त्रस फिरतो, नंतर पेटी जशी आपण दाबून फिरवली तसें केस कांपले जातात. हे काम थोड्याच वेळांत होतें. आजपर्यंत निघालेल्या अशा प्रकारच्या बहुतेक यंत्रांत हे नापिकाऱ्या पोटावर पाय देणारे यंत्र फारच सोईचे झाले आहे.

वर्णनीय पत्रावळी—उमरावती कडील मोकदम रा. नरोबा बोडे यांनी मोठ्या कौशल्याने पत्रावळी तयार केल्या आहेत. या पानांची जोडणी करण्यांत पाने, फुले, व कमानी वगैरे बऱ्याच कुसरी साधल्या आहेत. पत्रावळीच्या पानांवर चोयांचे टाके देऊन १०१६० पत्रावळी मिळून १९० शब्दांचे पत्र केले आहे.

नवे यंत्र—विटाच्या भिती बांधण्याचे एक नवे यंत्र फार्नीमचे मि० जे० एच नाइट नांवाचे गृहस्थानें काढिले आहे. त्याचे प्रयोग नेलसी येथे चालले आहेत. ६ मनुष्यांचे काम हे यंत्र वरून शकते.

एका संस्थानांतल चमत्कारिक माहिती !

—एका नेटिव संस्थानांत न्यायाधिकाऱ्या खुर्चीवर न्यायाधीश स्वतः न बसतां त्याच्या वतानें कोणी तरी मनुष्य बसतो व तोच कज्जाचे निकाल लावतो, अशा प्रकारची एक बातमी पायोनिअर पत्रत प्रसिद्ध झाली आहे; ते पत्र ह्मणते:—जज्जा सारख्या जागी त्याच्या वतानें कोणी माणूस येऊन चालणार नाही अशी आमची समजूत होती परंतु आज आमच्यापुढे असलेल्या पत्रानें ती चुकीची आहे असें ठरते. हे पत्र ह्मणजे एका नेटिव संस्थानांतल एका मनुष्याने हिंदुस्थानसरकारच्या फारिन सेक्रेटरीस पाठविलेला एक अर्ज होय. ज्या संस्थानासंबंधानें ही हकीगत आहे ते संस्थान चांगल्या संस्थानांत मोडणारे आहे. पण असें सांगतात की, अशील वेणारे जज्जसाहेब स्वतः कोर्टांत बधीच बसत नाहीत. त्यांच्या तर्फे त्यांचे चिरंजीव येतात व तेच खटल्यांचे निकाल सांगतात व तेच जज्जानी सहीही करतात ! मुख्य सिव्हिल कोर्टातील जज्ज स्वतः बसतात पण मांस मदत करण्याकरतां मांचा पुतण्या येतो व तो त्यांच्या शेजारी बसतो, माचपमाणें

सदर फौजदारी कोर्टाची स्थिती आहे. तेथील जज्ज कोणी वृद्ध गृहस्थ आहेत व मांस त्यांचा मुलगा मदत करतो ! या सर्व गोष्टी आपणांस चमत्कारिक दिसतात पण यांच्या आंगावळणी पडलेल्या आहेत त्यांस त्यांचे काहींच वाटत नाही. इतकेंच नव्हे तर या शेवटच्या कोर्टांत परवा एका वकिलांनीं असा मस्र केला की, न्यायाधिकाऱ्या एकादा मनुष्य मुलगा झाल्याचोवर तो न्यायाधीश होतो काय ? असा प्रश्न विचारला असतां कोर्टाचा अमान केल्याचढळ लागलीच त्या वकिलास दंड करण्यांत आला ! ”

जर्मन बादशाहाचा स्वदेशाभिमान—हल्लीचे जर्मनीचे बादशाहा यांचे स्वदेशाभिमानाचे त्रस इतके कडकडीत आहे की तसें व्रताचरण करणारा राजपुत्र अन्यत्र कोठे सांपडेल किंवा नाही याची शंकाच आहे. स्वदेशी वस्तु वापरण्या विषयी त्यांचा अगदीं दृढ निश्चयच झालेला आहे. त्यांच्या संग्रहास ज्या ज्या ह्मणून पेढरावाच्या वस्तु आहेत त्या सर्व जर्मनीतच तयार केलेल्या आहेत. जर्मनीत ज्या वस्तु तयार झालेल्या नसतील त्यांस ते हात सुद्धां लावीत नाहीत असें ह्मणतात. टोपी, बूट, हात भोजे, पाटलेण, स्टॉकिंग साक्स वगैरे सर्व पोषाखाच्या वस्तु त्यांस स्वदेशांतच तयार केलेल्या आवडतात. परकीय वस्तूंना ते कधी शिवत सुद्धां नाहीत. असा त्यांचा मोठा लौकिक आहे. इतका कट्टा निर्धार खुद्द बादशाहांचा असल्यामुळे दुसऱ्या लोकांना हे त्यांचे करणे किता व लून देण्यास कारण झालेले आहे. थोर लोकांनीं आपले आचरण जर अनुकरणीय व शुद्ध असे ठेविले तर त्यांचा किता इतर लोकही गिरविण्यास उद्युक्त होतात असा साधारण नियम आहे. तेव्हां आमच्या इकडील बड्या बड्या लक्ष्मीपुत्रांनी व शहाण्या सुत्या लोकांनी जर जर्मन बादशाहाच्या तत्वांचे अनुकरण केले तर त्यापासून मांच्या देशाचे अत्यंत हित होणारे आहे; पण देशीय वस्तु ह्मणजे प्राणाहूनही प्रिय अशा वाटत असून स्वदेशी वस्तुंचा त्यांस मनापासून तिष्टकारा वाटता. यामुळे देशी कौशल्य व कारागिरी पार लयास जात चालली आहे. नव्हे ती गेलीच असें ह्मणण्यास कांहीं हरकत नाही. यासाठीं आमच्या राजेरजवाड्यांनी, संस्थानिकांनी व दुसऱ्या कित्येक श्रीमंत लोकांनी स्वदेशी माळ वापरण्याविषयी अडून तरी आपल्या मनाचा पक्का दृढ निश्चय करावा अशी आमची मांस सविनय सूचना आहे.

निर्दय बाप—त्रावणकोर येथे एका गृहस्थानें, आपल्या मुलीकरितां नवऱ्यास द्यावयास लागणारा हुंडा देण्याची शक्ति नसल्यामुळे, तिला ठार मारल्याबद्दल कैमूर रटोडडे पत्रानें प्रसिद्ध केले आहे. या बापाला बाप ह्मणण्यापेक्षा निर्दय काळ ह्मणणे जास्त शोभेच. या अपराधावरुळ चांगलेच शासन झाले पाहिजे.

तरसाचा विलक्षण चावा—रत्नागिरीकडे एक गुराखी पाण्यावर गुंठे घेऊन जात असतां एक तरस त्याच्या दृष्टीस पडला. त्यास मारण्याकरितां गुराखी धांवला असतां तरसानें एकदम मागे वळून त्याच्या पायाचा

चावा घेतला व काहीं केल्या त्यास तो सोडीना. गुराख्यानें मोठ्याने आरेंळी ठोकल्यावरून शेजारच्या शेतांतून लोक धांवत आले व त्यापैकीं एकांने कोयत्यानें तरसाची मान तोडली तथापि तो पाय सोडीना. शेवटी त्या तरसाचे तोंड फाडून काढले त्या वेळीस त्या गुराख्याची सुटका झाली.

कोर्टांत जोड्यांची माळ घातली—बंगाल मधील फैजाबाद येथील कॅटोनेमेट मॅजिस्ट्रेट पुढे महंमद हुसन या नांवाच्या इसमाची साक्ष असल्यानें तो कोर्टांत पेटंट लेदरचा बूट घालून आला होता. त्याकडे म्याजिस्ट्रेट साहेबांची नजर गेल्यावरून त्यांनीं शिपायास हुकूम केला की, त्या साक्षीदारास कोर्टाच्या बाहेर नेऊन त्याच बूट काढून घेऊन, त्याची माळ कर, व ती त्याच्या गळ्यांत घालून त्यास कोर्टांत वेऊन ये. शिपायानें तो हुकूम अमलांत आणला व बिचारा साक्षीदार जोड्याची माळ घालून कोर्टांत हजर झाला !

विलक्षण सती—बाबू दीनानाथ रुद्र या नांवाचे एक सुशील व सुखी गृहस्थ रामपती गांवीं रहात असत. त्यांस संतती मुळीच नसे. त्यांच्या गांवापासून नजीकच त्यांची सासुरवाडी असे, तेथे ते गेले असतां दुर्दैवानें मृत्यु पावले. तेव्हां त्यांच्या पतिव्रता स्त्रीने त्यांचे प्रेत तेथून बोटीतून आपल्या गांवीं आणिले व घरात प्रेत ठेवून त्यांच्या बाजून ती पडून राहिली. गांवातील मंडळी बाई शेतवन करण्यास व प्रेताची व्यवस्था करण्याकरितां आली. त्यांनी पाहिले तें चाई रडत वगैरे नसून शवानजोक स्थथ पडली आहे. नंतर शास्त्र प्रमाणें पयासाग पतीच्या शवाचे दहन केल्यावर मंडळी घरी परत आली व आपल्या सर्व आप्त मंडळीस जवळ बोलावून शेवटच्या उपदेशाच्या चार गोष्टी सांगून नंतर पावरुळ घेऊन शोपी गेली. वराच वेळ झाला तरी ती न उठल्यामुळे तिची पुतणी तिला हांक मारण्यास गेली. बऱ्याच हांका मारल्या तरी ती उठत नाही असे पाहून ती मुळगी रागावली व तिने तिच्या अंगावरील पांवरुळण ओढते, ती ती परण पावलेली आढळली ! अशा प्रकारच्या पतिव्रता स्त्रिया हल्लींच्या काळांत कावतच आढळतात.

राजनिष्ठा कसोटीस लागली.

धारवाडच्या डिस्ट्रिक्ट लोकल बोर्डनें राज्यारोहणाच्या बेळीं राजेसाहेबांस रुप्याच्या पेटीत घालून एक मानपत्र पाठविले. त्या कार्मी दोनशें रुपयें खर्च आला होता. ही रक्कम अशा रीतीने खर्च करण्यास कायद्या प्रमाणें बोर्डास अधिकार नाही, अशी तक्रार सरकारच्या अकौन्ट जनरलांनीं काढिली. बावळून सरकाराकडे दाद मागण्यांत आली. पण सरकारानें कानांवर हात ठेविले ! शेवटी ही रकम बुडीत खर्चात वाडण्याची युक्ति काढण्यांत आली पण तीही साधली नाही. अजरे लोकल बोर्डाच्या तेदतीस मेवरांनीं आपल्या पदरची रकम भगवीं असें ठरले. तेदतीस मेवरांस २०० रुपायांची रक्कम फार आहे असें नाही. त्यांतल्या अंतां राजनिष्ठा कसोटीस लागली हा फापदा झाला. हा कांहीं लहान नाही.

नखाची वाढ—लहान मुलांच्या नखांची

वाढ तरुणांच्या नखांच्या व टोपेक्षां फार जास्त असते नसजशी वृद्धावस्था येत जाते, तसतशी ही वाढ कमी कमी होते. उन्हाळ्यांत नखे जास्त वाढतात. उदाहरणार्थ हिवाळ्यांत १३२ दिवसांत जितके नख वाढते तितकेच उन्हाळ्यांत ११६ दिवसांत वाढते. निरनिराळ्या बांटांच्या नखांची वाढही कमजास्त असते. मद्यच्या बोटाच्या नखाची जास्त, व जूच्या देहोची त्याहून कमी; कनिष्ठिकेच्या नखाची कमी आणि आंग्त्राच्या नखाची वाढ सर्वांत कमी असते.

चहाचा अर्क.—हा अर्क सिलोनहून मद्रासपर्यंत आला. लौकरच इकडे येईल. अर्क पाण्यात घालताच चहा तयार होतो. चहा पिणाराची चैन झाली.

अती मोठे झाड—स्वित्झर्लंडमधील मेन्चथल येथे एक मोठे झाड आहे. हे डोंगराच्या बाजून असून याची उंची ४९० फुट आहे. यांच्या सर्व बुडाचा वरच ४० फुटांचा आहे.

जपानांतल तरवारी—जपानांत जपानांतल तरवारीची पाने तयार करतात, ती फार विलक्षण असतात. दमास्कस व टोलेडो हीं दोन शहरे तरवारी विषयी प्रसिद्ध आहेत. त्या ठिकाणी उत्तम तरवारी होतात, पण जपानांतल तरवारी त्या तरवारीपेक्षाही उत्तम असतात. जपानी शिपई आपल्या तरवारीनें एका सपाटसरसे इकराचे दान तुकड करू शकतो. इतकेच नाही तर शिशाच्या—किंवा लोखंडाच्या कांबीचेही त्या तरवारीनें तुकड पाडतां येतात, आणि त्या तरवारीला खांड वगैरे कांहीं पडत नाही. सत्तुमा घरण्यांत एक उत्तम तरवार वडि लोपार्जित ह्मणून जतन वरून ठेवलेली आहे ती इतकी उत्तम आहे की, पाण्यावरून वहात जाणारे झाडांचे पान त्या तरवारीच्या धोरला लागताच त्याचे दान तुकड होतात. जपानांतल बेवारी लोक त्याच तरवारीवर इंग्लंडांत नाचून दाखवितात. यावरून अर्धे कौशल्य सहज समजून येते.

फारच लांब लेवक—फ्रान्स देशांत अँव्हिग्रान् शहरी जे घड्याळ आहे त्याचा लेवक फारच लांब आहे. तितका जगांत दुसऱ्या कोठेही नाही. त्याची लांबी ६७ फुट आहे. त्याच्या हेलकावयाची लांबी ९ १/२ फुट होते, व एक हेलकावा इकडून तिकडे होण्यास सोडचार सेकंद लागतात.

धनानंदाला पदभ्रष्ट करून चंद्रगुप्ताला राज्यावर बसविण्याच्या कारस्थानांत रात्रीची राव गेली तेव्हा चाणक्याचे उद्धार असे:—उपःकाल झाला. पूर्वेच्या आकाशाकडे मांने दृष्टि दिशी, तें अक्षणेजानें ती दिशा अगदीं आरक्त झालेली दिसली. हा आनच्या दिवसाचाच नव्हे, तर आपल्या प्रज्ञात कार्याच्या सिद्धीचाच उपःकाल होय असे त्यास वाटले आणि “ निद्रे, जशी तूं आज आली नाहीस अशीच या धनानंदाचा व त्याच्या आठ पुत्रांचा पूर्ण उत्प्लाव होऊन माझा चंद्रगुप्त या पाठोपुत्राच्या सिंहासनावर अभिषिक्त होईपर्यंत तूं माझ्याकडे दुकून सुद्धां नाही पाहिलेस तरी चाखेल. तूं सुबकालीं हवीस. कार्यकारी तुशी संगती नसली तरच बरे. ”

जाहिरात

अमोऱ्ग्य संधी !! स्वस्तपणाची कमाल !!
आह्मास अोन सेकंड ह्याड इंग्लिश मेट
बायसिकलस सर्व सामाना सहीत विक्रावया-
च्या आहेत आह्मास वापरून येवें दिवस
आहेत आहेत व हल्लीं अशी वापरीत आहेत.
अशीन चांगल्या स्थितीत आहे व विकण्याचे
कारण आह्मास जास्त किमतीची फ्राव्हिल
बायसिकल विकत घ्यावयाची आहे. आशी
निमें किमतीम हणजे रुपये ९० व ९९ स
देऊं मुदत दिसेंबर १९०३ पर्यंत ठेविली
आहे. पुढे या किमतीम मिळणार नाही
हाणून अशी अमोऱ्ग्य संधी फुकट देईं नका
जास्त माहिती पाहिजे असऱ्यास खालील
पत्त्यावर पत्रव्यवहार करावा.

राजे उदाजीराम ऊर्फ राजेश्वर
त्रिवक देशमुख वाशिम्.

याचा ! (मौजव मौज हंसूच हंसू) वाचा
तुमचा वेळ आनंदात जावा अशी
तुमची इच्छा आहे काय ?
आऱ्यास खालील पुस्तके एकवार वाचाच
मोठमोठ्यांचे अभिप्राय मिळाले आहेत.
नवीन तयार झालेली पुस्तके.
बंधुप्रेम अथवा सुंदरराव हंबीरगाय,
कि० १॥ रु
भगिनीप्रेम अथवा कामांय राजपुत्र,
कि० १ रु०
दोन्ही एकदम घेणारास २ रुपयांत
मिळतील. व्ही. पी. ट. ख. माफ.

वासुदेव जनार्दन लॅल, बुकसेलर-
मिरज.

जाहिरात

पाहिजे— हुशार सुतार आणि गवंडी
कामाची माहिती अतरेला मेगट्टी पाहिजे
आहे. त्यांस घोडा ठेवावा लागेल. पगार
दरमहा रुपय २९. खाली सही करणारास
समक्ष रेऊन भेटावे.

आकोला } W. A. Wilson
२३ नवंबर १९०३ } लोकलफंड अवरसि-
अर आकोला.

जाहिरात

प्लेग--मिस्टर इ. एच्. किंन ह्यांनी लि
हेल्ल्या पुस्तकाचे भाषांतर, हांत प्लेग ह्या
रोगाची मागील व हल्लींची माहिती व त्या-
नासून बचाव करण्याचे अनुभविक उपाय
सांगितले आहेत. प्लेगच्या दिवसांत हे पुस्तक
वाचल्याने फार फायदा होईल. किंमत सहा
आणे.

गोविंद भास्कर ओक.
डि० बोडाचे ऑफिस, आकोला
(वऱ्हाड.)

जाहिर खबर

आकोले येथील सर्व लोकांस कळविण्यांत
येते की येथील एका उदार सद्गुरुस्य, जे
गौरगीव लोकांची लस टेंचून घेण्या क-
रिता पुढे येतील, प्रशा लोकां तिला ९
(पचास) रुपयाची देणगी दिली आहे.
आणि प्लेगची लस टेंचून घेतल्या नंतर
त्यांनी रोजी रोजी काम करून मिळवि-
ण्याची शक्ति देन तीन दिवस राहणार
नाही व त्यांची पोत्रपाण्याची गैरसोय होईल

हणून पऱ्काला रोजी चार आणे प्रमाणें
चार दिवसांचा एक रुपया नगद दिलां
जाईल. लस टेंचण्या करितां मी स्वतां,
दारोज सव्वा आठ पासून पावणे नऊ वाजे
पर्यंत चॅटिचल डिस् पेन्सरी मध्ये (पुलाज-
लील दवाखान्यांत) हजर राहिन; आणि
जो कोणी प्लेगची लस टेंचून घेण्याकरितां
येईल त्यास फार खुषीने लस टेंचिन. व लस
टेंचून घेतल्या नंतर पऱ्थेक मजुरदार एक
रुपया नगद दित्रा जाईल. या कृत्याने
लोकांना प्लेगची लस खुषीने टेंचून घेण्याची
हुरूप आऱ्यास वरील उदार सद्गुरुस्य
आणखीही देणगी देण्यास तयार आहेत. या
सद्गुरुस्यार्थे नांव सध्यां कोणास संपजून नये
अशी त्यांनी इच्छा दर्शविली आहे.

आकोला } (सही) इ. ह्ब यू रेली.
तऱ्. २८ आक्टोबर } ले० कर्नेल. आय्
१९०३. } एम् एस्.
सिंहिल सज्जन. निरुहे
आकोला.

श्रीमद्भागवतांतर्गत

रासपंचाध्यायी

(व त्यावरील)

शिकल्प्याण

याची

विस्तृत ओवीवद् टीका

आजपर्यंत प्रसिद्ध न झालेला हा सुरस
ग्रंथ जुन्या हस्तालिखित प्रतीवरून छापून
काढण्याचा आपचा विचार आहे. ग्रंथ
येत्या वर्षी प्रतीपदेस तयार होईल. ग्रंथाची
किंमत अगाऊ हणजे दिसेंबर १९०३ अखेर
पाठविणारास आठ आणे ठेविली आहे.
आकार्या बाहेरील वर्णदारांस शिवाय
दोन आणे टपाल हांशील पडेत्.

ग्रंथ सुमारे साडेचार हजार असल्यामुळे
८ आणे हणजे अगदीच थोडी किंमत आहे.
टाईप साधारण मोठा वापरून. वर्णणी पाठ-
विणे ती डा० दत्तात्रय कृष्ण कोरहटकर
आकोला याचेकडे पाठवावी. वर्णणीदारांची
नावे प्रसिद्ध केली जातील. पुस्तकाचे
सर्व उत्पन्न दुसरे जुने ग्रंथ प्रसिद्ध करण्या
करे लावणार अहो. परमेश्वराची इच्छा
असल्यास रक्कम हळुहळु वाढत जाऊन
पुष्कळ जुने ग्रंथ बाहेर निघतील. अशी.
सध्याच अधिक लिहून उपयोग नाही.

आकोला } रणेश बळवंत मोडक
२ नवंबर १९०३ } बी. ए.
संपादक.

त्या करा !! अपूर्व लाभ !!!

अशी अमोल संधी
पुन्हा घेणार नाही.

**श्री शनी प्रासादिक औष-
धालय कंपनी**

स्वामगांव आठवडे बाजार
खाली लिहिलेी सर्व प्रकारची औषधे व
पुस्तके, संगीत नाटके विकारतीने मिळतील.
४१ आगा पऱ्कून क्याटराग मागवा. पुष्कळ
मालु खपून सटीं मिटेही मिळाली आहेत
आह्मी खरे सऱ्याची बक्षीसेही देण्याची
सोय ठेविली आहे. फक्त जानेवारीचे आंत

घेणारास व पांच रुपयाचे वर घेणारास ३
किंमत अगाऊ घेऊन बाकी राहिलेल्या
किपतीवद्दल व्ही. पी कऱ्. पांच रुपयाचे
वर माल व्ही. पीने पाठवित्रा जाणार नाही.
औषधांची यादी व किंमतः—

डोक्यांत अयरा फुलकोंच लाली	रु. आ.
असऱ्यास. १ डबो १—०	
गरमोचे चत्र्यास मलम	
गुण तीन दिवसांत. डबो	१
भद पऱ्क्यास मलम डबो.	१
गजकर्णाम मलम डबो	
कान टनकत असऱ्यास केसरादि	
अर्के वाटली	०४
कान फुटून रक्त पाणी वहात	
असऱ्यास वाटली	०४
मुत्रव्याधीवर मलम डबोला	०४
डोक्यातील उवा नाहीशा करणाऱ्या	
अर्के वाटलीस	०८
जाघेंतील बंद झाल्यास मलम डबो	१
महामारीवर रामबाण १६ गोळ्यास	१
प्लेगाची पाठीवर रामबाण मलम डबो	१
तोंडावरले मुरुम नाहीसे करणारे	
मलम डबो	०८
घांतील संदीर नाहीसे करणारे	
औषध तोक्यास	०४
घांतील टेंकून बंद करणारे	
औषध तोक्यास	०४
दंतमंजन डबोला	०४
विंचू उतरण्यास अध्यां तासांत गुण	
मुळीस	१
हिवावर १६ गोळ्यास रु.	१
काळ्या रंगाचा गोरा रंग करणारे तेज	
वाटली	१

ही वरील सर्व औषधे खालील पत्त्यावर
मिळतील. उत्तमाकरिता टिकाड अध्यां
आऱ्याचे पाठविले पाहिजे त्यावरून उत्तर
मिळणार नाही.

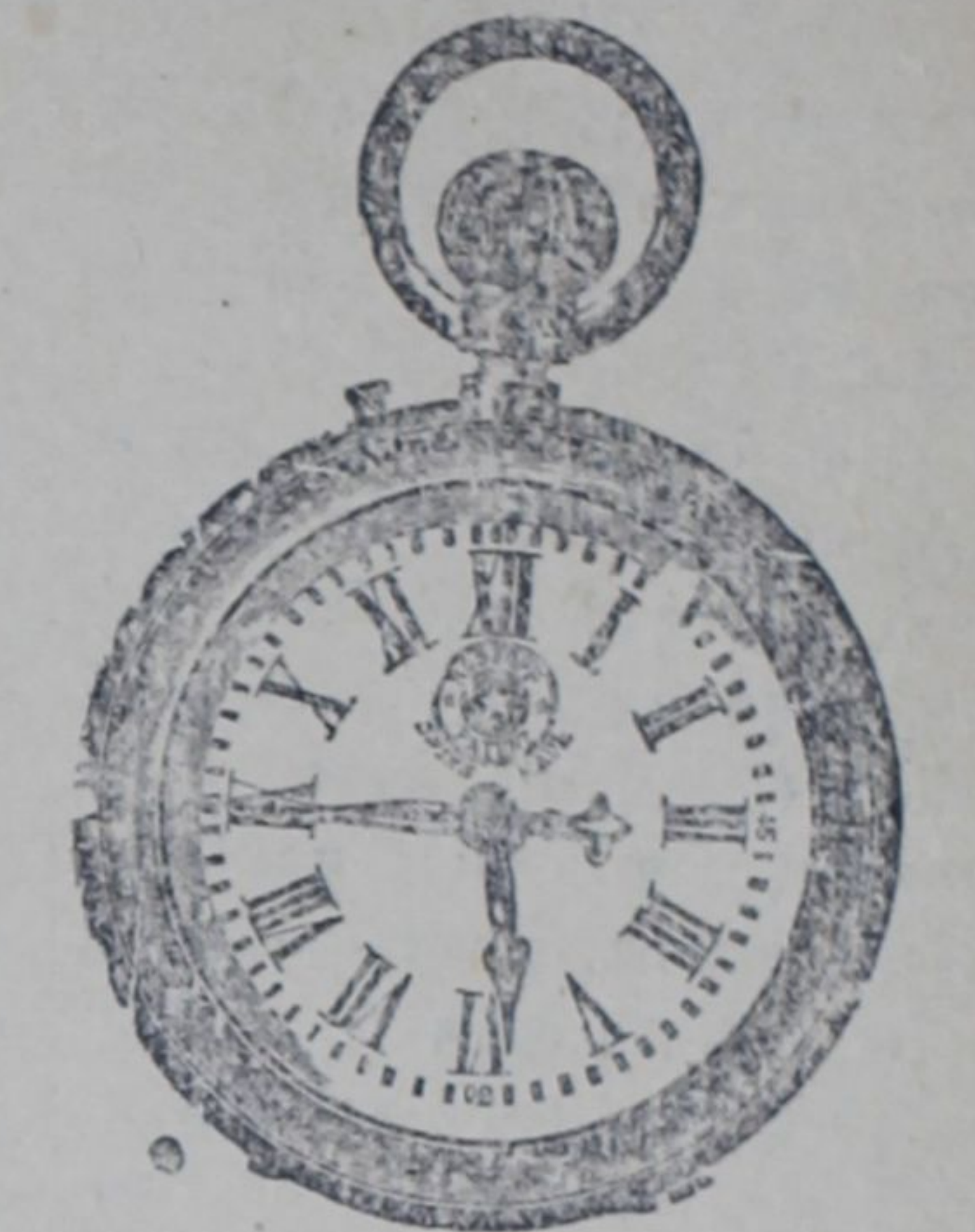
पत्ता—दयालदास मोतीदास व्हेंडे.
म्यानेजर—श्री शनी प्रासादिक
कंपनी आठवडे बाजार.
स्वामगांव (वऱ्हाड)

**जाहिर खबर
खरेदी करा !
रास्कोपची थेट व खरी
पेटेंट वॉचेस
नकली मालास भुलून
पैसे खर्चू नका.**

रेलवेच्या व इतर अवनड कामास हेंच
वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पदिव्या
प्रतीचे निमनुक वेळ दाखविणारे असून इतर
वॉचेस प्रमाणे यास नेहमी रिपेरीची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची अवश्यकता नाही. हाणून
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे
सोबताच आहे असे अनुभवास आले
आहे. यानकरिता ज्याला आपी वेळ
बरे वर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस हणजे इजिनियर, कॅट्युनर,
ओव्हरसियर, फॉरस्ट कान्साव्हेंटर व इतर
प्रवासी लोकांस हें वाच घेणे विषयी आह्मी
खात्रीपूवक शिफारस करितां. आमची
स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या
हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण

त्यांच्या गुणाची प्रचीती तीच आपि आप
दाखवितात, इतके लिहिले असतां बस
आहे. ही घड्यळ आपली स्वतःच शिफारस
आजपर्यंत करित आली आहेत, करीत
आहेत व पुढेही अशीच करीत राहतील,
प्रथेक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून
चालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशा बद्दल
ग्यारंटी देण्यांत येते, व आ बद्दलची जाखी
भदारी असणे शिवाय आहे.

सूचनाः—पुढील नमुना २१ लाईनच्या
भोड्या जाकाराऱ्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान

गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफस ४०

१९ " हंटिंग..... ९०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फस फिरत्या हांनणाचे
..... १९०

१९ " हंटिंग, नकलीचे २९०

मेटलचे तीन वर्ष ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकट्या स्ट्रांग १८

१९ " मॅकंद काऱ्यासह..... २०

१९ " मध्यमार्गी सेकंद काऱा असले
..... ५१

१९ " हाफ हंटिंगचे..... २०

१९ " हंटिंगचे २०

१४ " रिस्ट वॉच २०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफस २०

१९ " हंटिंग..... २०

१४ " रिस्टवॉच..... २०

मिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०

१४ " हंटिंग..... ३९

१८ व १९ " ओपनफस ३०

१९ " सेकंद काऱ्यासह ३२

१९ " मध्यमार्गी सेकंद काऱा असले
..... ३९

१९ " ओपनफस मुंदर नकलीचे.... ३९

१९ " हंटिंग ४९

लेडीज वॉचीस १४, १८, वयारट गोल्ड
रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.
ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे
सोळ एजंट.
९ हार्नबी रोड, मुंबई

अनमः आ गणेशाय.
 आर्यवर्णोपधरण— मुडी ता० दापोली
 आमच्या खत्रीच्या औषधाचा गुण
 शंभरांतून एक दान गणगण कदाचित् न
 आला तर पै परत देऊं व यांचे आरोग्यार्थ
 आणधी एखादे उत्तम औषध घावें लागण्यास
 ते फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी
 धानवर्धक, अयंन कामोत्तेजक
 व पौष्टिक, वीर्यसंभक, रक्तशोधक.
 मनोरसाहक, कांतिवर्धक, अर्शा
 सुवर्णभाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व
 अनेक वनस्पतीमिथ्र अद्भुत
गुटिका

उपयुक्त वरस्पतींचे मिश्रण जेले अम
 ल्यामुळे यात अपायकारक पदार्थे अनर्था
 नसून खालील विचारावर आ अयंत
 उपयोगी आहेत.

राण्या सेवनने नपसवस्व, स्वतःन्य
 व इतर घातपात, उन्हाळें रंजित शिथिलता
 कडकी, गर्मी संबंधी मुरलेले विकार, मूत्र,
 कोण, धातुचा पाडळणा, स्त्रियांचे घुणो
 छतीतील राग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र
 याचा दाह, क्षय पाडुणा, मुत्राची खर,
 जीर्णोत्तर, अशिमोक्ष, मसतव्यूह, मूळध्याधी,
 दाहरोग, निद्रानाश, पित्तविचार, वळंतरीग
 मधुमेयादि घातक संवधाने आलेले कुशता
 इत्यादि अनेक विकार खात्रने नवे होऊन
 शरीर निरोगी, मजबूत व सतत बनने,
 पचन शक्ति व स्मरण शक्ति मर्या व दून
 धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यसंभन व
 मर्या कापोषण होते. इत्ती मर्या व दून
 मनम उत्साह येता. दुव व जद्वन मर्या
 पत्रे लक्षते. गुणाबद्दल असंख्य सति फि फिटा
 मिळार्या व निय मिळत आहेत. पथ्य
 सेवनाची गरज मुलींन नसून स्त्रिया, पुरुष,
 व मुले याम पाहिजे त्या दिवसात घण्या।
 खर्चत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे जत मिळणार नाहीत
 एकदम चार रुपयावर कितीही घेणारास
 टपाल खर्च पाक. चार रुपयाचे आठ
 २० ४६ आणे पडेऊ. अनुपान खर्ची सोपते
 शेकीने किंवा व्ही. पी. ने खालील
 परंपावर मिळतीत. दरः—

- ३२ गो० १ ६० ७९ गो० २ ६०
- ११९ गो० ३ ६० १६९ गो० ४ ६०
- २७३ गो० ६ ६० ९९० गो० १० ६०

आमचेकडे या शिवाय मोठ्याठे मर्यावर
 अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रमायने प्रातुची
 मर्या, पक्क गुटिका कोरडी मर्याक दराने
 मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाच
 मोठा क्याटलगा मागववा, फकट देऊं
 टपाल खर्च वेगळा पडेऊ. रोजी किंवा
 व्ही. पी. ने पत्रे.

सूचना— गडकडे २१३ वर्षे अंजरे
 वगैरे ठिकाणी केवळ आपमतची दंगी
 खात्रांच्या जाहिरातीस उत आला असून
 खात्री आमचेव जाहिरातीची हुबेहब कापी
 करून ते प्राहकाचे दंडपात धूळ फरति
 आहेत. करिता आमची सकळ देवधुस
 अशी सविनय प्रार्थना आहे की, वषाम
 खरी शाखोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनी
 आमचीच ओषधे खालील विनवूक सही
 पत्रेवच मागवावी.

पत्ता—कृष्णराखी पेडते वैद्य
 मु० मुडी ता० दापोली
 जि० अहमदाबाद

**ORIENTAL GOVERNMENT
 SECURITY LIFE ASSURANCE
 COMPANY LIMITED**

Established 1874.
 Head Office,—BOMBAY.
 Chief Agency for C.P. Berar & Khandesh
 Head—quarters—Nagpur, C. P.
 FUNDS EXCEED TWO CRORES
 AND TEN LAKHS
 Claims paid for over One Crore
 and Fifteen Lakhs.
 IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more
 importance than another in connec-
 tion with Life Assurance, it is, when
 Claims arise, that the amount du
 under the Policy be paid to the
 Claimants at the earliest possible
 date. This the Directors of the
 "Oriental" keep well before them
 and act up to—treating their clients
 with the utmost liberality.

Unquestionable Security.
 It is not sufficient to read that a
 Company's Funds amount to a given
 sum, but it is essential to know how
 such Funds are invested—if in
 miscellaneous and risky investments
 or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are
 invested in Government Securities and
 lodged with the Government Official
 Trustee of Bombay in terms of the
 Company's Trust Deed, as Security
 for Claims arising through decease of
 assured lives and endowment policies
 matured.

Government Officers, Professional
 men, Tradesmen and others, by
 employing a portion of their annual
 income or profits in effecting life
 policies, at once create a fund equi-
 valent to the savings of many years

Creditors who expect the re-
 payment of debts at some future
 period may protect themselves from
 loss by the failure of life in the
 intermediate period, by an assurance
 on the life of the debtor

No man can be sure how long he
 will live, and although he may save
 money yet if he die early, before he
 has had time to save much, his wife
 and family may be in distress. Life
 Assurance is a means by which this
 danger is got over Life being so
 uncertain, the sooner a man makes up
 his mind to assure his life the better.
 Once satisfied of the propriety of the
 etc. do not delay. There are
 numerous instances in the records of
 the 'Oriental' where the delay of a
 month or less, has left the family
 without the intended provision.

Influential and energetic Agents
 wanted. For terms please apply to
 undesignated.

Prospectuses, forms, and any
 further information can be obtained
 on application to

M. De SOUZA,
 CHIEF AGENT,
 for C. P. Berars & Khandesh.

स्टोअर सहायर्स
 आद्री गिरण्या, जिनिंग फॅक्टरी, म्युनि-
 सिपालिटी, वाटरवर्क्स, इन्जिनरिंग इरिगेशन
 लोकल बॉर्डस् वगैरेना लागणारे व मुंबईतील
 इतर सर्व प्रकारचे सामान फारच माफक
 दाने पुरवितो.

धी स्टोअर्स कंपनी
 जनरल मरचंट्स
 काळरा देवी पेठ
 मुंबई.

जाहिरात
 गीताभाष्य. पूर्ण तया. मराठी भाषांतर
 व विस्तृत स्पष्टीकरण यासह. पाठव्यापयंत
 किंमत रुपये १०

श्रीयच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मर-
 ठी भाषांतर व विवेचन यासह. मार्चपसु-
 मासिक पु. द्वारे निवेड. गीताभाष्यापंक्ष
 तिपट. ३ वर्षीत संपेऊ. वर्षाची अ. व
 १०६ पहिल्या २०० ग्रहकास बालकाड
 यांनवालिष्टवैराग्यकरण हे ३ ६. किमतीने
 उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह वसिस.

का० वा० लेले वार्ड

मुंबई बँकची सविहस बँक
 धा बँकेत खाली दिलेल्या अशीव ठेकी
 ठेवितो येतात.
 कोणत्याही वर्षीचे १ ली जानेवारी
 आणि ३१ दिसेंबर यांच्या दाम्यान एक
 हजार रुपया पर्यंत पै ठेवितो येईऊ.
 ठेकी देण अपवा अधिक इममांच्या
 नावर ठेवितो येतील. आणि तों पैता त्या
 की एकस अपवा जास्त इममास अगर
 त्याची मर्यादे मर्या राहिल त्यास किंवा
 त्यास काढता येईऊ.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुप
 न प्रमो दिले जाईऊ. व्याजाची आकारणी
 टोक महिन्याची नी वार्षिक शिखर
 मसल तिनवर केली जाईऊ. मात्र पांच
 हजारवरील शिखर रकमेस व्याज नाही.
 निवमांच्या प्रती बँकेत अर्ज कथा असतां
 मिळतील.
 मुंबई बँक } J. Kinniburgh
 चाकीठा ४१७०३ } एजेंट

अति स्वतः! ज्ञानविळास अति स्वतः!
 हे अयंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक
 अस्तक पोस्टेसह आग्या १२ आणपांत
 नेळण, शिवाय प्रत्येक वर्षीसो यउक्त
 माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी वक्षीम मिळते.
 करा करा आणि अंत. रोखीने किंवा व्ही०
 ने मागवा.
 पत्ता—संपादक. ज्ञानविळास
 खणदाळ पो. गडइंगलज
 इ० पोहोटापर

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दत्ताच्या आजारा वर आणि इतर हर एक प्रकारच्या
 दाताच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.
 काम अवधीर का दातो ने दिखते हे हण।
 चोट डंके की हरेक मर्ने उडते हण ॥

दांतावर जाले अमणे, त पिवळें
 होणे, हिग्या दुबणे, दांत आवणे
 हळें लागणे, कमनोर होणे, पेगा
 पणे, किडे पडणे, वाकडे तिकडे
 होणे, नेहनी खपल्या पडणे कठीण
 वस्तु दातानी फोडता न येणे, दात
 मळकट घागेरडे राहणे, त्यातून
 रक्त वाहणे किंवा दुःख हाणें
 इत्यादी सर्व प्रकारची दन्ती नाही-
 शी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा
 उपयोग कर्याने वर लिहिलेले
 कोणत्याही प्रकारचे रोग या
 पासून राक्षार नहीत. निरंतर
 दांत स्वच्छ आणि चकचकीत
 राहतत. कोणत्याही प्रकारची
 विमारी न होता तेंड स्वादिष्ट व
 सुकसिक राहते.

एजेंट—कृष्णजी गणेश
 पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
 कृष्ण जनरल मरचंट्स
 आकोला.
 पत्ता— मंदलाल दर्मा
 म्यानेजर कृष्ण अंगड कमरी मथुरा.

देखना चाहिये क्या मुक्त कदा करती हो।
 हुंदात फिरते होके सिम कदादा हे हण ॥

हे पत्र आकोला येथे वेळानवेळी छंदेराव वळानी फडके यांचे
 "वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण छंदेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

अनमः श्री गणेशाय.

आर्यवनौषधालय— मुर्डी ता० दापोली
आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण
शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न
आला तर पैसे परत देऊं व बांचे आरोग्यार्थ
आणखी एखादे उत्तम औषध द्यावे लागल्यास
ते फुकट देऊं.

मदनामृतसर्जावनी

धातुवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक
व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक.
मनोरसाहक, कांतिबुद्धिवर्धक, अशी
सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व
अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचें मिश्रण केलें अस-
ल्यामुळे यां अपायकारक पदार्थ अगदीं
नसून खालील विकारावर सा अत्यंत
उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनानें नपुंसकत्व, स्वप्नान्ध
व इतर धातुपात, उन्हाळे, इंद्रिय शिथिलता
कडकी, गर्भी संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रसं,
कोच, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुरणी
छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र
यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर-
जीर्णज्वर, अग्निमांस, मस्तकशूल, मूळव्याधी.
वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, बाळंतारोग,
मुष्टिमधुनादि वातक संवर्षानें आलेली कृशता,
इत्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन
शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते;
पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून
धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व
भरपूर कामोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून
मनास उत्साह येतो. दूध व जडाज भरपूर
पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्तिफिकेट
मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत. पथ्य
सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुरुष,
व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत घेण्यास
अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहीत
एकदम चार रुपयांवर कितीही घेणारास
टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत
२० ४६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सोबत.
रोखीने किंवा ग्ही. पी. ने खालील
पत्यावर मिळतील. दरः—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ५९० गो० १० रु०
आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर
अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातुची
भस्मे, पाक गुटिका वेगरेही माफक दरानें
मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाच
मोठा क्याटलाग मागवावा, फुकट देऊं
टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीने किंवा
हा. पी. ने पाठवुं.

सूचना—अलिकडे २११ वर्षे आंजरेले
वेगरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी ढोंगी
लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून
आमचेच जाहिरातीची हुबेहूब कापी
कळून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धूळ फेकीत
आहेत. करितां आमची सकल देशबंधूस

अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यांस
खरी शास्त्रोक्त औषधे घेणें असतील त्यांनीं
आमचीच औषधे खालील विनचूक सही
पत्यावरच मागवावी.

पत्ता-कृष्णशास्त्री पेंडसे वैद्य

मु० मुर्डी ता. दापोली
जि० रत्नागिरी

छापत आहे !

लवकरच प्रसिद्ध होणार

सरस्वतीप्रकाशमाला

किरण दुसरे!

रा० रा० रामचंद्र मशवंत केसकर
(राणी संयोगिता नाटकाचे कर्ते) कृत.

प्रतापशाली

प्रतापसिंह

एक वीररस परिप्लुत पंचांकी नाटक.

वरील नाटकाचे कथानक चटकदार व
संस्मरणीय असून यांत वीररस प्रधान आहे.
केवळ दुःख रस अथवा वीर रसच परिप्लुत
नाटक किंमेक कोमल अंतःकरणाच्या वाच-
कांना आणि प्रेक्षकांना सर्वतापरि रुचत
नाही असा अनुभव आल्यावरून या नाट-
कांत काहीं ठिकाणी हास्य व श्रृंगार या
दोन्ही रसांना जागा दिली आहे.

फक्त तारीख १९ सप्टेंबर पूर्वी नावे
रजिष्टर कारणांस्तव किंमत ८ आणे. पुढे
१२ आणे.

K. D. CHAUHAN
संपादक सरस्वती प्रकाश
उमरावती.

जाहिर खबर

खरेदी करा !

रास्कोपची थेट व स्वरी

पेटेंट वॉचेस

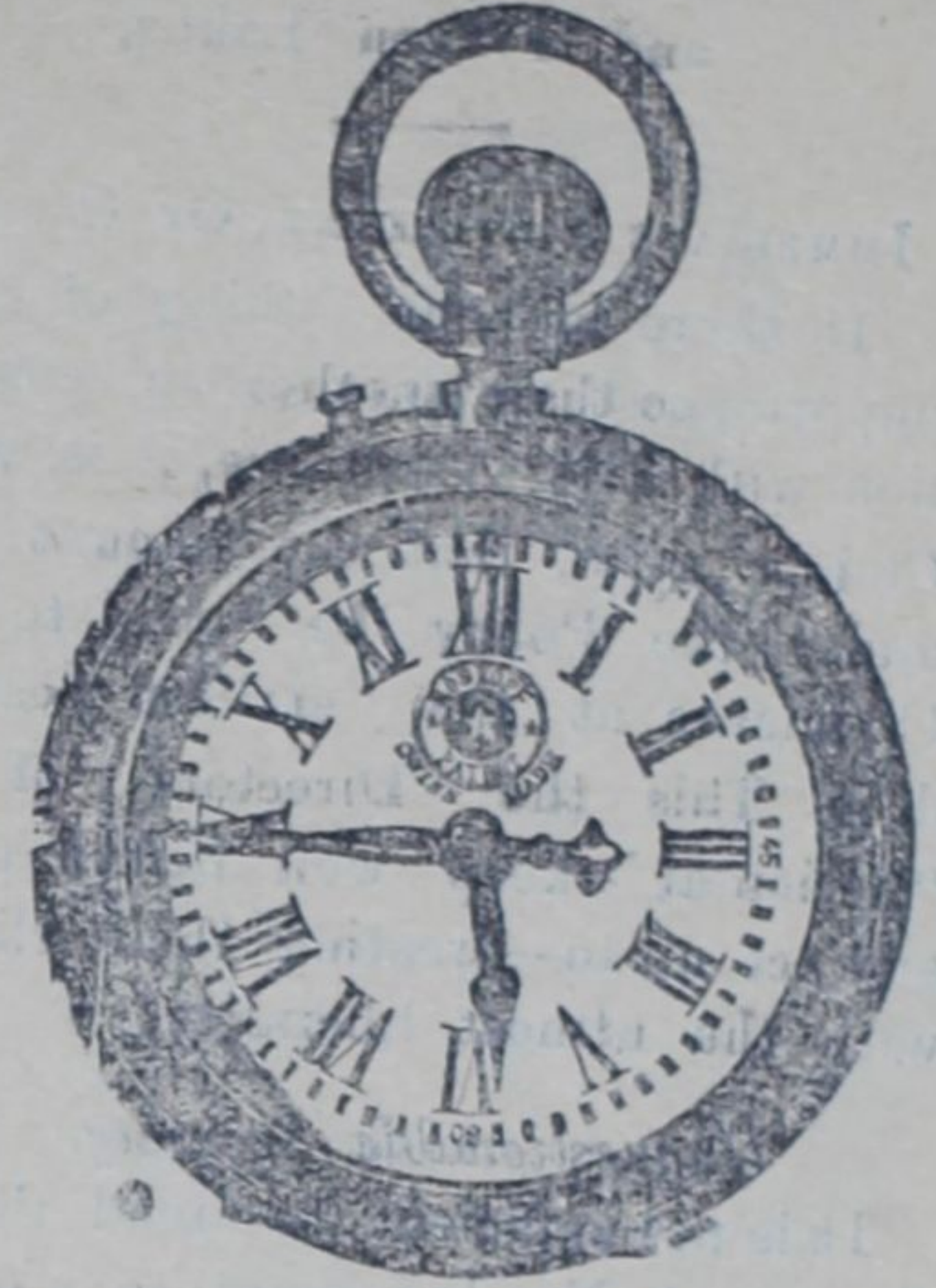
नकली मालास भुळून

पैसे खर्चू नका.

रेलवेच्या व इतर अवजड कागास हेंच
वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या
प्रतीचे विनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर
वाचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेराची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची आवश्यकता नाही. सधून
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हें
सोबतीच आहे असे अनुभवास आले
आहे. याजकरितां ज्याला आपली वेळ
बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस सधून इंजिनियर, कॉट्रॅक्टर,
ओव्हरसियर, फॉरस्ट कान्सर्व्हेटर व इतर
प्रवासी लोकांस हें वाच घेणें विषयी आखी
खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची
स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या-
हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण
आंभ्या गुणांची प्रचीर्ती तीच आपोआप
दाखवितात, इतके लिहिले असतां बस
आहे. हीं घड्याळे आपली स्वतःच शिफारस

आजपर्यंत करित आली आहेत, करित
आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील,
प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून
चालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल
ग्यारंटी देण्यांत येते, व सा बद्दलची जाखी
भदारी आमचे शिरावर आहे.

सूचनाः—पुढील नमुना २१ लाईनच्या
मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
१९ लाईन ओपनफेस ४०
१९ " हंटिंग..... ९०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे
..... १९०
१९ " हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्ष ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकाट्टा स्ट्रांग १८
१९ " सेकंद कांब्यासह..... १०
१९ " मध्यमगी सेकंद काटा असले
..... २२

१९ " हाफ हंटिंगचे..... २०
१९ " हंटिंगचे २०
१४ " रिस्ट वॉच १०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपन फेस..... २०
१९ " हंटिंग..... २०
१४ " रिस्टवॉच..... १०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच २०
१४ " हंटिंग..... २९
१८ व १९ " ओपनफेस ३०
१९ " सेकंद कांब्यासह ३२
१९ " मध्यमगी सेकंद काटा असलेले
..... ३९
१९ " ओपनफेस सुंदर नकशीचे.... ३९
१९ " हंटिंग ४९
लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारोट गोल्ड
रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे
सोल एजंट.

९ हार्नेबी रोड, मुंबई.

ORIENTAL GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE COMPANY LIMITED

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C.P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.

FUNDS EXCEED TWO CRORES
AND TEN LAKHSClaims paid for over One Crore
and Fifteen Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security.

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month or less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned,

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,
for C. P. Berars & Khandesh

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या

४२ ची सीसी की. रु. १॥

तापावर एग्युनीटवर की. ॥=

वातावर नारायण तेल की. रु. १

गजकर्णाचे अपातिम सोनेरी मलम

किं. ४ आणे.

पानथरीवर अमोलीकगोळ्या ६०

किंमत रु. १

पत्ता—खोजानुरा इस्मायल

आणि कंपनी.

वर्धा. सी. पी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापयंतच किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मराठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून मासिक पु. द्वारे निघे. गीताभाष्यापेक्षा तिप्पट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व ६०६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे उत्कृष्ट ग्रंथ सं. भा. सह बसिस.

का० बा० लेले वाई

मुंबई बँकची सविहस बँक

आ बँकत खाली दिलेल्या अटीवर ठेवी ठेविता येतात.

कोणत्याही वर्षाचे १ ली जानेवारी आणि ३१ डिसेंबर यांच्या दरम्यान एक हजार रुपया पर्यंत पैसा ठेविता येईल.

ठेवी देान अथवा अधिक इसमांच्या नावावर ठेविता येतील. आणि ती पैसा त्या पैकीं एकास अथवा जास्त इसमास अगर त्यापैकीं मयताचे मागे राहिल त्यास किंवा त्यास काढतां येईल.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपया प्रमाणे दिले जाईल. व्याजाची आकारणी प्रत्येक महिन्याची नी कनिष्ठ शिळक असेल तिजवर केली जाईल. मात्र पांच हजारावरिल शिळक रकमेस व्याज नाही.

नियमांच्या प्रती बँकेत अर्ज केल्या असतां मिळतील.

मुंबई ब्यांक } J. Kinniburgh
आकोला ४१७०३ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त ! !

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आण्यांत मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी युत्पत्त माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षीस मिळते. त्वरा करा आणि अंक रोखीने किंवा वही. पी. ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास

खणदाळ पो गडडंगलज.

६० कोल्हापूर

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या दातांच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अक्षीर का दातो मे दिखते हे हम ।

घोट डंके की हरेक मर्ज उडाते हम ॥

मोठी डची.... १ रु.

लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाळें जमणे, ते पिवळें होणें, हिरज्या दुखणें, दांत आंबणें हळू लागणें, कमजोर होणें, भेगा पडणें, किडे पडणें, वांकडे तिकडे होणें, नेहमी खपल्या पडणें कठीण वस्तु दांतांनीं फोडतां न येणें, दांत मळकट घाणेरडे राहणें, त्यातून रक्त वाहणें किंवा दुःख होणें इत्यादि सर्व प्रकारचीं दुखणीं नाहीं-शीं होतात, प्रत्येक दिवशीं याचा उपयोग केल्यानें वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून राहणार नाहीत. निरंतर दांत स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखना चाहिये क्या मुस्क कदर करती हो ।

दुंदते फिरते हरेक सिम्त कदादां है हम ॥

आकोला.

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेंड अँड कंपनी मथुरा.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके यांचे "वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावफडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

अनमः श्री गणेशाय.

आर्यवनौषधालय— मुर्डी ता० दापोली
आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण
शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न
आला तर पैस परत देऊं व यांचे आरोग्यार्थ
आणखी एखादे उत्तम औषध द्यावे लागल्यास
ते फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धातुवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक
व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक.
मनोरसाहक, कांतिसृष्टिवर्धक, अशी
सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व
अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचें मिश्रण केलें अस-
ल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदीं
नसून खालील विकारांवर या अत्यंत
उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनानें नपुंसकत्व, स्वप्ननय
व इतर धातुपात, उन्हाळे, इंद्रिय शिथिलता
कडकी, गर्भी संबंधीं मुरलेले विकार, मूत्रसं,
कोष, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुपणी
छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र
यांचा द्राह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर-
जर्णज्वर, अग्निमांस, मस्तकशूल, मूळव्याधी.
वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, बाळंतरोग,
मुष्टिमधुनादि घातक संवयीनें आलेली कृशता,
इत्यादि अनेक विकार खात्रीनें बरे होऊन
शरीर निरोगी, मजबूत व सतेंज बनते;
पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून
धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व
भरपूर कामोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून
मनास उत्साह येतो. दूध व जडाज भरपूर
पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्टिफिकेटा
मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत, पथ्य
सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुरुष,
व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत घेण्यास
अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहीत
एकदम चार रुपयांवर कितीही वेणारास
टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत
ट० ४६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सोबत.
रोखीने किंवा व्ही. पी. ने खालील
पत्यावर मिळतील. दरः—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ९९० गो० १० रु०

आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर
अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातुचीं
मसंभे, पाक गुटिका वेगेरेही माफक दराने
मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाच
मोठा क्याटलॉग मागवावा, फुकट देऊं
टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीने किंवा
व्ही. पी. ने पाठवुं.

सूचना—अलिकडे २।३ वर्षे आंजरेले
वेगेरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी टांगी
लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून
यांनी आमचेच जाहिरातीची हुवेहूच कापी
करून ते ग्राहकांचे डोक्यांत धूळ फेकीत
आहेत. करितां आमची सकल देशबंधुस

अशी सविनय प्रार्थना आहे कीं, ज्यांस
खरी शास्त्रोक्त औषधे घेणें असतील त्यांनीं
आमचीच औषधे खालील विनचूक सही
पत्यावरच मागवावी.

पत्ता-रुग्णशास्त्री पेंडसे वैद्य

मु० मुर्डी ता. दापोली
जि० रत्नागिरी

छापत आहे !

लवकरच प्रसिद्ध होणार

सरस्वतीप्रकाशमाला

किण दुसरे!

रा० रा० रामचंद्र पशवंत केसकर
(राणी संयोगिता नाटकाचे कर्ते) कृत.

प्रतापशाली

प्रतापसिंह

एक वीररस परिप्लुत पंचांकी नाटक.

वरील नाटकाचे कथानक चटकदार व
संस्मरणीय असून यांत वीर रस प्रधान आहे.
केवळ दुःख रस अथवा वीर रसच परिप्लुत
नाटक कित्येक कोमल अंतःकरणाच्या वाच-
कांना आणि प्रेक्षकांना सर्वतोपरि रुचत
नाही असा अनुभव आल्यावरून या नाट-
कांत काही ठिकाणी हास्य व शृंगार या
दोन्ही रसांना जागा दिली आहे.

फक्त तारीख १९ सप्टेंबर पूर्वी नावे
रजिष्टर कारणांस्तच किंमत ८ आणे. पुढे
१२ आणे.

K. D. CHAUHAN
संपादक सरस्वती प्रकाश
उमरावती.

जाहीर खबर

खरेदी करा !

रास्कोपची थेट व खरी
पेटेंट वॉचेस

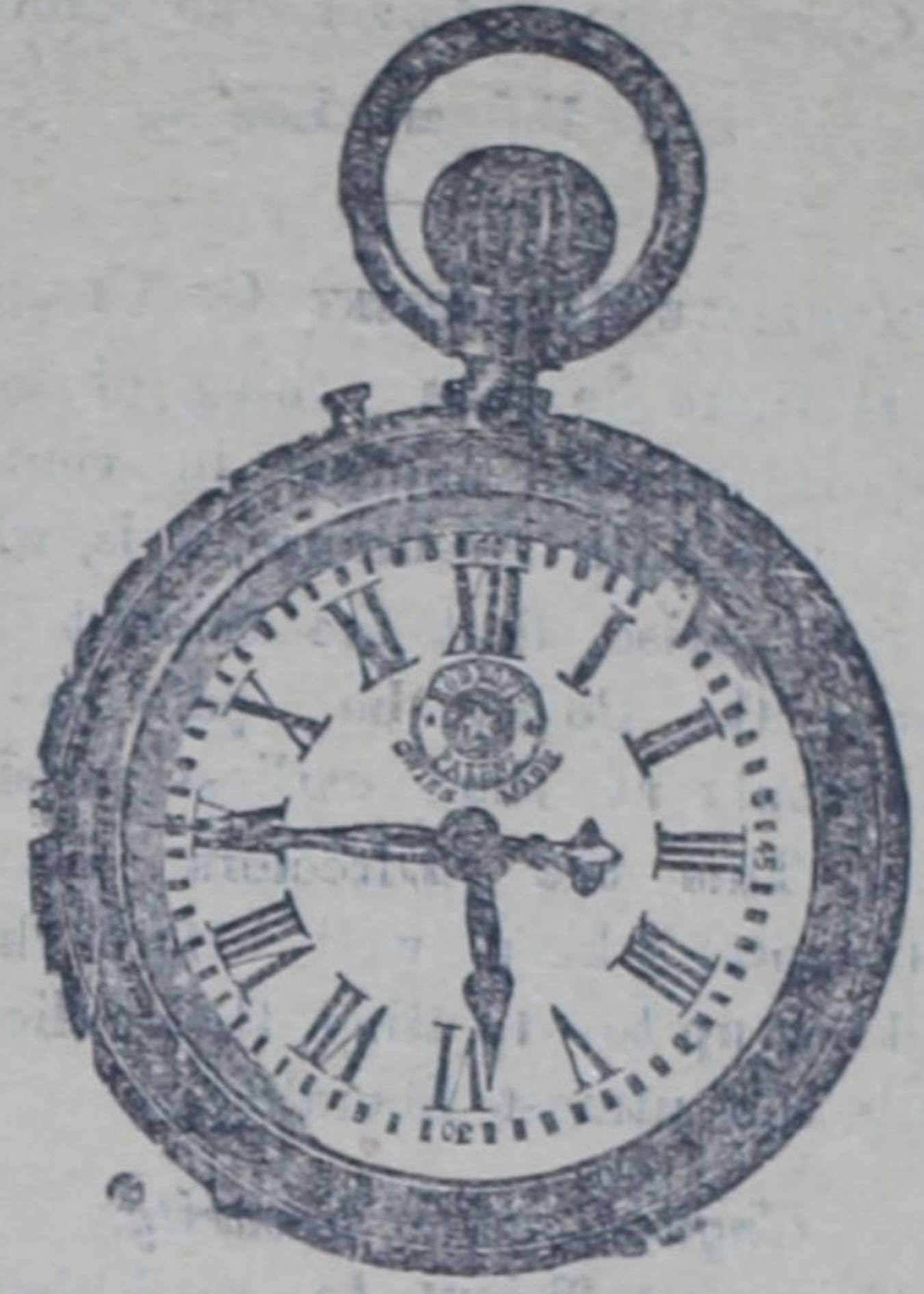
नकली मालास भुलून

पैसे खर्चू नका.

रेलवेच्या व इतर अवजड कामास हेंच
वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या
प्रतीचे चिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर
वाचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची आवश्यकता नाही. छापून
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हें
सोबतीच आहे असे अनुभवास आले
आहे. यानकरितां ज्याला आपली वेळ
बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस छापजे इंजिनियर, कॅमचकर,
ओव्हरसियर, फोरेस्ट कान्स्ट्रक्टेर व इतर
प्रवासी लोकांस हें वाच घेणें विषयी आम्ही
खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची
स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या
हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण
यांच्या गुणांची प्रचीर्ती तीच आपोआप
दाखवितात, इतकें लिहिणें असतां बस
आहे. ही बद्दल आपली स्वतःच शिफारस

आजपर्यंत करित आली आहेत, करित
आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील,
प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून
घालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल
ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जोखी
भदारी आमचे शिरावर आहे.

सूचनाः—पुढील नमुना २१ लाईनच्या
मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
१९ लाईन ओपनफेस ४०
१९ ,, हंटिंग ९०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे
..... १९०
१९ ,, हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एक्स्ट्रा स्ट्रॉग १८
१९ ,, सेकंद काळ्यासह २०
१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असले
..... २२
१९ ,, हाफ हंटिंगचे २०
१९ ,, हंटिंगचे २०
१४ ,, रिस्ट वॉच २०

इन्गनूमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस २०
१९ ,, हंटिंग २०
१४ ,, रिस्ट वॉच २०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०
१४ ,, हंटिंग ३९
१८ व १९ ,, ओपनफेस ३०
१९ ,, सेकंद काळ्यासह ३२
१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असलेले
..... ३९
१९ ,, ओपनफेस मुंदर नकशीचे ३९
१९ ,, हंटिंग ४९
लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारेट गोल्ड
रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे
सोल एजेंट.

५ हार्निबी रोड, मुंबई.

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C.P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.
FUNDS EXCEED TWO CRORES
AND TEN LAKHS

Claims paid for over One Crore
and Fifteen Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another; in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security.

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month or less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned,

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,
for C. P. Berars & Khandesh

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या
४२ ची सीसी की. रु. १॥

तापावर एग्युनीक्षर की. ॥ =
वातावर नारायण तेल की रु. १

गजकर्णाचे अपतित सोनेरी मलम
की. ४ आणे.

पानथरीवर अमोलीकगोळ्या ६०
किंमत रु० १

**पत्ता—खोजानुरा इस्मापल
आणि कंपनी.**

वर्धा. सी. पी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर
व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापयंतच
किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपासून
मासिक पु. द्वारे निघे. गीताभाष्यापेक्षा
तिप्पट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व
५०६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले वाई

मुंबई बँकची सर्विहस बँक

ह्या बँकत खाली दिलेल्या अटीवा ठेवी
ठेविता येतात.

कोणत्याही वर्षाचे १ ली जानेवारी
आणि ३१ दिसेंबर यांच्या दरम्यान एक
हजार रुपया पर्यंत पैसा ठेविता येईल.

ठेवी देान अथवा अधिक इसमांच्या
नावावर ठेविता येतील. आणि तों पैसा त्या
पैकी एकास अथवा जास्त इसमास अगर
त्यापैकी मयताचे मागे राहिल त्यास किंवा
त्यास काढता येईल.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुप
या प्रमाणे दिले जाईल. व्याजाची आकारणी
प्रत्येक महिन्याची नी कनिष्ठ शिळक
असेल तिजवर केली जाईल. मात्र पांच
हजारावरिल शिळक रकमेस व्याज नाही.

नियमांच्या प्रती बँकत अर्ज केला असतां
मिलतील.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला ४१७१०३ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त ! !

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक
पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आण्यांत
मिलून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी युत्पन्न
माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षिस मिळते.
स्वरा करा आणि अंक रोखीने किंवा व्ही०
पी. ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास
खणदाळ पो गडइंग्लज.
६० कोरहापूर

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या
दातांच्या विपारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवसर का दातो मे दिताते हे हम ।

चाट डंके की हरेक मर्ज उडाते हम ॥

मोठी डनी.... १ रु.

लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाळें जमणे, ते पिवळें
होणें, हिरव्या दुखणें, दांत आंबणें
हळें लागणें, कमजोर होणें, भेगा
पडणें, किडे पडणें, वांकडे तिकडे
होणें, नेहमी खपल्या पडणें कठीण
वस्तु दांतांनी फोडतां न येणें, दांत
मळकट घाणेरडे राहणें, त्यातून
रक्त वाहणें किंवा दुःख हाणें
इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाही-
शी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा
उपयोग करण्याने वर लिहिलेले
कोणत्याही प्रकारचे रोग या
पासून राहणार नाहीत. निरंतर
दांत स्वच्छ आणि चकचकीत
राहतात. कोणत्याही प्रकारची
विपारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व
सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखना चाहिये क्या मुस्क कदर करती हो ।

दुंदते फिरते हरेक सिम्त कददां है हम ॥

आकोला.

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कम्पनी मथुरा.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके यांचे
"वन्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावफडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

जाहिरात

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मराठी भाषांतर व विवेचन यानह. मार्चपसून सुरु झालेला स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापयितच केवळ रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मराठी भाषांतर व विवेचन यानह. मार्चपसून सुरु झालेला स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापयितच केवळ रुपये १०

का० धा० लेले वाई.

खरेदी करा !

रास्कोपची घेव व खरी

पेटेंट वॉचेस

नकली मालास भुलून

पैसे खर्चू नका !!!

रेल्वेच्या व इतर अजड कामास हेंच वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या मतीचे बिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर वॉचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेराची जरूर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष घ्याव्याची आवश्यकता नाही. कारण जंगलात बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे सोबतच आहे असे अनुभवात आले आहे. याजकरिता ज्याला आपली वेळ घरोघर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस घणने इंजिनियर, कॅटचकर, मॅकव्हासियर, फॉरेस्ट कान्सर्व्हेटर व इतर प्रवासी लोकांस हें वॉच घेणे विषयी आम्ही खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी याहून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण आम्हाच्या गुणांची प्रचीती तीच आपोआप दाखवितात, इतके लिहिले असतां बसणे आहे. ही घट्टे आपली स्वतःच शिफारस जाजपयित करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून घ्यावून ते वेळ घरोघर दाखविते अशाबद्दल ग्यारंटी देण्यांत येते, व त्या बद्दलची जोखी मदारि आमचे शिरोवर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनच्या मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
१९ लाईन ओपनफेस.....४०

१९ ,, हंटिंग.....१०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे १९०

१९ ,, हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्ष ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रॉंग १८

१९ ,, सेकंद कांब्यामह.....१०

१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असलेले १९

१९ ,, हाफ हंटिंगचे.....२०

१९ ,, हंटिंगचे २०

१४ ,, रिस्ट वॉच २०

इन्ग्लिशमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस.....२०

१९ ,, हंटिंग.....२०

१४ ,, रिस्टवॉच.....२०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०

१४ ,, हंटिंग.....३९

१८ व १९ ,, ओपनफेस ३०

१९ ,, सेकंद कांब्यामह ३२

१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असलेले ३९

१९ ,, ओपनफेस मुंदर नकशीचे....३९

१९ ,, हंटिंग ४९

लेडीज वॉचस १४, १८, क्यारोटगोल्ड

रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे सोल एजंट.

९ हार्नेबी रोड, मुंबई.

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोठ्या

४२ ची सीसी वी. रु. १॥

तापावर एग्युनिक्षर की. ॥=

वातावर नारायण तेल की. रु. १

गजकर्णाचे अपतिम सोनेरी मलम

कि. ४ आणि.

पत्ता--खोजानरा इस्मायल

आणि कंपनी.

वर्धा. सी. पी.

ॐ नमः श्री गणेशाय.

आर्यवनोपशालय— मुर्डी ता० दापोली

आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊ व आम्हाचे आगोम्यार्थ आणखी एखादे उत्तम औषध द्यावे लागल्यास ते फुकट देऊ.

मदनामृतसंजीवनी

धातुवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक

व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक. मनोत्साहक, कानिबुद्धिवर्धक, अशी सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदी नसून खालील विकारावर त्या अत्यंत उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनाने नपुंसकत्व, स्वप्नतन्व व इतर धातुपात, उन्हाळे, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्भा संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रसंकोच, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुपणी छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुराग, मुळाची खर, जीर्णज्वर, अग्निमांड, मस्तकशूळ, मूळव्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, बळंतारोग, मुष्टिमैथुनादि घातक संवयीने आलेली कुशता, इत्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सततच बनते; पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कापोक्षीपन होते. शक्ति भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दुग्ध व अडाज भरपूर पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्टिफिकेटा मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुढप, व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत घण्यास अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहीत. एकदम चार रुपयांचर कितीही घणारास टपाल खर्च माफ, चार रुपयांचे आंत ट० ८६ आणे पडेऊ. अनुपान खर्चा सोबत, रोखीने किंवा व्ही. पी. ने खालील पत्त्यावर मिळतील. दर:—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ५९० गो० १० रु०

आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रागांवर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातुधी मसंभे, पाक गुटिका वगेरिहा माफक दराने मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाचा मोठा क्याटलॉग मागव.वा, फुकट देऊ. टपाल खर्च वेगळा पडेऊ. रोखीने किंवा व्ही. पी. ने पाठवू.

सूचना--अलिकडे २१ वर्षे आम्हांचे वगैरे ठिकाणी केवळ आपमतळची दोगी लोकांच्या जाहिरातीस उत धाळा असून आंणी आमचेच जाहिरातीची हुवेहव कापी करून ते ग्राहकाचे डोळ्यांत धुळ फेकीत आहेत. करितां आमची सकल देशबंधुस अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यांस क्वरी शास्त्रोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनी आमचीच औषधे खालील बिनचूक सही पत्त्यावरच मागवावी.

पत्ता--रुष्णशास्त्री पेंडसे वैद्य.

मु० मुर्डी ता. दापोली

जि०रत्नागिरी

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C. P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.

—:0:—

FUNDS EXCEED TWO CRORES

Claims paid for over One Crore

and Ten Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month and less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,
for C. P. Berars & Khandesh.

विक्रीसतयार.

सोहेनाकृत भरपूर टिपांसहित मराठी

कायद्याची पुस्तके

सिव्हिल प्रोसिजर कोड- आवृत्ती दुसरी, पांन अदमासे ९०० निवाऱ्याची संख्या ६००० किंमत अति स्वस्त केली आहे. व्ही. पी. सुदा रु. ३

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड - (सन १८९८ चा आवट ९ वा, १८९९ चा आवट १२ वा यांन सुधारण्या प्रमाणें) किंमत ९ रुपये व टपालखर्च ०१० आण.

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड— जुना आवट (सन १८८२ चा १० वा) किंमत ९ रुपये व टपाल खर्च ०१० आण

जुने नवे क्रिमिनल प्रोसिजर कोड एकर वांधविलेले बेतव्यास वरील दांन्ही पुस्तकाची किंमत टपाल खर्चासुद्धा ८८४.

दिवाणी आवटसंग्रह- (यांत दिवाणी काऱ्यास लगणारे सर्व आवट आहेत, पांन अदमासे ९००) किंमत टपाल खर्चा सुद्धा २८८

म्यानेजर, डेक्कनबुक एजन्सी,
सदाशिवपठ, पूना सिध्दी.

नारो अपाजी गोडबोले

बुकसेलर बुधवार पेठ.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची

बँक

या सेव्हिंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात हाणजे जानेवारी वया १ ले तारखे पासून तो दिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

देान अथवा अधिक गनुष्यांच्या नांवांन देविल एक ठेव ठेविता येईल. व त्याच्या हयातीत, तसेच त्याचे मागे त्याच्या पैकीं एकास अथवा अधिक नणांस ठेव काढता येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ९००० पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
भाकोला १।७।०२ } एजंट

अति स्वस्त! ज्ञानविलास अति स्वस्त!!

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक पुस्तक पोस्टेन्सह अवघ्या १२ आण्यांत मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांनो उपयुक्त माहितीची सर्वेच्छुट डावरी वक्षीत मिळते. त्वरा करा आणि अंक रोलीने किंवा व्ही० पी० नें मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास

खणदाळ पो० गडइंग्लज.

इ० कोन्हापूर.

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरएक प्रकारच्या दातांच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अक्सीर का दातां मे दिखाते हे हम।
चोट डंके की हरेक मर्ज उडाते हम ॥

मोठी डबी... १ रु.
छहान ,, ... ॥-

दांतावर जाळें जमणे, ते पिवळे हांणे, हिरज्या दुखणे, दांत आंबणे, हळें लागणे, कमजोर होणे, भेगा पडणे, किडे पडणे, वाकडे तिकडे होणे, नेहमी खपण्या पडणे कठीण वस्तु दातांनी फोडतां न येणे, दांत मळकट घाणेरडे राहणे, त्यातून रक्त वाहणे किंवा दुःख हांणे इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाहीशी होतात, प्रमेक दिवशी याचा उपयोग केल्यांन वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून रादणार नहीत. निरंतर दांत स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखना चाहिये क्या मुल्क कदर करती हे।
दुंदते फिरते हरक सिम्त कदरदां हे हम ॥

आकोला.

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कंपनी मयुरा.

हे पत्र आकोला येथे केलासवासी खंडेराव बळानी फडके यांचे "वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

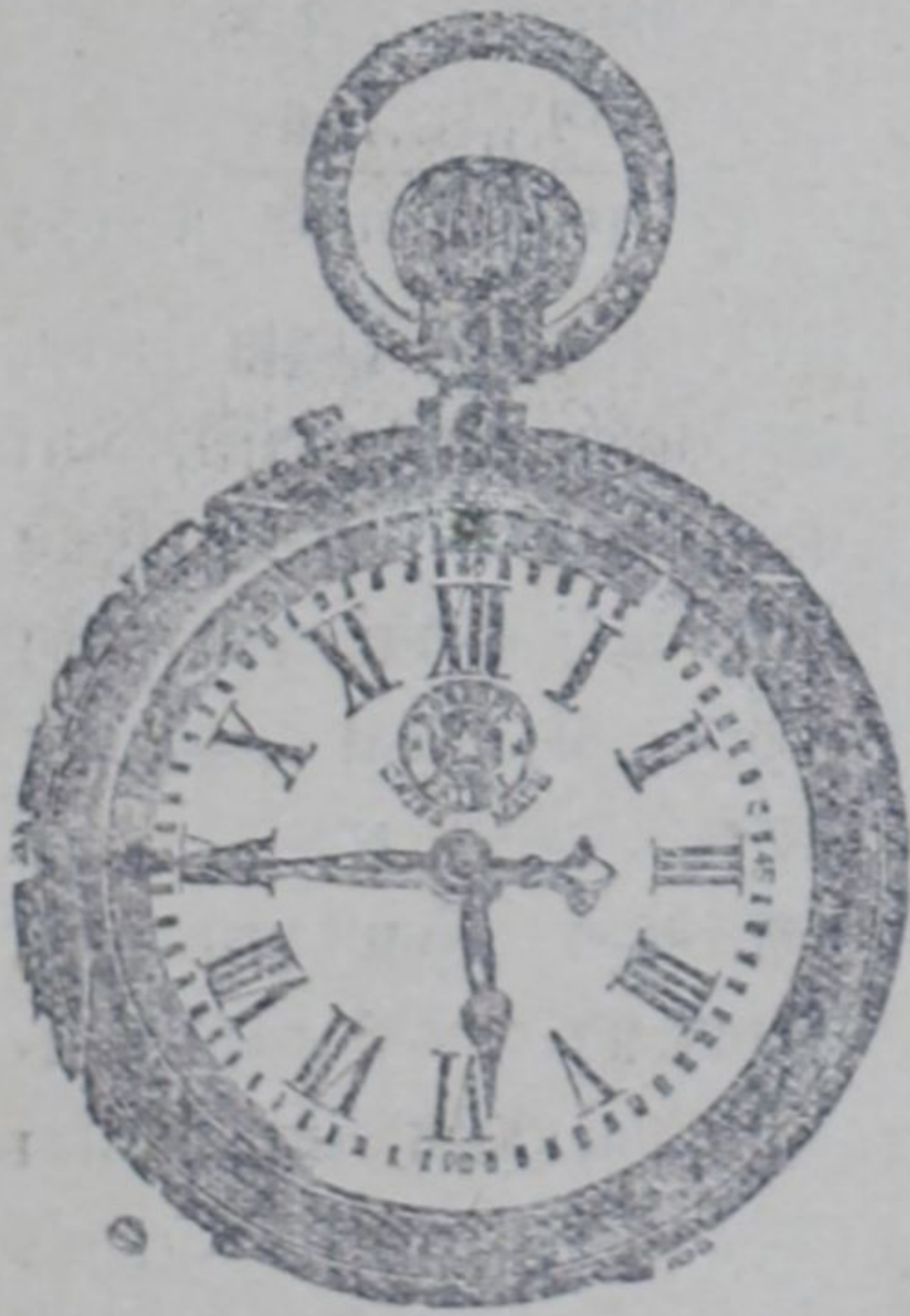

खरेदी करा !

रास्कोपची घेट व खरी
पेटेंट वॉचेस
नकली मलास भुलून
पैसे खर्चू नका !!!

रेलवेच्या व इतर अवजड कामास हेंच वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या प्रतीच चिन्चुक वेळ दाखविणारे असून इतर वॉचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेराची जरूर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष पुरविण्याची आवश्यकता नाही. झणून अंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे सोपतीच आहे असे अनुभवास आले आहे. यानकरिता ज्याला अपली वेळ घरोवर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस झणजे इंजिनियर, कॅटचवर, ओव्हरसियर, फॉरेस्ट कान्साव्हेटर व इतर प्रवासी लोकांस हें वाच घेणे विषयी आक्षी कात्रीपूर्वक शिफारस करितां. आमची स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या- हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण यांच्या गुणांची प्रचीती तीच ओपोआप दाखवितात, इतकें लिहिले असतां बरम आहे. ही घड्याळे आपली स्वतःच शिफारस आजपर्यंत करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून घ्यावून ते वेळ घरोवर दाखविते अशाबद्दल ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जाही मदारी आमचे शिवावर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनच्या गोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

- मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
- गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे**
- १९ लाईन ओपनफेस.....४०
१९ " हंटिंग.....९०
- गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.**
- १८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे १९०
१९ " हंटिंग, नकशीचे २९०
- मेटलचे तीन वर्ष ग्यारंटीचे.**
- रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रॉंग १८
१९ " सेकंद काळ्यासह.....२०
१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले २२
१९ " हाफ हंटिंगचे.....२०

- १९ " हंटिंगचे २०
१४ " रिस्ट वॉच २०
- इन्व्हेन्टिव्ह ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे**
- १९ लाईन ओपनफेस.....२०
१९ " हंटिंग.....२०
१४ " रिस्टवॉच.....२०

- सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे**
- १४ लाईन रिस्ट वॉच ३०
१४ " हंटिंग.....३९
१८ व १९ " ओपनफेस.....३०
१९ " सेकंद काळ्यासह.....३२
१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले ३९
- १९ " ओपनफेस सुंदर नकशीचे....३९
१९ " हंटिंग ४९
लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारेट गोल्ड रूपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.
ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे
सोल एजंट.
९ हार्नबी रोड, मुंबई

ॐ नमः श्री गणेशाय.
आर्यवनीषधालय— मुडी ता० दापोली
आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊं व यांचे आरोग्यार्थ अणली एतादें उत्तम औषध घावें लागण्यास तें फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी
धान्यवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक, मनोरसाहक, कान्तिवृद्धिवर्धक, अशी सुवर्णमासिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत **गुटिका**

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदी नसून खालील विकारावर या अत्यंत उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनानें नपुंसकत्व, स्वप्नान्य व इतर धातुपात, उन्हाळे, इन्द्रिय शिथिलता कडकी, गर्भी संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रसंकोच, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुणी छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर, जीर्णोत्तर, अग्निमांड, मस्तकशूल, मूळव्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, बाळंतोग, मुष्टमैथुनादि घातक संवयीनें आलेली कृशता, इत्यादि अनेक विकार खात्रीनें बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते; पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त यांची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कामोदीपन होतें. शक्ति भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जडाअ भरपूर पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सार्थकिक्रिया मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुरुष, व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत घग्यास अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुग्णाचे आंत मिळणार नाहीत. एकदम चार रुपयांवर कितीही घेणारास टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत

ट० ८६ आणे पडेल. अनुपान खर्ची सोबत. रोखीने किंवा व्ही. पी. ने खालील पत्त्यावर मिळतील. दर:—

- ३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ९९० गो० १० रु०

आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रागांवर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातुची मसणे, पाक गुटिका वेगवेगळी माफक दरांने मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाचा मोठा क्यारटलाग मागवावा, फुकट देऊं टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीने किंवा व्ही. पी. ने पाठवू.

सूचना—अलिकडे २।३ वर्षे आंजरेले वगैरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी डोंगी लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून यांनी आमचेच जाहिरातीची हुबेहून कापी करून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धूळ फेकीत आहेत. करितां आमची सकळ देशबंधुस अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यास खरी शस्त्रोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनी आमचीच औषधे खालील चिन्चुक सही पत्त्यावरच मागवावी.

पत्ता—रुष्णशास्त्री पेंडसे वैद्य
मु० मुडी ता. दापोली
जि० रा. नागिरी

जाहिरात
गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापर्यंतच किंमत रूपये १०
श्रीमच्छंकराचार्यांचें शारीरभाष्य मराठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून मासिक पु. द्वारे निघेल. गीताभाष्यापेक्षा तिप्पट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व. ५०६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले वाई

K. N. ESMAYAL & Co.
शक्तिवर्धक कामोत्तेजक गोठ्या ४२ ची सीसी की. रु. १॥
तापावर एग्युनीक्षर की. ॥
वातावर नारायण तेल की. रु. १
गजकर्णाचे अप्रतिम सोनेरी मलय कि. ४ आणे.
पानधरीवर अमोलीक गोठ्या ६० किंमत रु० १

पत्ता—खोजानुरा इस्मायल आणि कंपनी.
वर्धा. सी. पी.

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

[Established]1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C. P. Berar & Khandesh
Head—quarters—Nagpur, C. P.

—:0:—

FUNDS EXCEED TWO CRORES
Claims paid for over One Crore
and Ten Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years. Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month and less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,
for C. P. Berars & Khandesh.

विक्रीतयार.

सोहनिाकृत मरपूर टिपांसहित मराठी

कायद्याची पुस्तके

सिव्हिल प्रोसिजर कोड- अवृत्ती दुसरी, पाने अदमासे ९०० निवाल्याची संख्या ६००० किंमत अति स्वस्त केली आहे. व्ही. पी. सुद्धा रु. ३

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड - (सन १८९८ चा आक्ट ९ वा, १८९९ चा आक्ट १२ वा यांचे सुधारल्या प्रमाणे) किंमत ९ रुपये व टपाल खर्च ८१० आणे.

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड— जुना आक्ट (सन १८८२ चा १० वा) किंमत ९ रुपये व टपाल खर्च ८१० आणे.

जुने नवे क्रिमिनल प्रोसिजर कोड एकत्र बांधविलेले घेतल्यास वरील दोन्ही पुस्तकाची किंमत टपाल खर्चासुद्धा ८४४.

दिवानी आक्टसंग्रह- (यांत दिवणी कामास लागणारे सर्व आक्ट आहेत, पाने अदमासे ९००) किंमत टपाल खर्चासुद्धा २४८

म्यानेजर, डेक्कनबुक एजन्सी,
सदाशिवपठ, पूना सिटी.

नारो अपाजी गोडबोले
बुकसेलर बुधवार पेठ.

मुंबई बँकची ठेव उचण्याची बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात झणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून ते डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दान अथवा अधिक अनुण्यांच्या नांवाने देविल एक ठेव ठेविता येईल. व त्याच्या हयातीत, तसेच त्याचे मागे त्याच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढता येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव ठेव्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ९००० पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला १।७।०२ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास आत स्वस्त !!

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आण्यांत मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी उपयुक्त माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षीस मिळते. खरा करा आणि अंक रोखीने किंवा व्ही० पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास
खणदाळ पो गडइंगलज
इ० कोल्हापूर.

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या दातांच्या विपारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवतीर का दातां मे दिखते हे हम ।
चोट हंके की हरेक मर्जे उडाते हम ॥

मोठी डबी.... १ रु.
लहान ,, ... ॥

दातांवर जाळें नमणे, ते पिवळें होणें, हिरज्या दुखणें, दात आंबणें, हळुं लागणें, कमजोर होणें, भेगा पडणें, किडे पडणें, वांकडे तिकडे होणें, नेहमी खपल्या पडणें कठीण वस्तु दातांनी फोडतां न येणें, दात मळकट घाणेरडे राहणें, त्यातून रक्त वाहणें किंवा दुःख होणें इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाहीशी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा उपयोग केल्याने वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून राहणार नहीत. निरंतर दात स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विपारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखना चाहिये क्या मुल्क कदर कारती हे ।
दूंदते फिरते हरेक सिम कदरदां हे हम ॥

आकोला.
पत्ता— नंदलाल वर्मा
म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कंपनी मयुरा.

हे पत्र आकोला येथे केलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके याचे "वृन्दाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

Number	Name of article.	Per Gada	Per Cart with 2 bullocks	Every other Cart or Camel	Per Bullock, Buffalo, Mule, or Tattoo-load	Per Doukey load	Per Head load	Per Maund of 82 lbs avoirdupois
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Gums</i>								
117	Gums of sorts	2 0 0	1 0 0	0 8 0 0	3 0	0 2 0	0 2 0	0 1 0
118	Ral (Resin)							
119	Ud [Benzoin]							
120	Catechu							
121	Lac							
122	Camphor	8 0 0	4 0 0	2 0 0 0	12 0	8 0	8 0	4 0
<i>Perfumes</i>								
123	Perfumed oils	16 0 0	8 0 0	4 0 0	1 8 0	1 0 0	1 0 0	0 8 0
124	Perfumery or sorts							
CLASS V								
125	Tobacco in all forms	16 0 0	8 0 0	4 0 0	1 8 0	1 0 0	1 0 0	0 8 0
126	Chiroots and cigarets [not country bidis]	At one rupee		per thousand				
127	Snuff	3 2 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0
128	Veradi and Gurakbu	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 2
129	Bandri, Malkapuri, Narsapuri and Conhi	.....	.....	.....	.....	.....	.....	per seero 0 0 1½
130	Bad	.....	.....	.....	.....	.....	.....	per seer 0 0 1½
CLASS VI								
<i>Piece—goods and other textile fabrics and manufactured articles of clothing and dress</i>								
131	Kambli							
132	Coarse cotton country carpets							
133	Fabrics of hemp or jute							
134	Cotton and linen piece—goods							
135	Woollen piece—goods							
136	Silken Ditto	Rs. 1½ per cent advalorem						
137	Embroidery							
138	Other textile fabrics, manufactured articles of clothing and dress	Rs. 1½ per cent advalorem						
139	Gold and Silver thread stuffs							
140	Umbrellas							
141	Leather and leather goods	1½ Rs. per cent advalorem						
CLASS VII								
<i>Metals and articles of metal</i>								
142	Old iron							
143	Iron and iron ware Includes pig, pipes, castings, bar rod, hoop sheet plates (including galvanised and tinned plates) wire and other sorts of Iron.	0 8 0	0 4 0	0 2 0 0	0 9	0 0 6	0 0 6	0 0 3
144	Steel and steel ware Includes cast, blister spring and other kinds.	2 0 0	1 0 0	0 8 0 0	3 0	0 2 0	0 2 0	0 1 0
145	Zinc and zinc ware includes bolt pig, slab sheet, sheathings, plate, wire and other sorts.	3 0 0	1 8 0	0 12 0 0	4 6	0 3 0	0 3 0	0 1 6
146	Lead and lead ware includes pig, pipes, sheets and other sorts.	4 0 0	2 0 0	1 0 0 0	6 0	0 4 0	0 4 0	0 2 0
147	Tin and Tin ware							
148	Bell metal							
149	Mercury							
150	Metal alloys and articles thereof	16 0 0	8 0 0	4 0 0	1 8 0	1 0 0	1 0 0	0 8 0
151	Builders' and Engineers' hard ware, tools and inferior cutlery.							
152	Furnishing hardware including plated—ware and superior cutlery.	Rs. 1½ per cent advalorem						

Number.	Name of article.	Per Gada.	Per Cart with 2 bullocks	Every other Cart or Camel	Per Bullock, Buffalo, Mule, or Tattoo-load.	Per Donkey load.	Per Head load.	Per Maund of 82 lbs. avoirdupois.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
<i>Articles of lighting (oil and oilseeds.)</i>									
59	As per grain Safflower or Kurdi seed.	1 4 0	0 10 0	0 5 0	0 2 0	0 13	0 0 0	0 0 8	
60	Til (sweet sesamum)								
61	Jawas (Linseed)								
62	Karle seed ...	1 4 0	0 10 0	0 5 0	0 2 0	0 13	0 0 0	0 0 8	
63	Ground nuts in husk ...	1 8 0	0 12 0	0 6 0	0 2 0	0 16	0 16	0 0 9	
64	Ground nuts cleaned of husk...	2 0 0	1 0 0	0 8 0	0 3 0	0 20	0 2 0	0 1 0	
65	Khobra	4 0 0	2 0 0	1 0 0	0 6 0	0 40	0 4 0	0 2 0	
66	Oil of sorts								
67	Matches (lucifer)								
68	Candles ...	8 0 0	4 0 0	2 0 0	0 12 0	0 8 0	0 8 0	0 4 0	
69	Oils other than Kerosine, Turpentine and Copal Varnish ...	.....	.....	.....	.....	.....	.....	0 0 1	
<i>Articles of washing</i>									
70	Shikekai	1 0 0	0 8 0	0 4 0	0 16	0 10	0 0 0	0 0 6	
71	Soap	4 0 0	2 0 0	1 0 0	0 6 0	0 4 0	0 4 0	0 2 0	
72	Wax and Tallow ...	....	....	...	....	....	....	1 9 0	
CLASS III									
<i>Building materials</i>									
73	Burnt bricks and tiles	0 4 0	0 2 0	0 1 0	0 0 4	0 0 3	0 0 0	0 0 1	
74	Cut stones and other building stones								
75	Lime and Lime stone	0 8 0	0 4 0	0 2 0	0 0 9	0 0 6	0 0 0	0 0 3	
76	Karvis								
77	Bamboos of kinds, and split bamboos								
78	Bamboo and other mats	0 12 0	0 0 0	0 3 0	0 1 0	0 0 9	0 0 0	0 0 4	
79	Junglewood rafters 18 1/2 inches diameter and under, scantlings of 5 inches and under								
80	Junglewood beams and planks and scantlings above 5 inches and rafters above 18 inches diameter	2 0 0	1 0 0	0 8 0	0 3 0	0 2 0	0 2 0	0 1 0	
81	Teakwood rafters and scantlings	3 0 0	1 8 0	0 12 0	0 4 6	0 3 0	0 3 0	0 1 6	
82	Teakwood logs, scantlings and planks.								
83	Square logs and scantlings of all kinds, (Malabar & Nagpur Teak)	1 8 0	1 0 0	0 4 0	.....	.....	.....	0 0 8	
84	Shaped beams and planks (Teak and Sal)	0 3 9	0 3 0	0 0 6	.....	.....	.....	0 0 2 1/2	
85	Kamptee bricks and lime for masonry	0 5 0	0 4 0	0 0 9	0 0 3	.....	.....	0 0 3	
86	Cylindrical tiles and time for white washing	0 4 0	0 3 0	0 0 6	.....	.....	.....	0 0 3	
87	Thatching grass	as per lime, lime-stone						.....	0 0 3
88	Hemp coir and rope and twine	as per lime, lime-stone						.....	0 0 3
CLASS IV									
<i>Drugs, spices, gums, and perfumes</i>									
<i>Drugs</i>									
89	Ginger, green	1 0 0	0 8 0	0 4 0	0 16	0 10	0 0 0	0 0 6	
90	Dry ginger	4 0 0	2 0 0	1 0 0	0 6 0	0 4 0	0 4 0	0 2 0	
91	Betel nuts								
92	Sulphur								
93	Saltpetre								
94	Alum								
95	Sulphate of iron								
96	Soda								
97	Salamoniac	8 0 0	4 0 0	2 0 0	0 12 0	0 8 0	0 8 0	0 4 0	
98	Tea								
99	Coffee								
100	Borax								
101	Sulphuric acid	16 0 0	8 0 0	4 0 0	1 8 0	1 0 0	1 0 0	0 8 0	
<i>Spices</i>									
102	Garlic	1 8 0	0 12 0	0 6 0	0 2 6	0 1 6	0 0 0	0 0 9	
103	Mustardseed								
104	Methi								
105	Corianderseed								
106	Chillies	2 0 0	1 0 0	0 8 0	0 3 0	0 2 0	0 2 0	0 1 0	
107	Betel—leaves								
108	Turmeric ...	3 0 0	1 8 0	0 12 0	0 4 0	0 3 0	0 3 0	0 1 6	
109	Jire or cumminseed ...	4 0 0	2 0 0	1 0 0	0 6 0	0 4 0	0 4 0	0 2 0	
110	Pepper	8 0 0	4 0 0	2 0 0	0 12 0	0 8 0	0 8 0	0 4 0	
111	Cinnamon								
112	Cloves								
113	Cardamoms								
114	Nutmegs								
115	Mace								
116	Assafoetida.	16 0 0	8 0 0	4 0 0	1 8 0	1 0 0	1 0 0	0 8 0	

SCALE OF OCTROI DUTIES

(In continuation of column 3rd. of page No. 2 Issue, No. 19)

Number	Name of article.	Per Gada	Per Cart with 2 bullocks	Every other Cart or Camel	Per Bullock, Buffalo, Mule, or Tattoo-load.	Per Donkey load	Per Head load	Per Maund of 82 lbs avoirdupois
1	2	3	4	5	6	7	8	9
CLASS I.								
<i>Articles of food for men and animals. Grain</i>								
1	Rice in husk.							
2	Bajri.							
3	Jowari							
4	Sathu or country Barley							
5	Matki.							
6	Turi and Tur dal.	1 4 0	0 10 0	0 5 0	0 2 0	0 1 3	0 0 0	0 0 3
7	Mug and Mug dal.							
8	Urid and Urid dal							
9	Kulith (Vetch)							
10	Rajgira.							
11	Peas.							
12	Indian corn seed.							
13	Nachni.							
14	Wari, cleaned of husk or uncleaned.	1 4 0	0 10 0	0 5 0	0 2 0	0 1 3	0 0 0	0 0 3
15	Poppy seed.							
16	Miscellaneous food grains.							
17	Rice husked.							
18	Wheat.	1 8 0	0 12 0	0 6 0	0 2 6	0 1 6	0 0 6	0 0 9
19	Gram and Gram dal.							
<i>Groceries.</i>								
20	Cocoanut.	1 8 0	0 12 0	0 6 0	0 2 6	0 1 6	0 1 6	0 0 9
21	Dried fruit and fruitcakes.							
22	Arrowroot.							
23	Sago.							
24	Tapioca.	4 0 0	2 0 0	1 0 0	0 6 0	0 4 0	0 4 0	0 2 0
25	Dates, dry and fresh.							
26	Currants and raisins.							
27	Almonds.							
28	Sugar candy.							
29	Dried milk.	6 0 0	3 0 0	1 8 0	0 9 0	0 6 0	0 6 0	0 3 0
30	Butter.							
31	Preserves and condiments.							
32	Oilman's stores and preserved provisions of all kinds.	8 0 0	4 0 0	2 0 0	0 12 0	0 8 0	0 8 0	0 4 0
33	Sugar							
34	Ghee.	12 0 0	6 0 0	3 0 0	1 2 0	0 12 0	0 12 0	0 6 0
<i>Fruits and Vegetables.</i>								
35	Vegetables of kinds.							
36	Chillies green.	0 8 0	0 4 0	0 2 0	0 0 9	0 0 6	0 0 0	0 0 3
37	Tamarind							
38	Fruits of kinds							
39	Sugarcane.	0 12 0	0 6 0	0 3 0	0 1 0	0 0 9	0 0 0	0 0 4
40	Indian corn							
41	Fish fresh or dry, shrimps. ...	3 0 0	1 8 0	0 12 0	0 4 6	0 3 0	0 3 0	0 1 6
42	Fresh fruits such as oranges, graft mangoes and waternuts (&c) Cocoanuts excepted...	3 2 0						
43	Manufactured or refined sugar and honey	0 0 1						
44	Gur and other sacharine products ...	0 0 1						
45	Potatoes ...	0 0 3						
46	Khowa	0 0 3						
47	Tinned provisions	1 9 0						
<i>Food for animals.</i>								
48	Dry grass, Straw, Bhusa ...	0 8 0	0 4 0	0 2 0	0 0 9	0 0 6	0 0 3	0 0 3
49	Kadbi, and green fodder							
50	Konda and Kardi shells							
51	Oil cake of sorts.	0 8 0	0 4 0	0 2 0	0 0 9	0 0 6	0 0 0	0 0 3
52	Cotton seed.							
53	Gram dust.							
54	Hemp seed	1 0 0	0 8 0	0 4 0	0 1 6	0 1 0	0 0 0	0 0 6
55	Oats	1 4 0	0 10 0	0 5 0	0 2 0	0 1 3	0 0 0	0 0 6
CLASS II								
<i>Articles of fuel, lighting and washinn.</i>								
<i>Fuel.</i>								
56	Firewood, and cowdung cakes.	0 8 0	0 4 0	0 2 0	0 0 9	0 0 6	0 0 0	0 0 3
57	Chareoal							
58	Coke and coal							

हेनरी मार्टिनी बंदुका तयार करण्याचा हिंदुस्थानातील कारखाना बंद करण्यांत आला.

कन्नैगा [धारवाड] तालुक्या पैकी एका गांवांत एका जंगमाने, सार्वजनिक महादेवाच्या मंदिरांतील साळुंकेवर पाय ठेवून, लिगायताकडून पादपूजा करवून घेतली ह्मणून त्यावर एका लोहाराने फिर्याद केली आहे.

नोटीस

वेशमी सकू मर्द नारायण बोराडे राहणार पळशी बुजसुक तालुके खामगांव यांस:—
मी या लेखांने असे कळवितों की आपण पळशी येथील सर्वे नंबर १२९ व संभापूर येथील ९ नंबर तेल अर्धा हिस्सा ही दोन्ही शेते वडिलोपार्जित असतां अनुक्रमे १० नमदेव पाटील व १० मारुती हरमकार राहणार पळशी यांस विकत दिली. ही गोष्ट गैरकायदा होय करितां त्यांचे पैसे ताबडतोब परत देऊन विक्री रद्द करावी. तसेच वडिलोपार्जित जिंदगी पैकी कांहींहि भाग तुझी कोणास गहाण, विक्री, किंवा बक्षीस वगैरे देऊ नये. दिल्यास सर्व व्यवहार बातळ व व्यर्थ होईल कळावे. तारीख २०।८।०१ इसवी.

सही

तुकाराम वलद रेवजी बोराडे
वस्ती पळशी बुजसुक
निशानी खुद.

जाहिरात.

सर्व लोकांस असे जाहीर केले जाते की, आमची चुलती सकू मर्द नारायण बोराडे राहणार पळशी हिजपासून कोणी खरेदी गहाण वगैरे कांहीं एक घेऊ नये. तिला आमच्या वडिलोपार्जित इस्टेटी संबंधाने असा कोणचाहि व्यवहार करण्याचा अधिकार नाही. या उभर जर कोणी हिजशी कांहीं देववे-वाचा व्यवहार करील तर त्याची जबाबदारी आमच्या कोणच्याहि इस्टेटीवर किंवा आम्हावर राहणार नाही. ज्याचा तों जबाबदार राहिल कळावे. तारीख २०।८।१९०१ इसवी.

सही

तुकाराम वलद रेवजी बोराडे
वस्ती पळशी बुजसुक
निशानी खुद.

नोटीस.

(१) नापदेव वलद पहाडासिंग पाटील
(२) मारुती वलद विठोबा हरमकार.
उभयतां राहणार पळशी बुजसुक तालुक
खामगांव पोष्ट खामगांव.

या उभयतांस:—

मी खाली सही करणार या नोटीशीने असे कळवितों की, आमची वडिलोपार्जित शेते आमची चुलती नामे सकू मर्द नारायण हिजपासून तुझी खरेदी घेतली आहेत. नामदेव पाटलांनी पळशी येथील सर्वे नंबर १२९ व संभापूर येथील सर्वे नंबर ९ मधील वाईच्या नांवचा अर्धा हिस्सा मारुती हरमकार यांनी विकत घेतला आहे. पण ही शेते विकण्याचा किंवा गहाण ठेवण्याचा वगैरे कोण

सर्व तुझी घेतलेले शेताची खरेदी रद्द करावी व आपले पैसे तिजपासून परत घेऊन टाकावेत. येणे प्रमाणे ही नोटीस पावल्या-पासून चार दिवसांत व्यवस्था करावी. असे न कराल तर कोर्ट मार्फत आम्ही ती शेते परत घेऊ व मग तुमचे पैसे तुम्हास मिळणार नाहीत. व असा गैररीतीचा चुकीने व्यवहार करून आम्हांस खर्चात वाटण्या बद्दलचे सर्व नुकसान तुम्हांपासून घेतले जाईल. कळावे, तारीख २०।८।०१ इसवी.

सही

तुकाराम वलद रेवजी बोराडे
वस्ती पळशी बुजसुक
निशानी खुद.

नोटीस

रा. रा. विरुपाक्ष आप्पा मेणसिनकाई राहणार हुवळी जिन्हा धारवाड. यांस:—
खाली सही करणार यांकडून नोटीस देण्यांत येते की तुमचेकडे आमचे दुकानची जी बाकी निघत आहे ती तुझी चुकती करावी. केशवजी जयसिंगचे नांव पुढे करून रूपये देण्याची टाळाटाळी तुझी करित आहा. ही गोष्ट मला कळू नाली. तुम्हाकडून घेणे असलेल्या आमच्या दुकानच्या रकमे संबंधाने केशवजीशी तुमचा कांहीं एक अर्थी अर्थी संबंध नाही. चार दिवसांत ही रकम न येईल तर कोर्टात दावा करून या नोटीशीच्या खर्चासह व्याजासुद्धा सर्व रकम भरून घेतली जाईल. कळावे. तारीख २२ माहे आगस्ट सन १९०१ इसवी.

(सही गुजराथीत)

हिरजी नागशी दुकानचा मालक
वहिवाटदार हिरजी कुदरशी,
राहणार अकोला द. खु.

नोटीस.

मुक्ताबाई मर्द मिथमजी मालतडक राहणार पाटखेडे तालुके आकोले. पोस्ट-चार-शी टाकळी यांस:—

खाली सही करणार यांकडून नोटीस देण्यांत येते की तुझा नवरा व मी असे सखे बंधु होतो, तो जिवंत असतानाच सर्व जिनगीची वाटणी वगैरे झाली होती. त्या प्रमाणे माझी जिनगी माझे ताब्यांत आहे. तुझ्या नवऱ्याची जिनगी तो जिवंत असताना त्याने शेतीची विक्री करून टाकली व त्याने वरेच लोकांचे कर्ज काढून ठेविले. मी कर्जा पैकी मी कांहीं पैशाची फेड केली. त्याजबद्दलच्या पावसा मजजवळ आहेत तुझे शेतापैकी कांहींच भाग मी घेतला नसून जी शेती घेतली ती मी स्वतः पैसे खर्च करून घेतली आहे. आजवर तुझा कांहीं एक हक्क नाही. तुझे हिशांत आलेले घर माझे ताब्यांत नसून कुलूपही मी उचवले नाही. भैत व भैताची आई असे एकत्र राहात होते. साची मालकी भैताचे आईची आहे तिने ते घर उचवले असल्यास मजला माहित नाही. मी त्या घरांत गेलों नाही व मजला दस्ताऐवजही माहित नाही. कांहीं विचारणे असल्यास भैताचे आईस विचारवे. माझा तुझा कांहीं एक संबंध नाही. माझे नावे यापुढे नोटीस आल्यास त्याचा जबाब न देतां उलट तुझे वर वलद तजवीज करून

कोर्ट मार्फत पैसे वसूल केले जातील, कळावे तारीख २२।८।०१ इसवी.

सही

गुणाजी वलद जानजी मालतडक
राहणार पाटखेडे दस्तुर खुद.

नोटीस

नोटीस बेशमी रावजी वलद रामजी टाले जात कुणबी राहणार आरेगांव प्रगणे व तालुके मेहेकर जिन्हा बुळडाणे यांस नोटीस देणार मारुती वलद रामजी व आयाजी वलद रामजी इंगळे कुणबी राहणार उंबर प्रगणे व तालुके मेहेकर जिन्हा बुळडाणे यांस कडून नोटीस देण्यांत येते की, आमचे ऐकण्यांत आले आहे की आमचा मयत माऊ लखुजी वलद रामजी याची दुसरी बायको गुजाई मर्द लखुजी इच्याशी तुझी दगावजाची व्यवहार करून आमचे वडिलोपार्जित व समाईक कुटुंबांतील अविभक्त उंबरे येथील शेती पैकी कांहीं हिस्सा आम्हास न विचारतां व न कळवितां लवाडीने पोकळ गहाण करून घेतला आहे. हे जर खरे असेल तर तुम्हास या नोटीशीने कळविण्यांत येते की आमची मावजई गुजाई मर्द लखुजी ही विधवा असून आमच्यातून अलिकडेस माऊचंदाच्या फितुराने वेगळी रहात आहे व तिची वडील सवत ह्मणजे यशोदा मर्द लखुजी ही आमच्या जवळ आहे. आमची सर्व शेते व जिंदगी वडिलोपार्जित आणि समाईक कुटुंबांतलि अविभक्त जिंदगी आहे व आमचा मयत बंधू लखुजी वलद रामजी हा मरेपर्यंत आमच्यांतच रहात होता व तो निपुत्रिक मरण पावला. तुझी जो कांहीं व्यवहार सदरही जिंदगी बद्दल गुजाई मर्द लखुजी हिच्याशी केला असेल किंवा पुढे कराल तो आम्हास संमत नाही. व मी बद्दलची जबाबदारी आम्ही आमचेवर किंवा आमचे जिंदगीवर घेत नाही व घेणार नाही. सदरही जिंदगीवर गुजाई मर्द लखुजी हिचा कोणत्याही प्रकारे मुळीच हक्क नाही. व तिच्याशी सदरही जिंदगी संबंधी केलेला व्यवहार बातळ आहे. कळावे तारीख १८ माहे आगस्ट सन १९०१ इ०

सही

आयाजी वलद रामजी इंगळे
कुणबी याचे खुद हातची
निशाणी रेव असे.
मारुती वलद रामजी इंगळे
याची निशाणी रेव असे.

नोटीस

गुजाई मर्द लखुजी इंगळे जात कुणबी राहणार मौजे उंबर प्रगणे व तालुके मेहेकर जिन्हा बुळडाणा हिजला, नोटीस देणार मारुती वलद रामजी व आयाजी वलद रामजी व यशोदा मर्द लखुजी इंगळे जात कुणबी त्रिवर्ग राहणार मौजे उंबर प्रगणे व तालुके मेहेकर जिन्हा बुळडाणा यांकडून, नोटीस देण्यांत येते की मारुती व लखुजी आणि आयाजी हे तिचे सखे माऊ समाईक हिंदु कुटुंबाचे असोन वडिलोपार्जित जिंदगी शेतीवाडी, खाणे राहणे वगैरे सर्व एकत्र होते. मारुती मर्द वडील माऊ टा आया

जो. मधला भाऊ लखुजी यांनीं दोन बायका केल्या वहील पहिली बायको यशोदा व दुसरी धाकटी गुनाई. ह्या दोघिस कांहीं संतती नव्हती मारुती आणि आयानी हे जिवंत आहेत. व मधला भाऊ लखुजी हा सुमारे सोळावर्षापूर्वी मरण पावला व तेव्हांपासून तू ह्मणजे गुनाई आणि वहील बायको यशोदा ह्या मारुती आणि आयानी यांच्या आश्रया खाली, ज्या प्रमाणे लखुजी मरेपर्यंत रहात होता त्या प्रमाणे राहिल्या. व आतांही वहील बायको यशोदा ही मारुती आणि आयानी यांच्यांतच आहे मात्र तू ह्मणजे गुनाई ही आमच्या भाऊवंदाच्या शिकवणी वरून तीन चार महिने वेगळी रहात आहेस. व आमच्या ऐकण्यांत आले आहे कीं, भाऊवंदाच्या कित्तुगमुळें दत्तक घेण्याच्या विचारांत आहेस तर नोटीसीनें तुला आह्मी कळवितो कीं, तुला दत्तक घेण्यास कांहीं अधिकार नाही. व तुझ्या या दत्तक घेण्यास आमची कोणाचीही बिलकूल संमती नाही. व लखुजी यानें जिवंत असतांना किंवा मरतेवेळीं दत्तक घेण्याचा जिकार केला नाही, आणि त्याच्या मनांतही नव्हतें. मारुती आणि आयानी हे सरुखे भाऊ असोन यानें सर्व यांची क्रिया कर्मांतरे वगैरे केली आणि धर्मसंबंधी कोणत्याच प्रकारें त्यांच्या मार्गे क्रिया करण्यास व इतर कर्म करण्यास सरुखे भाऊ जिवंत असतांना दत्तक घेण्याची मुळीच जरूर नव्हती व नाही. ह्या नोटीसीनें आह्मी तुला असे कळवितो कीं, कायद्या प्रमाणें तुला कोणताच अधिकार दत्तक घेण्यास नाही. तुझी वहील सवत यशोदा ही जिवंत आहे, आणि तिच्या आगोदर तुझा कांहींच अधिकार नाही. आणखी तूं हें पकें जाण कीं, तुझा ह्या आमच्या वडिलोपार्जित जिंदगीवर कांहींच हक्क नाही व ह्या जिंदगी संबंधी जे व्यवहार तूं आमच्या भाऊवंदाच्या शिकवणी बरून करशील तें आह्मास कबूल नाहीत. असे असतांही जर कांहीं देवबंद केली तर त्याची सर्व जबाबदारी तुझे स्वतांचे जीवावर आहे, व तें सर्व व्यवहार खोटे होत. तारीख १८ माहे आगस्ट सन १९०१ इ.स.वी.

सही

निशाणी आयानी वलद रामजी
इंगळे कुणबी राहणार उंबर
याचे खुद्द हातची रेघ
निशाणी मारुती वलद रामजी
इंगळे यांची रेघ
निशाणी यशोदा मर्द लखुजी
ईची बांगडी असे.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची
बँक

या सेव्हिंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षांत ह्मणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून तों दिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवांनं देखील एक ठेव ठेवितो येईल. व त्यांच्या हयातींत, तसेच त्यांचे मार्गे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां येईल.

एका वर्षांत एक हजार रुपया पर्यंत ठेवलेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिलें जाईल. मात्र ५००० पाच हजार वराल रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक }
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

नाग, नरसे, पिठोरी व जिवत्या.

आह्मी येथें विक्री करितां नाग, नरसे, जिवत्या व पिठोरी किंवा पाटोडा व सांत ब्रुय व वृहस्पती हीं चित्रे ठेविली आहेत. चित्रे फारच सुरेख व पाहिल्या पेशां त्यांत फरक करून उत्तम प्रकारचीं छापणी आहेत. ज्यांना पाहिजे असतील यांनीं खालील पंध्यावर मनिआरडर पाठविली असतां सदरहू चित्रांचे कागद पाठवून देऊं. चित्रांचा दर शेकडा १ रुपया प्रमाणें पडेल, व टपाल खर्च निराळा पडेल.

वाळकृष्ण अनोबा दलाल
कंपासिटर.

वऱ्हाडसमाचार आफिस आकोला (वऱ्हाड)

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शाई एकदम III- ची घेणारांस रोख रुपये ५०० २००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा ०१२ किं. चें पुस्तक यांतून एक वक्षीस प्रत्येकांस खात्रीनें मिळतें. शाई मागविणारांची ट. ह. सह ०१४ ची मनिआरडर पंचतांव त्याचें नांव रजिष्ट्रांत नोंदून ज्या नंबरी नांव नोंदलें असल त्या नंबरास आधीं च ठरवून ठेविलें वक्षीस आहे तें लगेच रवाना होतें.

पत्ता:— एम. जी. तुपे, पेठ गणेश धर नंबर ३३ पुणे.

गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधें.

पुणे येथील सन १८८८ सालांतिल देशी कलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत औषधाच्या योग्यतेबद्दल व गुणांबद्दल सर्तिकांटे (दाखला) मिळाली आहेत. ज्वरांकुश— (तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून र्विताप व पाळीचे ताप जातात. पैसे परत करणाऱ्या पैजेच्या औषधांपेशां हें किती गुणकारी आहे ह्याची अनुभवांतीं खात्री होईलच. किं. रु. ट. व बंगी खर्च १०१

पुपरम्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हटकून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च II—

जुलाच, पाटडुकी व कॉलरा (पटकी) बंद करण्याचें वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबानें अवश्य संग्रही ठेवावें किंमत ०१२ ट. व बंगी खर्च I—

शक्तीवरील गोळ्या— नंबर १ बळवर्धक शक्तिवर्धक पौष्टिक इ. विशेष माहिती पत्र पाठविण्यास मिळेल. किं. १०० गो. रु. ३ ट. व बंगी खर्च I—

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उपदंश, गर्भीचे चट्टे इ. उत्तम किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च I— आणे.

शक्तीवर गोळ्या— नंबर २ धातुपातावर सुस्तीवर, पानथरीवर, मुलाचे डव्यावर, अफूचे व्यसनवर वस्ताद. किं. रु. १ ट. व बंगी तीन वाटल्यापर्यंत खर्च I—

केस काळेभोर करण्याचा कल्प किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च II—

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. ६ ट. व बंगी खर्च I—

खोकल्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास किं. ०१२ ट. व बंगी दोन वाटल्यापर्यंत खर्च I—

गनकर्ण अथवा खरजेवर मलम—किं. प्रत्येक डवीस ०६ ट. व बंगी खर्च तीन डव्यापर्यंत I—

नेत्र संजीवनी धेंव—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च I—

मूळव्याधीवर चूर्ण अथवा मलम— किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च I—

वायुनाशक तेल— किं. ०४ ट. व बंगी खर्च I—

खोकल्यावर व दम्पावर सरवत—फारच गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च I—

बालसंजीवन— किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ०१२. ३ वा. ट. व बंगी खर्च III—

कणरोगावर धेंव— किं ०१२ ट. व बंगी खर्च I—

दांतांचें—भंजन किं. ०४ ट. व बंगी खर्च तीन डव्यापर्यंत I—

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च II—

जुलावाच्या गोळ्या—किं. ०६ ट. व बंगी खर्च तीन वाटल्यापर्यंत I—

अन्नाचक गोळ्या—१०० गो. किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च I—

मुलांचे ताड्यावर—(आंकीवर) रामबाण किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च I—

मुद्दाम उन्हाळ्याकरितां थंडगार, हुपारी आणणारी, उत, येणारी सिरबताची भुक्णी किं. रु. १ ट. व बंगी III—

केस जाण्याचें औषध— किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च I— हें पाण्यांत भिजवून लेप करून खरवडल्यास केस तत्काळ निवून जातात.

पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीय

सार्सापरिला मिश्रित रक्तगुद्द

करणाऱ्या व

वाढविणाऱ्या

गोळ्या. किं. १ रु.

घाऊक औषध घेणारांस कामिशन देण्यांत येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनीं औषधें रेल्वेनें मागवावीं. कारण रेल्वे हांशील स्वतः पडतें. विस्तृत साचित्र जाहिराती व क्याटलाग मागवा. द्वाशिवाय पाहिजे त्या रोगावर वयाचें व प्रकृतीचें मान सविस्तर कळविण्यास औषधें पाठविण्यांत येतील.

वैद्य-गोपिनाथ कृष्णाजी

क्षत्रिय.

एजंट पाहिजेत.

१ ठी सदाशिवजीची गळी, गिरगांव पोस्ट आफिसाचे समोरचे गळीत. मुंबई.

हें पत्र आकोला येथें कैलासवार्ती खंडेराव बाळानी फडके यांचे "वऱ्हाड समाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनीं छापून प्रसिद्ध केले.

नोंटीस

बेशमी रावजी वल्लद जयराम मयत वारस पुत्र पुंडलिक वल्लद रावजी राहणार खंडाळे तालुके अकोट पोस्ट हिवरखेड यांसः—

मी खाली सही करणार या लेखांन असे कळवितो की, तुझांस मी खंडाळे येथील शेत सवई नंबर १३६ यांतील दक्षिणेकडील निमे भाग पच्चाने लिहून दिव्या होता. पैकी ९-६ वर्षे तुझी त्याचा उपभोग घेतला आणखी १६ वर्षे तुमची परयाची राहिली आहेत. असे असतां मध्यंतरीच तुझी माचा तावा रा. रा. पुंजीलाल बुलाखीचंद राहणार खंडाळे यांस मुमारे एक वर्ष दीड वर्षापूर्वी दिव्यात हे बरोबर केले नाहीत. आपण पुंजीलालवर किर्यादी करून ताचा परत घ्यावा व आपली पच्च्याची उरलेली वर्षे मरून घेतल्यावर ते शेत माझे मला द्यावे. पुंजीलाल याला मदत करण्यासाठी तुझी अशी लबाडी केली आहे. तर माची जबाबदारी तुमच्या शिरावर राहिली. तुमची पच्च्याची वर्षे संपताच या शेताच्या ताव्याबद्दल मी तुझांवर किर्याद करीन व पुंजी आपल्या सुस्ताने सांडलेल्या शेताचा ताचा तुझांकडून घेईन. व अखेर निकाला पर्यंतचा खर्च तुझांस द्यावा लागेल. कळवे तारीख २४ सप्टेंबर सन १९०१ इसवी.

सही

माधो वल्लद हनवती पाटील राहणार खंडाळे.

नोंटीस

नोंटीस चिरंजीव रा. रा. बाळकृष्ण सदाशिव घोडवर राहणार मंगरूळपीर तालुके मजकूर जिऱ्हे वासीम यास नोंटीस देणार बाळाजी सदाशिव घोडवर राहणार मंगरूळपीर तालुके मजकूर जिऱ्हे वासीम नोंटीस देण्यांत येते की तुझी माझे साक्षात घाकटे बंधु असून स्थावर जंगम माल देणे व घेणे यांची वहिवाट तुझी माझे संमतीने करित आले. सरासरी एक वर्षात स्थावर मिळकतीचे उत्पन्न व देणेघेणे यांचा हिशोब मुळीच दाखविला नाही व आपली वागणूक आमचे विचाराचे बाहेर आहे असे पूर्ण समजल्यावरून आपणास नोंटीस देण्यांत येते की वढिलोपार्जित समाईक असलेल्या मिळकतीचा पंचमार्फत माझा वाटा मला देऊन नंतर तुझी आपला वाटा पूर्ण घेऊन वाटेल तशी व्यवस्था करावी. तो पावेतो तुमची कोणत्या प्रकारची विक्री करण्यास, गहान ठेवण्यास, बक्षीस देण्यास मुळीच मालकी नाही. आपण स्वतः लिहिणारे असल्या कारणानीं सर्व जमाखर्चाच्या बद्दा व देणे घेणे संबंधानी असलेले दस्तावेज, रोख नगदी असलेली जमायाचा पंचमार्फत हिशोब

करून आमचा वाटा आह्यास द्यावा व पुढे राहिलेल्या आपले वाऱ्याची वाटेल तशी विऱ्हेवाट करावी तोंपर्यंत मनाई आहे. केऱ्यास पोऱ्कळ किंवा रद्द समजावे. ही नोंटीस मी आपणास जगमसिद्ध दिली आहे कारण आपण कोणास फसवूं नये. कळवे, तारीख १७ माहे सप्टेंबर सन १९०१ इसवी.

सही

बाळाजी सदाशिव घोडवर दस्तुर खुद.

कि० दिवाणी दावा नंबर ४ ऱ्हास १९

१९०१

कोणी स्थानापन्न होतो तेव्हां कर्ज वसूल करण्याबद्दल सरटिकितीट देण्याचा कायदा आक्ट नंबर ७ सन १८८९ यांतील कलम ७ अन्वये नोंटीस.

विद्यमान दांडेकर साहेब महादुर सिव्हिल जज्ज आकोले यांचे कोर्टांत.

अर्जदार—गोटेला वल्लद नामदारखा अ० पा० आई नादानबी मर्द नामदारखा मुसलमान वस्ती आकोले.

सवत्रे लोकांस या नोंटिशिनें कळविण्यांत येते की वरील अर्जदार यानें मयत नामदारखा वल्लद इमामखान यानें महमदखा वल्लद इमामखान याजवर हुकूमनामा नंबर ३१०

९९

चा खर्चासुद्धां रकम रु० १६० चा मिळविला. ते कर्ज वसूल करण्याकरितां सरटिकितीट मिळावें झणून तारीख ३१ मोहे आगष्ट सन १९०१ इसवी रोजी अर्ज केला आहे व त्या अर्जाचे चौकशीची तारीख ९ माहे आक्टोबर सन १९०१ इसवी रोजी मुकुर केली आहे. तर सदरहू दिवशी १० वाजतां ज्यांची तक्रार असेल त्यांनी आपले दस्तावेज वगैरे सुद्धां आमचे कोर्टांत, अर्जदार याजला कां सरटिकितीट देऊं नये याचे कारण दाखविण्या करितां, हजर व्हावे. माझे सहीनिशी व कोर्टाचे शिक्क्यानिशी ही नोंटीस देण्यांत आली आहे. आज तारीख २४ माहे ९ सन १९०१ इसवी.

V. N. Dandekar.

सिव्हिल जज्ज जिऱ्हे अकोला.

दिवाणी दावा नंबर

ऱ्हास नंबर २१ अनुक्रम नंबर ९ सन १९०१

कोणी स्थानापन्न होतो तेव्हां त्याजला कर्ज वसूल करण्याबद्दल सरटिकितीट देण्याचा कायदा आक्ट नंबर ७ सन १८८९ यांतील कलम ७ अन्वये नोंटीस.

विद्यमान सिव्हिल जज्ज साहेब महादुर जिऱ्हा वणी यांचे कोर्टांत.

अर्जदार—पेमी मर्द लक्ष्मीचंद मारवाडी

राहणार पिंपळापूर प्रगणे राळेगांव तालुके केळापूर जिऱ्हा वणी.

सर्वत्रासः—

या नोंटिशिनें कळविण्यांत येते की वरील अर्जदार इनें मयत लक्ष्मीचंद नेमीदास मारवाडी राहणार पिंपळापूर प्रगणे राळेगांव तालुके केळापूर जिऱ्हा वणी यांचे कर्ज वसूल करण्याकरितां सरटिकितीट मिळावें झणून तारीख ३० मोहे जुलै सन १९०१ इसवी रोजी अर्ज केला आहे व त्या अर्जाचे चौकशीची तारीख २६ माहे आक्टोबर सन १९०१ इसवी रोजी मुकुर केली आहे. तर सदरहू दिवशी १० वाजतां ज्यांची तक्रार असेल त्यांनी आपले दस्तावेज वगैरे सुद्धां आमचे कोर्टांत, अर्जदार याजला कां सरटिकितीट देऊं नये याचे कारण दाखविण्याकरितां, यवतमाळ येथे हजर व्हावे. माझे सहीनिशी व कोर्टाचे शिक्क्यानिशी ही नोंटीस देण्यांत आली आहे. आज तारीख १७ माहे सप्टेंबर सन १९०१ इसवी.

Sk. Ismail

सिव्हिल जज्ज जिऱ्हे वणी

दिवाणी दावा नंबर

ऱ्हास नंबर २१ (अनुक्रम) नंबर ६

१९०१

कोणी स्थानापन्न होतो तेव्हां त्याजला कर्ज वसूल करण्याबद्दल सरटिकितीट देण्याचा कायदा आक्ट नंबर ७ सन १८८९ यांतील कलम ७ अन्वये नोंटीस.

विद्यमान सिव्हिल जज्ज साहेब जिऱ्हा वणी यांचे कोर्टांत.

अर्जदार—गंगु मर्द नामाजी राहणार कसबे नर तालुके वणी.

सर्वत्रास या नोंटिशिनें कळविण्यांत येते की, वरील अर्जदार यानें मयत वल्लद तानबा वाणी राहणार तालुके दारगहे जिऱ्हा वणी यांचे कर्ज वसूल करण्याकरितां सरटिकितीट मिळावें झणून तारीख ४ माहे सप्टेंबर सन १९०१ इसवी रोजी अर्ज केला आहे. व त्या अर्जाचे चौकशीची तारीख १६ माहे नोव्हेंबर सन १९०१ इसवी रोजी मुकुर केली आहे तर सदरहू दिवशी १० वाजतां ज्यांची तक्रार असेल त्यांनी आपले दस्तावेज वगैरे सुद्धां आमचे कोर्टांत, अर्जदार याजला कां सरटिकितीट देऊं नये याचे कारण दाखविण्याकरितां, यवतमाळ येथे हजर व्हावे. माझे सही निशी व कोर्टाचे शिक्क्यानिशी ही नोंटीस देण्यांत आली आहे. आज तारीख १७/९/१९०१ इसवी.

Sk. Ismail

सिव्हिल जज्ज जिऱ्हे वणी

दिवणी दावा नंबर

छास नंबर २१ अनुक्रम नंबर ७

सन १९०१

कोणी स्थानापन्न होतो तेव्हा याजला कर्ष वसूळ करण्याबद्दल सरटिफिकीट देण्याचा कायदा अक्ट नंबर ७ सन १८८९ यांतील कलम ७ अन्वये नोटीस.

विद्यमान सिव्हिल जज्य साहेब जिन्हा घणो यांचे कोर्टात.

अर्जदार—पंटी जवने बाबया कोमटी राहणार वणी तालुके मजकूर जिन्हा वणी सर्वत्रासः—

या नोटीशीने कळविण्यांत येते की वरील अर्जदार इने मयत बाबया वलद गंगया कोमटी राहणार वणी तालुके मजकूर जिन्हा वणी याचे कर्ष वसूळ करण्याकरिता सरटिफिकीट मिळावे ह्याच तारीख ७ माहे सप्टेंबर सन १९०१ इसवी रोजी अर्ज केला आहे. व या अर्जाचे चौकशीची तारीख २६ माहे १० सन १९०१ इसवी रोजी मुक्या केली आहे तर सदर दिवशी १० वाजता उद्याची तफार असेल यानी आपले दस्ताएवज चौरे सुद्धा आपचे कोर्टात, अर्जदार याजला कां सरटिफिकीट देऊं नये याचे कारण दाखविण्या करिता, यवतमाळ येथे हजर राह्यवे. माझे सहोनिशी व कोर्टाचे शिक्क्या निशी ही नोटीस देण्यांत आली आहे. आज तारीख १७ माहे ९ सन १९०१ इसवी.

Sk. Ismail

सिव्हिल जज्य

जिन्हा वणी

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सिव्हिल बँक मध्ये खालील अटीवर ठेविली जाईल.

गणजे जानेवारी १९०१ पासून ते डिसेंबरच्या तारखेपर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत ठेविले जातील.

अधिक मनुष्यांच्या नावांने ठेविताना येईल. व त्यांच्या त्यांचे भागे त्यांच्या पैकी अधिक वर्षांत ठेव काढतां

वर्षांत एक हजार रुपया पर्यंत ठेवण्याची रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ९००० पाच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक }
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

वेद पाठशाळा.

(सर्वत्रांस विज्ञप्ति.)

आझी आकोल्यास आमचे गृही एक वेद पाठशाळा सुद्धे वरून वेदमंत्रादि निम्न नैमित्तिक ब्रह्म कर्माची चार अक्षरे ब्राह्मण ज्ञातीतील गरजू व जिज्ञासू लोकांच्या मुलांस शिकविण्याची योजना केली आहे. अध्यापक वे. शा. सं. ग. रा. वामनमठ बिन गणेशमठ घेसास श्रीक्षेत्र त्रिचक्र

हे आहेत. शिक्षण सर्वास सारखे दिले जाईल. इत्य प्राप्तीची इच्छा धरून हे कार्य आरंभिले नाही. सर्वास कळवे. तारीख २९/८/०१ इसवी.

सवी

बळवंत गणेश सोमण कसरती मास्तर आकोला.

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शाई एकदम ॥१॥ ची घेणारांस रोख रुपये ९०० २००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा ०१२ किं. चे पुस्तक यांतून एक बक्षीस प्रत्येकांस खात्रीने मिळते. शाई मागविणारांची ट. ह. सह ०१४ ची मानिआडर पोंचतांव याचे नांव रजिष्ट्रांत नोंदून ज्या नंबरी नांव नोंदले असेल त्या नंबरास आधीच ठरवून ठेविलेले बक्षीस आहे ते लगेच रवाना होते.

पत्ताः— एम.जी. तुपे, पेठ गणेश वर नंबर ३३ पुणे.

गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधे.

पुणे येथील सन १८८८ सालांतील देशी कलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत आपल्या योग्यतेबद्दल व गुणांबद्दल सरटिफिकेटे (दाखला) मिळाली आहेत. ज्वरांकुश— (तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून दिवताप व पाळीचे ताप जातात. पैसे परत करणाऱ्या रोजेच्या औषधांपेक्षा हे किती गुणकारी आहे ह्याची अनुभवाअंती खात्री होईलच. किं. रु. ट. व बंगी खर्च १०१

पूपरम्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हटकून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाब, पेठदुखी व कॉलरा (पटकी) बंद करण्याचे वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबाने अवश्य संग्रही ठेवावे किंमत ०१२ ट. व बंगी खर्च १—

शक्तीवरील गोळ्या— नंबर १ बलवर्धक शक्तिवर्धक पौष्टिक इ. विशेष माहिती पत्र पाठविण्यास मिळेल. किं. १०० गो. रु. ३ ट. व बंगी खर्च १—

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उपदंश, गर्माचे चट्टे इ. उत्तम किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ६ आणे.

शक्तीवर गोळ्या— नंबर २ धातुपातावर सुस्तीवर, पानथरीवर, मुलाचे डब्यावर, अफूचे व्यसनवर वस्ताद. किं. रु. १ ट. व बंगी तीन वाटण्यापर्यंत खर्च १—

केस काळेमोर करण्याचा कल्प किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. ६ ट. व बंगी खर्च १८—

लोकन्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास किं. ८१२ ट. व बंगी. दोन वाटण्यापर्यंत खर्च १—

गजकर्ण अथवा खरजेवर मलम—किं० प्रत्येक डबीस ८६ ट. व बंगी. खर्च तीन वाटण्यापर्यंत १—

नेत्र संजीवनी घेंब—किं० रु १ ट. व बंगी खर्च १=

मूळव्याधीवर चुर्ण अथवा मलम—किं. रु. २ ट. व बंगी खर्च १—

वायुनाशक तेल—किं. ८४ ट. व बंगी खर्च १=

लोकन्यावर व दग्धावर सरबत— फारच गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च १=

बालसंजीवन—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ८१२. ३ वा ट. व बंगी खर्च ॥—

कर्णरोगावर घेंब—किं. ०१२ ट. व बंगी खर्च १=

दातांचे मंजन—किं. ८४ ट. व बंगी खर्च तीन वाटण्यापर्यंत १—

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाबाच्या गोळ्या—किं. ८६ ट. व बंगी खर्च तीन वाटण्यापर्यंत १—

अन्नपाचक गोळ्या— १०० गो. किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च १—

मुलांचे ताड्यावर— (आंकडीवर) राम बाण किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च १=

मुद्दाम उन्हाळ्याकरिता थंडगार, हुपरी आणणारी, ऊत येणारी सरबताची मुकणी किं. रु. १ ट. व बंगी ॥—

केस जाण्याचे आषध—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च १— हे पाण्यांत भिजवून लेप करून, खरवड्यास केस तत्काळ निघून जातात.

पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीय सार्सापरिला मिश्रित रक्तशुद्ध करणाऱ्या व वाढविणाऱ्या

ट. व बंगी ख. १— गोळ्या. किं. १ रु.

घाऊक औषधे बेणारांस कमिशन देण्यांत येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनी औषधे रेल्वेने मागवावी. कारण रेल्वे हांशील वस्त पडते. विस्तृत सचित्र जाहिराती व द्याटलाग मागवा. आशिवाय पाहिले त्या रोगाचा ब्याचे व प्रकृतीचे मान सविस्तर कळविण्यास औषधे पाठविण्यांत येतील.

वैद्य-गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय.

एजंट पाहियेत.

१ छी सदाशिवजीची गल्ली, गिरगांव पोस्ट आफिसाचे समोरचे मळीत. मुंबई.

हे पत्र आकोला येथे कैलासबासी खंडेराव वाळजाजी फडके यांचे " वन्हाड समाचार " छापल्यान्यात नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

विनंती

सरकार हाकम सहेब बहादुर कचेरी फलोदी ता० फलोदी जिऱ्हा जोधपूर मुळक आरवाडः— यांचे खिन्नमतीस.

मी छोटमळ ठाकूरशी राठी खीचदवाला हल्ली वस्ती चांदनी तालुके बाळापूर जिऱ्हा अकोला, प्रांत वऱ्हाड.

विनंती करितो की, गरीब परिवार मे आज कोई दिनासू ह्यां रहितां हूं. मेरी जागा खीचदवाली जागा एक व खुली, मेरा काश राठी यारे फळशोभे हे. ऊन जागामें छागमो झुंकी नेतरा पोत्रा जहागीरदार उदेसिंगजी, मेगजी, जोधसिंगजी पिरायतनें मे आसे बैठा देतां हूं. सूं मेरी जागा खुली पिरायतजी श्री अजितासिंगजीरे बांडशु लगायें माई जयसिंगदास बक्तावरमछेरे घरांतई पडो हे. सूं जागा हें सुनोयेके पिरायतजीश्री उदेसिंगजी, मगजी, जोधसिंगजी इनोनें माई धिरपालचंद्र बक्तावरमछेरे नेचीहे. सूं उन जागामाहे ठिकोणा व सोहो भिता करणो घडले सुतारणें ऊषडी देई हे. सूं सरकारनें मेरे गरीबपर मेहेरवानी करना के, जागा बंधी चाहिजे नही. बंदकीनी चाहिजे. मे इथे बैठा हूं. और मेरी जागा काय उद्देशू दिनी. एक बरष भीतर आऊंगा. जिथ पर्यंत सरकारनें जाहागीरदार व हमारे माई जागा लेनेवाले उपर लिखिये मुजब जागा बंदकीनी चाहिजे. मे आऊंगा जितने तोडी जागा होना नहीं. कळावे तारीख १० माहे सप्टेंबर सन १९०१ इसवी.

सही

छोटमळ ठाकूरशी राठी वस्ती चांदनी ता. बाळापूर दस्तुर रामलाल छोटमळ राठी.

नोटीस

वेशमी जानूजी वल्लद नागोजी कुणबी मराठा, रहाणार लांबकानी तालुका अकोट पोस्ट मुंडगांवः— यांस.

मी खाली सही करणार या लेखाने कळविते की, मी तुमची लमाची बायको आहे. पण तुमच्या गैरमार्गाच्या गोष्टीची मला चाड येऊन मी स्वतांच्या अन्नच्या चाडोने आपणा पासून निघून माझ्या आईबापांचे घरी येऊन राहिले. आस आज ८-१० वर्षे होत आलीं. सव्यंतरी ३-४ वर्षी खाली कांहीं पंचाईत करून मला तुमच्या घरी नांदण्यास पाठविले. पण तुमची पूर्वीची गैरनीति व व्यसनी लोकांची संगती यांत काडीमात्रहि करक पडलेला दिसठा नाही. आ गांवीं आपणा पाशीं राहूनहि माझी अन्न केव्हा खराब होईल याचा नेप नाही. अशा भीतीने मी पुन्हा माझ्या आईचे घरी परत गेले. असो तुमची वर्तणूक

सुखेक अशी मला आशा वाटत नाही.

सबब आपल्यापाशीं रहाण्यास मी खुष नाही. तरी सुद्धा अन्नही आपण तो गांव सोडून व त्या लोकांची संगती सोडून चांगल्या रीतिने रहाल तर मी आपणाकडे पुन्हा येईन पण अशी माझी व पंचांची खात्री पूर्वी झाली पाहिजे. असे होत नसल्यास मला फारकती द्यावी व इतक्या वर्षांची पोटलची द्यावी. येणे प्रमाणे १०-१५ दिवसांच्या मुदतीत न कराल तर मी हाच नोटीस फारकती समजून दुसरा गंधर्व लावीन. मग आपला मजबूत कोण-चाहि हळू चालणार नाही. व शिवाय मागील पोट्याच्या खावटी वडल लागलेला सर्व पैसा कोर्ट मार्फत अखेर निकाला पर्यंतच्या खर्चासह भरून घेईन. कळावे तारीख ९ माहे सप्टेंबर सन १९०१ इ.

सहीची निशाणी

जानकी मर्द जानूजी हल्ली वस्ती रामतीर्थ.

ता०— दर्यापूर. पोस्ट— दहिहांडा.

नोटीस

वेशमी (१) भुली मर्द हरी रहाणार चाऱ्ही तालुके बाळापूर (२) तानी मर्द तुकाराम अज्ञान तर्फे योगानी वल्लद पुराणाजी पाटील रहाणार जळवे तालुके खामगांव या उभयतांसः—

मी खाली सही करणार अशी नोटीस देतो की, भुली व तानी ह्या माझ्या भावाच्या बायका आहेत. माझे दोघेहि बंधु मरण पावले. त्यांच्या इस्टेटाचा व शेतीवाडीचा मीच मालक आहे. शेतीवाडीची जिनगी माझ्या ताब्यांत मला सरकारने दिली आहे. भुली व तानी या दोघेहि आपल्या आईबापांच्या घरी जाऊन राहिल्या आहेत. पण मी त्यांचा दीर आहे आ मजबूत येऊन राहिल्यास त्यांस पोटापाण्यास व अन्नवस्त्र पुरविल्यास मी सिद्ध आहे. पण जर त्यांना आपल्या आईबापांच्या घरी रहायाचे असेल किंवा दुसरा घरठाव करण्याचा अनेक तर त्यांच्या अन्न वस्त्रावडल मी कांहीं देवाल नाही. शिवाय भुलीच्या अंगावर दांनशे पाउणे दोनशे रुपयाचे दागिने आहेत, व तानीच्या अंगावर ४०-५० रुपयाचे दागिने आहेत ते आमी माझ्या स्वाधीन करावेत व मग आमी आपल्या आईबापांचे घरी खुषाल रहावे. येणे प्रमाणे नोटीस पावल्यापासून ८ दिवसांत न केव्यास सरकार मार्फत अंगावरील दागिन्यावडलचे रुपये वसूल केले जातील व निकाल होईपर्यंतचा सर्व खर्च भरून घेतला जाईल. कळावे तारीख ११

सप्टेंबर १९०१ इसवी.

सहीची निशाणी बखर चहादू वल्लद नवराजी पाटील रहाणार लावळेड तालुके बाळापूर यांचे हातची असे.

नोटीस

वेशमी (१) सखाराम ताळे पाटील (२) खुशाल बाघ कुणबी व (३) सूर्य मान परसकार सर्व रहाणार चहापूर ता० खामगांव या त्रिवर्गितांसः—

मी खाली सही करणार असे कळवितो की, मीजे लावळेड ता० बाळापूर येथील सधे नंबर १३ व १४ ही शेते वाहण्या वडल एक वर्षासाठी पट्टेवत माझी भावज-य भुली मर्द हरी हिचे नावाने लिहिले आहे. सरकार मार्फत ही शेते माझ्या मालकीची झाली आहेत. ह्यापून ते पूर्वीचे पट्टेवत रद्द झाले आहे. आतां नवीन पट्टेवत माझ्या नावाने करून घ्यावे व बटाई वडलचे सर्व उत्पन्न भुलीस न देतां मलाच द्यावे. मला न देतां भुलीस उत्पन्न दिले तर मला वडल मी जबाबदार नाही. येणे प्रमाणे तुम्ही न कराल तर सरकार मार्फत तुमच्याकडून बटाई वडलचे सर्व उत्पन्न सर्व खर्चासह भरून घेईन. कळावे तारीख ११ सप्टेंबर सन १९०१ इसवी.

सहीची निशाणी बखर

चहादू वल्लद नवराजी पाटील रहाणार लावळेड तालुके बाळापूर यांचे हातची खुद्द.

नोटीस

वेशमी चुन्नीलाल नथमळ मारवाडी रहाणार चांदूरा धुनरुक् तालुके मलकापूर यांसः—

मी खाली सही करणार या लेखाने असे कळवितो की, माझा मुलगा बळीराम मानसा रंगारी रहाणार चांदूरा खुर्द याने आपणांस एक हजार रुपयांचा गहाण कर्ज रोखा लिहून दिला त्यास अदमासे अडीच तीन वर्षे होत आलीं. दस्तऐवजांत मी नामीन आहे. पण आतां यापुढे नामीन रहाण्याचा माझा मानस नाही. तर आपणांस कळवितो की आपण ही नोटीस पावल्यापासून तीन चार दिवसांत बळीराम यांना किर्यादी करून, त्याच्या इस्टेटावर अक्कल नसी मिळवावी. याची इस्टेट आपणांजवळ गहाण आहे, पण तो आपल्या इस्टेटाची अफरातफर करीत आहे असा मला संशय येतो. आपणांस किर्याद करून जशी मिळविण्यावडल मी बरेच वेळा छटले, पण तुम्ही किर्यादीची गोष्ट करण्याचे नाकारतां. ह्यापून हे सुद्धा कळविले आहे. तुमच्या किर्याद करण्याच्या सुस्तीमुळे त्याने अफरातफर केव्यावर मी नामीनदार ह्यापून जबाबदार नाही. आच्या इस्टेटांतून तुमच्या कर्जावडल ने ह्या

कमी पडतील तेंव्हेत मी देखून पण तुम्ही जर वरील ३-४ दिवसांचे मदतीत फिर्याद करून त्याची इस्टेट जप्त न कराळ तर मी जामिनदार या नात्याने कांहीं एक देवाळ नाही. मग मागेपुढे घनवर मी जामिनदार म्हणून फिर्याद कराळ तर त्याबद्दल मी किंवा माझी इस्टेट कोणत्याहि प्रकारे जबाबदार राहणार नाही. कळवें तारीख ११ माहे सप्टेंबर सन १९०१ इसवी.

सहीची निशाणी

मानासा जानसा रंगारी रहाणार
नांदुरा खुर्द याचे हातची खुर्द

जाहीरात

या लेखांने सर्व लोकांस असे जाहीर केले जाते की, माझा मुलगा बळीराम मानासा रंगारी रहाणारा नांदुरा खुर्द याची इस्टेट चुकीलाळ नथमल मारवाडी रहाणार नांदुरा याजबळ गहाण लिहिती आहे. ती कोणी घेई, गहाण किंवा बक्षीस वगैरे घेऊं नये. घेतल्यास तो व्यवहार वातळ समजा जाईल. याच्या इस्टेटवर माझा जामिनदार या नात्याने हक्क आहे म्हणून कळविणे आहे. कळवें तारीख ११ माहे सप्टेंबर सन १९०१ इसवी.

सहीची निशाणी

मानासा जानसा रंगारी रहाणार
नांदुरा याचे हातची खुर्द.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची

बँक

या सॅविंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षात झणजे जानेवारी च्या १ ल तारखे पासून ते डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रूपये ठेविजे जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवाने देविलेले एक ठेव ठेविता येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढता येईल.

एका वर्षात एक हजार रूपया पर्यंत ठेवलेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रूपये व्याज दिले जाईल. मात्र ५००० पाच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक }
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

वेद पाठशाळा.

(सर्वत्रांस विज्ञप्ति.)

आझी आकोल्यास आमचे गृही एक वेद पाठशाळा सुरू करून वेदमंत्रादि नियम नैमित्तिक ब्रह्म कर्माची चार अक्षरे ब्राह्मण ज्ञातीतील गरजू व जिज्ञासु लोकांच्या मुलांस शिकविण्याची योजना केली आहे. अध्यापक वे. शा. सं. रा. वामनमठ विन गणेशमठ घेसास श्रीक्षेत्र त्रिवककर

हे आहेत. शिक्षण सर्वांस सारखे दिले जाईल. इत्य प्रस्ताची इच्छा घळून हे कार्य आरंभिले नाही सर्वांस कळवें. तारीख २५/८/०१ इसवी.

सही

बळवंत गणेश सोमण कसरती
मास्तर आकोला.

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शाई एकदम ॥१॥ ची घेणारांस रोल रूपये ५०० २००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा ०१२ किं. चे पुस्तक यांतून एक बक्षीस प्रत्येकांस खात्रीने मिळते. शाई मागविणाराची ट. ह. सह ०१४ ची मानिआवर पंचतांत याचे नांव रजिष्टरांत नोंदून ज्या नंवरी नांव नोंदले असले त्या नंवरास आधीच ठरवून ठेविलेले बक्षीस आहे ते लगेच स्वाना हाते.

पत्ता:— एम. जी. तुपे, पेठ गणेश घर नंबर ३३ पुणे.

गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधें.

पुणे येथील सन १८८८ सालातील देशी कलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत आप-घाच्या योग्यतेबद्दल व गुणांबद्दल सार्थिककटे (दाखला) मिळाली आहेत. ज्वरांकुश— (तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून ह्विताप व पाळीचे ताप जातात. पैसे परत करणाऱ्या पैसेच्या औषधांपेक्षा हे किती गुणकारी आहे ह्याची अनुभवानंती खात्री होईलच. किं. रु. ट. व बंगी खर्च १८१

पुपरम्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हटकून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाब, पोऱदुखी व कॉलरा (पटकी) बंद करण्याचे वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबाने अवश्य संग्रही ठेवावे किंमत ०१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

शक्तीवरील गोळ्या— नंबर १ बळवर्धक शक्तिवर्धक पौष्टिक इ. विशेष माहिती पत्र पाठविण्यास मिळेल. किं. १०० गो. रु. ३ ट. व बंगी खर्च ॥—

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उप-दंश, गर्माचे घट्टे इ. उत्तम किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ६ आणे.

शक्तीवर गोळ्या— नंबर २ धातुपातावर सुस्तीवर, पानथरीवर, मुलाचे डब्यावर, अफूचे व्यसनवर वस्ताद. किं. रु. १ ट. व बंगी तीन वाटण्यापर्यंत खर्च ॥—

केस काळेभोर करण्याचा कल्प किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च १८—

खोकल्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास किं. ०१२ ट. व बंगी दोन वाटण्यापर्यंत खर्च ॥—

गमकण अथवा खरजेवर मलम—किं. प्रत्येक डब्यास ०६ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

नेत्र संजीवनी थेंब—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

मुळव्याधीवर चूर्ण अथवा मलम— किं. रु. २ ट. व बंगी खर्च ॥—

व युनाशक तेल— किं. ०४ ट. व बंगी खर्च ॥—

खोकल्यावर व दम्पावर सरबत—फारच गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

बालसंजीवन— किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ०१२. ३ वा. ट. व बंगी खर्च ॥—

कर्णरोगावर थेंब— किं. ०१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

दांतांचे—मंजन किं. ०४ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाबाच्या गोळ्या—किं. ०६ ट. व बंगी खर्च तीन वाटण्यापर्यंत ॥—

अन्नाचक गोळ्या—१०० गो. किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

मुलांचे ताड्यावर—(आंकडीवर) राम बाण किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च ॥—

मुद्दाम उन्हाळ्याकरितां थंडगार, हुपारी आणणारी, उत येणारी सरबताची भुक्कणी किं. रु. १ ट. व बंगी ॥—

केस जाण्याचे औषध— किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥— हे पाण्यांत मिनवून लेप करून खरबडल्यास केस तत्काळ निघून जातात.

पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीय सार्सापरिला मिश्रित रक्तशुद्ध करणाऱ्या व वाढविणाऱ्या

गोळ्या. किं. १ रु. व बंगी खर्च ॥—

पाऊक औषध घेणारांस कमिशन देण्यांत येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनी औषधे रेल्वेने मागवावी. कारण रेल्वे हांशील स्वस्त पडते. विस्तृत साचित्र जाहिराती व द्याटलाग मागवा. द्याशिवाय पाहिजे त्या रोगावर वयाचे व प्रकृतीचे मान सविस्तर कळविण्यास औषधे पाठविण्यांत येतील.

वैद्य-गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय.

एजंट पाहिजेत.

१ ली सदाशिवजीची गल्ली, गिरगांव पोस्ट आफिसाचे समोरचे गल्लीत. मुंबई.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी संडेराव बाळाजी फडके यांचे " वन्हाड समाचार " छापलान्यांत नारायण संडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

नोटीस

रा. रा. बालाराम हिरानंद मारवाडी राहणार आकोले ताजनापेठ यासः—

खाली सही करणार याचा जय गोपाळ विनंती विशेष. आकोले ताजना पेठेत लादुराम लक्ष्मीनारायण या नांवचे भुसारीपणाचे दुकान आहे. त्यांत माझी व लादुराम या दोघांची मुळची पाती असून तुझी माझे अगदी जवळचे नातळग हणून सरासरी ६ महिन्यापूर्वी तुमचीही पाती बालाराम गणेशगय या नांवची पाती ठेवून घेतली. आपणांस दुकानांत पाती दिव्यावर दुकानची व्यवस्था आपण पाहत होता. हिशेब लिहिण्याचे काम व रोकड सांभाळण्याचे कामही तुझीच करित होता. तारीख २८ १०१९०१ चे सुमारास आपण आह्यांस न कळविता दुकानचे शिल्लकेतून रुपये २८९ रोख उचलून खाजगी उपयोगाकडे लावले व वेळोवेळी दुकानांतून स्वतःसाठी बऱ्याच रकमा उचलल्या. आह्यां तुमचे जवळ हिशेब मागून आमचे रकमेचा निकाल करण्यासाठी अनेक वेळां झटले असतां तुमचा इरादा आह्यांस बुडविण्याचा दिसत आहे. तुझी रकम रुपये २८९ उचलून ती हिशेबलात्यांत दाखल केली नसल्याचे आमचे ऐकण्यांत येत आहे तरी असे प्रकारे तुमचे आचरण कपटाचे व बेभरं वशाचे असल्याबद्दल आह्यांस संशय उत्पन्न होत आहे. तरी या नोटीशीने तुह्यांस कळवितो की नोटीस पावल्यापासून ३ दिवसांचे आंत दुकान, ज्यास तुमचे एक कुलूप व आमचे एक कुलूप अशी दोन कुलूपे लावून बंद केलेले आहे ते, येऊन उघडून हिशेबाच्या वद्या दाखवून साग्र हिशेब आह्यांस समजून द्यावा. व हिशेबा प्रमाणे जी बाकी आमची तुमचेकडेस निघेल ती आह्यांस द्यावी व दुकानदारीचे भागीनदारीचा साफ साफ निकाल करून आमची चुकती पावती घ्यावी. असे न केऱ्यास आह्यां तीन दिवसांचे मुदती नंतर दुकान उघडून त्यांतिल माल चार पंचा समक्ष तपासून घेऊन तुह्याकडे आमची नुकसानीची रहीत बाकी निघेल ती बद्दल रीती प्रमाणे व्यवस्था करू, कळावे, तारीख १९१ ११०१ इसवी.

सही

लादुराम लक्ष्मी नारायण दस्कत लक्ष्मीनारायण.

नोटीशीचें उत्तर.

नोटीस बेशमी राधी मर्द किसन महार राहणार नवथे तालुके आकोला हीसः—

मी खाली सही करणार या लेखानें असे कळवितो की, तूं तारीख २८ आक्टोबर १९०१ च्या वऱ्हाडसमाचार पत्रांतून जी नोटीस दिली ती अगदी लबाडीची व खोटी आहे. मी तुला कधीच बाहेर काढून दिलें नाहीं, पण उलटे तूच दोन चार लुब्ध्यांच्या नादीं लागून माझ्या घरांतून पळून गेलीस व त्यांच्याच चिथावणी वरून तूं मला अशी फंदाची नोटीस दिलीस. मी तुला घरी आणण्यासाठीं दोन तीन वेळां आलों पण तुझ्या साधीदारांनीं तुला लपवून ठेविली व तूं मुळीच खाली नाहींस. असो. तूं

चांगल्या रीतीने वागल्यास मी तुला अद्याप हि नांदाविण्यास सिद्ध आहे, तूं पळून गेलीस त्यावेळीं तुझ्या अंगावर ३०१३९ रुपयांचा विषय होता. त्यासह ही नोटीस पावल्यापासून ८ दिवसांचे आंत घरी परत यावे. सावकाराच्या कर्जाची वगैरे सर्व गोष्ट लबाडीची आहे. मी सावकारास कांहीं देवाळ नाहीं. येणें प्रमाणें न करितां, तूं लबाड लोकांच्या सांगण्यानें दुसरा गंधर्व वगैरे लावशील तर तुह्यां सर्वांवर फौजदारी केली जाईल. अशा कृत्यानें माझा नवरेपणाचा हक्क विळकुळ कमी होत नाहीं. मी कोर्ट मार्फत तुला ताब्यांत घेण्याची तजवीज करीन. मजबरोवर संसार करण्याची तुझी इच्छा नसल्यास, लग्नास लागलेला वगैरे सर्व खर्च माझा मला द्यावा, अंगावरील जिनसा परत द्याव्यात व ह्या नोटीशीचा खर्चहि द्यावा, इतके झाल्या नंतर मी फारकती देईन. मग पाहिजे असल्यास खुषाल दुसरा घाटाव करावा, कळावे तारीख १४ नोव्हेंबर सन १९०१ इसवी.

सहीची निशाणी

किसन वल्लद तुकड्या महार राहणार उगवे. ता. आकोला याची हातची खुद्द.

नोटीस.

बेशमी निनू वल्लद सावानी तेली राहणार हिंणणे काजी ता० मलकापूर पोस्ट-खामखेड यांसः—

मी खाली सही करणार हिंणकडून असे कळविण्यांत येते की, तुझी आज सुमारे दोन अडीच वर्षे झाली आपली मुलगी नामे काशी हीस हीन जातींत दिव्यामुळे जाती भ्रष्ट झाला आहांत. हणून मी माझ्या बापाच्या घरी जाऊन राहिले आहे. तुझी प्रायःश्रित घेऊन जातींत अद्याप येत नाहीं. सवव मी तुमच्या बरोबर नांदण्यास खूष नाहीं. आज इतके दिवस मी कर्ज काढून उदर निवर्हि केला, आतां मला कोणी कर्ज देत नाहीं तर आतां इतकेच कळाविणें की आपण ही नोटीस पोचल्या पासून १५ दिवसांच्या आंत योग्य प्रायःश्रित घेऊन जातींत यावे व मला झालेलें कर्ज अंदाज रुपये १९० देऊन टाकून घरी घेऊन जावे असें मुदतींत न कराल तर मी हीच नोटीस फारकती समजून दुसरा गंधर्व लावोन मग तुमचा मजवर नवरेपणाचा कसलाहि हक्क राहणार नाहीं. शिवाय झालेलें कर्ज न दिव्यास कोर्ट मार्फत फिर्याद करून रुपये घेतले जातील व सर्व खर्च तुह्यांस द्यावा लागेल. कळावे तारीख १६ नोव्हेंबर सन १९०१ इसवी.

सहीची निशाणी.

तापी मर्द निनू तेली राहणार देवघाव. तर्फे मुखत्यार मीका सिवराव तेली.

नोटीस.

रा० रा० जमनादास मय्या व सुरजमल बियानी राहणार ताजनापेठ आकोला.

उभयतांसः—

खाली सही करणार याजकडून कळवि-

ण्यांत येते की तुझी आमचे जफरियावाले मकानांत भाड्यानें आहांत. तुझी आमचे मागील भाडे कार्तिक शुद्ध १ पावेतो चुकते करून आमचे हातची पावती घ्यावी. पुढे कार्तिक शुद्ध १ पासून दरमहा सात रुपये भाडे तुह्या प्रमेकास द्यावे लागेल. हे तुह्यास कबूल असल्यास आमचे मकानांत राहावे नाहीं पेशां ही नोटीस पावल्या पासून आठ दिवसांचे आंत आमचे मकान खाली करून द्यावे. कळावे तारीख १८११०१ इसवी.

सही

गणेशदास भिवराज दुकान शेगांव दस्तुर खुद्द.

नोटीस.

रा. रा. दगडचंद बियानी मारवाडी राहणार ताजनापेठ आकोले व नौरंगराय राहणार ताजनापेठ आकोले.

उभयतांसः—

खाली सही करणार याजकडून कळविण्यांत येते की आमचे जफरियावाले मकान यांत तुझी पुष्कळ दिवसा पासून भाड्यानें आहांत व त्याचे भाडे तुझी आषाढ शुद्ध १९ पर्यंत मागील ठरावा प्रमाणे हणजे दरमहा चार रुपये प्रमाणे चुकते केले. आतां आषाढ शुद्ध १९ पासून तुझी आह्यास मी मकानाचे भाडे दरमहा १० रुपये प्रमाणे द्यावे. या विषयी आह्यां तुह्यास बहुत वेळा सांगितले परंतु तुझी आमचे मुळीच ऐकले नाहीं, असो. आपल्यास दहा रुपये भाडे कबूल असल्यास त्या मकानांत राहावे. नाहीं-पेशां नोटीस पावल्या पासून आठ दिवसांचे आंत खाली करून द्यावे तसें न झाल्यास आपल्यास दहा रुपये भाडे कबूल आहे असे समजले जाईल. कळावे ता० १८१११०१ इसवी.

सही

गणेशदास भिवराज दुकान शेगांव दस्तुर खुद्द.

नोटीस.

रा० रा० रामदत्तजी किसन दयाळ साहू दुकान ताजनापेठ आकोला, यांसः—

खाली सही करणार याजकडून नोटीस देण्यांत येते की आमचे आकोले ताजनापेठ येथील मकान जफरियावाले यांत तुझी भाड्यानें आहांत. आमचे भाडे तुह्या पासून १३-४-१८९८ पासून चालू आहे. दरमहा २० रुपया प्रमाणे ठरले आहे. तुझी आह्यास त्या वेळेपासून भाडे मुळीच दिले नाहीं आह्यां माझ्यासंबंधानें किसनदयाळ व तुमचे गुमास्ते गणपतराव यास निकाल करण्या विषयी पुष्कळ वेळा सांगितले व त्यांनीं निकाल करितो करितो असें हणून आतां पर्यंत निकाल केला नाहीं. तर ही नोटीस पावल्या पासून ४ दिवसांचे आंत मागील भाडे दरमहा २० वीस रुपये प्रमाणे संवत १९९७ कार्तिक शुद्ध १ पर्यंत भाडे चुकते करून आमचे हातची पावती घ्यावी व संवत १९९७ कार्तिक शुद्ध १ पासून पुढे तुह्यास ३० रुपये भाडे द्यावे. हे आपल्यास

कवूल असल्यास आमचे मकान ठेवावे. नाही-
पेशां वरील मुदतीच्या आंत मागील भाड्याचे
पैसे चुकते करून मकान खाली करून द्यावे.
या संबधानें तुमची कांहीं तक्रार असल्यास
सदर मुदतीच्या आंत नोटीशीनें कळवावे.
नाहीं तर आमचे वकील ज्याप्रमाणें सल्ला
देतील त्याप्रमाणें आधीं करूं, याबद्दल जो
खर्च येईल भावदल जबाबदार तुम्ही आहांत
कळावे ता. १८/११/०१ इसवी.

सही

गणेशदास भिवराज दुकान
शागांव द० खु०

नोटीस.

बेशमी कानू वलद ठकु धनगर रहाणार
सातई ता० जळगांव. पोस्ट—असलगांव.

यांस:—

मी खालीं सही करणार असे कळवितो
की, तुमच्याकडे आमची दुकानची बाकी
अदमासे रुपये ४२।४३ व याचे ठरले प्रमाणें
होईल तें व्याज हिशेब करून अणून देण्या-
विषयी बरेच वेळा ह्याटले पण अद्याप आपण
निकाल करित नाही. आतां ही नोटीस
पोचल्यापामून आठ दिवसांचे आंत आमचे
सर्व रुपये चुकते करावे असें न केल्यास
रिती प्रमाणें तजवीज केली जाईल. व अखेर
निकालपर्यंतचा सर्व खर्च व ह्या नोटीशीचा
खर्च तुम्हांवर पडेल. कळावे तारीख १९।
११।०१ इसवी.

सही

चुनीलाल चिमणीराम साहू
सावरगांव दस्तुर खुद्द.

नोटीस

बेशमी रामसुक शिवनारायण मारवाडी
था नांवची दुकान वस्ती सावरगांव ता.
जळगांव पोस्ट पिंपळगांव काळे यांस:—

मी खालीं सही करणार या लेखानें असें
कळवितो कीं, मौजे सातई येथील शेत भवानी
वलद नारायण पाटील रहाणार मौजे सावर-
गांव याचे, तुम्हांपाशीं ताचे गहाण असून
तें शेत आधीं तुमच्या ताचे गहाणाचा हक्क
ठेवून ह्यामांत घेतले, ते वेळीं तुमचा
आमचा असा ठराव झाला कीं, ह्या शेताच्या
उत्पन्नांतून तुम्ही आपले गहाणाचे रुपये
फेडून घ्यावेत व नंतर शेत आमच्या ताब्यांत
द्यावे. आतां या गोष्टीस बराच काळ लोटला
आहे. आज्ञास अशी खात्री वाटते कीं
आपले सर्व पैसे फिटून जाऊन आमची
बरीच शिल्लक तुम्हांपाशीं उरली असावी.
तर तुम्ही ह्या शेताचा अव्वल अखेर पर्यंत
सर्व योग्य हिशेब देऊन जी बाकी आमची
फिरत असेल ती द्यावी व शेताचा ताबा
द्यावा. येणें प्रमाणें ही नोटीस पोचल्यापामून
आठ दिवसांत न झाल्यास रिती प्रमाणें
तजवीज करून अखेर निकालपर्यंतच्या सर्व
खर्चासह रुपये व शेत ताब्यांत घेतले जाईल.
कळावे तारीख १९।११।०१ इ०

सही

चुनीलाल चिमणीराम साहू
सावरगांव दस्तुर खुद्द.

नोटीस.

बेशमी पार्वती मई मुकनीराम मारवाडी
रहाणार सातई हल्लीं वस्ती सावरगांव ता०
जळगांव पोस्ट असलगांव. यांस:—

मी खालीं सही करणार या लेखानें असें
कळवितो कीं, तुमच्याकडे आमचे दुकानची
बाकी रुपये ३५ व याचे हिशेबानें
होईल तें व्याज घेणे आहे. तुम्ही
हिशेब पाहून घेऊन आमची बाकी चुकती
करावी ह्याणून पुष्कळ वेळा सांगितले पण
तुम्ही मनावर घेत नाही. असो आतां ही
बाकी ही नोटीस पोचल्यापामून आठ
दिवसांचे आंत अणून द्यावी असें मुदतीत
न केल्यास रिती प्रमाणें तजवीज केली
जाईल. शिवाय अखेर निकालां पर्यंतचा
सर्व खर्च व ह्या नोटीशीचा खर्च तुम्हांवर
पडेल. कळावे तारीख १९।११।१९०१ इ०

सही

चुनीलाल चिमणीराम साहू
सावरगांव दस्तुर खुद्द.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सेव्हिंग बँक मध्ये खालील अटीवर
ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षात ह्याणजे जानेवारी
च्या १ ले तारखे पासून ते डिसेंबरच्या
३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत
रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवांने
देखील एक ठेव ठेविलां येईल. व त्यांच्या
हयातीत, तसेंच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं
एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां
येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपया पर्यंत ठेव-
लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन
रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ५०००
पाच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई व्यांक }
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

खरेदी करा !

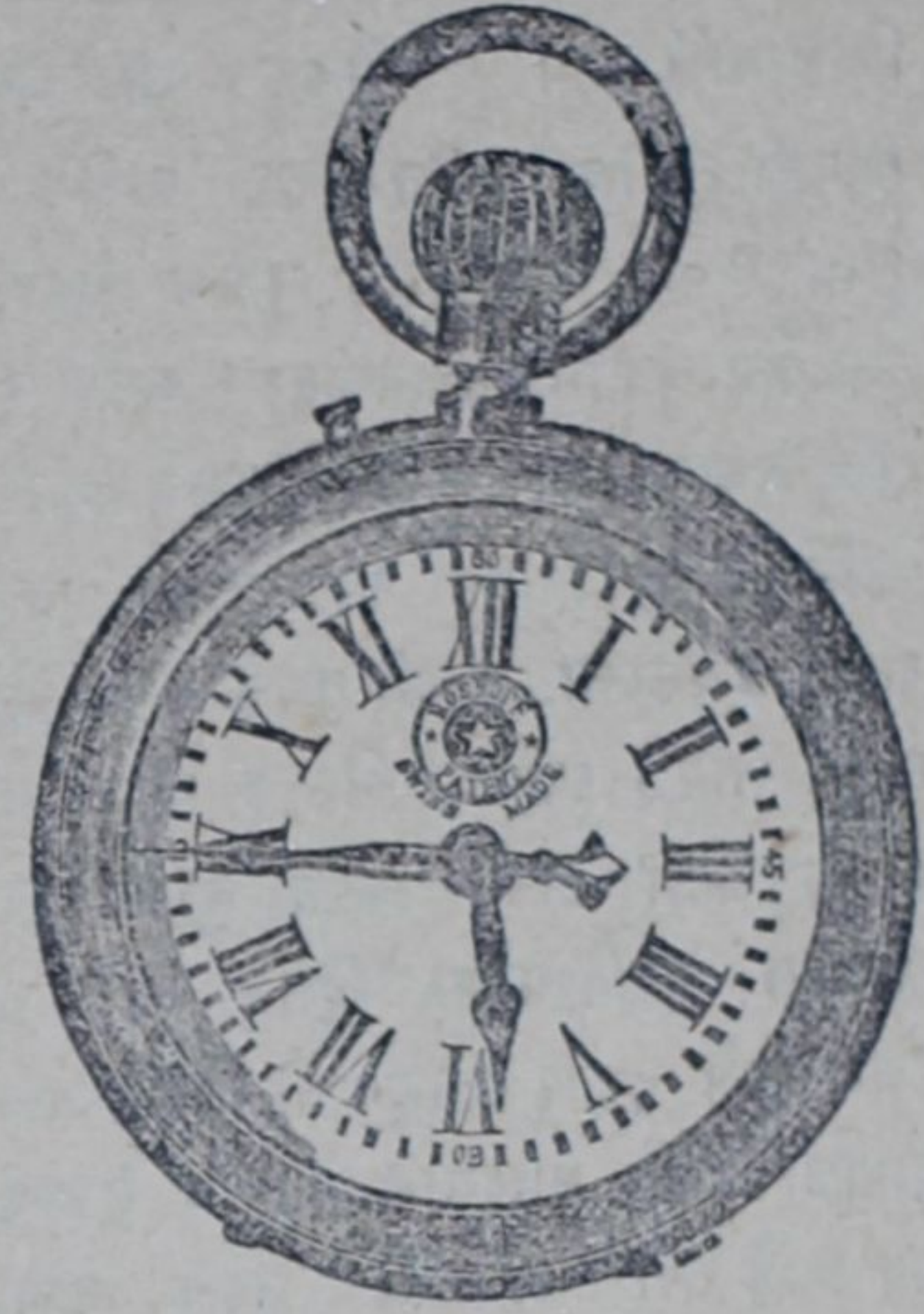
रास्कोपची थेट व खरीं
पेटेंट वाचेस

नकली मालास भुलून
पैसे खर्चू नका !!!

रेल्वेच्या व इतर अवजड कामास हेंच
वॉच अतंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या
प्रतीचें बिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर
वॉचेस प्रमाणें यांस नेहमीं रिपेरची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची आवश्यकता नाही. ह्याणून
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हें
सोबतीच आहे असे अनुभवास आले
नाहे. याजकरितां ज्याला आपली वेळ
बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस ह्याणजे इंजिनियर, काँट्र्याक्टर,
ओव्हरसियर, फारेस्ट कान्सर्व्हेटर व इतर
प्रवासी लोकांस हें वॉच घेणें विषयी
आधीं खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची
रास्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या-
अ. G. Watson, मुंबई

त्यांच्या गुणाची प्रचीति तीच आपोआप
दाखवितात, इतकें लिहिलें असतां बस्त
आहे. हीं घड्याळें आपली स्वतःच शिफारस
आजपर्यंत करित आली आहेत, करित
आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील.
प्रत्येक वॉच फार काळजीपूर्वक तपासून,
चालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल
ग्यारंटी देण्यांत येते, व भावदलची नोखीम-
दारी आमचे शिरावर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनचे
मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे, मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान.

गोल्ड गाल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस.....४०

१९ " हंटिंग.....९०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे

.....१९०

१९ " हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८

१९ " सेकंद कांब्यासह.....२०

१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले

.....२२

१९ " हाफ हंटिंगचे.....२०

१९ " हंटिंगचे.....२०

१४ " रिस्ट वॉच.....२०

इन्चगन्मेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस.....२०

१९ " हंटिंग.....२९

१४ " रिस्टवॉच.....२२

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच.....३०

१४ " हंटिंग.....३९

१८ व १९ " ओपनफेस.....३०

१९ " सेकंद कांब्यासह.....३९

१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले

.....३९

१९ " ओपनफेस मुंदर नकशीचे....३९

१९ " हंटिंग ४०

लेडीज वॉचीस १४, १८ क्यारेट गोल्ड

रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हीनीगर आणि कंपनी.

ओरिजिनल निनायन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे

सोल एजंट.

९ हार्नबी रोड, मुंबई.

हें पत्र आकोला येथे कलासवासी

खेडराव बाळाजी फडके यांचे " वऱ्हाड

समाचार " छापल्यान्यांत नारायण खेडराव

फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

याच्या

वर्तमानसार

अजब कारागिरी— देवगड तालुक्यांतील कारागार मि० दादू मुकुंद वाडये यांनी पांच वर्षे खपून गव्यांचे शिंगाची एक अर्धे प्रेक्षणीय शेंड तयार केली आहे. शेंडीचे ४ वाजूस ४ वाळशिटे असून भावर सर्प व कोकिला बढतात असे दाखविले आहे. खाली लतावेळी दाखविली असून वर कपडे दाखविली आहेत. चावी दिली ह्मणजे त्या मूर्ते सहा तास नाचतात. आणि मग चावी संपली ह्मणजे मूर्ते गुप्त होऊन कमळाचे कळे बनतात, हे काम ते आमदावादाच्या मदतीने पाठविणार आहेत. वस्तु चीज करण्या लायक आहे असे ह्मणवे लागते.

प्लेगावर उपाय— दारभेडीचा पाला वाटून भाचा रस व नंतर वाटलेला पाला तासातासाच्या अंतराने गांठ आली असेल त्या जागी लावावा म्हणजे गुण येतो असे ह्मणतात. अनुभव घेऊन पहावा.

मोत्याची चादर—दिल्ली दरबाराच्या प्रदर्शनांत बडोद्याहून एक मोमांनी भरलेली लहान चादर जाणार आहे असे कळते.

धुळीची बंदूक—ही जपानी युक्ती आहे. हिच्यातून गोळी न सोडतां धुळ सोडिली जाते. व त्या मुळे शत्रू कधील लोकांचे डोळे धुळीने भरतात.

बहुमोलाचा उपदेश— हैमूरच्या महाराजांस राज्याभिषेक करण्यावेळी नामदार लार्ड धर्षेन साहेबांनी केलेल्या भाषणांतील कांहीं वाक्ये इतक्या मोलाची आहेत कीं राष्ट्रकारभाराची जडजोखीस ज्यांच्या शिरावर बसली आहे अनी ती वाक्ये पुढे ठेवून नेहमी राज्यशकट हाकावा हेच योग्य आहे. लार्ड कर्षेनसाहेब हैमूरच्या महाराजांस ह्मणाले कीं, "महाराज तुमच्या ताब्यांत जी प्रजा आली आहे तीस सुख देण्यासाठी यत्न करणे हे तुमचे पहिले कर्तव्य आहे. आणि दुसरे आपण ५० वर्षे वाचून असे न समजतां फक्त पांचच वर्षे वाचणार असे समजून राज्यशकट हाकावे, कारण कर्तव्यकर्म दिग्दर्शने कधीच करितां यावयाचे नाहीं, आणि राजाच्या राजनिशीची कित्येक पाने कोरी राहणे कधीच योग्य होणार नाहीं."

सर्प दंशावर औषध— हे दिक्पानिली नांवाचे औषध आहे. नागपूर येथील डा० लो० सर्पांचे विष उतरण्याचे हे औषध फुकट देतात. यांच्या औषधाने पुष्कळांना गुण आला ह्मणतात. पिसाळलेले कुत्रे चावले असल्यासही डाक्टर साहेब फुकट इलाज करितात ह्मणून समजते. पण ते आपली औषधी जागो जागी दवाखान्यांतून ठेवतील तर लोकांस त्या पासून उपयोग होणार आहे.

अजब काम— अमेरिकेंत एक नवीन रेल्वे इंजिन तयार झाले आहे. त्याची लांबी ७० फूट व उंची जवळ जवळ तीन फूट आहे. त्या इंजिनाने माडी दर तासास १०० मैल प्रमाणे चालवितो येईल. असे जे जंगी इंजिन आहे त्याच्या पुढे दिसण्यासाठी कंदीलही पण तसाच जंगी आहे. या कंदिलासाठी प्रकाश, डायनेमो व वाफेची गति ही तयार केली असून हे सारे यंत्र पट्टील अं-

गास वसाविलेले आहे. या प्रकाशाने डायव्ह-रला फार लांबपर्यंत रेल्वे दिसते येवढेच नव्हे तर अंधाऱ्या रात्री याचे किरण इतके विस्तृत पडतात कीं, कांहीं मैल लांब असणाऱ्या मनुष्यास रेल्वे येण्याची इशारात दाखवावचून रहात नाहीं.

नोटीस

वेशमी मंजी मर्द मंगाराम वंजारी राहणार पिनर, तालुका आकोला, पोस्ट-चारशी टाकली. यांस:-

मी खाली सही करणार या लेखाने कळविते कीं, माझ्या बापाचे माझी आई मरण पावण्यावर तुमच्याशी मोडतीर केला होता. तुम्हांस त्याचे पासून रामू नांवाचा मुठगा झाला होता. माझ्या बापास मरून १० १२ वर्षे होत आली व रामूस मरून २३ वर्षे होत आली. आतां आपल्या मार्गे माझ्या बापाच्या सर्व जिनगीची मीच कायदेशीर वारस आहे. आपण जो पर्यंत माझ्या बापाच्या कुठारा राहाल, व जो पर्यंत तुम्ही दुसरा गंधर्व करणार नाहीं तो पर्यंत माझी जिनगी संपळून आपला उदरनिर्वाह करण्याची आपणांस अधिकार आहे. त्याच्या जिनगी पैसा कोणचीहि स्थावर वा जंगम चीजवस्त विकण्याचा, गहाण ठेवण्याचा किंवा वक्षीय देण्याचा वगैरे फसलाहि एक तुम्हांस नाहीं. तुम्ही जिनगीची अफरातफर करीत आहां आणि शिवाय दुसरा घरात वरून जाण्याच्या विचारांत आहा असे मला समजते ह्मणून ही जाहीर नोटीस मुद्राम दिली आहे. तुम्ही सर्व जिनगीची ह्मणजे शेतीवाडी, घरदार, गाडी बैठ व जनावरे, दाणा गोटा दागदागिने व इतर मांडी कुंडी वगैरेची व्यवस्थेशीर यादी मला करून द्यावी, असे न करतां वरिल जिनगीची कांहीं विव्हेवाट लावाल तर तो व्यवहार पोकळ व वातळ समजला जाईल. आपणांस दुसरा गंधर्व करणे असल्यास खुषाल करावा. मात्र जिनगी संवधाने तुम्ही कांहीं गडबड करतां कामा नये. कळावे तारीख २५ माहे आगस्ट सन १९०२ इ.

सहीची निशाणी

गुनी मर्द किसन वंजारी राहणार पिनर हिचे हातची बागडी.

HYDERABAD RESIDENCY ORDERS

—:0:—

Notification

Hyderabad Residency, the 18th July 1902.

No. 176.

The following rules for the regulation and inspection of dak bungalows within the limits of the Akola municipality having been made by the Municipal Committee under section 116 (1) (j) of the Berar Municipal Law, 1886, have been confirmed by the Resident under section 116 (3) of the said Law: and are published here for general information.

(1) The dak bungalow is furnished, for the convenience of travellers, with furniture, crockery, glassware, linen, and cutlery, and a messman and

(2) Travellers are subject to the payment of the following fees for use of the bungalow:—

	Per head	Rs.	a.
For each adult under 6 hours...	0	8	
For each adult over 6 hours up to 24 hours	1	0	
Children under 10 years of age...	Free.		

(3) Any traveller pitching his tent in the compound of the dak bungalow or using the stables, &c. of the bungalow, will be liable to pay the fees specified in rule 2 above from the time the tent is pitched or the stables occupied.

(4) The number of rooms occupied will not be considered, but the number of travellers occupying the same and the period of occupation: provided that rooms in excess of the actual number of persons using the bungalows are not occupied to the exclusion of any other traveller.

(5) The period of occupation will be reckoned from the time the room has been taken possession of either by the traveller or his servants.

(6) Travellers cannot occupy any room in the bungalow for more than three days without the special sanction of the Chairman or, during his absence from head-quarters, of the Vice-Chairman of the Municipal Committee or Secretary in case the Chairman or Vice-Chairman are both absent.

(7) If the Commissioner, Judicial Commissioner, Civil and Sessions Judge, Inspector-General of Police, Sanitary Commissioner or any Deputy Commissioner on arrival finds all the rooms of the bungalow occupied, he may call on any traveller, not being a gazetted officer on duty, in occupation of a room to vacate, and such traveller shall be bound on the requisition of such gazetted officer to vacate the room even though he may not have been in occupation thereof for three days.

A traveller, not being a gazetted officer on duty, shall not be entitled to enter any room in the bungalow in the occupation of any of the above mentioned officers even though no other room is available for occupation and though such officer may have been in occupation for more than three days.

(8) Travellers will be charged for anything belonging to the bungalow that may be broken or lost by them or their servants during their stay at the rates mentioned in the attached list.

(9) The messman's rates are also furnished and are to be charged, provided no other arrangement are made by the traveller with the messman.

(10) Travellers must pay the fees and messman's charges in full before quitting the bungalow. If there are any complaints, they should be made to the Deputy Commissioner of the District or to the Chairman or Vice-Chairman of the Municipal Committee, who will take such action as he thinks necessary.

(11) Travellers are to record their remarks in the bungalow book, noting the time of occupation, number of persons who have occupied the bungalow, the amount paid, and for what purpose, viz, halt or breakage.

(12) Every dak bungalow under

vised by the Chairman or Vice-Chairman or Secretary, who will primarily be responsible for their proper sanitation and up-keep and for the due observance of these rules.

(13) Infringement of any of the foregoing rules by travellers occupying the dog bungalows shall, on conviction before a Magistrate, make the person convicted liable to a fine which may extend to Rs. (50) fifty, and when the breach is a continuing breach with a further fine which may extend to five rupees for every day after the first during which the breach continues.

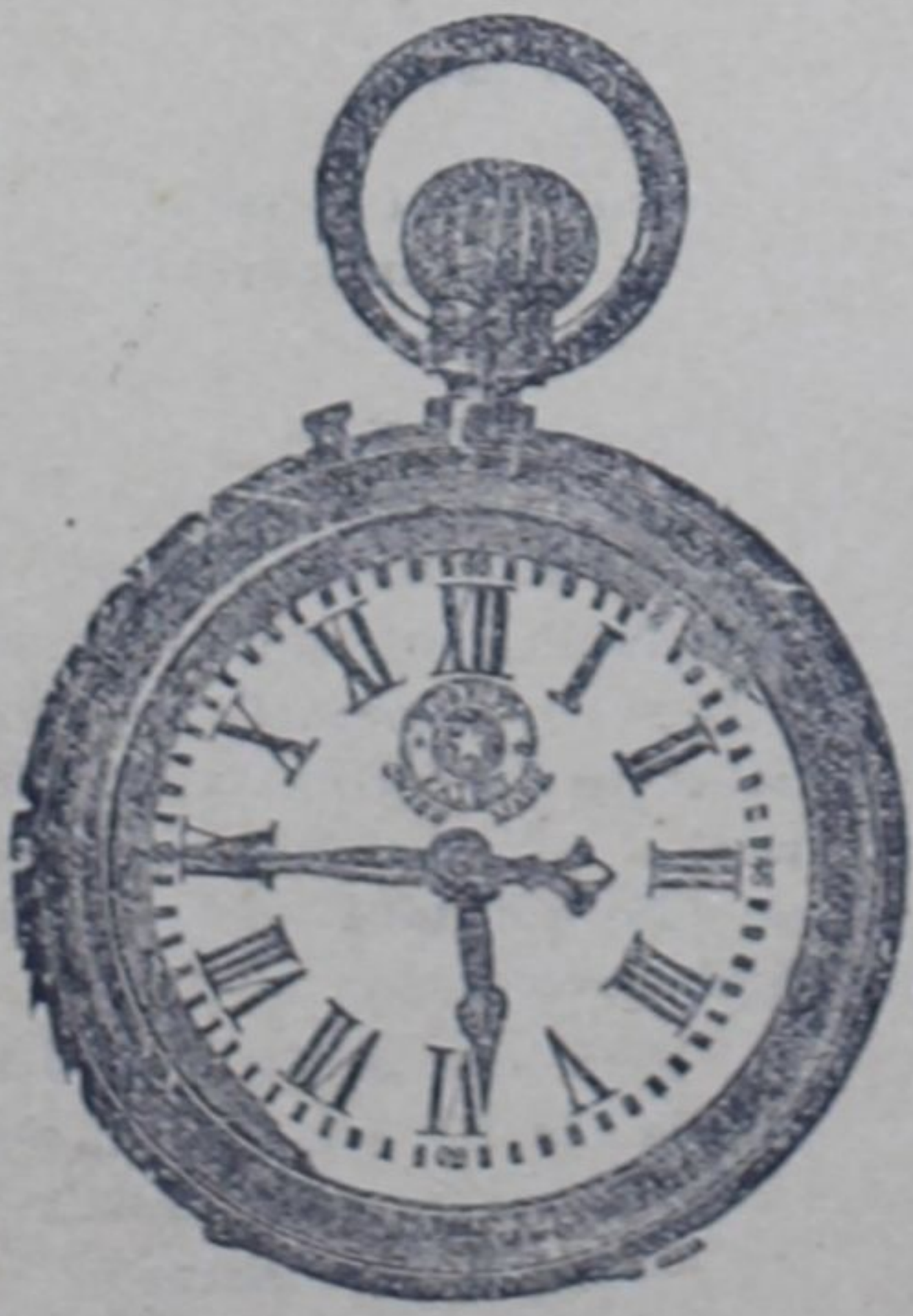
Dated Akola 27th August 1902 } V. M. Mahajani Vice-Chairman. M. C. Akola.

खरेदी करा !

रास्कोपची पेट व खरी पेट वॉचेस नकली मालास भुलून पैसे खर्च नका !!!

रेलवेच्या व इतर अवनड कागास हेच वॉच अगळ उपयुक्त आहे. हे वॉच पहिल्या प्रतीचे विनचुक वेळ दाखविणारे असून इतर वॉचेस मगणें यास नेहमी रिपेरीची जरूर नसून या व्हल विशेष काळजी व लक्ष पुरविण्याची आवश्यकता नाही. हाणून जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे सोबतीच आहे असे अनुभवास आले आहे. याजकरिता ज्याला आपली वेळ बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस हाणजे इंजिनियर, कॉट्ट्याक्टर, ओव्हरसियर, फारेस्ट कान्सरव्हेटर व इतर प्रवासी लोकांस हे वॉच घेणे विषयी आही खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची रास्कोपच्या पेट वॉचेस संबंधी या- हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण त्यांच्या गुणांची प्रचीती तीच आपोआप दाखवितात, इतके लिहिले असता वस अऱ्हे. ही घड्याळे आपली स्वतःच शिफारस आजपर्यंत करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजीपूर्वक तपासून चालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशा व्हल ग्यारंटी देण्यांत येते, व या व्हलची जोखीम दारी आमचे शिरावर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनच्या मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान. **रोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे** १९ लाईन ओपनफेस... times reason for favor accord this cl

- १९ " हंटिंग.....९०
- गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.**
- १८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे १९०
- १९ " हंटिंग, नकशीचे २९०
- मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.**
- रास्कोप पेट २१ लाईन एकरट्टा स्ट्रॉग १८
- १९ " सेकंद कांब्यासह.....९०
- १९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले २२
- १९ " हाफ हंटिंगचे.....९०
- १९ " हंटिंगचे २०
- १४ " रिस्ट वॉच २०
- इनगनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे**
- १९ लाईन ओपन फेस २०
- १९ " हंटिंग.....९०
- १४ " रिस्ट वॉच.....२०
- सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे**
- १४ लाईन रिस्ट वॉच ३०
- १४ " हंटिंग.....३९
- १८ व १९ " ओपनफेस.....३०
- १९ " सेकंद कांब्यासह ३२
- १९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले ३९
- १९ " ओपनफेस मुंदर नकशीचे....३९
- १९ " हंटिंग ४९
- लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारेट गोल्ड रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी, ओरिजिनल निनीयन रास्कोप पेट वॉचेसचे सोल एजंट. ९ हार्नबी रोड, मुंबई.

अनमः श्री गणेशाय
आर्यवनौपधालय—मुडी ता० दापोली
आमच्या खात्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यांस कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊ व यांचे आरोग्या र्थ आणखी एखादे उत्तम औषध द्यावे लागल्यास ते फुकट देऊ.

मदनामृतसंजीवनी
धानुर्वर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक व पौष्टिक, वीर्यस्त्रंभक, रक्तशोधक, मनोत्साहक, कांतितृद्धिवर्धक, अशो सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत

गुटिका
उपयुक्त वनस्पतीचे मिश्रण केले असल्या- मुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदी नसून खालील विकारांवर त्या अत्यंत उपयोगी आहेत.
यांच्या सेवनाने नपुंसकत्व, स्वमनन्य व इतर धातुपात, उन्हाळे, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्भासंबंधी मुरलेले विकार, मूत्रसं- कोच, धातूचा पातळपणा, स्त्रियांची धुपणी, छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय, पांडुरोग, मुळाची खर, जीर्णज्वर, अग्निमांदा, मस्तकशूल, मूळव्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, वाळंतरोग, मुठीमैथुनादि घातक संवधीने आलेली कुशता, इत्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन

शरीर निरोगी, मनबुत व सतेज बनते; पचन शक्ति व स्मरणशक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त यांची वृद्धि, वीर्यस्त्रंभन व भरपूर कामोद्दीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जडान भरपूर पचू लागते. गुणाच्छल असंख्य सर्दिक्रीडा मिळाल्या व निम मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुरुष, व मुळे यांस पाहिजे त्या दिवसांत घेण्यास अत्यंत उपयोगी आहेत.

गुटिका रूपाचे आंत मिळणार नाहीत एकदम चार रूपयांवर कितीही घेणारास टपाल खर्च गाफ. चार रूपयांचे आंत ट० ४६ आणे पडेल. अनुमान खर्चा सोबत, रोखाने किंवा व्ही. पी. ने खालील पत्यावर मिळतील. दरः—
३९ गो० १ रु०; ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०;
२७९ गो० ६ रु०; ५९० गो० १०रुपये.
आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातूची मसणे, पाक गुटिका वगैरेही माफक दराने मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामा- नाचा मोठा क्यारटलाग मागवावा, फुकट देऊ. टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखाने किंवा व्ही. पी. ने पठवू.

सूचना—अलीकडे २१३ वर्षे आज रले वगैरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी टोपी लोकांच्या जाहिरातीस ऊन आला असून त्यांनी आमचेच जाहिरातीची हुबेहूब कापी करून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धूळ फेकीत आहेत. करितां आपची सकल देशबंधून अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यांस खरी शास्त्रोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनी आमचीच औषधे खालील विनचुक सही पत्यावरच मागवावी.

पत्ता—रुग्णशास्त्री पेंडसे वैद्य. मु० मुडी ता. दापोली जि० रत्नागिरी.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याचा बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईलः—
कोणत्याही एका वर्षास हाणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून तेा दिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.
दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावाने देखील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक नणांस ठेव काढतां येईल.
एका वर्षांत एक हजार रूपयापर्यंत ठेव लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ५००० पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.
मुंबई व्यांक } J. Kinniburgh
आकोला ११७०२ } एजंट
हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी- खेडराव बाळाजी फडके यांचे "वऱ्हाड- समाचार" छापखान्यांत नारायण खेडराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

To
The Chairman and Members
of the Municipal Committee
Akola,

Sirs,

We the undersigned inhabitants of Akola beg to submit objections to the proposal to impose a tax on persons practising within the limits of Akola Municipality the profession of Ginning Cotton and pressing the same bales by means of steam or a mechanical process, in regard to which proposal a notice dated 25th August 1902 was issued by the Vice Chairman of your Committee. It was our desire to submit along with our formal objections a note setting forth in detail the numerous reasons and arguments that can be urged against this proposal of your Committee, but Rao Bahadur R. N. Mudholkar, High Court Pleader of Amraoti, to whom the task was entrusted got ill some 17 days ago and his illness became seriously troublesome nine days ago. Mr. M. V. Joshi's advice and help was then sought but owing to the shortness of time before him it was not possible for him to prepare such a note. We beg, however, to set forth herein, the main heads of our objections to the proposed tax. We pray that your Committee will kindly grant us time to submit our detailed representation. As our representation recognizes the present financial situation and makes suggestions with a view to help the Municipal Committee to arrive at a satisfactory and just conclusion, we venture to think that the Committee will not be loser in acceding to our request for grant of time.

Our main objections to the proposal made by the Municipal Committee may be shortly stated as follows:—

I. That the tax proposed though one purporting to be imposed under section 41 (1) A (b) of the Berar Municipal Law does not really fall under that provision and is, therefore, one which the Municipal Committee cannot impose without the previous sanction of the Governor General in Council. In reality it will be more or less a tax on a raw material of commerce which does not come into the Municipal limits for local consumption.

II. It is calculated to operate as a transit duty, a duty against the imposition of which the policy of Government is settled, and consistent

III. Assuming that it will only be a tax on persons carrying on the profession of ginning and pressing, its nature is unjust, its incidence most unequal. If ginning and pressing factories will continue to make the same profits as at present, gin-owners will have to pay between 6 and 7 per cent of their profits and press-owners between 8 and 9 per cent.

If factories were treated by the same standard by which the incomes of other persons are assessed, the amount properly leviable from them would be only about Rs. 2500 or at the most Rs. 3000; whereas by the proposed tax they would be required to pay about Rs. 14000.

IV. A tax under section 41 (1) a (b) can be levied only from persons who make incomes or in other words derive a profit, and should be proportional to the profit. The present tax is leviable and enforceable even when factories work at a loss, or even a very small profit as sometimes happens to be the case.

v. It is against the accepted canons of taxation, in that (a) it is imposed only on a few individuals to benefit the whole community and (b) requires from those individuals an infinitely larger contribution than is done from any other persons taxed within the Municipality.

VI. It will place a heavier burden and greater disadvantages on the Cotton-trade of Akola.

VII. It is calculated to throw impediments in the prosperity and growth of Akola.

We, therefore, beg that your Committee will reconsider its resolution and will abandon the intention to place any such tax on the Cotton-Ginning and pressing trade as was settled at your last meeting.

Akola
25th August } We have &c.
1902

To

The Chairman and Members
of the Municipal Committee
Akola,

Sirs,

We, the undersigned inhabitants of Akola, beg to submit objections to the proposal to impose "Town Fund" tax in regard to which a resolution was passed at a Special General Meeting of your Committee on the 23rd of July last. It was our desire to submit along with our formal objections a note setting forth in detail the numerous reasons and arguments that can be urged against this proposal of your committee. But Rao Bahadur R. N. Mudholkar, High Court Pleader of Amraoti, to whom the task was entrusted got ill some 19 days ago and his illness became seriously troublesome 11 days ago. Mr. M. V. Joshi's advice and help was then sought, but owing to the shortness of time before him, it was not possible for him to prepare such a note. We beg, however, to set forth herein the main heads of our objections to the proposed tax. We pray that your committee will grant us time to submit our detailed representation.

Our main objections to the proposed tax may be shortly stated as follows:—

I. That it imposes a second heavy direct tax upon persons who already have to pay one such direct tax in the shape of the existing "house" tax.

II. That when some years ago, the "Town Fund" tax was abolished and a "house" tax was imposed, it was understood that the new tax was in substitution of the old tax and while the "house" tax continued the "Town Fund" tax would not be revived.

III. That independently of any understanding or expectation as is referred to in ground No. II, the proposed tax would operate harshly on those who would come under its operations.

IV. That the proposed tax is unjust and unfair, because while it requires certain persons to pay a one per cent contribution from their incomes, it makes an unjustifiable discrimination in favor of others whose incomes are equal to or even more than of those who are subjected to the duty.

The tax, it is understood, will not be levied on Government servants. There is no justification in logic or in reason for the differential treatment & favor accord to this class of persons

v. That the reasons advanced for exempting this important class from the "Town Fund" tax are untenable. If Government servants are entitled to be exempted because they pay a tax on their incomes to the Imperial Exchequer, pleaders can claim immunity on the ground that they make similar payment of Rs. 25 to Rs. 50 a year each for carrying on their profession. Similar grounds can be advanced by liquor and opium contractors and sub-contractors, and even by cloth merchants who have to pay either Customs or Excise duties on the cloth they sell.

VI. That a Municipal tax is a local tax and really speaking a charge for service rendered. Government Servant would get Municipal Service rendered to themselves like those who are subjected to the proposed tax, and would pay little or nothing in comparison to the others. It would, therefore, be unjust to allow Government Servants to benefit at the cost of others.

VII. That in British India where there are Municipalities there are local taxes imposed on all who pay Income-tax and there is no reason to make the town of Akola an exception to the rule.

VIII. That in town of Akola the Government servants have been paying "house" tax, conservancy tax, and other Municipal taxes, there is therefore, no valid reason why this class of persons should be exempted from Town Fund which is of the same nature for defraying the cost of conservancy and comforts of the town where these persons live.

IX. That if the exigencies of the Municipality require the imposition of additional taxation, such taxation should be imposed on all according to their means without any discrimination or unequal treatment.

X. That it is not necessary to raise such a large amount as is proposed by additional taxation.

We, therefore, beg that your Committee will reconsider its resolution and will abandon its intention of imposing a "Town Fund" tax.

Akola
27th August } We beg &c.
1902

प्रभुत्व प्रभुलाच द्या.

मनुष्याला देऊ नका.

"मनुजाने मनुजासम,
वर्तुनि विभुतम विभूति लेखावे"

"..... प्रत्येक ग्रंथ जो आहे तो कल्पनेचा, प्रमाणांचा व नियमांचा टीगच आहे. असे टीग मागून लोकांनी घालून टाकिले आहेत. ते उपासीत जाता जाता कल्पनांचा साठा शिक्षणार्थी मनांत फार मोठा होतो. व ज्ञान जे आहे ते कल्पनामय आहे. आता, मनाचा विस्तार किती आहे, हे प्रमाण कोणासही कळत नाही. कारण की, जन्मपर्यंत कल्पनांचा साठा करित गेले तरी, मनांत त्या सर्व साठवून पुन्हा मन रिकामेच दिसेल. पोट मरेल, पण मन भरावयाचे नाही. त्यांत कितीही कल्पना व प्रमाण-गोष्टी व नियम साठविले तरी ते रिकामेच असते....."

संप्रत, शाळांतून शिक्षण पावलेल्या बहुत विनयपूर्वक मने विस्तृत झाली आहेत, यांच्या अवाढव्यपणाचे, व अनंतत्वाचे नाच्या त्या

मावण्यासारखी क्षमता त्यास प्राप्त झालेली आहे. ह्मणून ज्योतिर्विद काय ह्मणतात त्याचा थोडासा विचार आपण येथे केला तर तो अग्राह्य असे कोणांस वाटणार नाही. ज्योतिष शास्त्र सांगते की, आकाशांत जे असंख्य गोल आपणांस दिसतात, त्यांतलाच आपला हा धूमकेतु आहे. व त्यांच्याच प्रमाणें यांचीहि स्थिति आहे. दूरदर्शक यंत्राच्या सहाय्याने सिद्ध झाले आहे की, इतर कांहीं गोळांवरहि ह्या आपल्या पृथ्वी प्रमाणें प्राण्यांची वसती आहे, वृक्ष पाषाणादिकांची उत्पत्ति तेथे आहे, व हवा, जलवायुादि प्रकार येथल्या सारखेच तेथे आहेत. कांहीं गोळांची स्थिति याहून भिन्नही आहे. आकाशांत हे जे जड पदार्थ दिसतात, त्या पैकीं कांहींचीं त्रफळें व घनफळें एवढीं आहेत की, व परस्परांमधील त्यांची अंतरे इतकी आहेत की, त्यांचे आकलन करण्यास बुद्धीस सामर्थ्य रहात नाही. पण जर त्यांचा नामनिर्देश करणेच असेल, तर, लक्ष, कोटि, परार्ध कोश अशा संज्ञांनी करावा लागेल. ज्योतिष शास्त्र सांगते की, आपला हा सूर्य पृथ्वीपासून किती एक लक्ष योजने दूर आहे, व त्याच्या भोवती, कल्पनेतीत अतारवर, आपापल्या कक्षांनी फिरणारी ग्रहमाला आहे. जर आपण ह्या प्रदेशापर्यंत आपला रिधाव केला, तर याच्याहि पलीकडे याहून अधिक थोर आकार मानाचे अनेक सूर्य, व तशाच मोठ्या आकार मानाचे ग्रह व उपग्रह एकेका सूर्याचे भोवती फिरत आहेत, आणि ही परंपरा उत्तरोत्तर प्रवृद्धीत पावून मनाला केवळ अगम्य अशा अंतरिक्षांतल काणत्या प्रदेशांत गेली आहे त्याचा अंत पार लागावयाचा नाही, अशी आपली खात्री होईल. ज्योतिष शास्त्राचे सिद्धांत व त्याची अनुमाने असत्य असतील असे आपणांस क्षणपर सुद्धां मानतां यावयाचे नाही. कांकी त्यांच्या सत्यते विषयी पुष्कळ प्रमाणें आपणांस मिळतात.

आपला सूर्य पृथ्वीपेक्षा अनेक पटीने मोठा आहे हे निर्विवाद आहेच. सूर्य एवढा मोठा असून आकाशाच दृश्य भागांतून ह्मणजे क्षितिज, वरोवर जे आकाश दिसते, त्यांतून तो काढून टाकिला तर जी जागा रिकामी होईल, ती वरून दृश्य आकाशाची अपरिम्यता ध्यानांत येईल, ह्मणजे असले संगमरवरी किती पाषाण बनविले असतां आकाशास फारसंबंदी करिता येईल, अथवा असले तेजःपुंज व मोठे हिरे एकाशीएक मिडवून लाविले असतां, तशा किती हिऱ्यांनी आकाशरूप चांदव्याची पूर्ण व्याप्ति होईल हे ध्यानांत येईल.

सूर्या भोवती फिरणाऱ्या ग्रहांची अंतरे, सूर्य व पृथ्वी यांच्यातील अंतराहून फार मोठी आहेत ह्मणून ती गोष्ट या वेळीं आपण एकीकडे ठेवूं. सूर्य व पृथ्वी यांतील अंतर अपदी थोडे ह्मणजे पंचवीस लक्ष मैल आपण कल्पिले तर ती होणाऱ्या वर्तुळाची 'ग्या' होय. तिच्या दुप्पट व्यासाची लांबी (यांत सूर्य गोळाचा व्यास धरिला नाही) आणि व्यासाच्या तिप्पट परिघाची, ह्मणजे ही पृथ्वीच्या कक्षा मार्गाची लांबी होय, हे अन्पातील अल्प प्रमाण समजावें. तरी यावरून ग्रहमालेतील गोळांची आकारमाने त्यांच्या कक्षांची लांबी व त्यांच्या गतीचा वेग (जो एका निमिषांत किमेक सहस्र मैल असू शकेल कां की हे अंतर त्या त्या गोळास नियमित काळांत क्रमानें) या विषयीची शीच कल्पना व

नुसत्या होळ्यांनी, सूर्याचे विच दिसते, त्याच्या व्यासाची लांबी आपण एक फूट कल्पली तर एखाद्या धूमकेतूच्या शेपटाच्या फाराच्याची लांबी पंचवीस फूट धरायास हरकत नाही. पृथ्वीचा व्यास ८००० मैल आहे. हिशोबापुरता, पृथ्वीहून सूर्यगोल एक हजारपट मोठा आहे, असे धरिले तर सूर्याचा व्यास किती बरो होईल? तो ८०००००० ऐशीलक्ष मैल होईल, नाही काय? केवढी तरी ही लांबी !! पण हा विस्मय येथेच संपत नाही. चला! आपण आणखी पुढे जाऊं! आपले गणित आपण पुढे चालविले ह्मणजे धूमकेतूच्या फाराच्याची लांबी ८००००००० × २९ = २००००००००० मैल येते. आतां ह्या विस्तीर्ण आकाशांत सूर्य गोल मेठ्या डोळानें अधिष्ठित झालेला दिसतो, व धूमकेतु आपल्या लांबच लांब पुऱ्याच्या एटीत गर्क राहतो, तरी हे व असले अगणित गोल, आणि त्यांच्या सिंवाईने तोरा भिरविणारे त्यांचे सोबती, हे एखाद्या मध्य मंदिरांत पसरिलेल्या सुंदर गालीच्यावर जी बेलबुटी व फुले काढिलेलीं अपतात त्या फुलांच्या लांबट किंवा वाटोळ्यां ओळीच्या पाकळ्यां एवढे तर नाहीतच पण, त्यांतील केसरपुंजाच्या एखाद्या अंशाचे साम्य पावतील असे ह्मणावयास भीति वाटत नाही. ही उदाहरणे ज्योतिषशास्त्राच्या सिद्धांतांची सत्यता स्पष्ट करितात. असे.

एखाद्या मोठ्या यंत्राच्या रचनेत जशी अनेक चक्रे फिरत असतात त्या प्रमाणें ह्या विश्वरूपी यंत्राच्या रचनेतील ही चक्रे आकर्षण शक्तीच्या निर्वधाने परस्परावलंबी होऊन आपापले काम अनंत काळापासून अखंडपणाने करीत आहेत हे पाहून आपण थक्क होऊन जातो. यांत आश्चर्य काय? यांतील एखादे चक्र कोसळले, किंवा दुसऱ्यांवर आदळले, आणि यंत्राच्या रचनेत बिघाड झाला असे कधी घडले नाही.

जर विवेचन केल्या प्रमाणें विश्वाच्या स्वरूपाशा या आपल्या पृथ्वीची तुलना करावयाची जर आपण मनांत आणले, तर तें कृत्य पुष्कळ कठीण आहे असेच आपणांस भासेल. कां की कल्पना शक्तीची जी कांहीं विशालता अथवा सूक्ष्मता असते, त्यांच्या परमावधीची या तुलनेनें परीक्षा होईल.

पण ही तुलना करून पहावयाची अशी कोणाची इच्छा असल्यास त्यानें असे समजावें की, एखाद्या किल्याचे मध्य वृहत्तम समोर आपण उभे आहो, व आपल्या समोर एक पसरट पात्र ठेविले आहे. त्या पात्रांत एक पदार्थ, रजःकण अथवा परमाणु पडलेला आहे. तो केवढा असावा असे तुम्हांस वाटते? तो तिला एवढा असेल असें तुम्ही समजाल तर आपल्या हिशेबांतील सगळे परिमाण चुकेल ह्मणून तो पदार्थ एक या संख्येचा, ००००१ इतक्या न्हस्वाकृतीचा तीळ आहे. असे मानिले पाहिजे. अर्थात, ज्या दुर्बिणीने, मूळचा पदार्थ, या अंतरावरून, एक लक्षपटीने मोठा दिसेल, त्या दुर्बिणीतून जर आपण हा परिमाणु पाहिला, तर तो एका तिळाच्या इयत्तेस पोहोचेल. हा परमाणु आपली पृथ्वी व बुद्धन विश्व होय. मेद हाच की पृथ्वीचे मान मर्यादित झाले व विश्वाचे दाही दिशांस मोकळे आहे.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव वाळानी फडके यांचे "वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

Kadi. हें काय आहे ?

डाक्टर डी. एम. दस्तुर यांनी तयार केलेली दमा व खोकला या वरील रामबाण औषधी.

दमा आणि खालील सर्व रोगांवर तात्कालिक व गुणकारक उपाय हाच आहे. जेथे डाक्टरांचा व इतरांचा कोणाचाही उपाय चालत नाही तेथे हें फार उपयोगी पडते. याच्या गुणाबद्दल हिंदुस्थान, इंग्लंड व अमेरिका येथील रोगग्रस्तांचे व डाक्टरांचे शेकडो चांगले अभिप्राय आहेत. कितीही जुनाट दमा, फार दिवसांचा खोकला, घशांत घाघरा अत्राज होणे, वारंवार सरदी व पडते होणे, व ताप येणे, ससनी, ब्रान्कायटीस इनफ्ल्युएन्झा इत्यादि रोगांवर हें फार उपयोगी आहे. वाटलीची किंमत सारा १॥ रुपया आहे. परंतु हें रोग्यांस एक हजार रुपयांच्या किंमतीचे वाटते.

पत्ता--मेसर्स पेस्तनजी आणि सन दुकान आकोला.

मुंबई बँकची ठेव उर्वण्याची

बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात हणजे जानेवारी वया १ ले तारखे पासून तो डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावांने देखील एक ठेव ठेवता येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढता येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ५००० पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई व्यांक } J. Kinniburgh
आकोला १।७।०२ } एजंट

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दांताच्या आजारा वर आणि इतर हरएक प्रकारच्या

दाताच्या विमारीवर हें औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अक्षीर का दांतो मे दिखाते हे हम ।
चोट डंके की हरेक मर्ज उढाते हम ॥

देखना चाहिये क्या मुहक कदर करती हे ।
दूढते फिरते हरक सिम कदरदां हें हम ॥

मोठी डबी.... १ रु.

लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाले जणजे, ते पिवळे होणे, हिड्या दुखणे, दांत आंघणे, हलू लागणे, कमजोर होणे, भेगा पडणे, किडे पडणे, वांकडे तिकडे होणे, नेहमी लपल्या पडणे कठीण वस्तु दांतांनी फोडतां न येणे, दांत मळकट वाणेरेडे राहणे, त्यातून रक्त वाडणे किंवा दुःख हाणे इत्यादि सर्व प्रकारचीं दुखणीं नाहीं शी होतात, प्रमेक दिवशी याचा उपयोग केल्याने वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून राहणार नाहीत. निरंतर दांत स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर कृष्ण जनरल मर्चंट्स

आकोला.

पत्ता—

नन्दलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कंपनी मथुरा.

नसून खालील विकारांवर या अत्यंत उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनाने नपुंसकत्व, स्वमन्य व इतर धातुपात, उन्हाळे, डांबरे शिथिलता कडकी, गर्मासिंधीं मुरलेले विकार, मूत्रसंकोच, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुपणी, छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय, पडुरोग, मलाची खर, जणिज्वर, अग्निमांस, मस्तकशूल, मूळव्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, बाळंतरोग, मुष्टीमैथुनादि वातक संवधीने आलेली कशता, इत्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते; पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कामोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जडन्न भरपूर पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्दिकिता मिळाल्या व निम मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुरुष, व मुले यांस पाहिजे या दिवसांत घेण्यास अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहीत. एकदम चार रुपयांवर कितीही घेणारास टपाल खर्च माफ. चार रुपांचे आंत ८० रु आणे पडेल. अनुदान खर्चा सोबत. रोखीने किंवा व्ही. पी. ने खालील पयावर मिळतील. दर:—

३५ गो० १ रु०; ७५ गो० २ रु०
११५ गो० ३ रु० १६५ गो० ४ रु०;
२७५ गो० ६ रु० ५५० गो० १० रुपये.

आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर अनेक औषधे असून ग्रंथग्रंथ रसायने धातुचीं मर्भे, पाक गुटिका वगैरेही माफक दराने मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व साषानाचा मोठा द्यापटलाग मागवावा, फुकट देऊं टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीने किंवा व्ही. पी. ने पाठवूं.

सूचना—अलीकडे २।३ वर्षे आज रले वगैरे ठिकार्णी केवळ आपमतउची टोंगी लोकांच्या जाहिरातीस ऊत आला असून त्यांनी आमचेच जाहिरातीची हुबेहुब कापी करून ते ग्राहकांचे डोक्यांत धुळ फेकीत आहेत. करितां आमची सकल देशबंधूंस अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यांस खरी शास्त्रोक्त औषधे वेणें असतील त्यांनी आमचीच औषधे खालील विनम्रूक सही पसावाच मागवावी.

पत्ता—छ्णशास्त्री पेंडसे वैद्य.

मु० मुर्डी ता. दापोली

जि० रत्नामिरी.

जाहीरनामा

सर्वत्र लोकाम कळविण्यांत येते कीं माझे मुलीचा मुग्धा हणजे माझा नातू तुकाराम बळद पारुती उमाळे हा अज्ञान १६ वर्षांचे वयाचा असून तो आणि माची आई आमचे शेजारी निराळे घरांत राहतात. सदरहू मुलाची चांगली वर्तणूक नसून सदरहू मुलाचा आणि माझा अर्थाअर्था कांहीं संबंध नाही. त्यास कोणी कर्ज देईल तर त्याचा जबाबदार मी कोणतेही प्रकारे अगदीं नाही. इतक्या वर कोणी दिव्यास त्याचा पैसा व्यर्थ बुडणार आहे, यास्तव ही सूचना सर्वत्रास केली आहे. कळावे तारीख १९ माहे डिसेंबर सन १९०२ इसवी.

सही

आवजी बळद रावोनी हसाळ जात माळी वस्ती खेडे बुजूरुत तालुके जळगांव निशाणी खुद हातची.

ॐ नमः श्री गणेशाय.
आर्यवतौषधालय— मुर्डी ता० दापोली
आमच्या खात्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊं व त्यांचे आरोग्यार्थ आणखी एखादे उत्तम औषध घावे लागल्यास तें फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धातुवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक

व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक मनोरसाहक, कान्तिवृद्धिवर्धक, अशो मुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीभिन्न अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदीं

नोटिस

ह्या नोटिशीने सर्व लोकांस कळविण्यांत येणे की म्यु० कायद्यातील कलम ५५ प्रमाणे कमिटीने घापट्टीच्या याद्या सन १९०३ साडाकारितां तयार केल्या आहेत ह्या कमिटीचे आदिसांत आफिसवेळस (११ पासून ५ वाजे पर्यंत) पाहण्यास मिळतील व वाटण्यास त्यांतून उतारे कांहीं फी न देतां हेदुकरांचे समक्ष करून घेतां येतील.

सदरु आकारणी बद्दल ज्या लोकांची तक्रार असेल त्यांनी ह्या नोटिशीचे तारखे पासून तीस दिवांचे आंत ती कमिटीचे आफिसांत लेखी करावी त्या नंतर आणण्यास ऐकणी जाणार नाही. कळोचे तारीख १८ याहे दिसेंबर सन १९०२

V. A. Kane.

सेक्रेटरी म्यु० क०

आकोले.

NOTICE

It is published for general information that the assessment lists regarding the taxes on buildings and lands prepared by the Committee for the year 1903 under Section 55 of the Berar Municipal Law are kept at the Municipal Office open for inspection; and that they may be seen there during office hours (11 A. M. to 5 P. M.)

Extract from the same will be allowed to be taken free of charge in the presence of the Head Clerk.

Persons interested are requested to see therein their personal liabilities and to put in their objections, if any, to the same in writing within thirty days from the date of the publication of the notice. No objections or complaints will be heard if they are submitted later than the above date.

Akola
18/12/02

V. A. Kane
Secretary
Municipal Committee
Akola.

वर्तमानसार

सिहाची मागणी—अमेरिका येथील फोव्हाधीन मि० कारंजी साहेब यांची १ सहा वर्षांची मुलगी आहे तिने एक सर्व जगांतील सिहापेक्षा मोठा विशाल सिंड मागविला असून तो लवकरच पाठविण्या जाणार आहे. त्याला ४५०० रुपये खर्च येईल.

निपुत्रिक राजे—युरोपातील बऱ्याच राजांच्या गादीला सांपत वारस नाहीत. स्पेनचा राजा अविवाहित आहे. बेल्जमचा राजा निपुत्रिक आहे. हॉलंडची व रशियाची रणी यांनाही अजून मुलगा झालेला नाही. आखियाचा बादशहा व सर्बियाचा राजा यांसही संतान नाही. इटालीचे राजास एकुलती एक मुलगी मात्र आहे. सुदैवाने युरोपातील राजे ही हिंदुस्थानातील संस्थाने नहीत व तेथे कोणी दलहोसीही नाही, झणूनच वीं।

सवाण ची खाण—ब्रिटिश कोलंबिया मध्ये एक सवाणची खाण सांपडली आहे. सवाणची साणकोठून सांपडली कोण जाणे!

माहेचे सूचना—मास्तर लोकांचे पगार फारच कमी असतात ते वाढविले पाहिजेत अशी कोणी एकांटे टईम्स ऑफ इंडिया पत्रांत विनंती केली आहे. खरोखरच मास्तर लोकांची देना फारच अवर्णनीय असते!

खोबऱ्यापासून लोणी काढण्याचे कारखाने—परदेशांत काय काय दिवोद्योग चालले आहेत याची कल्पनाही आझाला असत नाही. सध्या फ्रान्स देशांत खोबऱ्यापासून लोणी काढण्याचे कारखाने निघाले आहेत.

१२०० इद्रांचे कार्डे—अहमदाबादच्या प्रदर्शनांत एकांटे लिहिलेले पोस्टाचे कार्ड मांडण्यांत येणार आहे. त्यावरील अक्षर इतके नारीक आहे की त्यांत १२०० शब्द मावले असून ते सूक्ष्मदर्शक यंत्रांचे साहाय्यातून वाचताही येत नाही!

वानरांना शिक्षण—ब्राझिल येथे एका डॅराने वानरांना नारळ पडून जमविण्याचे काम करण्यास लाविले असून त्यांच्या हाताखालील दुसरी पक्षांत वानरे ते काम सुव्यवस्थित करतातसे पाहून त्या शहरी दुसऱ्या बऱ्याच लोकांनी हा कप सुख केला आहे. माणसापेक्षा जनावरेच इमानदारीने चांगली कामे करतात.

खरा कडवेपणा—इंग्लंड देशाशी डच राष्ट्रांचे परंपरागत हाडनेर आहे, ही गोष्ट डच धर्माधिकार्यांनी आपल्या धर्मव्याख्यानांत मुलांचे मनांत भरवावी, असे बोथाने त्यांस सांगिते, असे झणतात. आपले खरे शत्रू मित्र झणविणारांतच असतात हे विसरून नये.

संजीवनी—डा० लिटल फील्ड नांवाचे एक अमेरिकन गृहस्थ, मृतास जिवंत करण्याच्या औषधाचा शोध आज पंधरा वर्षे सतत करित होते. या त्यांच्या प्रयत्नास शेवटी यश आल्याचे प्रसिद्ध झाले आहे. एक मुदगा पाण्यांत वडून मेली, त्यास या डाक्टरांनी आपल्या संजीवनीच्या योगाने पुन्हा सजीव केले, कुत्री मांजरे व दुसरी जनावरे यांस त्यांनी मेल्यावर संजीव केल्याचे पुष्कळांच्य पाहण्यांत आले आहे, असे झणतात.

आळसाचे जंतू—आपल्याला आळस उत्पन्न करणारा एक प्रकारचा जंतू शरीरांत असतो असा एका अमेरिकन शास्त्रज्ञाने नुकताच शोध लाविला आहे व त्याने आपले झणणे शोधक शास्त्रज्ञांपुढे आणले आहे. अतां आळशी झाल्यास मनुष्याचा काय इलाज?

अद्भुत मजा—गिरधी नांवाच्या ठिकाणी मि. डेटिथ नांवाचे एक सभ विविजनल ऑफिसर आहेत त्यांचेपुढे तेथील गोरक्षिणी मंडळीची एक गाय मुसलमानांनी मारण्याबद्दल खटला चालू होता. ह्या खटल्यामुळे हिंदुमुसलमानांत मोठी चळवळ उडून पुष्कळच लोक कोर्टाच्या वरांड्यांत जमले होत. आपल्यापुढे येणाऱ्या नेटिव साक्षीदारांनी जोडे बाहेर काढून ठेवून मग साक्षीदारांच्या पिंजऱ्यांत येऊन उभे राहिले पाहिले असा या साहेबांचा नियम आहे. त्या प्रमाणे एक साक्षीदार जोडे बाहेर ठेवून साक्षी देण्यास आला. याची साक्ष महत्वाची असल्यामुळे वरांड्यातील लोक गर्दी करून कोर्टाच्या दरवाज्याजवळ येऊ लागले, हे पाहून डेटिथ साहेब रागांनी न्यायासनावरून उठले. हे पाहताच सर्व लोक वरांडा सोडून पळून जाऊ लागले हे पाहून साहेब विडल्यासारखे होऊन त्यांनी त्या साक्षीदाराचे बाहेर असलेले जोडे घेऊन ते अस्त्रप्रमाणे पळून जाणाऱ्या लोकांवर फेंकले असे पत्रिलेखन समजते! कोर्टामध्ये वकील, शिस्तदार, साक्षीदार व पक्षकार ही मंडळी तोंडांत बोटे घालून आश्चर्यचकित झाली. वरांड्यातील लोक पळत आहेत व एक गोरवा न्यायाधीश साक्षीदाराचे जोडे हातांत घेऊन त्यांवर फेंकित आहे, हा देखावा फारच विडम्बण आहे!

अमांशांत गंधकाचा उपयोगः—

गंधक हे पाण्यांत किंवा पकाश्यांतील रसांत विद्रुत होत नाही किंवा अन्नसाचरोवरही फारसे रसांत शोषले जात नाही. यामुळे ते पोटांत घेतले असतांना त्याचा बहुतेक भाग मलाचरोवर बाहेर पडतो, असे मल तपासता दिसून येते. ह्या साच्या अंगच्या विशेष गुणामुळेच आंतड्यांतील घण दूर करणारे त्याच्यासारखे शोधक औषधच नाही. गंधक दिव्यापासून मळाची दुर्गंधी कमी होऊन पोटांत वायु सांचून अन्नभाधान होत नाही. अमांशाचे कारण कांहीं असते तरी गंधकापासून तो बरा होतो. बहव दिवसांच्या अमांशांत नुसतेच गंधक घावे. परंतु, नूतन अथवा तीव्र अमांशांत गंधकाचरोवर इंग्रजी डोवर्स पावडर सारखे अकू पिश्रित औषध घावे. अकूच्या संयोगाने रोगांपास सुखावह वटून आंतड्यांच्या स्नायूंची गति फार मंद झाल्यामुळे वरचेवर परसाकडेस जाण्याचा त्रास पडत नाही. त्यामुळे त्रग झालेल्या आंतड्यांच्या भागास विश्रांति मिळते व गंधकाचा शोधक परिणाम घडण्यास जरूर तेवढी अवधीही मिळते. सारांश. सर्व प्रकारच्या अमांशांत गंधकापासून चांगला उद्योग होतो असा अनुभव आहे.

तंबाकूचा पुष्फुसावर परिणामः—जे तंबाकू ओढतात त्यांचे पुष्फुसांत मुबळक हवा जात नाही, त्यामुळे उत्तम रक्तशुद्धीही न होऊन ते जसे पैलवान बनवत तसे बनत नाहीत. जे तालीमचात्र लोक तंबाकू ओढित नाहीत त्यांमध्ये जशी मजबूत माणसे आढळतात तशी तंबाकू ओढणारांत आढळत नाहीत असा पाश्चिमात्य देशांतील तालिमवरच्या मुख्य शिक्षकांचा अनुभव आहे.

जपानांत दुभस्याची चाल नाहीः—जनावरे बाळगून त्यांचे दूध काढणे आणि त्यांचे दही व लोणी करणे जपानी लोकांस माहीत नाही. लहान मुलांनासुद्धा माईचे वगैरे दूध पाजण्याची चाल नाही. जपानी आया मूळ सहावर्षांचे होईपर्यंत सुद्धा अंगावर पाजतात, तथापि एक वर्षानंतर त्यांस दुसरेही अन्न घालतात. जपानी लोकांचे मुख्य खाणे झणजे तांदूळ निरनिराळ्या प्रकारचे मासे अथवा समुद्रातील लहानलहान माणी हे होय. मद्यपानाचा प्रचार जपानांत मुळीच नाही, ही गोष्ट ध्यानांत ठेवण्यासारखी आहे. जपानी लोक टेंगण अन्ण्याचे मुख्य कारण दूध लोण्याची कमतरता हे एक असेल पाहिजे.

विचवाच्या दंशावर आंचेचा उपयोगः—हरमऱ्याच्या झाडांवरील आंच झणजे इंग्रजीत ज्यास 'आसिटिक आसिड' झणतात ती होय. आंच त्याचे शाही लज्जल असते ह्या आंचेच, महामारी, पोटादुखी, इत्यादि रोगांवर उपयोग होतो हे सर्वप्रसिद्ध आहे. विचवाच्याजागी ती रगडून चोळण्याने वेदना तेव्हाच शमतात. रोगी फार पाचरा झाला असल्यास एक दिन थेंब पाण्यांत टाकून पोटांतही घावे. असे झणतात की, कांहीं सर्पांचे मांत्रिक लोक आंच किंवा आंचमिश्रित पाणीच रोग्यांचे अंगावर मारितात.

हे पत्र आकोला येथे केलासवातो खंडेराव वाळानी फडके याचे "वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

जाहिरात

गोत्रभाष्य. पूर्ण सया, मराठी भाषांतर व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापयित व किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यचिं शारीरभाष्य. मराठी भाषांतर व विस्तृत संग्रह. मार्चपसून मासिक पु. द्वारे निघेत. गीताभाष्यापेक्षा तिप्पट. ३ वर्षीत संपेल. वर्षाची अ. व. १९०६ पहिल्या २०० ग्राहकांस चालकाड व योगवादिष्टवैद्यप्रकरण हे २ रु. किंमतीचे उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह वक्षित.

का० वा० लेले बाई

खरीद करा !

रास्कोपची घेट व खरी

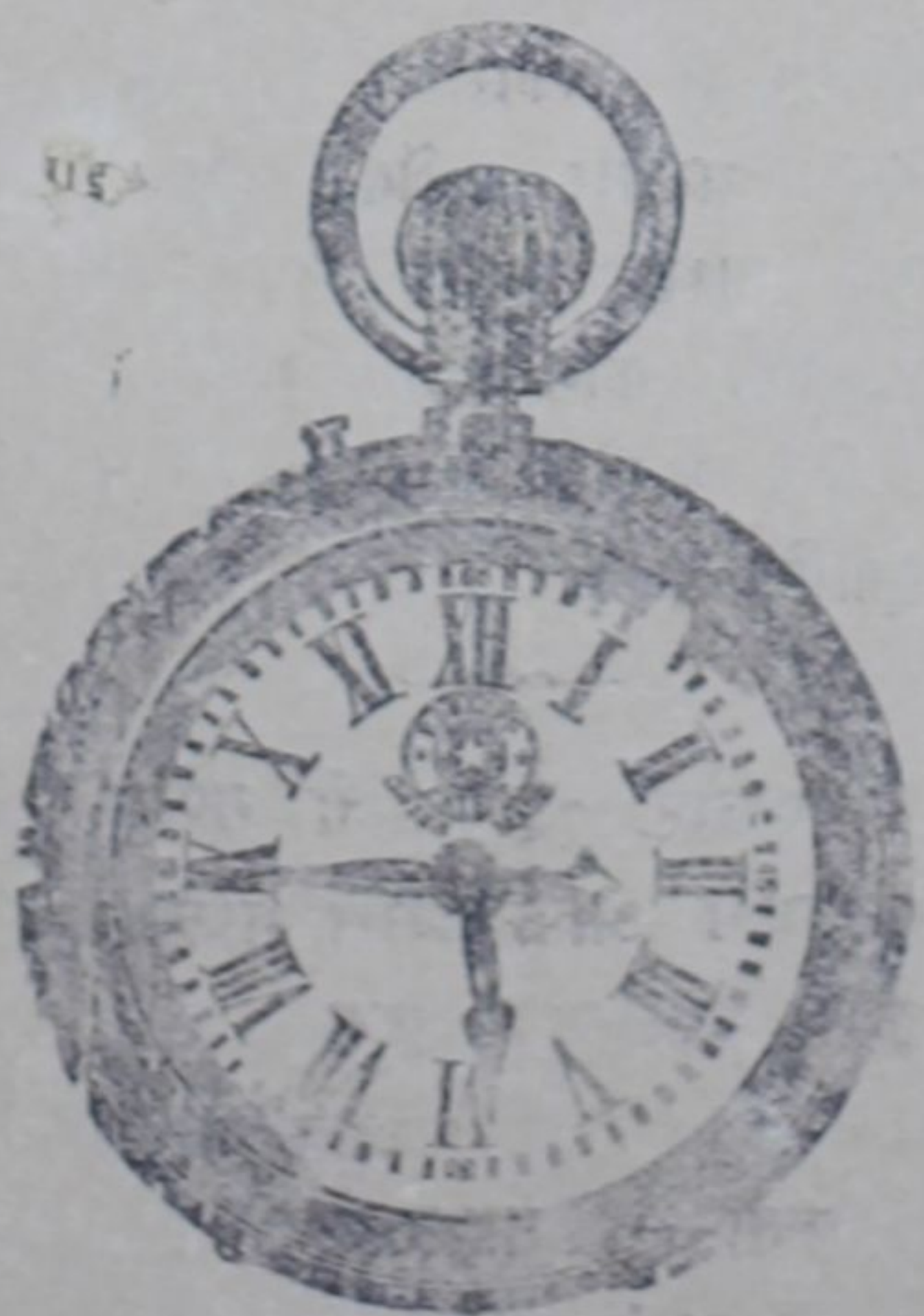
पेटेंट वॉचेस

नकली मालास भुलून

पैसे खर्चू नका !!!

रेलवेच्या व इतर अवजह कामास हेच वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हे वॉच पहिल्या प्रतीचे बिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर वाचेस प्रमाणे यास नेहमी रिपोरचा जरूर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष पुरविण्याची आवश्यकता नाही. ह्याणून अंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे सोबतच आहे असे अनुभवाम आले आहे. यानकरिता ज्याला अपनी वेळ बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस ह्याणजे इंजिनियर, काँट्रॉलर, ओव्हरसियर, फोरेस्ट कान्सर्व्हेटर व इतर प्रवासी लोकांस हे वाच घेणे विषयी आम्ही खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी याहून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण यांच्या गुणांची प्रचीती तीच आपोआप दाखवितात, इतके लिहिले असता बरस आहे. ही बघ्येले आपली स्वतःच शिफारस जाणपर्यंत करित आले आहेत, करीत आहेत व पुढेही अशीच करीत राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून घालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल ग्यारंटी देण्यात येते, व आ बद्दलची जाही मदारी आमचे शिवावर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनच्या मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

१९ ,, हंटिंग.....१०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या जातणाचे १९०

१९ ,, हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वष ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एक्स्ट्रा स्ट्रॉंग १८

१९ ,, सेकंद काव्यासह.....१०

१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असलेले २२

१९ ,, हाफ हंटिंगचे.....२०

१९ ,, हंटिंगचे २०

१४ ,, रिस्ट वॉच १०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपन फेस.....२०

१९ ,, हंटिंग.....२०

१४ ,, रिस्ट वॉच.....१०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०

१४ ,, हंटिंग.....३९

१८ व १९ ,, ओपनफेस.....३०

१९ ,, सेकंद काव्यासह.....३२

१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असलेले ३९

१९ ,, ओपनफेस मुंदार नकशीचे....३९

१९ ,, हंटिंग ४९

लेडीज वॉचीस १४, १८, क्वारटगोल्ड रुपये ६९-१०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे सोल एजंट.

९ हार्नीबी रोड, मुंबई.

K. N. ESMAYAL & Co

यांची अनेक रोगावरील जग प्रसिद्ध ३७ प्रकारची औषधी विक्रीस तयार आहे. काढीत पत्ता लिहून कळवा ह्याणजे क्वारटलाग फुकट पाठवू.

पत्ता--खोजानुग इस्मायल

आणि कंपनी.

वर्धा. सी. पी.

ॐ नमः श्री गणेशाय.

आर्यवर्णोषधालय— मुर्दा ता० दापोली

आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित न आला तर पैसे परत देऊ व याचे आंगग्यार्थ आणखी उत्तम औषध द्यावे लागण्यास येईल.

व पौष्टिक, वीर्यसंभक, रक्तशोधक. मनोस्ताहक, कांतिवृद्धिवर्धक, अशी सुवर्णभाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीभिन्न अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले असल्यामुळे यां अपायकारक पदार्थ अगदी नसून खालील विकारावर आ अत्यंत उपयोगी आहेत.

यांच्या सेवनाने नपुंसकत्व, स्वप्नगन्ध व इतर धातूपात, उन्हाळ, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्मी संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रसंकोच, धातूचा पातळपणा, स्त्रियांची धाणी छातीतील राग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुराग, मुत्राची खर, जीर्णत्व, अग्निमांड, मस्तकदुःख, मूत्रव्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविहार, वळंतरीग, मुष्टिमैथुनादि घातक संवयीने आलेली कुशता, इत्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते; पचन शक्ति व सारण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यसंभन व भरपूर कापोदीपन होते. शक्ति मापूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जड ल म पूर पचू लागते. गुणाबद्दल अमरुग सर्टिफिकेटा मिळाल्या व नियम मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मूळच नसून खिया, पुरुष, व मुले यांस पाहिजे त्या दिनांत घण्यास अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुग्णांचे अंत मिळणार नाहीत. एकदम चार रूपयाचे कितीही घणारास टपाल खर्चे माफ, चार रूपयाचे अंत ट० २६ आण पडेल. अनुपान खर्च सोबत. रोजीने किंवा व्ही पी. ने खालील पर्यावर मिळवीत. दर:—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ९९० गो० १० रु०

आमचेकड या शिवाय मोठगोठे रगावर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रवायने धातूची मसणे, पाक गुटिका वेगेरहा माफक दराने मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाचा मोठा क्वारटलाग मागववा, फुकट देऊ. टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोजीने किंवा व्ही पी. ने पठवू.

सूचना--अलिकडे २१ वर्षे आजरुळे वेगेर ठिकाणी केवळ आपमतची हॉगी लोवांच्या जाहिराती उत आला असून आनी आमचेच जाहिरातीची हुबेहुब कापी करून ते ग्राहकाचे हाड्यात धुळ फकीत आहेत. करिता आमची सकल देशबंधुस अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यास खरी शस्त्रेक्त औषधे घेणे असतील त्यांनी आमचीच औषधे खालील बिनचूक सही पर्यावरच मागवावी.

पत्ता--कृष्णभास्वी पेटसे दैध.

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Agency for C. P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.

—:0:—

FUNDS EXCEED TWO CRORES

Claims paid for over One Crore

and Ten Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the claimants at the earliest possible date. This the Directors of the 'Oriental' keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security

It is not sufficient to read that a company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and pledged with the Government Official Trustees of Bombay in terms of the company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of insured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years. Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance for the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month and less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application

UZA.

विक्रीसतवार.

साहेबनाथ मरपूर टिपासहित मराठी

कायद्याची पुस्तके

सिव्हिल प्रोसिजर कोड- अवृत्ती दुसरी, पांने अदमासे ९०० निवाऱ्याची संख्या ६००० किंमत अति स्वस्त केली आहे. व्ही. पी. सुद्धा रु. ३

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड - (सन १८९८ चा आक्ट ९ वा, १८९९ चा आक्ट १२ वा यांने सुधारल्या प्रमाणे) किंमत ९ रुपये व टपाल खर्च ८१० आण.

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड - जुना आक्ट (सन १८८२ चा १० वा) किंमत ९ रुपये व टपाल खर्च ८१० आण

जुने नवे क्रिमिनल प्रोसिजर कोड एवत्र बांधविलेले घेतल्यास वरील दोन्ही पुस्तकाची किंमत टपाल खर्चासुद्धा ८४४.

दिवाणी आक्टसंग्रह- (यांत दिवाणी कामास लागणारे सर्व आक्ट आहेत, पांने अदमासे ९००) किंमत टपाल खर्चासुद्धा २४८

म्यानेजर, डेक्कनबुक एजन्सी, सदाशिवपठ, पूना सिटी.

नारी अपाजी गोडबोले

बुकसेलर बुधवार पेठ.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सेव्हिंग बँक मध्ये सालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात जाणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून ते डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दान अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवांने देविल एक ठेव ठेवता येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मार्गे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जाणांस ठेव काढता येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेंकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ९००० पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला १।७।०२ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास आत स्वस्त ! !

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक पुस्तक पोस्टेजमह अवघ्या १२ आण्यांत मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांमि उपयुक्त माहितीची सर्वेच्छुट डायरी बक्षीस मिळत. खरा करा आणि अंक रोलीने किंवा व्ही० पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास.

खणदाळ पो० गडइंगलज.

इ० कोल्हापूर.

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दाताच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या दाताच्या विपागीवर हे औषध एक रामबाण मास्राच आहे.

काम अक्सीर का दाता मे दिखते हे हम ।
चोट वंके की हरेक मर्जे उदाते हम ॥

मोठी डबी.... १ रु.
छहान ,, ... -॥-

दांतावर जाळें जमणे, ते पिवळे होणें, हिरज्या दुखणें, दांत आंबणें, हलें लागणें, कमजोर होणें, भेगा पडणें, किडे पडणें, वाकडे तिकडे होणें, नेहमी खपल्या पडणें कठीण वस्तु दातांनीं फोडतां न येणें, दांत मळकट घाणेरडे राहणें, त्यातून रक्त वाडणें किंवा दुःख हाणें इत्यादि सर्व प्रकारचीं दुखणीं नाहीं शीं होतात, प्रत्येक दिवशीं याचा उपयोग केल्यानें वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून राहणार नाहीत. निरंत दांत स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर कृष्ण जनरल मर्चंट्स

दखना चाहिय क्या मुल्क कदर करती हे ।
दूंदते फिरते हरेक सिम्त कदरदां हे हम ॥

आकोला.
पत्ता— नंदलाल वर्मा
जर फ्रेण्ड अँड कंपनी मथुरा.

धर्म

(मोदवृत्ताच्या ग्राहकांनी अवश्य वाचावे.)
 धर्म नांवाचे १६ पृष्ठांचे साप्ताहिक पुस्तक येत्या विजयादशमीपासून प्रत्येक गुरुवारी बाई यथे प्राप्त होत जाईल. विषय फक्त धर्मसंबंधीच येत जातील. वर्षाची अगळ्या पाणी ३ च रुपये कामद मोहरदार वर्षाची पृष्ठे ८००। ८०० ह० नाही. धर्माचा आश्रय करणाऱ्यांना पुढील धर्मग्रंथापैकी कोणताही एक ग्रंथ वक्षीत.

१ विष्णुपुराणचे साग्र भाषांतर— म दवृत्त छारान्यात पुराणप्रकाशक मंडळी ह्या नांवाखाली निघणार असलेले भाषांतर माझ्या देखरेखखाली निघा आहे असा अनेक लोकांना संशय आहे. परंतु त्या विष्णुपुराणच्या भाषांतराशी मज्जा काही संबंध नाही. माझे हे भाषांतर धर्माकरिताच निघा आहे.

२ देवी भागवत भाषांतरासह— मोदवृत्ताबरोबर गेलेल्या ह्या भाषांतरापैकी सतत्या संघाच्या १०८ पृष्ठांपुढे भाषांतर माझे नाही. पुढच्या भाषांतरातील विसंगतपणाबद्दल लोकांच्या दृष्टी माझ्याकडे आल्या कारणाने सदरू संघाच्या १०८ पृष्ठांपुढे भाषांतर वर्षाची ६०० पृष्ठे प्रमाणेच धर्माचा आश्रय करणाऱ्यांना दिले जाईल. सवच ज्यांना माझे भाषांतर मागच्ये शां जुळ्याकारितां हवे असेल त्यांनी धां जवळ करावा अशी विनंती आहे.

३ ज्ञानेश्वरी— प्रसिद्ध इतिहास संशोधक रा० रा० वि० का० राजवाडे ह्यांनी ज्ञानेश्वरीची बरी प्रत ५०० वर्षापूर्वीची संपादन केली आहे. ही प्रत श्रीज्ञानेश्वर महाराजांच्या वेळचे मुकुंदराज ह्यांचाच आहे. आजपर्यंत छापून निघलेली कोणतीही प्रत ह्या रूच्या प्रतीशी जुळत नाही. प्रत्येक अर्थात चांगलाच फरक आहे. श्रीज्ञानेश्वर महाराजांच्या शब्दांत फेरबदल न झालेली ज्ञानेश्वरी जर कोणची असेल तर हीच आहे. व ती रा० राजवाडे यांच्याच देखरेखखाली छापत आहे.

विशेष सूचना— विश्वासु भासलेल्या नोकरांच्या कपडामुळे मोदवृत्त छापल्यासाठी व पत्रांशी माझ्या मालकी संबंध एकाएकी नाहीसा झाल्या कारणाने मी हाती बसलेली कामे बंद पडली. सवच ती शेवटास नेण्याकरितां श्रीकृष्णमुद्रणालय ही संस्था मला काढणे भाग पडले आहे. अतां येत्या दससप्त्यांनंतर बंद पडलेली कामे वेळच्या वेळीं ईश्वराने निवतील.

काशीनाथ वामन लेले
 व्यवस्थापक श्रीकृष्णमुद्रणालय
 वाई जि० सातारा.

नोटीस

बेशमी मोती वळद महादु टीकार राहणार शम्भडी तळके मलकापुर जिऱ्हा बुड्याणा पेठ मोतळा यांसः—

खाली सही करणार इजकडून नोटीस देण्यांत येते कीं तुझी माझ्याशी गंधर्वे छणजे मोहोतीर लावल्यास सुगारे बारा वर्षे झाली मोहोतीर लावल्याबरोबर मला आपण केाडी यथे आपले बरी वेऊन गेला अणे मला बरी सुमारे ४६ महिने ठेऊन

ऊन मला माझे आईबापाचे वर्गी पोळपाऱितां छणून पोचवून देऊन आपण आपले अर्धी गेला त्यावेळपसून आज पर्यंत छणजे मागे ११ साडेअकरा वर्षीत मझी ने ऱण बगेरे कांहीं केली नाही व माझे पोटाऱिही कांहीं व्यवस्था केली नाही मी उदेऱान पाटला पासून दरमाड नोटीस करितां मागे ९० पत्रांम ह्या प्रमाणे रुपये ९॥३ ३९० कर्ज कडून आजपर्यंत तुमरे भरवशा वर राहिले. आतां मला कोणीही कर्ज देते नाही व सवकाराचा तगादा लागला आहे तरी ही नोटीस पावतांच आठ दिवसाचे आंत सवकाराचे कर्ज देऊन टाकून त्याचे हातची पावती द्यावी व मला नांदण्यास घेऊन जावे असे मुदतीचे आंत न केल्याव हीच नोटीस फारकत सजून मी दुसरा वाठान करीन. मग तुमचा नवरपणाचा हक्क मजवर राहणार नाही छणून दिळी नोटीस. सही तारीख १४।९।०३

मही
 पाणि मदे मोती टीकार वळी
 बरी तीघ निशाणी बांगडी
 कसब जयपुर तालुके मलकापुर पोस्ट—मोतळा.

छापत आहे !

लवकरच प्रसिद्ध होणार

सरस्वतीप्रकाशमाला
 किष्ण दुमरे!

रा० रा० रामचंद्र यशवंत वेसकर
 (राणी संयोगिता नाटकाचे कर्ते) कृत.

**प्रतापशाली
 प्रतापसिंह**

एक वीररस परिप्लुत पंचांकी नाटक.
 वरील नाटकाचे कथानक चटकदार व संस्मरणीय असून यांत वीररस प्रधान आहे. केवळ दुःख रस अथवा वीर रसच परिप्लुत नाटक कियेक कोमल अंतःकरणगच्या वाचकांना आणि प्रेक्षकांना सर्वतांपरि रुचत नाही असा अनुभव आल्यावरून या नाटकांत कांहीं ठिकाणी हास्य व श्रृंगार या दोन्ही रसांना जगा दिली आहे.

फक्त तारीख १५ सप्टेंबर पूर्वी नावे रजिष्टर करणारांसच किंमत ८ आणे. पुढे १२ आणे.

K. D. CHAUHAN
 संपदक सरस्वती प्रकाश उपायवती.

**जाहीर खबर
 खरेदी करा !**

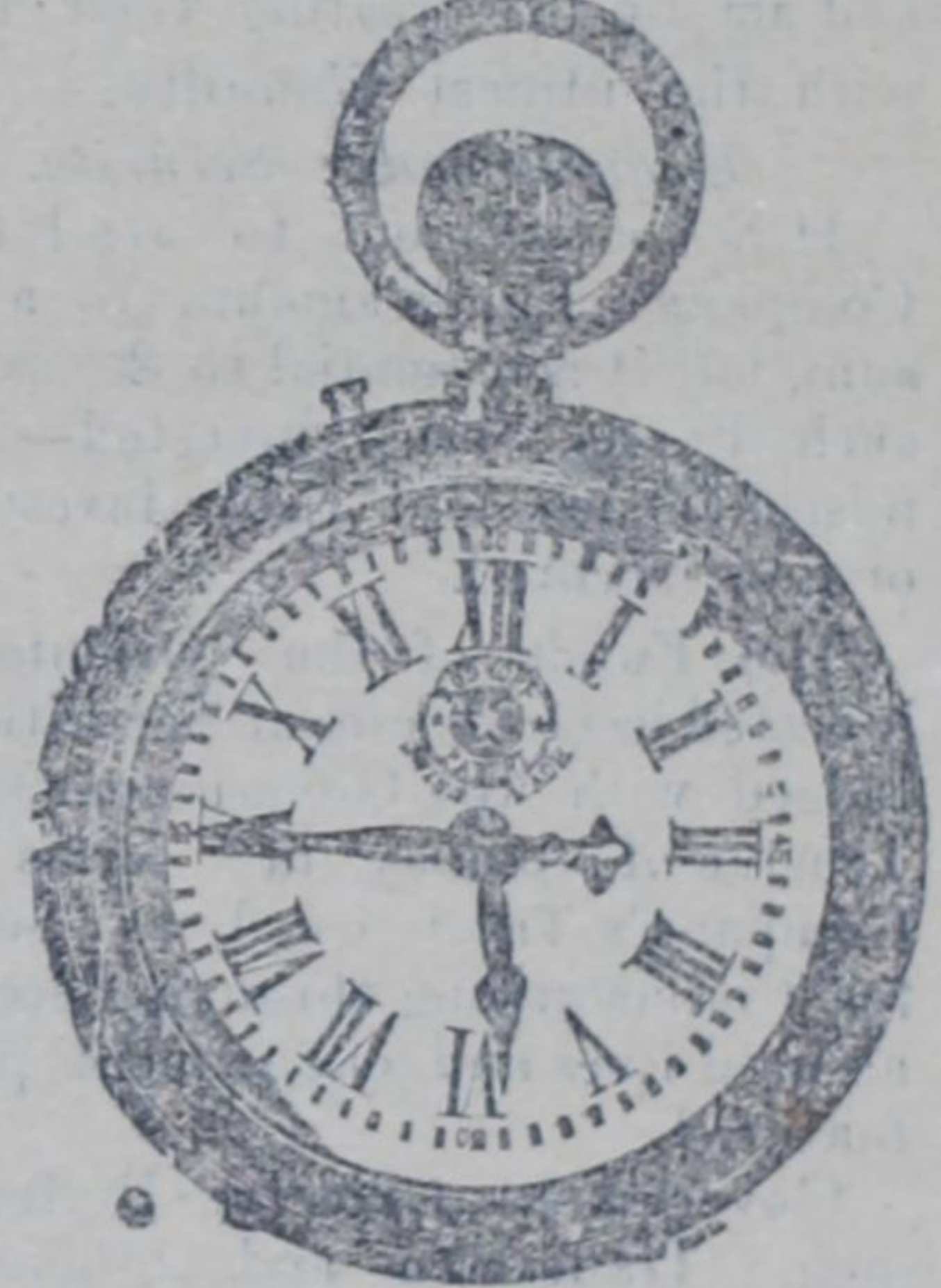
रास्कोपची थेट व खरी
 पेटेंट वॉचेस
 नकली मालास भुळून
 पैसे खर्चु नका.

रेल्वेच्या व इतर अवजड कागास हेंच वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या प्रतीचे चिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर वाचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेराची चढू नाला यथे

वऱ्हाडसमाचार छापल्यान्यांत नार

नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष पुढ्याची अवश्यकता नाही छणून जंगलांत बगेर फिरणारे लोकांचे तर हें सोबताच आहे असे अनुभवताम आले आहे. यानकरितां ज्याला आपली वेळ बरेबर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस छणजे इंजिनियर, कॅम्पेस्टर, ओव्हरसियर, फॉरेस्ट कान्साब्लेटर व इतर पवासी लोकांस हें वाच घेणे विषयी आझी खात्रीचूक शिफारस करितां. आमची स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी याहून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण आंघ्या गुणाची प्रचीती तीच आपोआप दाखवितात, इतके लिहिले असतां बरप आहे. ही घड्याळे आपलीसवतःच शिफारस आजपर्यंत करित आली आहेत, वरीत आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून घालवून तें वेळ बगेबर दाखविते अशाचदृष्टी ग्यांटी देण्यात येते, व या बद्दली जाझी मदारी आमचे शिवाय आहे.

सूचनाः—पुढील नमुना २१ लाईनच्या मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

- मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
- गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
- १९ लाईन ओपनफस ४०
- १९ " हंटिंग.....९०
- गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.
- १८ लाईन ओपन फस फिरत्या झांकणाचे १९०
- १९ " हंटिंग, नकशीचे २९०
- मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.
- रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८
- १९ " सेकंद काळ्यासह.....९०
- १९ " मध्यमागी सेकंद काटा असले २२
- १९ " हाफ हंटिंगचे.....२०
- १९ " हंटिंगचे २०
- १४ " रिस्ट वॉच २०
- इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
- १९ लाईन ओपन फस २०
- १९ " हंटिंग.....२०
- १४ " रिस्टवॉच.....२०
- सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
- १४ लाईन रिस्ट वॉच २०
- १४ " हंटिंग.....२९
- १८ व १९ " ओपनफस ३०
- १९ " सेकंद काळ्यासह ३०
- १९ " सेकंद काळ्यासह ३०
- १९ " सेकंद काळ्यासह ३०

१९ रु. १० पैसे फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C.P., Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.
FUNDS EXCEED TWO CRORES
AND TEN LAKHS

Claims paid for over One Crore
and Fifteen Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another, in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security.

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month or less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned,

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,

for C. P. Berars & Khandesh

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या
४२ ची सीसी की. रु. १॥.

तापावर एग्युमीद्वर की. ॥=
वातावर नारायण तेल की रु. १
गजकर्णाचे अप्रतिम सोनेरी मळम
किं. ४ आणे.

पानथरीवर अमोलीक गोळ्या ६०
किंमत रु० १

**पत्ता--खाजानुरा इस्मायल
आणि कंपनी.**

वर्धा. सी. पी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर
व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाडव्यापर्यंतच
किंमत रुपये १०

श्रीवच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपासून
मासिक पु. द्वारे निघे. गीताभाष्यापेक्षा
तिस्पष्ट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व
९६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले वाई

मुंबई बँकची सर्विहस बँक

द्या बँकत खाली दिलेल्या अटीवर ठेवी
ठेवितां येतात.

कोणत्याही वर्षाचे १ ली जानेवारी
आणि ३१ डिसेंबर यांच्या दरम्यान एक
हजार रुपया पर्यंत पैसा ठेविता येईल.

ठेवी दोन अथवा अधिक इसमांच्या
नावावर ठेविता येतील. आणि तों पैसा त्या
पैकी एकास अथवा जास्त इसमास अगर
त्यापैकी मयताचे मागे राहिल त्यास किंवा
त्यास काढतां येईल.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुप
या प्रमाणे दिले जाईल. व्याजाची आकारणी
प्रत्येक महिन्याची जी कनिष्ठ शिल्क
असेल तिजवर केली जाईल. मात्र पांच
हजारावरील शिल्क रकमेस व्याज नाही.

नियमांच्या प्रती बँकेत अर्ज केला असतां
मिळतील.

मुंबई ब्यांक } J. Kinniburgh
आकोला ४।७।०३ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त !!

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक
पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आण्णांत
मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी युत्पन्न
माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षिस मिळते.
स्वरा करा आणि अंक रोखीने किंवा वही०
पी. ने मागवा.

पत्ता--संपादक, ज्ञानविलास
खणदाळ पो गडइंग्लज.
इ० कोरहापूर

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दाताच्या आजारा वर आणि इतर हर एक प्रकारच्या
दाताच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवसरी का दातो मे दिखाते हे हम ।

चाट डंके की हरेक मर्ज उडाते हम ॥

मोठी डवी.... १ रु.

लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाळें नमणे, ते पिवळें
होणें, हिरव्या दुखणें, दात आंबणें
हळें लागणें, कमजोर होणें, भेगा
पडणें, किडे पडणें, वांकडे तिकडे
होणें, नेहमी खपल्या पडणें कठीण
वस्तु दांतांनी फोडतां न येणें, दात
मळकट घाणेरेडे राहणें, ध्यातून
रक्त वाडणें किंवा दुःख हाणें
इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाही-
शी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा
उपयोग कर्यानें वर लिहिलेले
कोणत्याही प्रकारचे रोग या
पासून राहणार नाहीत. निरंतर
दात स्वच्छ आणि चकचकीत
राहतात. कोणत्याही प्रकारची
बिमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व
सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

आकोला.

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेंड अँड कंपनी मथुरा.

देखना चाहिये क्या मुस्क कदर करती हो ।
दूंदते फिरते हरेक सिम्त कददां हे हम ॥

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळानी फडके यांचे
"वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावफडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

ॐ नमः श्री गणेशाय.

आर्यवनौषधालय— मुडी ता० दापोली
आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण
शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न
आला तर पैसे परत देऊं व खांचे आरोग्यार्थ
अणखी एखादें उत्तम औषध घावें लागल्यास
तें फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धान्यवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक
व पौष्टिक, वीर्यस्त्रंभक, रक्तशोधक,
मनोत्साहक, कांतिबुद्धिवर्धक, अशी
सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व
अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचें मिश्रण केलें अस-
ल्यामुळे यांचे अपायकारक पदार्थ अगदीं
नसून खालील विकारावर या अत्यंत
उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनानें नपुंसकत्व, स्वप्नजन्य
व इतर घातकात, उन्हाळे, इंस्रिय शिथिलता
कडकी, गर्मी संबंधीं मुरलेले विकार, मूत्रसं,
कोष, घातूचा पातळपणा, स्त्रियांची धुपणी
छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र
यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर-
जीणीज्वर, अग्निमांड, मस्तकशूत्र, मूळच्यार्धा.
वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, बाळंतरीग,
मुष्टिमधुनादि घातक संवयीनें आलेली कृशता,
इत्यादि अनेक विकार खात्रीनें बरे होऊन
शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते;
पचन शक्ति व स्पर्ण शक्ति भरपूर वाढून
धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्त्रंभन व
भरपूर कामोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून
मनास उत्साह येतो. दूध व जडाज भरपूर
पचूं लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्टिफिकेटा
मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत, पथ्य
सेवनाची गरज मुळांचे नसून स्त्रिया, पुरुष,
व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत घेण्यास
अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहीत
एकदम चार रुपयांवर कितीही घेणारास
टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत
ट० ४६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सोबत.
रोखीनें किंवा व्ही. पी. नें खालील
पत्यावर मिळतीत. दरः—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ९९० गो० १० रु०

आमचेकडे या शिवाय भोठमोठे रोगांवर
अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायनें घातूचीं
मसे, पाक गुटिका वगैरेही माफक दरांनें
मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाच
मोठा क्याटलॉग मागवावा, फुकट देऊं
टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीनें किंवा
व्ही. पी. नें पाठवूं.

सूचना—अलिकडे २३ वर्षे आंजरेले
वगैरे ठिकाणीं केवळ आपमतलबी दोंगी
लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून
आमचेच जाहिरातीची हुवेहूव कापी
करून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धूळ फेकीत
आहेत. करितां आमची सकल देशबंधुस

अशी सविनय प्रार्थना आहे कीं, ज्यांस
खरी शास्त्रोक्त औषधे घेणें असतील त्यांनीं
आमचीच औषधे खालील विनचूक सही
पत्यावरच मागवावी.

पत्ता-रुग्णशास्त्री पेंडसे वैद्य

मु० मुडी ता. दापोली
जि० रत्नागिरी

लापत आहे !

लवकरच प्रसिद्ध होणार

सरस्वतीप्रकाशमाला

किरण दुसरे!

रा० रा० रामचंद्र यशवंत केसकर
(राणी संयोगिता नाटकाचे कर्ते) कृत.

प्रतापशाली

प्रतापसिंह

एक वीररस परिप्लुत पंचांकी नाटक.

वरील नाटकाचे कथानक चटकदार व
संस्पर्णीय असून यांत वीररस प्रधान आहे.
केवळ दुःख रस अथवा वीर रसच परिप्लुत
नाटक किंसेक कोमल अंतःकरणाच्या वाच-
कांना आणि प्रेक्षकांना सर्वतापरि रुचत
नाहीं असा अनुभव आल्यावरून या नाट-
कांत काही ठिकाणीं हास्य व श्रृंगार या
दोन्ही रसांना जागा दिली आहे.

फक्त तारीख १९ सप्टेंबर पूर्वी नांवे
रजिटर करणारांसच किंमत ८ आणे. पुढें
१२ आणे.

K. D. CHAUHAN

संप.दक सरस्वती प्रकाश

उभरावती.

जाहीर खबर

खरेदी करा !

रास्कोपची घेट व खरी
पेटेंट वॉचेस

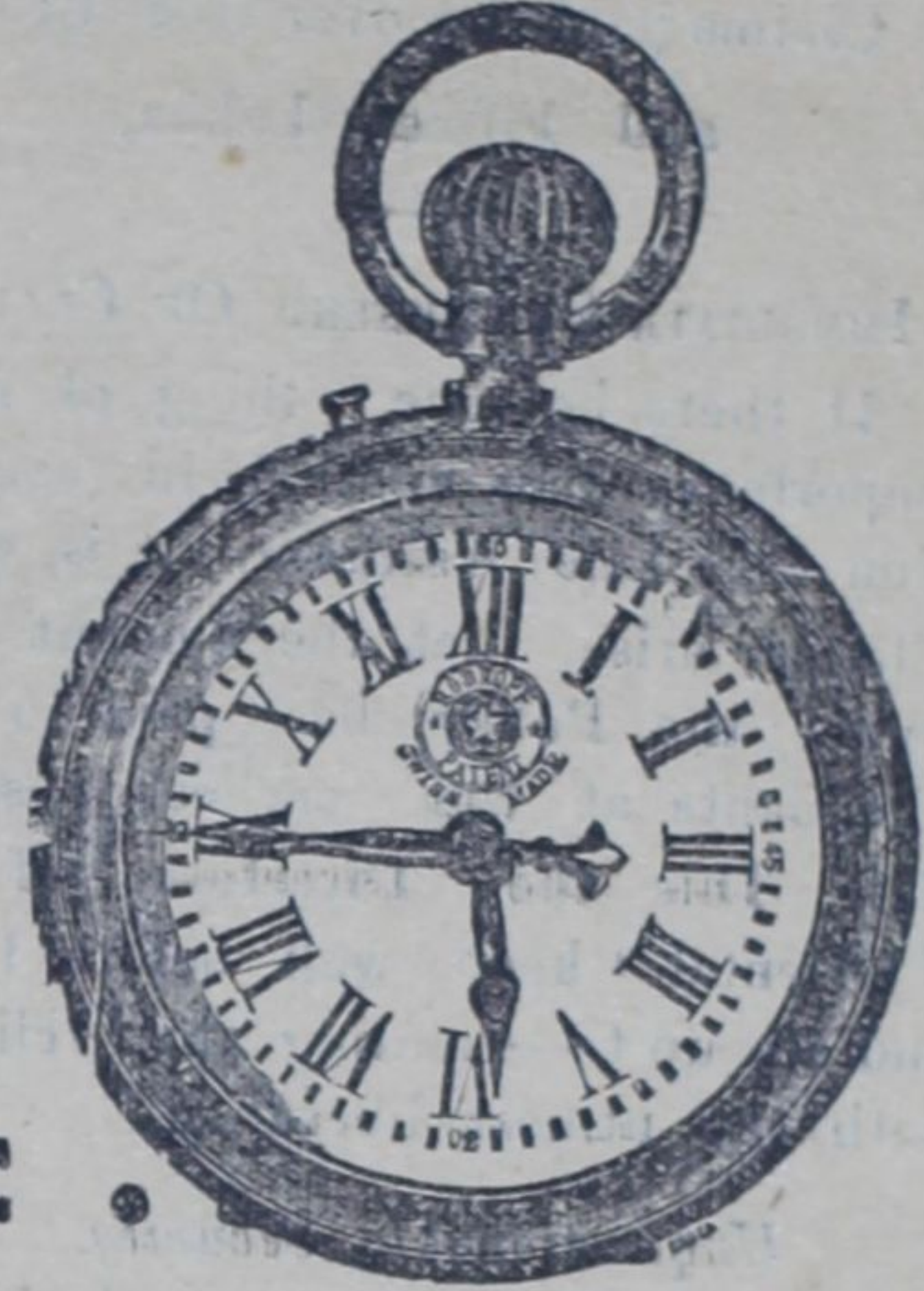
नकली मालास भुळून

पैसे खर्चू नका.

रेलवेच्या व इतर अवजड कामास हेंच
वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या
प्रतीचें विनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर
वाचेस प्रमाणें यांस नेहमीं रिपेराची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची आवश्यकता नाही. ह्याणून
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचें तर हें
सोबतीच आहे असें अनुभवास आलें
आहे. यानकरितां ज्याला आपली वेळ
बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस ह्याणजे इंजिनियर, कॉट्रॅक्टर,
ओव्हरसियर, फोरेस्ट कान्सर्व्हेटर व इतर
प्रवासी लोकांस हें वाच घेणें विषयी आखी
खात्रीपूर्वक शिफारस करितां. आमची
स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधीं या-
हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण
आंभ्या गुणांची प्रीचीती तीच आपोआप
दाखवितात, इतकें लिहिलें असतां बस
आहे. हीं घड्याळे आपली स्वतःच शिफारस

आजपर्यंत करित आली आहेत, करित
आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील,
प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून
चालवून तें वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल
ग्यारंटी देण्यांत येतें, व या बद्दलची जोखी
भदारी आमचे शिरावर आहे.

सूचनाः—पुढील नमुना २१ लाईनच्या
मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
रॉल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचें
१९ लाईन ओपनफेस ४०
१९ ,, हंटिंग..... ९०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचें.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे
..... १९०
१९ ,, हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचें तीन वर्षे ग्यारंटीचें.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८
१९ ,, सेकंद कांब्यासह..... ९०
१९ ,, मध्यमार्गी सेकंद काटा असले
..... १२
१९ ,, हाफ हंटिंगचे..... २०
१९ ,, हंटिंगचे २०
१४ ,, रिस्ट वॉच २०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस २०
१९ ,, हंटिंग..... २०
१४ ,, रिस्टवॉच..... २०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०
१४ ,, हंटिंग..... ३९
१८ व १९ ,, ओपनफेस ३०
१९ ,, सेकंद कांब्यासह ३२
१९ ,, मध्यमार्गी सेकंद काटा असलेले
..... ३९
१९ ,, ओपनफेस सुंदर नकशीचे.... ३९
१९ ,, हंटिंग ४९
लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारेट गोल्ड
रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे
सोल एजंट.

९ हार्निबी रोड, मुंबई.

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C.P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.
FUNDS EXCEED TWO CRORES
AND TEN LAKHS

Claims paid for over One Crore
and Fifteen Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security.

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month or less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,

for C. P. Berars & Khandesh

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तजक गोळ्या

४२ ची सीसी की. रु. १॥.

तापावर एग्युमीक्षर की. ॥=

वातावर नारायण तेल की रु. १

गजकर्णाचे अपतिम सोनेरी मळम

किं. ४ आणे.

पानथरीवर अमोलीकगोळ्या ६०

किंमत रु. १

पत्ता—खोजानुरा इस्मायल

आणि कंपनी.

वर्धा. सी. पी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तया, मराठी भाषांतर व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापर्यंतच किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मराठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपासून मासिक पु. द्वारे निघे. गीताभाष्यापेक्षा तिप्पट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व ९८६ पाहिन्या २०० ग्राहकांस बालकांड व योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बसिस.

का० वा० लेले वाई

मुंबई बँकची सविहस बँक

ह्या बँकत खाली दिलेल्या अटीवर ठेवी ठेविता येतात.

कोणत्याही वर्षाचे १ ली जानेवारी आणि ३१ दिसेंबर यांच्या दरम्यान एक हजार रुपया पर्यंत पैसा ठेविता येईल.

ठेवी देान अथवा अधिक इसमांच्या नावावर ठेविता येतील. आणि तों पैसा त्या पैकी एकास अथवा जास्त इसमास अगर त्यापैकी मयताचे मागे राहिल त्यास किंवा त्यास काढता येईल.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपया प्रमाणे दिले जाईल. व्याजाची आकारणी दरमहा महिन्याची जी कनिष्ठ शिल्क असेल तिजवर केली जाईल. मात्र पांच हजारावरील शिल्क रकमेस व्याज नाही.

नियमांच्या प्रती बँकेत अर्ज केल्या असता मिळतील.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला ४।७।०३ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त ! !

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आणपांत मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी युजपक्त माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षीस मिळते. त्वरा करा आणि अंक रोखीने किंवा वही० पी. ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास

खणदाळ पो गडइंग्लज.

इ० कोल्हापूर

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरएक प्रकारच्या दातांच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अक्षीर का दातो मे दिखाते हे हम ।

चाट ढंके की हरेक मर्ज उडाते हम ॥

मोठी डबी.... १ रु.

लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाळें जमणे, ते पिवळें होणें, हिरज्या दुखणें, दांत आंबणें हळू लागणें, कमजोर होणें, भेगा पडणें, किडे पडणें, वाकडे तिकडे होणें, नेहर्मा खपल्या पडणें कठीण वस्तु दांतांनी फोडतां न येणें, दांत मळकट घाणेरडे राहणें, त्यातून रक्त वाहणें किंवा दुःख होणें इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाहीशी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा उपयोग केल्याने वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून राहणार नाहीत. निरंतर दांत स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहतें.

एजंट—कृष्णाजी गणेश पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर कृष्ण जनरल मर्चंट्स

आकोला.

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कंपनी मथुरा.

देखना चाहिये क्या मुल्क कदर करती हो ।

दूदते फिरते हरेक सिम्त कददां है हम ॥

हे पत्र आकोला येथे केल्यासवासी खंडेराव बाळानी फडके यांचे "वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावफडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

अनमः श्री गणेशाय.

आर्यवनीषधालय— मुडी ता० दापोली
आमच्या खात्रीच्या औषधांचा गुण
शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न
आला तर पैसे परत देऊं व आंचे आरोग्यार्थ
अणखी एखादे उत्तम औषध द्यावे लागल्यास
ते फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धानुर्वर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक
व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक.
मनोस्ताहक, कानिबुद्धिवर्धक, अशी
सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व
अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचें मिश्रण केलें अस-
ल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदीं
नसून खालील विकारांवर या अत्यंत
उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनानें नपुंसकत्व, स्वप्नान्य
व इतर घातघात, उन्हाळे, इंद्रिय शिथिलता
कडकी, गर्मी संबंधीं मुरलेले विकार, मूत्रसं,
कोच, धातूचा पातळपणा, स्त्रियांची धुपणी
छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र
यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर-
जीर्णज्वर, अग्निमांश, मस्तकशूळ, मूळव्याधी.
वातरोग, निद्रानाश, पित्तविहार, बाळंतरोग,
मुष्टिमधुनादि घातक संवयीनें आलेली कृशता,
इत्यादि अनेक विकार खात्रीनें बरे होऊन
शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते;
पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून
धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व
भरपूर कामोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून
मनास उत्साह येतो. दूध व जडाल भरपूर
पचूं लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्तिफिकेटा
मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत, पथ्य
सेवनाची गरज मुळींच नसून स्त्रिया, पुरुष,
ब मुलें यांस पाहिजे त्या दिवसांत घेण्यास
अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहीत
एकदम चार रुपयांवर कितीही घेणारास
टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत
ट० ४६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सोबत.
रोखीनें किंवा व्ही. पी. नें खालील
पत्यावर मिळतील. दरः—

३५ गो० १ रु० ७५ गो० २ रु०
११५ गो० ३ रु० १६५ गो० ४ रु०
२७५ गो० ६ रु० ५५० गो० १० रु०
आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर
अनेक औषधे असून अंतस्थ रसायनें धातूची
भस्मे, पाक गुटिका बगेरेही माफक दरानें
मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाच
मोठा क्याटलाग मागवावा, फुकट देऊं
टपाल खर्च बेगळा पडेल. रोखीनें किंवा
व्ही. पी. नें पठवुं.

सूचना—अलिकडे २३ वर्षे आंजरेले
बगेरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी टांगी
लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून
आंणी आमचेच जाहिरातीची हुबेहुब कापी
करून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धूळ फेकीत
आहेत. करितां आमची सकल देशबंधुस

अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यांस
खरी शास्त्रोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनीं
आमचीच औषधे खालील विनचूक सही
पत्यावरच मागवावी.

पत्ता-रुष्णशास्त्री पेंडसे वैद्य

मु० मुडी ता. दापोली
जि० रत्नागिरी

छापत आहे !

लवकरच प्रसिद्ध होणार

सरस्वतीप्रकाशमाला

किरण दुसरे!

रा० रा० रामचंद्र यशवंत वेसकर
(राणी संयोगिता नाटकाचे कर्ते) कृत.

प्रतापशाली

प्रतापसिंह

एक वीररस परिप्लुत पंचांकी नाटक.

वरील नाटकाचे कथानक चटकदार व
संस्मरणीय असून यांत वीररस प्रधान आहे.
केवळ दुःख रस अथवा वीररसच परिप्लुत
नाटक किंसेक कोमल अंतःकरणाच्या वाच-
कांना आणि प्रेक्षकांना सर्वतापरि रुचत
नाही असा अनुभव आल्यावरून या नाट-
कांत काही ठिकाणी हास्य व श्रृंगार या
दोन्ही रसांना जागा दिली आहे.

फक्त तारीख १५ सप्टेंबर पूर्वी नावे
रजिष्टर करणारांसच किंमत ८ आणे. पुढे
१२ आणे.

K. D. CHAUHAN
संपादक सरस्वती प्रकाश
उभारावती.

जाहीर खबर

खरेदी करा !

रास्कोपची घेट व खरी

पेटेंट वॉचेस

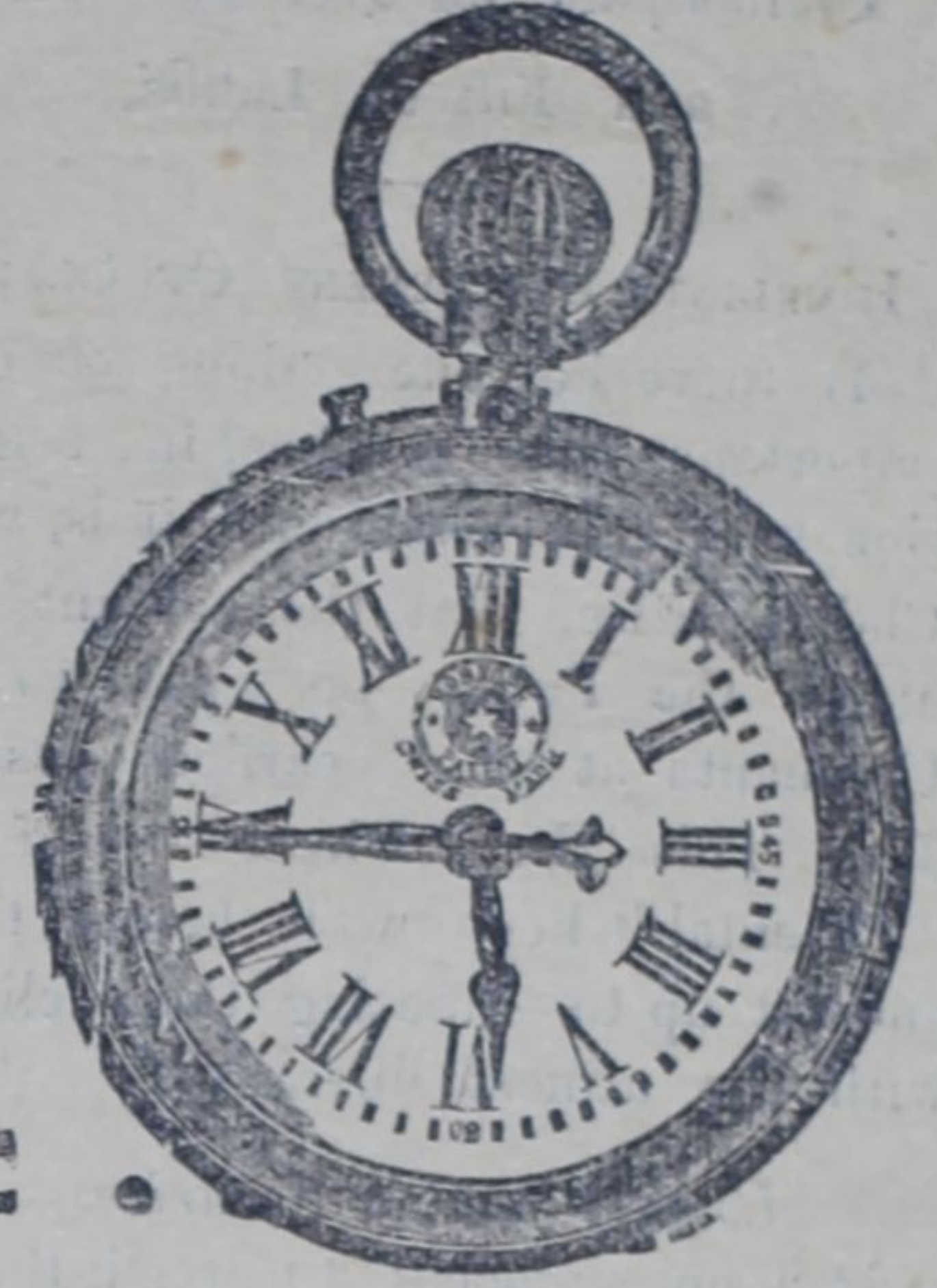
नकली मालास भुलून

पैसे खर्च नका.

रेलवेच्या व इतर अवजड कामास हेच
वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हे वॉच पहिल्या
प्रतीचे विनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर
वाचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेराची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची आवश्यकता नाही. ह्याणून
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे
सोबतीच आहे असे अनुभवास आले
आहे. याजकरितां ज्याला अपत्री वेळ
बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस ह्याणजे इंजिनियर, कॉट्रब्रर,
ओव्हरसियर, फोरेस्ट कान्सरव्हेटर व इतर
प्रवासी लोकांस हे वाच घेणे विषयी आधी
खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची
स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या-
हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण
आंभ्या गुणांची प्रचीति तीच आपोआप
दाखवितात, इतके लिहिले असतां बस
आहे. ही वळ्याले आपलीस्वतःच शिफारस

आजपर्यंत करित आली आहेत, करित
आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील,
प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून
चालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल
ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जोखी
भदारी आमचे शिरावर आहे.

सूचनाः—पुढील नमुना २१ लाईनच्या
मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
रोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
१९ लाईन ओपनफेस ४०
१९ ,, हंटिंग..... ९०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे
..... १९०

१९ ,, हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एक्स्ट्रा स्ट्रांग १८

१९ ,, सेकंद कांत्र्यासह..... ९०

१९ ,, मध्यमागी सेकंद काटा असले
..... १२

१९ ,, हाफ हंटिंगचे..... २०

१९ ,, हंटिंगचे २०

१४ ,, रिस्ट वॉच ९०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस २०

१९ ,, हंटिंग..... २०

१४ ,, रिस्टवॉच..... २०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०

१४ ,, हंटिंग..... ३५

१८ व १९ ,, ओपनफेस ३०

१९ ,, सेकंद कांत्र्यासह..... ३२

१९ ,, मध्यमागी सेकंद काटा असलेले
..... ३५

१९ ,, ओपनफेस मुंदर नकशीचे.... ३५

१९ ,, हंटिंग ४५

लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारेट गोल्ड
रुपये ६५-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे
सोळ एजंट.

५ हार्नबी रोड, मुंबई.

नाटीस

नाटीस वेशमी— होलचंद गणुलाल गुजराथी राहणार बाळापूर ता० मजकूर जि० अकोला यांस:-

या नाटीसिने कळविण्यांत येते कीं तुझास खाली सही करणार ह्मणजे हरलाल सुंदरलाल अ० पा० क० भिमावाई जवजे सुंदरलाल इजकडून सर्व कोटीची व साहूकारी कामे करण्यास कुठ्मुक्त्यारपत्र मिळाले होते. हल्ली तुझी ता० २१।७।०३ पासून कामावर नाहीं. व आझीही तुझास य पुढें नै वर ठेवूं इच्छित नाहीं. करितां या नाटीसिने कळविण्यांत येते कीं ता० २१।७।०३ पासून तुजें मुखत्यारपत्र रद्द आहे असें समजावें. व त्या नंतर तुझी कांहीं आमचे नफा नुकसानीचीं कर्मे केलीं असल्यास त्याबद्दल तुपचेवर कायदेशीर तजवीज केली जाईल. कळावें. तारीख १३ माहे आगष्ट सन १९०३ इ०

सही

हरलाल सुंदरलाल अ. पा. क. आई भिमावाई निशाणी बांगडी

जाहीर खबर

सर्वत्र लोकांस कळविण्यांत येते कीं होलचंद गणुलाल गुजराथी यांस आझी दुकानाचे कामा करितां कुठ्मुक्त्यार पत्र दिले होते. पण त्याची नोकरी आझी ता० २१।७।०३ पासून बंद केली आहे. व मुखत्यारपत्र रद्द केले आहे. तर त्या तारखे नंतर कोणी ग्यास पैसा वगैरे दिल्यास किंवा दस्तऐवज लिहून दिल्यास त्याजबद्दल आझी मुळीच जबाबदार नाहीं. व आमचे दुकानातकें य पुढेही कोणताच व्यवहार त्याशीं करूं नये. कळावें. ता० १३।१०।३ इ०

सही

हरलाल सुंदरलाल अ. पा. क. आई भिमावाई निशाणी बांगडी

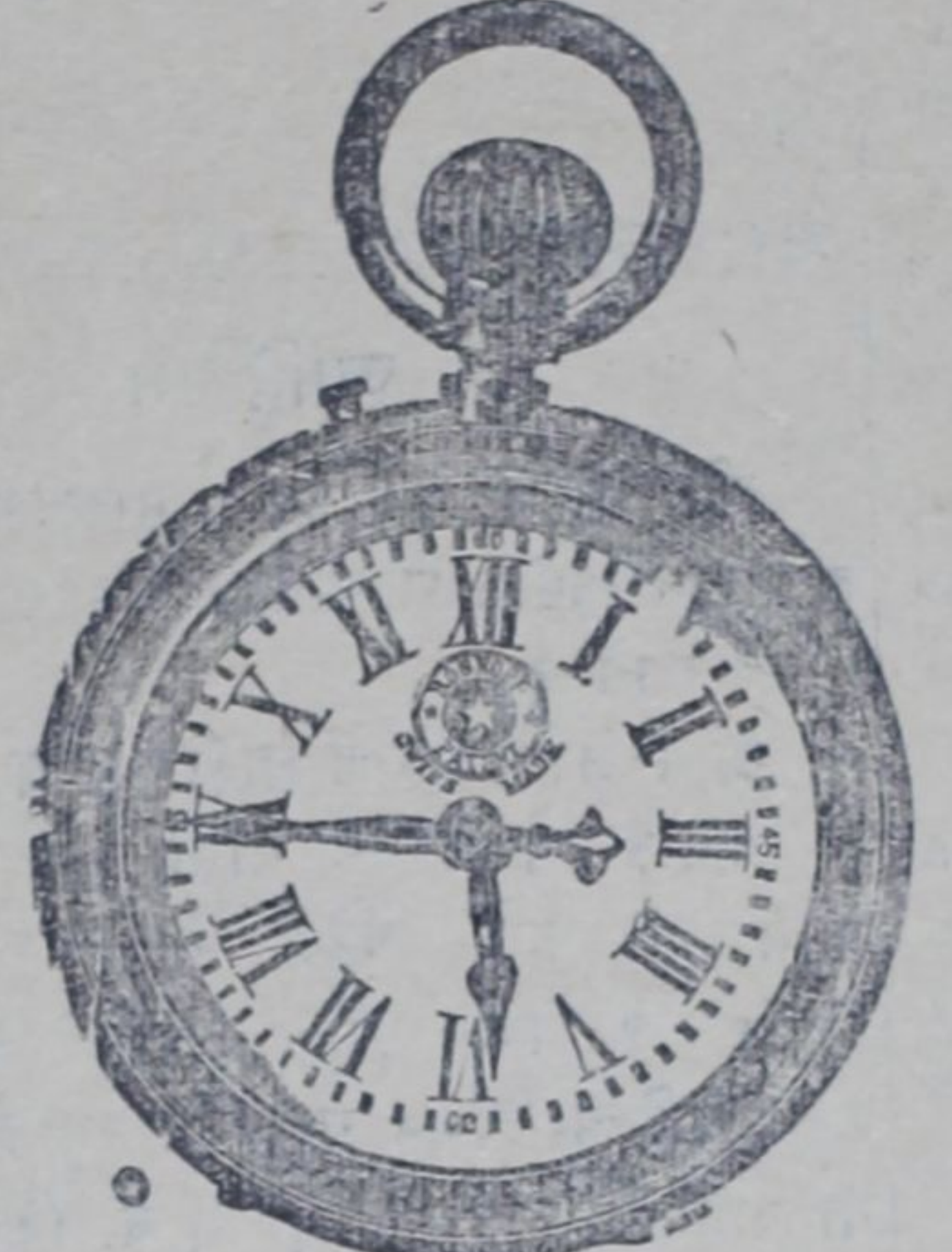
खरेदी करा !

रास्कोपची घेट व खरी पेटेंट वॉचेस नकली मालास भुळून पैसे खर्चु नका.

रेलवेच्या व इतर अवजड कामास हेंच वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या मतीचें चिनचूक वेळ दाखविणारें असून इतर वाचेस प्रमाणें यांस नेहमी रिपेरेची जरूर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष पुरविण्याची आवश्यकता नाहीं. ह्णून जंगलांत बाहेर फिरणार लोकांचें तर हें सोबतीच आहे असे अनुभवास आले आहे. यानकरितां ज्याला अपरी वेळ बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस ह्मणजे इंजिनियर, कॅटचमन, ओव्हरसियर, फॉरेस्ट कान्सर्वहेटर व इतर प्रवासी लोकांस हें वाच घेणें विषयी आझी खात्रापूवक शिफारस करितां. आमची

स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी याहून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाहीं कारण आंघ्या गुणांची प्रचीति तीच आपोआप दाखवितात, इतकें लिहिले असतां बस आहे. ही घड्याळें आपलीस्वतःच शिफारस आजपर्यंत करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून चालवून तें वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जांखी मदारी आमचे शिरावर आहे.

सूचना:-पुढील नमुना २१ लाईनच्या पोळ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

- मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
- गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
- १२ लाईन ओपनफेस ४०
- १९ " हंटिंग..... ९०
- गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.
- १८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे १९०
- १९ " हंटिंग, नकशीचे २९०
- मेटलचे तीन वर्ष ग्यारंटीचे.
- रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८
- १९ " सेकंद कांब्यासह..... ९०
- १९ " मध्यमार्गी सेकंद काटा असले २२
- १९ " हाफ हंटिंगचे..... २०
- १९ " हंटिंगचे २०
- १४ " रिस्ट वॉच ९०
- इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
- १९ लाईन ओपन फेस २०
- १९ " हंटिंग..... ९०
- १४ " रिस्ट वॉच..... ९०

- सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
- १४ लाईन रिस्ट वॉच २०
- १४ " हंटिंग..... २९
- १८ व १९ " ओपनफेस ३०
- १९ " सेकंद कांब्यासह ३२
- १९ " मध्यमार्गी सेकंद काटा असलेले ३९
- १९ " ओपनफेस सुंदर नकशीचे.... ३९
- १९ " हंटिंग ४९
- लेडील वॉचीस १४, १८, क्वार्टगोल्ड रूपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी. ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे सोल एजंट. ९ हार्नबी रोड, मुंबई.

अनमः श्री गणेशाय.

आर्यवर्णौषधालय— मुर्डी ता० दापोली आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊं व आंचे आरोग्यार्थ आणखी एखादें उत्तम औषध द्यावें लागल्यास तें फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धातुवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक. मनोत्साहक, कांतिवृद्धिवर्धक, अशी सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीभिश्च अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचें मिश्रण केले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदें नसून खालील विकारावर या अत्यंत उपयोगी आहेत.

यांच्या सेवनानें नपुंसकत्व, स्वमन्य व इतर धातुसात, उन्हाळें, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्भा संबंधीं मुरलेले विकार, मूत्रमं, कोच, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुाणी छर्तीतील रोग, हातगाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर-जीर्णज्वर, अग्निमांश, मस्तकशूल, मूळव्याधी. वातरोग, निद्रानाश, पित्तविहार, वाळंतरोग, मुष्टिपैयुनादि घातक संवर्धानें आलेली कृशता, इत्यादि अनेक विकार खात्रानें बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते; पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कापोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जडास मापूर पचूं लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्टिफिकेटा मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुरुष, व मुलें यांस पाहिजे त्या दिवसांत घेण्यास अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहींत एकदम चार रमयांवर कितीही घेणारास टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत ट० ८६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सोबत. रोखीने किंवा व्ही. पी. नें खालील पत्यावर मिळतील. दरः—

- ३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
- ११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
- २७९ गो० ६ रु० ५९० गो० १० रु०

अमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातुर्थां मसंभे, पाक गुटिका वगैरेही माफक दरानें मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सागानाच मोठा क्याटलॉग मागवावा, फुकट देऊं टपाल खर्च बेगळा पडेल. रोखीने किंवा व्ही. पी. नें पाठवूं.

सूचना—अलिकडे २।३ वर्षे आंजरेले वगैरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी दांगी लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून आंणी आमचेच जाहिरातीची हुचेहून कापी करून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धुळ फेकीत आहेत. करितां आमची सकळ देशबंधुस अशी सविनय प्रार्थना आहे कीं, ज्यांस खरी शास्त्रोक्त औषधे घेणें असतील त्यांनी आमचीच औषधे खालील चिनचूक सही पत्यावरच मागवावी.

पत्ता-रुष्णशास्त्री पेटसे वैद्य मु० मुर्डी ता. दापोली जि० रत्नागिरी

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY/LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C.P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.
FUNDS EXCEED TWO CRORES
AND TEN LAKHS

Claims paid for over One Crore
and Fifteen Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security.

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years'

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month or less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,

for C. P. Berars & Khandesh

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तिवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या
४२ ची सीसी की. रु. १॥

तापावर एग्युनिव्हर की. ॥—
वातावर नारायण तेल की रु. १
गजकर्णाचे अपतिम सोनेरी मलम
की. ४ आणे.

पानधरीवर अमोलीकगोळ्या ६०
किंमत रु० १

**पत्ता—खोजानुरा इस्मायल
आणि कंपनी.**

वर्धा. सी. पी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर
व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाडव्यापर्यंतच
किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून
मासिक पु. द्वारे निवेष्ट. गीताभाष्यापेक्ष
तिपट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व
१९०६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले वाई

मुंबई बँकची सविहस बँक

हा बँकत खाली दिलेल्या अटीवर ठेवी
ठेवितां येतात.

कोणत्याही वर्षाचे १ ली जानेवारी
आणि ३१ दिसेंबर यांच्या दरम्यान एक
हजार रुपया पर्यंत पैसा ठेविता येईल.

ठेवी देान अथवा अधिक इसमांच्या
नावावर ठेविता येतील. आणि तों पैसा त्या
पैकी एकास अथवा जास्त इसमास अगर
त्यापैकी मयताचे मागे राहिल त्यास किंवा
त्यास काढतां येईल.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुप
या प्रमाणे दिले जाईल. व्याजाची आकारणी
त्येक महिन्याची नी कनिष्ठ शिल्लक
असेल तिनवर केली जाईल. मात्र पांच
हजारावरील शिल्लक रकमेस व्याज नाही.
नियमांच्या प्रती बँकत अर्ज केला असतां
मिळतील.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला ४१७१०३ } एजंट

अतिस्वस्त ! ज्ञानविलास अतिस्वस्त !!

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक
पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आण्यांत
मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी युत्पन्न
माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षिस मिळते.
वरा करा आणि अंक रोखीने किंवा वही०
पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास
खणदाळ पो गडग्लज.
इ० कोरहापूर.

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या
दातांच्या बिमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवधीर का दातो मे दिखते हे हम ।
चाट दंके की हरेक मर्ज उडाते हम ॥

मोठी डबी... १ रु.
लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाळे नमणे, ते पिवळ
होणे, हिरव्या दुखणे, दांत आंबणे
हळू लागणे, कमजोर होणे, मेगा
पडणे, किडे पडणे, वांकडे तिकडे
होणे, नेहमी खपण्या पडणे कठीण
वस्तु दांतांनी फोडतां न येणे, दांत
मळकट घाणेरडे राहणे, त्यांतून
रक्त वाडणे किंवा दुःख होणे
इत्यादी सर्व प्रकारची दुखणी नाही-
शी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा
उपयोग करण्याने वर लिहिलेले
कोणत्याही प्रकारचे रोग या
पामून राहणार नाहीत. निरंतर
दांत स्वच्छ आणि चकचकीत
राहतात. कोणत्याही प्रकारची
बिमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व
सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

आकोला.

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रण्ड अँड कंपनी मयुरा.

हे पत्र आकोला येथे केलासवासी खंडेराव बाळानी फडके यांचे
"वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावफडके यांनी छापून पसिड केले.

नोटीस

नोटीस वेशमी— होलचंद गणुआल गुजराथी राहणार वाळापूर ता० मनकूर जि० अकोला यांस:-

या नोटीसिने कळविण्यांत येते कीं तुझास खालीं सही करणार झणजे हरलाल सुंदरलाल अ० पा० क० भिमाबाई जवने सुंदरलाल इजकडून सर्व कोटीची व साहकुारी कापे करण्यास कुंभूत्रत्यारपत्र मिळाले होते. हल्लीं तुझी ता० २१।७।०३ पासून कामावर नाहीं. व आझीही तुझास यपुढे ने वर टेवूं इच्छित नाहीं. करितां या नोटीशीने कळविण्यांत येते कीं ता० २१।७०३ पासून तुमचे मुखत्यारपत्र रद्द आहे असें समजावे. व त्या नंतर तुझी काहीं आमचे नफा नुकसानीचीं कृपे केलीं अस ह्यास त्याबद्दल तुमचेवर कायदेशीर तजवीज केली जाईल. कळावे. तारीख १३ माहे आगष्ट सन १९०३ इ०

सही
हरलाल सुंदरलाल अ. पा. क. आई
भिमाबाई निशाणी बांगडी

जाहीर खबर

सर्वत्र लोकांस कळविण्यांत येते कीं होलचंद गणुआल गुजराथी यांस आझी दुकानाचे कापा करितां कुंभूत्रत्यार पंच दिनें होते. पण त्याची नोकरी आझी ता० २१।७।०३ पासून बंद केली आहे. व मुखत्यार पत्र रद्द केले आहे. तर त्या तारखे नंतर कोणी मास पैसा वगैरे दिल्यास किंवा दस्तैजज लिहून दिल्यास त्याजबद्दल आझी मुळीच जबाबदार नाहीं. व आमचे दुकान तर्क यपुढेही कोणताच व्यवहार त्याशीं करूं नये. कळावे. ता० १३।७।०३ इ०

सही
हरलाल सुंदरलाल अ. पा. क. आई
भिमाबाई निशाणी बांगडी

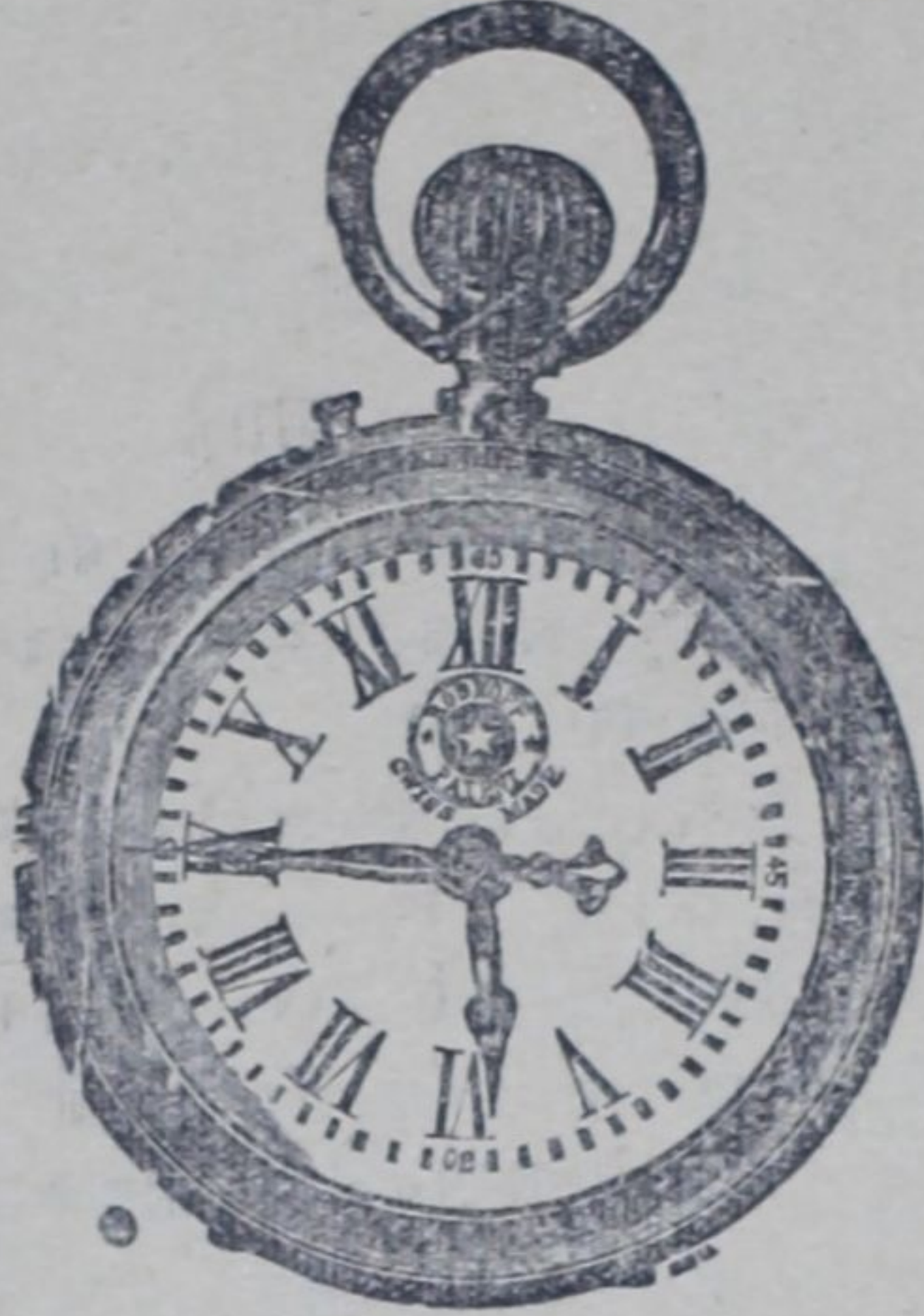
खरेदी करा !

रास्कोपची थेट व खरी
पेटेंट वॉचेस
नकली मालास भुलून
पैसे खर्चु नका.

रेलवेच्या व इतर अयजड कामास हेंच वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पहिल्या प्रतीचे बिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर वाचेस प्रमाणे यांस नेहमीं रिपेराची जरूर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष पुरविण्याची आवश्यकता नाहीं. इणून जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हें सोबतीच आहे असें अनुभवास आले आहे. यानकरितां ज्याला अपत्री वेळ बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस झणजे इंजिनियर, कॉट्रॅक्टर, ओव्हरसियर, फोस्ट कान्सरव्हेटर व इतर प्रवासी लोकांस हें वाच घेणे विषयी आझी खात्रापुर्वक शिफारस करितां. आमची

स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या- हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाहीं कारण मांच्या गुणांची प्रचीर्ती तीच आपोआप दाखवितात, इतके लिहिले असतां बसत आहे. ही घड्याळे आपली स्वतःच शिफारस आजपर्यंत करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून घालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जांझी भदारी आमचे शिरावर आहे.

सूचना:- पुढील नमुना २१ लाईनच्या पोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान
गोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे
१९ लाईन ओपनफेस ४०
१९ " हंटिंग.....१०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे
.....१९०
१९ " हंटिंग, नकशीचे २९०
मेटलचे तीन वर्ष ग्यारंटीचे.
रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८
१९ " सेंकंद कांब्यासह.....२०
१९ " मध्यमार्गी सेंकंद काटा असले
.....२२
१९ " हाफ हंटिंगचे.....२०
१९ " हंटिंगचे २०
१४ " रिस्ट वॉच.....१०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपन फेस.....२०
१९ " हंटिंग.....१०
१४ " रिस्ट वॉच.....१०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०
१४ " हंटिंग.....३९
१८ व १९ " ओपनफेस ३०
१९ " सेंकंद कांब्यासह ३२
१९ " मध्यमार्गी सेंकंद काटा असलेले
.....३९
१९ " ओपनफेस मुंदर नकशीचे....३९
१९ " हंटिंग ४९
लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारटगोल्ड
रूपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.
ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे
सोल एजंट.
९ हार्नबी रोड, मुंबई.

अनमः श्री गणेशाय.

आर्यवर्णौषधालय— मुर्डी ता० दापोली आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊं व यांचे आरोग्यार्थ आणखी एखादे उत्तम औषध घावे लागल्यास ते फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धानुवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक. मनोरसाहक, कान्तिवृद्धिवर्धक, अशी सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीभिश्च अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदीं नसून खालील विकारावर या अत्यंत उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनानें नपुंसकत्व, स्वप्नान्य व इतर धातुघात, उन्हाळ, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्मी संबंधीं मुरलेले विकार, मूत्रमं, कोच, धातुचा पातळणा, स्त्रियांची धुरणी छातीतील रोग, हाताय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुलाची खर-जीर्णज्वर, अग्निमांश, मस्तकशूल, मूळव्याधी. वातरोग, निद्रानाश, पित्ताविहार, वळंतारोग, मुष्टिमैथुनादि घातक संवर्यानें आलेली कृशता, इत्यादि अनेक विकार खत्रीनें बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते; पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कापोदीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जडाल मापूर पचूं लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्तिफिकेटा मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून खिया, पुरुष, व मुले यांस पाहिजे ह्या दिवसांत घेण्यास अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार नाहींत एकदम चार हप्त्यांवर वितीही वेणारास टपाल खर्च माफ. चार हप्त्यांचे आंत ट० ४६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सोबत. रोखीनें किंवा व्ही. पी. नें खालील पत्यावर मिळतीत. दरः—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ९९० गो० १० रु०

अमचकडे या शिवाय मोठमोठे रोगांवर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातुची भरमे, पाक गुटिका वगैरेही माफक दरानें मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाच मोठा क्याटलॉग मागवावा, फुकट देऊं टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीनें किंवा व्ही. पी. नें पाठवुं.

सूचना— अलिकडे २।३ वर्षे आंजळें वगैरे ठिकाणीं केवळ आपमतलबी डांगी लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून यांनीं आमचेच जाहिरातीची हुवेहुवे कापी करून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धुळ फेकीत आहेत. करितां आमची सकळ देशबंधुष अशी सविनय प्रार्थना आहे कीं, ज्यांस खरी शस्त्रोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनीं आमचीच औषधे खालील बिनचूक सही पत्यावरच मागवावी.

पत्ता-कृष्णशास्त्री पेंडसे वैद्य
मु० मुर्डी ता. दापोली
जि० रत्नागिरी

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C.P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.

FUNDS EXCEED TWO CRORES
AND TEN LAKHS

Claims paid for over One Crore
and Fifteen Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security.

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month or less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,

for C. P. Berars & Khandesh

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या
४२ ची सीसी की. रु. १॥.

तापावर एग्यु-रीडर की. ॥=
वातावर नारायण तेल की. रु. १

गजकर्णाचे अपतिम सोनेरी मळम
किं. ४ आणे.

पानथरीवर अमोलीक गोळ्या ६०
किंमत रु. १

**पत्ता—खोजानुरा इस्मापल
आणि कंपनी.**

वर्धा. सी. पी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर
व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्याप्यतच
किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून
मासिक पु. द्वारे निघे. गीताभाष्यापेक्ष
तिपट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व
१९६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. भा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले वाई

मुंबई बँकची सविहस्त बँक

आ बँकत खाली दिलेल्या अटीवर ठेवी
ठेविता येतात.

कोणत्याही वर्षाचे १ ली जानेवारी
आणि ३१ दिसेंबर यांच्या दरम्यान एक
इजार रुपया पर्यंत पैसा ठेविता येईल.

ठेवी देान अथवा अधिक इसमांच्या
नावावर ठेविता येतील. आणि ती पैसा त्या
पैकी एकास अथवा जास्त इसमास अगर
त्यापैकी मयताचे मार्गे राहिल त्यास किंवा
त्यास काढता येईल.

व्याज दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुप
या प्रमाणे दिले जाईल. व्याजाची आकारणी
त्येक महिन्याची जी कनिष्ठ शिल्क
असेल तिजवर केली जाईल. मात्र पांच
हजारावरील शिल्क रकमेस व्याज नाही.

नियमांच्या प्रती बँकत अर्ज केला असता
मिळतील.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला ४१/७/०३ } एजंट

अतिशुश्रूषा ! ज्ञानविलास अति शुश्रूषा !

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक
पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आण्यांत
मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांरंभी युत्पन्न
माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षीस मिळते.
वरा करा आणि अंक रोलीने किंवा वही
पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास
खणदाळ पो गडइंग्लज,
इ० कोरहापूर.

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या
दातांच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवघीर का दातो मे दिखाते हे हम ।

चाट डंके की हरेक मर्जे उडाते हम ॥

मोठी डकी.... १ रु.

लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाले जमणे, ते पिवळ
होणे, हिरव्या दुखणे, दांत आंबणे
हळू लागणे, कमजोर होणे, भेगा
पडणे, किडे पडणे, वाकडे तिकडे
होणे, नेहर्षी खपल्या पडणे कठीण
वस्तु दांतांनी फोडतां न येणे, दांत
मळकट घाणेरडे राहणे, त्यांतून
रक्त वाहणे किंवा दुःख होणे
इत्यादी सर्व प्रकारची दुखणी नाही-
शी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा
उपयोग केल्याने वर लिहिलेले
कोणत्याही प्रकारचे रोग या
पामून राहणार नाहीत. निरंतर
दांत स्वच्छ आणि चकचकीत
राहतात. कोणत्याही प्रकारची
विमारी न होता तोंड स्वादिष्ट व
सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आक मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखना चाहिये क्या मुक्त कदर कारी हो ।
दुंदते फिरते हरेक सिम कदरदां हैं हम ॥

आकोला
पत्ता— नंदलाल वर्मा
म्यानेजर क्रेण्ड अँड कंपनी मथुरा.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळानी फडके यांचे
"व्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावकडे यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या
४२ ची सीसी की. रु. १॥
तापावर एग्जुमीटचर की. ॥
घातावर नारायण तेल की. रु. १
घनकर्णाचे अप्रतिम सोनेरी मलम
की. ४ आणे.
प्रानथरीवर अमोलीकगोळ्या ६०
किंमत रु० १

पत्ता—खोजानरा इस्मायल
आणि कंपनी.
वर्धा. सी. बी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर
ब विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापथितच
किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शरीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपासून
मासिक पु. द्वारे निघेल. गीताभाष्यापेक्षा
तिस्पष्ट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व
५०६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. भा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले व ई

मुंबई बँकची उर्वर उद्योगाचा

बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर
ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात जणजे कोणत्याही
व्या १ ले तारखे पासून तो दिसेंकरपर्यंत
१ तारखे पर्यंत फक्त एक हप्त्यात बंध
रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक अनुषंगाने जणजे
देखील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या
हयातीत, तसेच त्यांचे मरण वयाच्या पैंतीस
एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां
येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयेपर्यंत ठेव
लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तेज
रुपये व्याज दिले जाईल. बाज ९०००
पांच हजारा वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक { J. Kinnersley,
आकोला ११७१०२ } एजेंट

अति स्वस्त! ज्ञानविलास अति स्वस्त!

हे अत्यंत महत्कारक व लोक प्रिय मासिक
पुस्तक पाठ्येतर अथवा १२ आठवड्यांत
मिलून, शिवाय मध्येक वर्षांभी य उपलब्ध
पाहितीची सर्वोत्कृष्ट टायरी बक्षिस मिळते.
करा आणि अंत रोलीने किंवा वही
पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास
खणदाळ पो गटहंगळज.
३० कोल्हापूर.

दन्त कुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारांवर आणि इतर हरेक प्रकारच्या
दातांच्या विमारीवर हे औषध एक समाधान मात्राच आहे.

काम अक्षीर का दातो मे दिखाते हे हम ।
घाट हंके की हरेक मर्ज उढाते हम ॥

मोठी ब्री... १ रु.
ल. न., ... ॥

दांतावर बाले जमणे, ते विरडे
होणे, हिरड्या दुखणे, दांत अचंगे,
हलं लागणे, कमजोर होणे, भेगा
पडणे, किडे पडणे, घाकडे तिडे
होणे, नेहनी खरल्या पडणे कठीण
वस्तु दातनी फडता न येणे, दंत
मळकट घाणेरे राहणे, १५ तून
रक्त वाहणे किंवा दुःख हाणे
इत्यादि सर्व प्रकारची दुष्णी नाही-
शी होतात, प्रत्येक दिवशी घाना
उपयोग करण्याने दर दिहिलेने
कोणत्याही प्रकारचे रोग या
पासून राहणार नाहीत. निरंतर
दांत स्वच्छ आणि चकवित
राहतात. कोणत्याही प्रकारची
विमारी न होत नाही. स्वस्थ व
सुखासिक राहते.

एजेंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखता व गहिये क्या शुक्क कदर काती हो ।
हूंदते कीरते हरेक सिमत कदरदां हे हम ॥ पत्ता— मंदलाळ बर्मा
म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कंपनी मुंबई

हे पत्र आकोला येथे कैलासबायी संडेराव बालानी फडके यांचे
”वऱ्हाडसमाचार” छापखान्यांत नारायण संडेरावफडके यांनी छापून पसिद केले.

खरेदी करा !

रास्कोपची घेट व खरी

पेटेंट वॉचेस

नफली मालास भुळून

पैसे खर्चू नका.

रेटवेच्या व इतर अवजड कामास हे व वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हे वॉच पहिल्या प्रतीचे विनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर वाचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेरेची जरूर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष पुरविण्याची आवश्यकता नाही. क्षणून जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे सोबतीच आहे असे अनुभवास आले आहे. यानकरिता ज्याला आपली वेळ बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस क्षणजे इंजिनियर, कॅट्रचकर, ओव्हरसियर, फोस्ट कान्सरव्हेटर व इतर प्रवासी लोकांस हे वाच वेणे विषयी आली क्षात्रीपूर्वक शिफारस करितां. आमची स्कोपच्या पेटेंट वॉचेस संबंधी या- हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण यांच्या गुणांची प्रचीती तीच ओपःआप दाखवितात, इतके लिहिले असता बस आहे. ही बळ्येळ आपली स्वतःच शिफारस जाजपर्यंत करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील. प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून घालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जाही भदारी आमचे शिवावर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनच्या मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १३ रु. १७ रु. लहान

रोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस.....४०
१९ " हंटिंग.....१०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांबणाचे १९०

१९ ,, हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८

१९ ,, सेकंद कांब्यासह.....१०

१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असलेले २२

१९ ,, हाफ हंटिंगचे.....२०

१९ ,, हंटिंगचे २०

१४ ,, रिस्ट वॉच.....१०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपन फेस.....२०

१९ ,, हंटिंग.....२०

१४ ,, रिस्ट वॉच.....२०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच.....३०

१४ ,, हंटिंग.....३९

१८ व १९ ,, ओपनफेस ३०

१९ ,, सेकंद कांब्यासह ३२

१९ ,, मध्यभागी सेकंद काटा असलेले ३९

१९ ,, ओपनफेस सुंदर नकशीचे....३९

१९ ,, हंटिंग ४९

लेडीज वॉचेस १४, १८, क्यारटगोल्ड रूपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनीयन रास्कोप पेटेंट वॉचेसचे सोल एजेंट.

९ हार्निडी रोड, मुंब

ॐ नमः श्री गणेशाय.

आर्यवनौषधालय— मुर्डी ता० दापोली आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक दोन रोग्यास कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊं व यांचे आरोग्यार्थ आणखी एखादे उत्तम औषध घावे लागल्यास तें फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धान्वर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक. मनोरसाहक, कानिबृदिवर्धक, अशी सुवर्णमासिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीभिश्च अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदी नसून खालील विकारावर या अत्यंत उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनने नपुणकरव, स्वप्नान्य व इतर धातुपात, उन्हाळ, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्मी संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रसं, कोष, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुपणी छार्तीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुराग, मुलाची खर, जीर्णज्वर, अग्निमांस, मस्तकशूल, मूळच्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविहार, व जंतुरोग.

मुष्टमैयुनादि घातक संवयीने आलेली कृशता- इत्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते; पचन शक्ति व स्पर्ण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त यांची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कापोलीपन होते. शक्ती भरपूर वाढून मनास उत्साह येतो. दूध व जडाभ भरपूर पचूं लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्टिफिकेटा मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत. पथ्य सेवनाची गरज मुळीच नसून स्त्रिया, पुरुष, व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत घ्याय अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रूप्याचे आंत मिळणार नाहीत एकदम चार रूपयांवर कितीही बेणाराम टपाल खर्च माफ. चार रूपयांचे आंत ट० ४६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सोबत. रोखीने किंवा व्ही. पी. ने खालील पत्त्यावर मिळतील. दरः—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ९९० गो० १० रु०

आमचेकडे या शिवाय मोठमोठे रागावर अनेक औषधे अमून ग्रंतस्थ रसायने धातुची मरुंभे, पाक गुटिका वेगेरही माफक दराने मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सामानाच मोठा कपाटलग मागववा, फुकट देऊं टपाल खर्च बेगळा पडेल. रोखीने किंवा व्ही. पी. ने पाठवुं.

सूचना—अलिकडे २३ वर्षे आंजरेले वेगेर ठिकाणी केवळ आपमतलवी हांगी लोकांच्या जाहिगीतीस उत आला असून आनी आमचेच जाहिरातीची हुबेहुब कापी करून ते ग्राहकांने हाळपांत धुळ फेकीत आहेत. कृपितां आमची सकल देशभंधुस अशी सविनय प्रार्थना आहे की, ज्यांस खरी शास्त्रेक्त औषधे वेणे असतील त्यानीं आमचीच औषधे खालील विनचूक सही पत्त्यावरच मागतावी.

पत्ता—कृष्णशास्त्री पेंडसे वैद्य

मु० मुर्डी ता. दापोली

जि० रत्नागिरी

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या

४२ ची सीसी की. रु. १॥

तापावर एग्युनीक्षर की. ॥=

वातावर नारायण तेल की रु. १

गजकर्णाचे अपतिस सोनेी मलम

की. ४ आणे.

पानधरीवर अमोलीक गोळ्या ६०

किंमत रु० १

पत्ता—खोजानुरा इस्मायल

आणि कंपनी

वर्धा. सी. पी.

ORIENTAL GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE COMPANY LIMITED

Established 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C. P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.

—:0:—

FUNDS EXCEED TWO CRORES

Claims paid for over One Crore
and Ten Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the "Oriental" are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the "Oriental" where the delay of a month and less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,
for C. P. Berars & Khandesh

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर
ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात ळणजे जानेवारी
च्या १ ले तारखे पासून तेा दिसेंबरच्या
११ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत
रुपये ठेविले जातील.

दान अथवा अधिक गनुष्यांच्या नांवाने
देखील एक ठेव ठेवता येईल. व त्यांच्या
हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकी
एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां
येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव
लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेंकडा ३ तीन
रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ५०००
पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला १।७।०२ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त ! !

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक

पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आण्यांत
मिळून, शिवाय बऱ्येच वर्षांभी उप क्त
माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षिस मिळते.
वरा करा आणि बँक रोखीने किंवा वही०
पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास

खणदाल ये गडहंगलज.

६० कोरहापूर.

जाहिरात

गौताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर
व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठ्यापर्यंतच
किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून
मासिक पु. द्वारे निवेड. गीताभाष्यापेक्षा
तिस्पद. ३ वर्षात संपेल. वर्षाची अ. व.
५०६ पहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले वाई

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरएक प्रकारच्या
दातांच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवधीर का दातां मे दिखते हे हम ।
चोट डंके की हरेक मर्ज उडते हम ॥

मोठी डवी.... १ रु.

लहान ,, ... ॥

दांतावर जाळें जमणे, ते विवळे
होणें, हिरव्या दुखणें, दांत आंबणें,
हळें लागणें, कमबोर होणें, मेमा
पडणें, किडे पडणें, वाकडे तिकडे
होणें, नेहमी खपल्या पडणें कठीण
बस्तु दातांनी फोडतां न येणें, दांत
मलकट घाणेरडे राहणें, त्यातून
रक्त वाहणें किंवा दुःख होणें
इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाही-
शी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा
उपयोग करण्याने वर लिहिलेले
कोणत्याही प्रकारचे रोग वा
पामून राहणार नाहीत. निरंतर
दांत स्वच्छ आणि चकचकीत
राहतात. कोणत्याही प्रकारची
विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व
सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

आकोला

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कंपनी मथुरा.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी संदेराव बाळाने फडके यांचे
"वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण संदेरावफडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

**ORIENTAL GOVERNMENT
SECURITY LIFE ASSURANCE
COMPANY LIMITED**

Established, 1874.

Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C. P. Berar & Khandesh

Head—quarters—Nagpur, C. P.

—:0:—

FUNDS EXCEED TWO CRORES

Claims paid for over One Crore
and Ten Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.

If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Once satisfied of the propriety of the step, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month and less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,

for C. P. Berars & Khandesh

विक्रीसतयार.

सोहोनीकृत भरपूर टिपांसहित मराठी

कायद्याची पुस्तके

सिव्हिल प्रोसिजर कोड- अवृत्ती दुसरी, पाने अदमासे ९०० निवाड्याची संख्या ६००० किंमत अति स्वस्त केली आहे. व्ही. पी. सुद्धा रु. ३

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड - (सन १८९८ चा आक्ट ९ वा, १८९९ चा आक्ट १२ वा याने सुधारल्या प्रमाणे) किंमत ९ रुपये व टपाल खर्च ०१० आणे.

क्रिमिनल प्रोसिजर कोड— जुना आक्ट (सन १८८२ चा १० वा) किंमत ९ रुपये व टपाल खर्च ०१० आणे.

जुने नवे क्रिमिनल प्रोसिजर कोड एवत्र वांधविशेले घेतल्यास वरील दोन्ही पुस्तकांची किंमत टपाल खर्चासुद्धा ८४४.

दिवाणी आक्टसंग्रह— (यांत दिवाणी कामास लागणारे सर्व आक्ट आहेत, पाने अदमासे ९००) किंमत टपाल खर्चा सुद्धा २४८

म्यानेजर, डेक्कन बुक एजन्सी,
सदाशिवपठ, पूना सिटी.

नारो अपाजी गोडबोले

बुकसेलर बुधवार पेठ.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात हाणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून तो डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दान अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवाने देविल एक ठेव ठेविता येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकी एकास अथवा अधिक जणांस ठेव फाटता येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र ९००० पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला १।७।०२ } एजंट

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त !!

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक पुस्तक पोस्टेजसह अथवा १२ आण्यांत मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षांभी उप क्त माहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी बक्षीस मिळते. त्वरा करा आणि अंक रोखीने किंवा व्ही० पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास

खणदाळ पो गडहंगलज.

६० कोल्हापूर.

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या दातांच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवतीर का दातो मे दिखते हे हम ।

चोट डंके की हरेक मर्ज उडते हम ॥

मोठी डधी... १ रु.

लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाले जणजे, ते पिवळे होणे, हिरज्या दुखणे, दांत आंबणे, हल्ले लागणे, कमजोर होणे, भेगा पडणे, किडे पडणे, वाकडे तिकडे होणे, नेहमी खपल्या पडणे कठीण वस्तु दातांनी फोडतां न येणे, दांत मळकट घाणेरेडे राहणे, त्यातून रक्त वाहणे किंवा दुःख होणे इत्यादी सर्व प्रकारची दुखणी नाहीशी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा उपयोग करवाने वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून रादणार नाहीत. निरंतर दांत स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व सुखासिक राहतें.

एजंट—कृष्णाजी गणेश पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखना चाहिये क्या मुल्क कदर करती हे ।

दुंदते फिरते हरेक सिम्त कदरदां हे हम ॥

आकोल

पत्ता— नंदलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कंपनी मथुरा.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके यांचे "वऱ्हाडनमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावफडके यांनी छापून पसिद्ध केले.

K. N. ESMAYAL & Co.

शक्तीवर्धक कामोत्तेजक गोळ्या
४२ ची सीसी की. रु. १॥
तापावर एर्युमीद्वर की. ॥
वातावर नारायण तेल की. रु. १
गनकणीचे अतिम सोनेरी मध्यम
किं. ४ आणे.
पानथरीवर अमोलीक गोळ्या ६०
किंमत रु० १

पत्ता--खोजानुरा इस्मायल
आणि कंपनी.
बर्धा. सी. पी.

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तयार, मराठी भाषांतर
व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाडव्यापर्यंतच
किंमत रुपये १०

श्रीमच्छंकराचार्यांचे शारीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून
मासिक पु. द्वारे निघेळ. गीताभाष्यापेक्षा
तिपट. ३ वर्षांत संपेल. वर्षाची अ. व.
९०६ पाहिल्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैराग्यप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. मा. सह बक्षिस.

का० वा० लेले वार्ड.

खरेदी करा !

रास्कोपची थेट व खरी

पेटंट वॉचेस

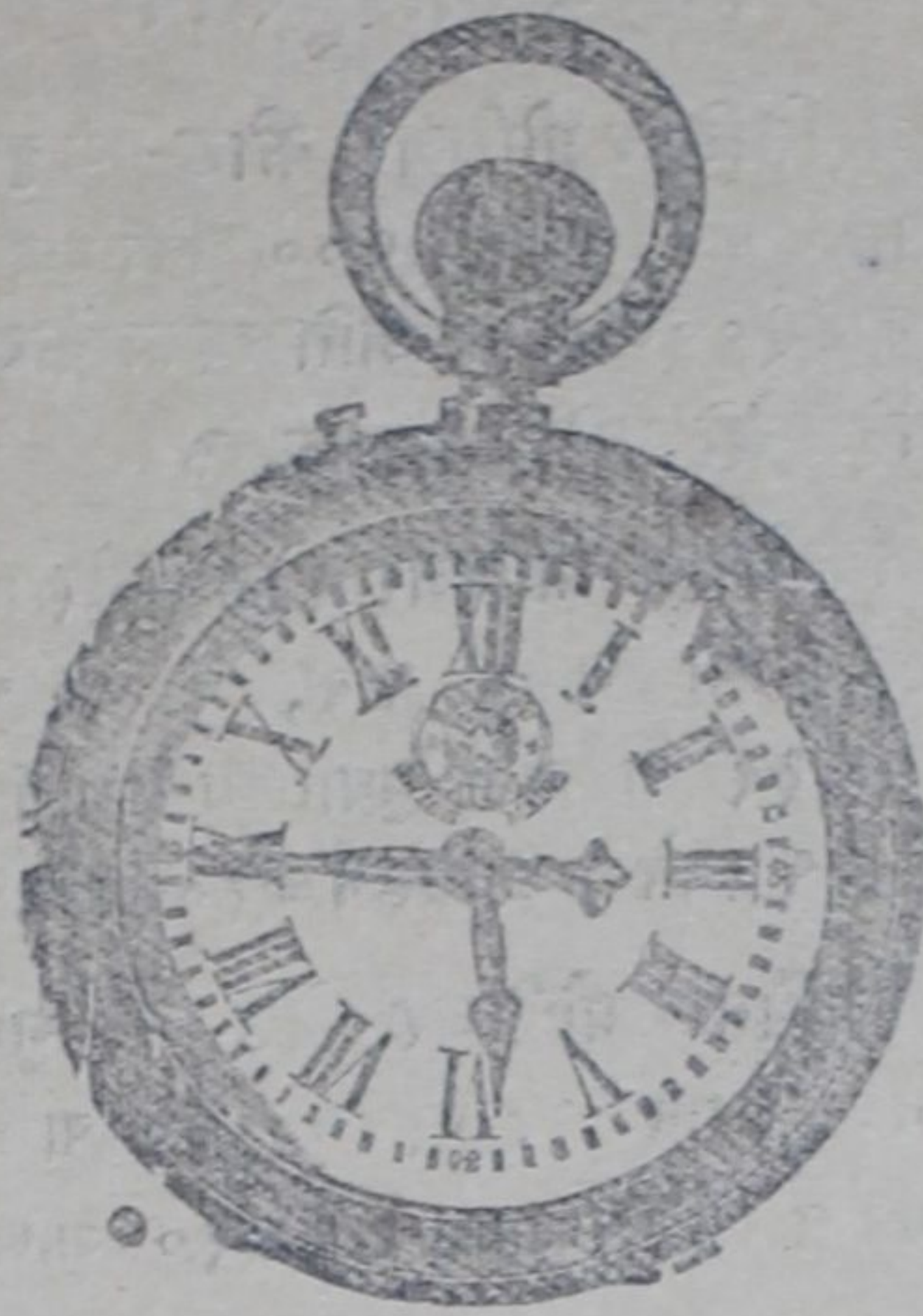
नफली मालास भुलून

पैसे खर्चू नका !!!

रेलवेच्या व इतर अवजड कामास हेंच
वॉच अत्यंत उपयुक्त आहे. हें वॉच पाहिल्या
प्रतीचें बिनचुक वेळ दाखविणारे असून इतर
वाचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपेराची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची अवश्यता नाही. क्षणून
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे
सोबतीच आहे असे अनुभवास आले
आहे. याजकरिता ज्वालाला आपली वेळ
बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस क्षणजे इग्निमियर, कॉटचकर,
ओव्हरसियर, फॉरेस्ट कान्सरव्हेटर व इतर
प्रवासी लोकांस हें वाच घेणे विषयी आम्ही
खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची
स्कोपच्या पेटंट वॉचेस संबंधी या-
हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण
आम्हा गुणांची प्रचीती तीच आपोआप
दाखवितात, इतकें लिहिलें असतां बसप
आहे. ही वड्याळें आपली स्वतःच शिफारस
जाजपर्यंत करित आली आहेत, करित
आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील.
प्रत्येक वॉच फार काळजी पूर्वक तपासून
घालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल

ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची जाखी
भदारी आमचे शिरावर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनच्या
मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान

रोल्ड गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१२ लाईन ओपनफेस.....४०
१२ " हंटिंग.....१०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे
.....१९०

१२ " हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८
१२ " सेकंद काळ्यासह.....२०

१२ " मध्यमार्गी सेकंद काटा असलेले
.....२२

१२ " हाफ हंटिंगचे.....२०
१२ " हंटिंगचे २०

१४ " रिस्ट वॉच २०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१२ लाईन ओपन फेस.....२०
१२ " हंटिंग.....२०
१४ " रिस्ट वॉच.....२०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०
१४ " हंटिंग.....३९

१८ व १२ " ओपनफेस ३०
१२ " सेकंद काळ्यासह ३२

१२ " मध्यमार्गी सेकंद काटा असलेले
.....३९

१२ " ओपनफेस सुंदर नकशीचे....३९
१२ " हंटिंग ४२

लेडीज वॉचीस १४, १८, क्यारेंट गोल्ड
रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हिनीगर आणि कंपनी.

ओरिजनल निनियन रास्कोप पेटंट वॉचेसचे
सोल एजेंट.

९ हार्निबी रोड, मुंब

ॐ नमः श्री गणेशाय.

आर्यवर्णोपधालय— मुडी ता० दापोली
आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण
शंभरांतून एक दोन रोग्यास बदाचित् न
आला तर पैसो परत देऊ व आचे आरोग्यार्थ

आणखी एखादे उत्तम औषध घावे लागण्यास
ते फुकट देऊ.

मदनामृतसंजीवनी

धातुवर्धक, अत्यंत कामोत्तेजक
व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक,
मनोत्साहक, कांतिवृद्धिवर्धक, अशी
मुवर्णमासिक, मौक्तिक, कस्तुरी व
अनेक वनस्पतीमिश्र अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण केले अस-
ल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदी
नसून खालील विकारावर या अत्यंत
उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनाने नपुंसकत्व, स्वप्नरूप
व इतर धातुपात, उन्हाळ, इंडिय शिथिलता
कडकी, गर्मी संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रमं,
कोच, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुणी
छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र
यांचा दाह, क्षय पांडुरोग, मुळाची खर,
जर्णज्वर, अग्निमांघ, मस्तकशूत्र, मूळव्याधी,
वातरोग, निद्रानाश, पित्तविकार, बळंतरोग.
मुष्टिभेदनादि घातक संवर्धने आलेली कृशता-
इत्यादि अनेक विकार खात्रीने चरे होऊन
शरीर निरोगी, मजबूत व सतेज बनते;
पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून
धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व
भरपूर कामोत्तेजन होते. शक्ती भरपूर वाढून
मनास उत्साह येतो. दूध व जडाल भरपूर
पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सर्तिकाकिरा
मिळाल्या व निरव्य मिळत आहेत. पथ्य
सेवनाची गरज मुळीच नसून खिया, पुष्प,
व मुले यांस पाहिले त्या दिवसांत वग्यास
अत्यंत उपयोगी आहे.

गुटिका रुग्णाचे आंत मिळणार नाहीत
एकदम चार रुपयांवर कितीही वेणारास
टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे आंत
ट० ८६ आणे पडेल. अनुपान खर्च सोबत.
रोखीने किंवा व्ही. पी. ने खालील
पत्त्यावर मिळतील. दर:—

३९ गो० १ रु० ७९ गो० २ रु०
११९ गो० ३ रु० १६९ गो० ४ रु०
२७९ गो० ६ रु० ५९० गो० १० रु०

आमचेकडे या शिवाय गोठमोठे रागांवर
अनेक औषधे असून ग्रंतस्थ रसायने धातुर्धी
मर्धे, पाक गुटिका वेगेरीही माफक दराने
मिळतात. विशेष गुणवर्णनाचा सर्व सापानाच
मोठा कपाटलाग मागवावा, फुकट देऊ
टपाल खर्च वेगळा पडेल. रोखीने किंवा
व्ही. पी. ने पाठवू.

सूचना—अलिकडे २११ वर्षे आंजरेले
वेगेरे ठिकाणी केवळ आपमतलबी डॉंगी
लोकांच्या जाहिरातीस उत आला असून
त्यांनी आयजेच जाहिरातीची हुबहुन कापी
वरून ते ग्राहकांचे डोळ्यांत धुळ फांति
आहेत. करितां आमची सकल देशबंधुत
अशी सविनय प्रार्थना आहे की. ज्यांस
खरी शखोक्त औषधे घेणे असतील त्यांनी
आमचीच औषधे खालील बिनचुक सही
पत्त्यावरच मागवावी.

पत्ता—लक्ष्मणशास्त्री पेटसे वैद्य

मु० मुडी ता. दापोली

जि० रानागिरी

Kadi. हें काय आहे ?

दाक्टर डी. एम. दस्तुर यांनी तयार केलेली दमा व खोकला या वरील रामबाण औषधी.

दमा आणि खालील सर्व रोगांवर तात्काळिक व गुणकारक उपाय हाच आहे. जेथे डाक्टरांचा व इतरांचा कोणाचाही उपाय चालत नाही तेथे हें फार उपयोगी पडते. याच्या गुणवद्दल हिंदुस्थान, इंग्लंड व अमेरिका येथील रोगग्रस्तांचे व डाक्टरांचे शिकडों चांगले अभिप्राय आहेत. कितीही जुनाट दमा, फार दिवसांचा खोकला, वशांत घरघर अवाज होणे, वारंवार सरदी व पडसे होणे, व ताप येणे, ससनी, ब्रान्कायटीस इनफ्ल्युएन्झा इत्यादि रोगांवर हें फार उपयोगी आहे. वाटलीची किंमत सारा १॥ रुपया आहे. परंतु हें रोग्यांस एक हजार रुपयांच्या किंमतीचे वाटते.

पत्ता--मेसर्स पेस्तनजी आणि सन दुकान आकोला.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची

बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल:—

कोणत्याही एका वर्षात जमने जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून तो डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवांन देखील एक ठेव ठेवतां येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मार्गे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र १००० पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक
आकोला १।७।०२ } J. Kinniburgh
एजंट

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दांतांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या

दातांच्या विमारीवर हें औषध एक रामबाण मात्राच अह.

काम अक्षर का दाता मे दिखाते हे हम ।
चोट डंके की हरेक मर्ज उडाते हम ॥

मोटी डबी.... १ रु.

ब्रहान ,, ... ॥

दांतावर जाळे जमणे, ते पिवळे होणे, हिरड्या टुलणे, दात जावणे, हळू लागणे, कमजोर होणे, नेमा पडणे, किडे पडणे, वाकडे तिकडे होणे, नेहमी स्वपण्या पडणे फठीण वस्तु दातांनी फोडतां म येणे, दात मळकट घाणेरडे राहणे, त्यातून रक्त वाहणे किंवा बुःब हाणे इत्यादि सर्व प्रकारची दुखणी नाहीशी होतात, प्रत्येक दिवशी याचा उपयोग केल्याने वर लिहिलेले कोणत्याही प्रकारचे रोग या पासून राहणार नाहीत. निरंतर दात स्वच्छ आणि चकचकीत राहतात. कोणत्याही प्रकारची विमारी न हातां तेंड स्वादिष्ट व सुवासिक राहते.

एजंट—कृष्णाजी गणेश पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर कृष्ण जनरल मर्चंटस् आकोला.

देखना चाहिये क्या मुश्क कदर करती हे ।
दूंदते फिरते हरेक सिन्त कदरदां हें हम ॥

पत्ता—
नन्दलाल वर्मा

म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कम्पना मयुरा.

सामाजिक परिषदेत झालेले

रा० जयवंत यांचे भाषण.

सुधारक कोण हे मी मागे स्वतंत्रपणेच सांगितले आहे. तसा सर्वदृष्टया योग्य सुधारक कोणत्याहि पक्षास बंध्य हारूंक. तसेच तेच सर्व गुण असणारा पुराणप्रियहि बंध्य असला पाहिजे. मात्र भेद इतकाच की पुराणप्रियांस नेवे कांही नको आहे व सुधारकांस नेवे हितकर व जुने उत्तम ते पाहिजे आहे; तरी पण अशा दोन्ही बंध्य व्यक्तीं परस्पराची योग्यता कळणार नाही असे नाही. तेव्हां रा. रा. जोशी यांच्या छणण्याप्रमाणे जरी एकाधिक तोंड पूर्वेस व दुसऱ्याचे पश्चिमेस असेल तरी वृध्दीभोवती दोषाची एकवार प्रदक्षिणा झाली, दोषाचेहि उदात्त हेतु दोषांस कळले छणने दोषांचीहि तोंडे समोरासमोर येऊन समेट होईल. तथापि अशा पूर्णतेला गेलेल्या व्यक्ति समाजात फार थोड्या असणार- सदैव वर्तन होणारांचा दोन्ही पक्षांत विशेष शरणा; तेव्हां अशा व्यक्तींनी समजोवति हे मत ब्राह्म असल्यावर अर्थविपर्यास, दुःसमह, पक्षाभिमान यांस बळी न पडतां मनाची समता ठेवून परस्परांवर प्रेम ठेवण्याचा मुख्य उद्देश ठेवला तर आज जी दुही दिसत आहे ती नाहीशी होई. सुधारकांस प्रसंगी एकीकडे मातृभक्ति करावी की फर्तव्य करावे अशी इकडे आड ठिकडे विहीर ही स्थिति रा. रा. जोशांच्या छणण्या प्रमाणे अनुभवाची लागत असेल हे मला मान्य आहे; व पुराणप्रियांत जसे मनोनिग्रह नसणारे असतील तसे सुधारकांतहि असण्याचा संभव आहे या तत्वावर अशा घसरणाऱ्या सुधारकांचे वर्तन क्षम्य छणता येईल. परंतु कालानुराधाने कधी कधी सुधारक व्यक्ती व सुधारण या पैकी एकस महत्त्व येते आणि आज काल व्यक्तीस विशेष महत्त्व आहे तेव्हां सुधारकांत मोडणारांनी विशेषतः नते छणवून घेणारांनी वर्तन संबधात फार जपले पाहिजे. उक्ती प्रमाणे कृति केली पाहिजे. नाही तर तरुण संडळीवर व जनतेवर फार वाईट परिणाम होण्याचा संभव असतो. आतां विचारी पुराणप्रियांनी देखील समता दृष्टीने के. रानड्या सारख्यावर केले नाही त्याबद्दल प्रहार करणे व केले आहे त्याची योग्यता न ओळखणे योग्य नाही हे खरे; तरी पण प्रत्येक सुधारकांने आपण जे कांही करतो ते खऱ्या सऱ्या कळवळीने करतो असे पुराणप्रियांस दाखविले पाहिजे. त्याची समजूत केली पाहिजे. केवळ सवर्णामुळे दोषदृष्टीची प्रवृत्ति असते तेव्हा गैरसमज बालवण्याचा यत्न केली पाहिजे. पुराणप्रियानीहि हट्ट सोडला पाहिजे. असे झाल्याने ऐक्य झालेच पाहिजे आणि ते नसेल तर पुराणप्रियांकडे याबद्दल दोष असला तरी सुधारकांकडे विशेष आहे. त्यांच्यात दोष नरेच आहेत. बाह्यवर्तनावरून सुधारकांत मोडणारे सुधारकवर्गीची योग्यता कमी करीत

आहेत. सारांश दोन्ही पक्षांने मानवी स्वभावास दूर नेट्यां येत नाहीत असे दोष खेरीज कळून मनाची समता ठेवली पाहिजे. परागावर प्रेम ठेवले पाहिजे. मुख्य गोष्ट आपण दोषेही एकच, एकाच घरात राहणारे एकाच राष्ट्रांतले, आपला निसर्ग वा अंतःसृष्टि एक हे तत्व दोन्ही पक्षांने बिसरतां कामा नये. आपण नीट समजूत घातली तर पूर्ण पुराणप्रिय छणून मोडणारांस कडुवा सुधारकांची गूढव्यवस्था, वर्तन वगैरे पसंत पडते, ते आपल्यावर प्रेम करतात असा माझा स्वतःचा अनुभव आहे. तसेच सुधारक व पुराणप्रिय यांचे परस्परांबद्दल मन कळुषित न करण्याची जबाबदारी विशेषतः व्याख्याते व संपादक यांनी घेतली पाहिजे असेत सामाजिकपणे या दोषांनी दोन्हीपक्षांचे गुण दोष लोकांच्या विचारा करता पुढे ठेवले पाहिजेत. व्याख्याते व संपादक याम पक्षाभिमानाने अंध होण्याचा, प्रिय व्यक्तीचे दोष लपविण्याचा व अप्रिय व्यक्तीचे दोषाविष्करण करीत बऱ्याचा अधिकार आहे असे मानणे छणजे व्याख्यात्याच्या व संपादकाच्या पवित्र कर्तव्याची पायमळी करणे व समाजांत तसे मानवणे आहे. शक्य प्रमेदसिध्दंत सामाजिक परिषदेवर जो लेख आला आहे त्यासंबंधी मी इतकेच म्हणतो की खद लेखकच रा. रा. अण्णा साहेब महाजनसि सर्व वऱ्हाडांत अनेक दृष्टया योग्य छणून कळू करतात व एतेंवेळी दुसऱ्याची अध्यक्षांचे काम करण्याची तयारी होणे संभवनीय नाही. तेव्हां जरी इतर दृष्टया योग्य लोक त्यावळीं होत तरी तेव्हां सभा केली नाही हे दोषास्पद झाले असे मला वाटत नाही. मात्र हातो तर बरे हात, व निदाच करणारास एक सवच सांपडती नसती हे खरे. वगैरे.

आकोला बाजारभाव

हुंदी दर्शनी	९९॥
सोने	१४॥
चांदी	६२
जवस	१०८
जवारी	४९-९०
गहू	९०-११९
बाजरा	९६
मीठ	३॥ = रु. मण
चण	३-३॥ रु. मण
तूप	७॥ रु. मण
तेल	९॥ = रु. मण
खई	९१-९२
सर्की मट्टा	९॥ =
जवारी मट्टा	४४
बाजरा मट्टा	९१
कपासी	३६ - ३६॥

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासो खंडेराव बाळानी फडके यांचे "वऱ्हाड-समाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

राहील आझी कोणतेही प्रकारे जबाबदार नाही, वळवे, ता० २३।१।१९०२ ई०

सही

हरभट विन नयमट (पूर्वीचा बाप आहमाराममट) राहणार किनखेड ता. आकोट.

जाहिरात.

राग्यामिषेक संबधी कवितांमदल. व क्षिमे.

आकोला जिल्ह्यातील राग्यामिषेकोत्मक व्यवस्थापक-मंडळीच्या कार्यकारी मंडळीने असा ठराव केला आहे की, मराठी व उर्दू या भाषांपैकी प्रत्येकीतील राग्यारोहणाच्या अभिनंदनपर उत्कृष्ट कवितामदल १० १० रुपयांचे एक अशी दोन बक्षिसे दिली जातील. सदरहू कविता काणारा मनुष्य हल्ली आकोला जिल्ह्यात राहणाऱा असला पाहिजे व त्या कविता ता. १० डिसेंबर १९०२ रोजी अगर त्या तारखेच्या आत खाली सही करणाराकडे पाठविण्यात याव्या.

K. G. Damle
Secretary.
Executive Committee.
Akola

वर्तमानसार

चित्रकारास बक्षिस— पुणे येथील पामिद्र कारागीर कृष्णा सुतार याने भैसूरच्या महाराजांच्या फोटो अँडेल पेंटिंगचा काढला होता. ह्या त्याच्या कारागिरीबद्दल महाराजांनी त्यास १९०० रुपये बक्षिस दिले. सध्या तो हस्तीदंती एक बॅस्ट (अर्धपुतळा) तयार करित आहे. देशी वर्तुव महत्वास घडवणे हे असेच देशी राजांचे कर्तव्य होय.

स्वामिमानाची गर्वोक्ती— इंदूरच्या श्री० होळकरानी, मी राहण्याधिकार नाही, तेव्हा माझी भेट होईलच असे नाही असे ता० व्हाइसराय साहेबांना कळविण्याचे आदेश झाले आहे ! इतका मनी स्वभाव व निस्पृह उक्ती कवितेच सापडेल.

चतुःश्री हरण— मुंबईच्या पांजरपोळाच्या संकटरीनी, व्हिक्टोरिया गार्डनला चार शिंगांच्या हरणाची भेट दिली.

बोअर पुढाऱ्यांनी सर्वत्र फिरून, आपल्या दशातील अनाथ स्त्रीपुरुषाकरिता आजवर ३२ हजार पौंड जमविले. स्वातंत्र्य गमावल्यावर अशीच मिक्षा देहि करावी लागते.

युरोपियनांनी एतद्देशियांना रानटीपणाने ठार मारण्या संबंधाच्या गोष्टीचे एक पुस्तक एक बंगाली तयार करणार आहे. फार चांगली गोष्ट होईल.

मुली चोरणारे पोटे— १९ दिवसा खाली बंगलोर येथील पोलिसांनी मुली चोरणारे आठ जण पकडले आहेत. यांचा नेहमीचा धंदा, सुंदर सुंदर मुली पकडून नेऊन माना उत्तर हिंदुस्थानांत बऱ्या लोकाना ३।४ हजाराना विकण्याचे असा होता.

स्वरूप विषडते— स्त्रियांना विश्वासपत्र करून ज्ञानची अमिळची लक्ष्यास याने स्वरूप विषडो असा एका शस्त्रज्ञाचा शोध आहे. स्वरूपा विषडो याना असे खरे रूप बाहेर पडते असे असावे.

वृश्चिक दंश वर उलय— चिचु च वर असता त्या ठिकाणी द्राक्ष पोळले की वेदना बंद होतात असे हणतत. ० नसत पहावा.

प्रदर्शनाकरिता मातीने जनावर— ब्रह्म देशच्या एका चित्त याने प्रदर्शनास पाठविल्याकरिता मातीने एक विलक्षण प्रकारचे जनावर तयार केले आहे.

प्रायश्चित्त घेतरे— सातारा जिल्ह्यातील २७ महार बटून खिस्ती झाले होते पण माना लोकाच पश्चत्तप होऊन त्यांनी प्रायश्चित्त घेतले व ते आपल्या मूळ जातीत आले.

स्त्री महलय— बराने अथवा ततुर्याने स्त्रियांच्या मनाचा कंठ वळविता येईल असे ज्ञान वाटते तो मुंबई होय — म्. क्य. ह अयं सुंदर स्त्री ही जगातील अयं सुंदर वस्तु होय. — म्. क्य.

मनुष्याच्या अतःकरणातील सर्व काळजी स्त्रीच्या दर्शनाने नष्ट होते. — गे

स्त्री हणजे फुला पक्षादि के मळ व मेमळ आणि वज्र पक्षादि कठोर अशी एक जन्मकारिक ईश्वरी वस्तु होय.

दक्षिण आफ्रिकेतील युद्धाची वैकशी सुरू झाली असून तसे वर्तमानपत्रकारांच्या रिपोटरास जाण्यची मनेडे आहे असे हणतात बरोबर. नाहीतर एखादे काळीबरे व अप्रिय कृ उगीच जगनाहीर होईल.

नवीन यंत्र — झाड मळासकट उपटून काढण्याचे व मोठमोठी अशी उपलण्याचे एक यंत्र निवाले आहे.

उदराचा पाऊस — अलर्जीयें येथे थोड्या दिवसांनी वावटळ होऊन पाऊस पडला; त्या पावसात ह्या उंदीर आहाशांतून पडून ते सैरवेग घावत सुटले व लोकांन मऱ्या अचंबा वाटला.

नोटीस

बेशमी शामराव वलद जानजी टाकणे
राहणार कवठे वनवळ तालुका आकोट पोस्ट
असिगाव बाजार यांस:-

मी खाली सही करणार या लेखानें
कळवितो की, तूं वाईट लोकांच्या संगतीनें
पिधडुन गेला आहे व हणून मी तुला बरा
बाहेर कढून दिजे आहे तुला मी माझे
जिनगी वगैरे काहीच देऊं इच्छित नाही.
तूं कोणत्यासून माझे नाव वर किंवा इस्टेटवर
कर्म काढील, किंवा ती गहाण विक्री वगैरे
करून देणिल किंवा एखादे कागदावर
सहीसुनें करील तर या सर्वे व्यवहाराची
जबाबदारी मजवर किंवा माझे कोणचेही
इस्टेटवर नाही. कळावें तारीख २१ माहे
नोव्हेंबर सन १९०२ इ०

सहीची निशाणी

जानजी नावजी टाकणे वंजारी
राहणार कवठे याचे हातची
खुद्द रेव.

जाहिरात

सर्वांस या लेखानें मी खाली सही
करणार असें जाहीर करितो की, माझा
सुतगा नांम शामराव वय वर्षे वीस
राहणार कवठे हा वाईट लोकांच्या फंदांनें
पिधडुन गेल्यामुळे मी त्याला बरा
बाहेर कढून दिजे आहे. त्यानजवळ
जिनगी वगैरे काही नाही. त्यास कोणी
कर्म देऊं नये अगर त्यापासून माझे
इस्टेट संबंधनें गहाण विक्री वगैरे करून
घेऊं नये अगर कोणच्याही कागदावर
सही वगैरे घेऊं नये. घेतल्यास तो
व्यवहार सर्व बातळ असे. तो व्यवहार
मला व इस्टेटला बाधू शकणार नाही. ज्याचा
तो जबाबदार होईल. कळावें तारीख २१
नोव्हेंबर सन १९०२ इ०

सहीची निशाणी

जानजी नावजी टाकणे वंजारी
राहणार कवठे याची हातची
खुद्द रेव.

नोटीस

सुकुबाई जवने नथू भट राहणार किनसेड
ता. आकोट यांस:-

खाली सही करणार याजकडून नोटीस
देण्यात येते की मी तुमचा प्रत्यक्ष दत्तक
पुत्र असून सितारामभट बिन आत्मारामभट
यांजवर दिवाणी मुकदमे हायकोर्टपर्यंत
खालून, तुमचे हणणे की मी तुमचा दत्तपुत्र
नाही ते रद्द होऊन, अखेर निकाल मी
तुमचा व नथूभट यांचा दत्तपुत्र आहे
असा ठराव झाला. त्यावर पुढे तुम्ही मजला

किनसेड, गोपाळसेड, व पाटी या गांवचे
नोशीपणाचे वृत्तीचे काम व उ.प.न. वडिओ-
पार्जित असलेले याची वडिवाट मी करूं
छागलों. मी तुम्हापासून वेगळा व राहत होतो
आणि तुमच्या अन्नवस्त्राची व्यवस्था स्वतंत्र
पणे व्हावी हणून आपण उभयतांच्या
सन्धानें घर राहण्याला व तिन्ही अंशेंतें
खाण्यासाठी हणून तुमच्याकडे वडिवाटीला
ठेविली. मधून मधून मला लागला तेव्हां
तुमच्या जवळील शिल्लके पैसा मी पैसाही
घेत आलों. अलिकडे दोन वर्षांपासून तुमचा
व माझा एक विचार मोडला. आणि
आतां असे समजले आहे की तुम्ही
आपले बंधूचे शिकविण्यावळून माझे व
माझे दत्तक तीर्थेवर नथूभट यांचे वडिओ-
पार्जित जिनगीची अफरातफर करण्याचे
इराद्यात आहा. करितां तुम्हास या नोटीशीनें
कळवितो की माझे सर्व जिनगी मज हवाळी
ही नोटीस पोहचल्यापासून आठ दिवसांचे
भात करावी. तसे न केव्हास मी तुमचेवर
दावा करून जिनगी आपले ताब्यांत
घेईन व तुमचे बंधू माझे जिनगीची
जर अफरातफर करतील
तर यांजवर फौजदारी कोर्टांत खटले करून
त्याचे पासून नुकसानीही कोर्ट खर्चासुद्धा
मळून घेईन. तुम्हा मजवर तूं जिवंत
आहेस तेंथ पर्यंत अन्नवस्त्राचा हक्क
आहे तो मी तुजला देण्यास तयार
आहे अगर तूं माझे जवळ राहिल्यास
तुझे वृद्धापकाळीं तुम्ही सेवा करून तुझे
पाळण पोषण करण्यास मी तयार आहे.
कळावें, ता. २३/११/१९०२ इसवी.

सही.

हरभट बिन नथू भट (पूर्वीचा
बाप आत्माराम भट) राहणार
किनसेड तालुके आकोट.

जाहिरात

सर्व लोकांस कळविण्यांत येते की नथूभट
बिन गोपाळभट राहणार किनसेड यांच्या
कायदेशीर व शस्त्रयुक्त दत्तक पुत्र आहे.
माझे व नथूभट यांची स्थावर जंगम इस्टेट माझी
करितां माझे दत्तक मातुश्री सुकुबाई जवने-
नथूभट राहणार किनसेड यांच्यांत आहे.
आतां मजला समजले आहे की सदर
सुकुबाई ही आपले बंधूचे सन्धानें माझे व
माझा बाप नथूभट यांचे वडिओपार्जित
जिनगीची विक्री गहाणवस्तु वगैरे करण्याचे
इराद्यात आहे. करितां या जाहीर नोटीशीनें सर्व
लोकांस कळवितो की सदर इस्टेटचा कोण-
त्याही प्रकारे विव्हेवाट करण्याची सुकूबाई
इजला काही अधिकार नाही. कोणी सदर
इस्टेट घेतल्यास त्याची जबाबदारी त्यानज

NOTICE

It is hereby published for general information that the Municipal Committee of Akola, in their Special General Meeting held on the 3rd. October 1902 have proposed to substitute the present Rule VI Meat Market published in R. O. Notification 13 of dated 14th June 1902 part II by the following rule.

Rule 6. Any article exposed for sale pronounced by the Civil Surgeon or by the Veterinary Assistant, Akola to be unfit for human consumption shall be seized and may under the direction of a Municipal Officer be destroyed or otherwise disposed of.

Any inhabitant objecting to the same may submit his objections in writing in the Municipal Office before the 5th of November 1902.

Dated Akola 18th. October 1902. V. M. Mahajani Vice-Chairman M. Committee Akola.

NOTICE

Applications are hereby invited for the post of an Overseer in the Municipality as a temporary measure for two years on a pay of about Rs. 50 including allow-

Persons having a thorough knowledge of public works, drain- arveying, measuring and &c. should apply with details.

Dated Akola 17-10-02 V. M. Mahajani Vice-Chairman M. Committee Akola.

नोटीस.

रा. रा. उदेराम नरसिंगदास दुकान ताजनापठ आकोला यांस :-

खाली सही करणार यांजकडून अशी नोटीस करण्यांत येते कीं तुम्ही आमचे पासून आमचे दुकान किरायांनै संवत १९९७ आश्विन वद्य १४ पासून संवत १९९८ अश्विन वद्य १४ पर्यंत १ वर्षांच्या कराराने घेतले आहे. ते साल येत्या अश्विन वद्य १४ रोजी पुंर होत आहे. हे दुकान दुसरे सावकार आमचे पासून ३९० रुपये अगाऊ माडे देऊन स. १९९९ सालातील १२ महिन्या करितां मागत आहेत. तुमचा १ वर्षांचा करार अश्विन वद्य १४ ला पूरा होतो. आणि तुम्हीच ते दुकान १२ महिन्याचे ३९० रुपये माडे अगाऊ देऊन तुम्हाकडे ठेवण्याला इच्छीत

असाल तर आम्ही ते दुकान प्रथम तुम्हाकडे देऊं. वर सुचविल्या करारा वाद्दकून तुम्हालाच दुकान आपल्याकडे ठेवणें असल्यास आम्हाला तसे २ दिवसांचे आंत लेखी उत्तराने कळवावे आणि रुपये ३९० अश्विन वद्य १४ च्या सायंकाळपर्यंत दिले तरी चालतील. दोन दिवसांचे आंत तुमचा जबाब न घ्यास तुम्हाला आम्ही पुढील वर्षीकरितां वर माझ्याने देत नाहीं असे समजावे आणि अश्विन वद्य १४ च्या दुसऱ्या दिवशी वर आमच्या ताब्यांत घेवे. या नोटीशी प्रमाणें अम्मलवारी करण्यास तुम्ही चुकाल तर सं० १९९९ च्या १२ महिन्यांचे ३९० रुपये माडे तुम्हाकडून वसूल करण्यांत येईल आणि त्या शिवाय या नोटीशीच्या खर्चासुद्धां इतर नुकसानी तुम्हाकडून भरून घेतली जाईल. कळोव, तारीख २४ आक्टोबर सन १९०२ इसवी.

सही (मारवाडीत)

लालचंद रामदेव दुकान बोरगांव दस्तुर खुद्द.

नोटीस.

चिनकाजी वलद गरबडजी जात कुणची घोरड व लक्ष्मण वलद रामाजी गावंडे वस्ती पिंपरी खुर्द प्रगणे अडगांव तालुके आकोट. उभयतांस.

खाली सही करणार या लेखावरून नोटीस देतो कीं भौजे जितापूर प्रगणे अडगांव येथील सर्वे नंबर ३८ एकर गुंठ १९०२३ अकार रुपये ३० यातील निम्मे ३/४ हिस्सा सुमारे दोन महिने झाले तुम्हास १००० रुपयास साल मजकूरचे उभे निम्मे पिकासुद्धां खरिदी दिला होता गजबदल तुम्ही आम्हास बयाणा बद्दल रुपये पंचवीस दिले असून बयाणा दिल्या दिवसापासून १९ दिवसांचे आंत रुपये ९७९ द्यावे आणि मुदतीच्या आंत रुपये न दिले तर खरेदी रद्द असे, आणि इसान्याचे रुपये बुडतील असा करार ठरला. त्याप्रमाणें तुम्ही रुपये मुदतीचे आ दिले नाही. व खरिदीखत कळून घेतले नव्हे त्याजवरून मी तुम्हास टपाल मार्गाने नोटीसही देऊन नोटीस पावल्या बरोबर रुपये ९७९ द्यावे व खरिदाखत लिहून घ्यावे अशी नोटीस दिली असूनहि त्याप्रमाणें तुम्ही केले नाही. यास्तव या नोटीशीने तुम्हास कळविण्यात येते कीं तुम्ही रुपये २९ बयाणा बद्दल दिले ते तुमचे बुडाले. आतां तुमचा शेत घेण्याच्या हक्क माझ्यावर राहिला नाही. आतां वरील शेत आम्ही दुसरे कोणी इसमास खरिदी दिल्यास आमचा हक्क आहे तुमचे २९ रुपयांचे जबाबदार आम्ही राहिलो नाही. शिवाय या नोटीशीचा खर्च तुम्हावर

मुळें लगेच आकोला वऱ्हाडसमाचार तारीख 2७ माहे आक्टोबर सन १९०२ इ. ६
सपाठ्यानें व

सुमारे २० कळाव. तारीख २० आक्टोबर सन
सर १९०२ इ.स.वी.

सही.

रुखमाई मदीं विठोबा शेंडे
वस्ती बेलूर प्रगणे अह-
गांव निशानी हातची
वांगडी.

नोटीस.

नोटीस बेशमी अमृतराव विठोबा व
शामराव जाणराव आणि बाजीराव भोनाजी
देशमुख राठणार बेलूर तालुके बाळापूर
जिल्हे आकोला. यासी.

खाली सही करणार यांजकडून नोटीस
देण्यांत येते कीं बेलूर येथें तुमची व आमची
वतनदारीची गदीची ज.गो आहे. त्याबद्दल
सन १८८७ सालीं दिवाणीत फैसल होऊन
तुमच्याकडे निमे दक्षिणेकडचा भाग आणि
आमच्याकडे निमे उत्तरेकडचा भाग आला. त्या
प्रमाणें आपापच्या जागेवर ताबा सुरूच आहे.
असे असून तुम्ही सर्व मंडळी आमच्या जाग्या-
तील गदीची भित खचवून त्यातील माती तुम्ही
जबरदस्तीने घेऊन गेलांत आणि दररोज नेत
आहा. या पूर्वीच गदीची माती तुम्ही घोरून
नेत असतांना तुम्हाला समक्ष पकडले आहे
आणि त्या चोरीबद्दल आम्ही तुमचा योग्य
कोर्टांत जबाब घेऊ. सध्या या नोटीसीने
इतके कळवितो कीं यापुढे चोरीने गदीची
माती नेऊ नये किंवा आमच्या मनाईला न
जुगानतां माती नेऊन मारामारीचा प्रसंगही
आणू नये. लपून तुम्हासही मुद्दाम ल्यापील नोटीस
दिली आहे. मनाई केली तरी तुम्ही एकत
नाहीं आणि आजपर्यंत तुम्ही आमचे ३००
रुपयांचे लुकसान केलें. तरी ही नोटीस पावल्या-
पासून तुम्हास माती नेण्यास आमची मनाई
आहे तुम्ही न एकाल तर आम्ही तुमची, नोटीस
पावल्या पासून १९ दिवस वाट पाहू यापुढें
दिवाणीची व फौजदारीची जबाबदारी
तुमच्यावर राहिल. कळावे. ता. २४।१०।०२
इ.स.वी.

सही.

१ रायभान वलद उदेमान
देशमुख दस्तुर खुद.

१ सदातीव परशराम देशमुख
दस्तुर खुद.

जाहीरनामा

र. नं ११ मुा नंबर ४ खास २१

१९०२

विद्यमान सिव्हील जडज्य साहेब बहादूर
कोर्ट वासीम.

जाहीरनामा सर्वत्र लोकांस कळावें

मयत देवराव कृष्णराव स नाईक कवठ
प्रगणे नरसी हा तारीख ३०-७-१९०१
रोजी वासीम येथें मयत झाला. याचे सर-
कार व्यांकेत असलेले रुपये ११३४१०९
व याचे व्याज रुपये ४४१४४३ एकूण
रुपये ११८ शिळक आहेत याजबद्दल
पंढरीदास वलद फकीरदास तर्के मुक्यार
अमृत देवराव वस्ती कवठ प्रगणे नरसी
तालुके वासीम यांनी वारसाचें सरटिफिकेट
मिळणे बद्दल अर्ज तारीख ३-१०-१९०२
रोजी ह्या कोर्टास अर्ज केला आहे. करितां
प्रसिद्ध करण्यांत येतें कीं, जो कोणी वरील
इस्मा शिवाय मयताचा वारीस असल त्यांनीं
तारीख ६-१२-१९०२ रोजी सकाळी १०
वाजतां आमचे कोर्टांत वाशिम येथें हजर
व्हावें. जर नेमिले तारखेस हजर राहणार
नाहीं तर पुढें तक्रार ऐकली जाणार नाहीं.
कळावें. तारीख २१-१०-१९०२.

S. H. King.

सिव्हील जज. वाशीम.

वर्तमानसार

देवळांत नागोबा-नागपूरच्या एका ख्रिस्ती
देवळामध्ये प्रार्थनेच्या वर्ळी पेटी वाजूं लाग
ली द्वाणजे एक मोठा नाग आपली फडी
वरील पाखाड्यांतून बाहेर काढतो असें
क्षणतात.

अदृश्य ताफखाना- लढाईचे वेत
शत्रूस न दिलेल असें करण्याचें
इंग्लंडांत निवाली आहे तो
गाड्यांस इंद्रधनुष्या प्रमाणें तांबडा.
पिवळा रंग लावला असता त्या १०
यार्डाहून अधिक अधिक अंतरावरून दुर्बिणी
तूनही दिसून येत नाहींत.

लगाची विचित्र चाल- मद्रासकडे
मुलगी अविवाहित मरणें ही गोष्ट पापाची
समजतात. लग्न न होता जर एखादी मुलगी
मेलीच तरी देखील तिच्या मळ्याशीं लग्न
लावावे लागतें. आणि त्या सार्थी लग्न लाव
णाराला मोठी किफायत होत असते.

भीक मागून लोकांस त्रास दिव्याबद्दल
२० भिक्षुक ब्राह्मणांस मुंबईच्या मानिखे-
टांनीं सात सात दिवसांची सक्त मजुरीची
शिक्षा दिली. अठरा विश्वे दारिद्र्याने पीड-
लेल्या लोकांनीं भीक मागूं नये तर कसें
करावें!

हे पत्र आकोला येथें कैलासवासी-
ने व बाळाजी फडके यांचे "वऱ्हाड-
" छापखान्यांत नारायण खेडराव
छापून प्रसिद्ध केलें.

मुळे लगेच दुसऱ्या शिखराकडे वर उंच सपाठ्याने जाऊ लागेल. ह्या सर्व प्रवासास सुमारे पाऊणे दोन, दोन तास लागतील. सरळ उंच पर्वतावर जाणाऱ्या गाडी प्रमाणे ह्याची व्यवस्था आहे. ह्या र्वर्ग गामिनी स्थाने समुद्रसपाटी पासून वर सुमारे ३-४ मैलां येते. ह्या रथाच्या मार्गात कांहीं येणार नाही असे लोखंड राहणारांची दख्खनच्या आमंत्रणाचे संकट होय. ह्या रथाचे तो मान न येईल तर आपण त्याच्या कमावळे हणवावे!

अभिमानाची उत्की- ट्रान्सवालांत जो पर्यंत ब्रिटिश सत्ता आहे, तोपर्यंत मी तेथे पाऊलही धालणार नाही व त्यांच्या राजसत्तेपुढे मानही वांकविणार नाही. पण उलट आपला देश ब्रिटिश लोकांच्या दास्यापासून पुनः सोडविण्यास भरेपर्यंत मी खटपट करीन असे मे. क्रुगर हणत आहेत!

अनर्थ वृथ्ती! — गेल्या आठवड्यांत बंगाल प्रांतात अति पर्जन्यवृष्टी होऊन दोन चार नद्यांना महापूर आला आणि त्याचे योगाने रेल्वेचे रस्ते वाहून गेले, मोठमोठे पूल पडले, कैक खेडी सफा पाण्यांत बुडाली, घरांदारांचा फडशा उडाला मालमत्ता गेली, गुरेदारे मेली, शॉट पडली, एकंदर दोन तीन लाखांचे नुकसान झाले! मात्र इतकेच की, प्राणहानी विशेष झाल्या-चा कोठे बोभाटा नाही? बाकी पांच सहा हजार गोरगरीब घरादारांविषे निराश्रित होऊन झाडाखाली पडले आहेत!

— पारशी लोकांनी गोमांस खावे किंवा न खावे याबद्दल त्या मंडळीत बरीच वाटाघाट चालल्याचे कळते. ज्यांना आवडेल त्यांनी हात मारावाच. उगीच वाटाघाट कशा ला पाहिजे. आचार विचारांचे इंग्रजी राज्यांत पूर्ण स्वातंत्र्य आहे.

दैविक चमत्कार— बुध्यास महामारीचे देऊळ हालत आहे असे पाहून पुष्कळ लोक देवाचे दर्शनास जात आहेत. हा काय चमत्कार आहे!

पायाचे बोटांत लेखणी धरून लिहिले— मुंबई कस्टम आफिसांत एका दोन्ही हात तुटलेल्या भिकाऱ्याने पायाचे बोटांत लेखणी धरून चांगले मराठी अक्षर लिहून दाखविले. सर्व लोकांना याचे मोठे आश्चर्य वाटले.

चमत्कार— नाचणगांव येथे सिद्धेश्वराचे पिडीत खळगी आहे ती पाण्याने मरलेली असते. परंतु एखादे संकट यावयाचे असले पणजे ती कोरडी पडते व कितीही पाणी नले तरी ती भरत नाही असा अनुभव असल्याचे प्रसिद्ध झाले आहे.

नोटीस

वाळामराव कान्हो ब्राह्मण राहणार बा. दीजन तालुके वाळापूर पोस्ट— हातरू.

नोटीस येते की आमचे पक्षकार येथील म. देवाजी माळी राहणार न वर्षा पुत्रे याजवर तुम्ही आकोला बद्दल तुमचे दि० मु० १९१४ चा मजला हिशोब १९००

काठ करित ना...

दस्ताचे माझे बटाईदार कडतु बल्लद रामजी लोहार आणि बालू बल्लद सोबाजी सावका

र याजकडून तुम्ही परभारे जबरदस्तीने माझ्या हिश्याचा बटाईचा माल नेला त्याबल तुमचा जबाब योग्य वेळी घेईन तुमच्या मनात लबाडीने माझे शेत दावून वसण्याचे दिसते पण ही तुमची मसलत तडीस जाणार नाही. असो. आतां हे कळवितो की, आपले गहाणा बद्दलचे पैसे मी रा. रा. पूर्णाजी बल्लद एकोजी पाटील मांजरीकर याजकडून अनामत ठेविले आहेत. हिशोब दाखवून रीतशीर जे पैसे निघत असतील ते त्यांच्या पासून घेऊन जावेत व ही नोटीस पोचल्या पासून ८ दिवसांचे

पर्व तोडजोड करावी. असे वरील मुद्द्यास जबाब मी ह्या पुढे व्याज देणा सुद्धां सर्व खर्च तुम्हींनी माझ्या शे जाईल कळावे तारीख २०/१०/०१ काजास ह सही रा करा R. B. oka दिपर्य हायकोर्ट छीहर आकोला.

नोटीस

रा. रा. शंकरसिंग सरदारसिंग राहणार पातुरशेखवाव यासः—

या नोटीशीने कळविण्यांत येते की तांबे गहाणा प्रमाणे तुमच्या ताब्यांत घेतलेला सर्व्हे नंबर १४ हे शेत तुम्ही १०० रुपयांला लावून काढले आहे असे हणतात. हे शेत कोणीही वजनदार व इस्टेटी. वाला शेतकरी निदान दरसाल २०० रुपयां स घेण्यास तयार होईल. तुमच्या तऱ्हेने माझी मोठी नुकसानी होत आहे. चांगला इस्टेटवाला वहितदार २०० रुपये देणारा मी आणून देत असतांना तुम्ही इनकार केला. तर या नुकसानीच्या गोष्टीबद्दल सर्व जबाबदारी तुम्हावर आहे कळावे तारीख २०/१०/०२ इसवी.

सही

मनसुरवंग राहणार पातुरसेखवाव तर्फे मु. सीराजुदीनखा.

Kadi हें काय आहे ?

दाक्टर डी. एम. दस्तुर यांना याचा वार केलेले दमा व खोकला या वरील रामबाण औषधी.

दमा आणि खालील सर्व रोगांवर तात्काळिक व गुणकारक उपाय हाच आहे. जेथे डाक्टर व इतर कोणाचाही उपाय चालत नाही तेथे हे फार उपयोगी पडते. याच्या गुणबद्दल हिंदुस्थान, इंग्लंड व अमेरिका येथील रोगग्रस्तांचे व डाक्टरांचे शकडो चांगले अभिप्राय आहेत. कितीही जुनाट दमा, फार दिवसांचा खोकला, यशांत वारवार अवाज होणे, वारंवार सरदी व पडसे होणे, व ताप येणे, ससनी, ब्रान्कायटिस इनफ्ल्युएन्झा इत्यादि रोगांवर हे फार उपयोगी आहे. वाटलीची किंमत सारा १॥ रुपया आहे. परंतु हे राग्यांस एक हजार रुपयांच्या किंमतीचे वाटते.

पत्ता— मेसर्स पेस्तमजी आणि सन दुकान आकोला

सेव्हिंग बँक मध्ये खाली ठेव ठेविली जाईल. कोणत्याही एका

मुळें लगेच दुसऱ्या शिखराकडे वर उंच सपाठ्यानें नाऊं लागेल. ह्या सर्व प्रवासास सुमारे पाऊणे दोन, दोन तास लागतील. सरळ उंच पर्वतावर जाणाऱ्या गाडो प्रमाणें ह्याची व्यवस्था आहे. ह्या रवर्ग गामिनी रथानें समुद्रसपाटी पासून वर सुमारे ३-४ मैल जातां येते. ह्या रथाच्या मार्गांत कांहीं अडथळा येऊन मध्येंच लोंबत राहणारांची फारच मजा व जीवावरील संकट होय. ह्या गाडीची कल्पनाचि केली पाहिजे एरवी त्याचे वर्णन करणे अशक्य आहे. ह्या असल्या अवघटित कार्यासाठीं मनुष्यबुद्धिबळ, ईश्वरी कृपा, लक्ष्मीचें सहाय्य ह्या साहित्यांची ओतपोत अलोट व भरपूर मांडारें पाहिजेत हें निराळें सांगणें नकोच. असो. आपणांस अशा विलक्षण गोष्टी नुसत्या ऐकण्यास सांपडतात हें कांहीं कमी नाहीं.

दिवाणी दावा नंबर

कि० मु० नंबर २ ह्यास नंबर

१९

१९०१

कोणी स्थानापन्न होतो तेव्हां साजत्रा कर्ज वसूल करण्या बद्दल सरटिफिकीट देण्याचा कायदा आक्ट नंबर ७ सन १८८९ यांतील कलम ७ अन्वये नोटीस.

विद्यमान सिव्हिल जडज्य साहेब वहादूर अकोला. यांचे कोर्टात.

अर्जदार— सिनाबी मर्द सुजातखा वा नूरखा वैद मुसलमान रहाणार अकोलें.

यांस.

या नोटीशीनें कळविण्यांत येते कीं, वरील अर्जदार यानें भैयत सुजातखा वलद नूरखा यांचे कर्ज वसूल करण्या करितां सरटिफिकीट मिळावें ह्मणून तारीख ९ माहे ४ सन १९०१ इ. रोजी अर्ज केला आहे. व त्या अर्जाचे चौकशीची तारीख ६ माहे जुलै सन १९०१ इ० रोजी मुकूर केली आहे. तर सदर दिवशीं १० वाजतां तुम्ही आपले दस्तैवज वगैरे सुद्धां आमचे कोर्टात अर्जदार याजला कां सरटिफिकीट देऊं नये यांचे कारण दाखविण्या करितां हजर व्हावें. माझे सहीनिशीं व कोर्टाचे शिक्क्यानिशीं ही नोटीस देण्यांत आली आहे.

आज तारीख २२ माहे ६ सन १९०१

R. N. Deshpande
Ceiveil Judge.

नोटीस

वेशमी गणपती वलद गंगानी नाथ साहूकार राहणार मौजे हातरून तालुके वाळापूर. यासः—

वनशी वलद सोनक्या महार राहणार हातरून ता० वाळापूर— याजकडून.

नोटीस देण्यांत येते कीं मौजे हातरून येथील १०शें शेत हें तुम्हांजवळ मी दान ती न वर्षी पूर्वी गहाण ठेविलें होतें. गहाणा बद्दल तुमचे सर्व पैसे मी देत असतां तुम्ही मजला हिशोब दाखवून व पैसे घेऊन नि काठ करित नाहीं. इतकेंच नव्हे तर गुदस्ताचे माझे बटाईदार कडतु वलद रामजी लोहार आणि बालू वलद सोबाजी सावका

र याजकडून तुम्ही परभारे जबरदस्तीनें माझ्या हिश्याचा बटाईचा माल नेला त्याच ल तुमचा जबाब योग्य वेळीं घेईन तुमच्या मनात लबाडीनें माझे शेत दाखून वसण्या चें दिसतें पण ही तुमची मसलत तडीस जाणार नाहीं. असो. आतां हें कळ वितो कीं, आपले गहाणा बद्दलचे पैसे मी रा. रा. पूर्णाजी वलद एकोजी पाटील मांजरीकर याजकडून अनामत ठेविले आहेत. हिशोब दाखवून रीतशीर जे पैसे नि घत असतील ते त्यांच्या पासून घेऊन जावेत व ही नोटीस पोचल्या पासून ८ दिवसांचे आंत सर्व तोडजोड करावी. असें वरील मुदतीत न केल्यास मी ह्या पुढें व्याज देणार नाहीं. शिवाय जबरदस्तीनें माझ्या शेतांत पाय घाल व माझ्या कामकाजास हरकत कराल तर तुमच्यावर फौजदारी करावी लागेल. व मग अखेर निकाल होईपर्यंतचा सर्व खर्च भरून घेतला जाईल. कळावें तारीख २९ माहे जून सन १९०१ इसवी.

(सही)

वनशी वलद सोनक्या महार
राहणार हातरून याची
निशाणी काटकी.

नोटीस

वेशमी रावजी वलद रामजी नकाशीकर राहणार नकाशी तालुके वाळापूर यांसः—

सारजी मर्द रावजी हल्ली वस्ती भोरद तालुके आकोला हिजकडून नोटीस देण्यांत येते कीं, तुम्ही माझे लग्नाचे नवरे अहात पण मजला जनरीती प्रमाणें तुम्ही वागवीत नाहीं. आज १२ वर्षे झाली मी आपल्या आईबापाचे घरीं रहात आहे. इतकीं वर्षे माझ्या संबंधानें तुम्ही कांहींहि वास्तपुस केली नाहीं. आपणांस वागविणें नसल्यास चार संभावित पंचासमक्ष फारकती देऊन शिवाय माझ्या खाण्यापिण्याचा व अन्नवस्त्राचा इतके दिवसांचा झालेला खर्च दऊन निकाल करावा. मी नांदण्यास सिद्ध आहे पण आधीं मला माझ्या पोटापाण्याबद्दल लागलेले रुपये दिले पाहिजेत. व माझ्या जीवास धक्का लागणार नाहीं व चांगल्या रीतीनें वागवाल अशी चार पंचाची खात्री करून दिली पाहिजे. येणे प्रमाणें ही नोटीस पाचव्या तारखेपासून १९ दिवसांचे आंत माझी योग्य व्यवस्था न केल्यास हीच नोटीस फारकती समजून मी दुसरा घरठाव करीन. मग मजवर तुमचा नवरेपणाचा वगैरे कसलाहि हक्क रहाणार नाहीं. शिवाय माझ्या खावटीचें झालेले कर्ज न दिव्यास साबदल कोर्टात दावा करून अखेर निकाल होईपर्यंत जो खर्च लागेल तो सर्व भरून घेईन. कळावें तारीख २४।६।१९०१ इसवी.

सही

सारजी मर्द रावजी निशाणी
हातची वांगडी.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची

बँक

या सेविंग बँक मध्यें खात्रील ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका

च्या १ ले तारखे पासून तो दिसंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रूपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवांनं देखील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां येईल.

एका वर्षांत एक हजार रूपया पर्यंत ठेव लेल्या रकमेवर दरसाल दरशेकडा ३ तीन रूपये व्याज दिले जाईल. मात्र ९००० पाच हजार वराल रकमेस व्याज नाहीं.

मुंबई व्यांक
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शाई एकदम - III - ची घेणारांस रोख रूपये ९०० २००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा ०१२ किं. चें पुस्तक यांतून एक बक्षीस प्रत्येकांस खात्रीने मिळतें. शाई मागविणारा ची ट. ह. सह ०१४ ची मानिआडर पोंचतांच त्यांचे नांव रजिष्टरांत नोंदून ज्या नंबरी नांव नोंदलें असल त्या नंबरास आधीं व ठरवून ठेवलेले बक्षीस आहे ते लगेच रवाना होतें.

पत्ता:— एम. जी. तुपे, पेठ गणेश घर नंबर ३३ पुणे.

गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधें.

पुणे येथील सन १८८८ सालांतील देशी कलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत औषधाच्या योग्यतेबद्दल व गुणांबद्दल सर्दिकिकेट (दाखला) मिळाले आहे. उवरांकुश— (तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून हिंवताप व पाळीचे ताप जातात. पैसे परत करणाऱ्या पैजेच्या औषधापेक्षां हे किती गुणकारी आहे ह्याची अनुभवाअंती खात्री होईलच. किं. रु. ट. व बंगी खर्च १०१

पूपरम्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हटकून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाब, पोटादुखी व कॉलरा (पटकी) बंद करण्याचें वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबानें अवश्य संग्रहो ठेवावें किंमत ०१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

शक्तीवरील गोळ्या—नंबर १ बलवर्धक शक्तिवर्धक पौष्टिक इ. विशेष माहिती पत्र पाठविण्यास मिळेल. किं. १०० गो. रु. ३ ट. वंगी खर्च ॥—

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उपदंश, गर्मीचे चट्टे इ. उत्तम किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ६ आणे.

गोळ्या—नंबर २ धातुपातावर मुलांचे डब्यावर, अफू

बंगी तीन वाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

केंस काळेभोर करण्याचा कल्प—किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. ६ ट. व बंगी खर्च १०—

खोकल्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास किं. ०१२ ट. व बंगी दोन वाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

गजकर्ण अथवा खरजेवर मलम—किं. प्रत्येक डवीस ०६ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

नेत्र संजीवनी थेंब—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

मूळव्याधीवर चूर्ण अथवा मलम—किं. रु. २ ट. व बंगी खर्च ॥—

वायुनाशक तेल—किं. ०४ ट. व बंगी खर्च ॥—

खोकल्यावर व दम्यावर सरबत—फारच गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

बालसंजीवन—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ०१२. ३ बा. ट. व बंगी खर्च ॥—

कर्णरोगावर थेंब—किं ०१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

दांतांचे मंजन—किं. ०४ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाबाच्या गोळ्या—किं. ०६ ट. व बंगी खर्च तीन वाटल्यापर्यंत ॥—

अन्नपाचक गोळ्या—१०० गो. किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

मुलांचे ताड्यावर—(आंकडीवर) राम बाण किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च ॥—

मुद्दाम उन्हाळ्याकरितां थंडगार, हुषारी आणणारी, उत येणारी सरबताची भुक्कणी किं. रु. १ ट. व बंगी ॥—

केंस जाण्याचें औषध—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥— हे पाण्यांत मिजवून लेप करून खस्वडल्यास केंस तत्काळ निघून जातात.

पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीय

सार्सापरिला मिश्रित रक्तशुद्ध

करणाऱ्या व

वाढविणाऱ्या

गोळ्या. किं. १ रु.

घाऊक औषधें घेणारांस कमिशन देण्यांत येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनी औषधें रेल्वेनें

मागवावीं. कारण रेल्वे हांशील स्वस्त पडतें.

विस्तृत सचित्र जाहिराती व क्याटलाग मागवा. द्वाशिवाय पाहिजे त्या रोगावर वयाचें

व प्रकृतीचें मान सविस्तर कळविण्यास औषधें पाठविण्यांत येतील.

वैद्य--गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय.

एजंट पाहिजेत.

१ ला सदाशिवजीची गल्ली, गिरगांव पोस्ट आफिसाचे समोरचे गल्लीत. मुंबई.

हे पत्र आकोला येथें कैलासवासी खंडेराव वाळाजी फडके यांचे "वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

शेकडा १ रुपया प्रमाणे पडेल, व टपाल खर्च निराळा पडेल.

**वाळकृष्ण अनोवा दलाल
कंपासिटर.**

वन्हाडसमाचार आफिस आकोला (वन्हाड)

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शाई एकदम -॥- ची घेणारांस रोख रुपये ५०० २००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा ०१२ किं. चें पुस्तक यांतून एक बक्षीस प्रत्येकांस स्वात्रीने मिळतें. शाई मागविणाराची ट. ह. सह ०१४ ची मानिआवर पोचतां त्याचे नांव रजिष्ट्रांत नोंदून ज्या नंबरी नांव नोंदलें असल त्या नंबरास आधीं च ठरवून ठेविल्ले बक्षीस आहे तें लगेच रवाना होतें.

पत्ता:— एम. जी. तुपे, पंठ गणेश घर नंबर ३३ पुणे.

गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधें.

पुणे येथील सन १८८८ सालांतिल देशी कलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत औषधाच्या योग्यतवद्दल व गुणांबद्दल सार्थिकेते (दाखला) मिळाली आहेत. ज्वरांकुश— (तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून शिवताप व पाळीचे ताप जातात. पैसे परत करणाऱ्या पैजेच्या औषधांपेक्षां हें किती गुणकारी आहे ह्याची अनुभवाअंती स्वात्री होईलच. किं. रु. ट. व बंगी खर्च १०१

पृपरम्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हटकून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाब, पोटादुखी व कॉलरा (पटकी) बंद करण्याचें वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबाने अवश्य संग्रहीं ठेववें किंमत ०१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

शक्तीवरील गोळ्या— नंबर १ बलवर्धक शक्तिवर्धक पौष्टिक इ. विशेष माहिती पत्र पाठावल्यास मिळेल. किं. १०० गो. रु. ३ ट. व बंगी खर्च ॥—

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उपदंश, गर्मीचे चट्टे इ. उत्तम किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ६ आणे.

शक्तीवर गोळ्या—नंबर २ धातुपातावर सुस्तीवर, पानधरीवर, मुलाचे डब्यावर, अफूचे व्यसनवर वस्ताद. किं. रु. १ ट. व बंगी तीन वाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

केस काळेभोर करण्याचा कल्प किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. ६ ट. व बंगी खर्च १०—

खोकल्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास किं. ०१२ ट. व बंगी दोन वाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

गजकर्ण अथवा खरजेवर मलम—किं. प्रत्येक डबीस ०६ ट. व बंगी खर्च तीन वाटल्यापर्यंत ॥—

नेत्र संजीवनी थेंब—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

मूळव्याधीवर चूर्ण अथवा मलम— किं. रु. २ ट. व बंगी खर्च ॥—

वायुनाशक तेल— किं. ०४ ट. व बंगी खर्च ॥—

खोकल्यावर व दम्भावर सरबत—फारच गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

बालसंजीवन— किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ०१२. ३ वा. ट. व बंगी खर्च ॥—

कणरोगावर थेंब— किं ०१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

दातांचे —मंजन किं. ०४ ट. व बंगी खर्च तीन वाटल्यापर्यंत ॥—

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाबाच्या गोळ्या—किं. ०६ ट. व बंगी खर्च तीन वाटल्यापर्यंत ॥—

अन्नपाचक गोळ्या—१०० गो. किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

मुलाचे ताड्यावर—(आंकडीवर) रामबाण किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च ॥—

मुद्दाम उन्हाळ्याकरितां थंडगार. हुपारी आणणारी, उत येणारी सरबताची भुकणी किं. रु. १ ट. व बंगी ॥—

केस जाण्याचें औषध— किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥— हें पाण्यांत मिजवून लेप करून खरबडल्यास केस तत्काळ निघून जातात.

**पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीय
सार्सापरिला मिश्रित रक्तशुद्ध
करणाऱ्या व
वाढविणाऱ्या**

ट. व बंगी ख. ॥— **गोळ्या.** किं. १ रु.

वाऊक औषध घेणारांस कामिशन देण्यांत येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनी औषधें रेल्वेने मागवावीं. कारण रेल्वे हांशील स्वात पडतें. विस्तृत सचित्र जाहिराती व क्याटलाग मागवा. द्याशिवाय पाहिजे त्या रोगावर वयाचें व प्रकृतीचें मान सविस्तर कळविण्यास औषधें पाठावेण्यांत येतील.

**वैद्य-गोपिनाथ कृष्णाजी
क्षत्रिय.**

एजंट पाहिजेत.

१ ली सदाशिवजीची गळी, गिरगांव पोस्ट आफिसाचे समोरचे गळींत. मुंबई.

हें पत्र आकोला येथें कैलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके यांचे " वन्हाड समाचार " छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केलें.

नोटीस

- (१) चंदनगीर गुरु रामगीर गोसावी.
- (२) रतनगीर गुरु चंदनगीर गोसावी.
- (३) डेरू पाचाऱ्या माटे आणि
- (४) कासीराम हिरासिंग लहरियां

सर्व राहणार आकोला.
या चौवांसः--

मी खाली सही करणार या नोटीसीने असे कळवितो की आपण सर्वांनी मिळून अकोल्यास अडतीचे दुकान ४१९ वर्षी पसून घातले आहे. व प्रत्येकजण आपल्या पातीच्या हिश्या प्रमाणे नफा वाटून घेत असतो. दुकानची देवघेव वगैरे सर्व व्यवहार ' हिरालाल बलदेव तिऱ्हारी ' या नांवाने चालत असतो. पण अलिकडे तुमच्या मनांत या पातीतून आपले आंग काढून निराळीच दुकान घालण्याचे अले आहे व या मनो-दया प्रमाणे कागदपत्र वगैरे व्यवहार तुम्ही दुकानच्या वरील नांवाने न करितां स्वतांचेच नांवाने करितां असे समजते. तर असे कळवितो की, आपण प्रथम आपली पाती काढून घ्यावी, व नंतर स्वतंत्र व्यवहार करावा पण पाती ठेवून तुम्हांस स्वतंत्र रीतीने व्यवहार करता येत नाही असे असून जर तुम्ही तसा व्यवहार कराल तर दुकानचा जो नफा तोटा होईल तो तुम्हा पासून सर्व मसून घेतला जाईल. शिवाय दुकानच्या नांवावर या पुढे तुम्ही कोणा पासून पैसा अडका घेऊं नये घेतल्यास त्याची जबाबदारी मजवर किंवा दुकानावर बिलकूल राहणार नाही. कळावे तारीख २७ आगष्ट सन १९०१ इ.स.वी.

सही
हिरालाल बलदेव तिऱ्हारी
दस्तुर खुद्द.

जाहिरात.

या लेखाने सर्व लोकांस असे जाहीर केले जाते की अकोले येथील हिरालाल बलदेव तिऱ्हारी या नांवच्या दुकानचे पातीदार. (१) चंदनगीर गुरु रामगीर गोसावी. (२) रतनगीर गुरु चंदनगीर गोसावी. (३) डेरू पाचाऱ्या माटे, आणि (४) कासीराम हिरासिंग लहरिया. हे आमच्या दुकानाशी असलेला आपला संबंध तोडून टाकण्याच्या विचारांत आहेत. तर वरील दुकाना संबंधी कोणचाहि व्यवहार यांच्याशी कोणी करूं नये. तसेच दुकानच्या नांवावर या पातीदारांस कोणी पैसे देऊं नयेत. या उपर जर कोणी दुकानाच्या नांवावर यांच्याशी कसलाहि व्यवहार करील तर त्याबद्दलची जबाबदारी मजवर किंवा माझ्या दुकानावर राहणार नाही. ज्याची साजवर राहिल. कळावे तारीख २७ आगष्ट सन १९०१ इ.स.वी.

सही
हिरालाल बलदेव तिऱ्हारी
दस्तुर खुद्द.

जाहिरात.

तमाम लोकांस कळविण्यांत येते की पिकासी, फावडी, मोडमांठान्या सब्बली, धमेली, पोहोरे, वेताच्या टोपल्या, डामराने मिजविलेली गोंणपाटे, पाण्याची लांकडी व लोखंडी पिपे, भोगुणी, पातली, तपेली पराती वगैरे जुने पुष्कळसे सामान पश्चिम वऱ्हाडच्या भागांत ठिकठिकाणी साठवून ठेविले आहे ते खाली लिहिलेल्या ठिकाणी आणि यापुढे सांगितलेल्या तारखेव लिलाव होणार आहे.

ठिकाण	तारीख
अमरापूर	२८ आगष्ट १९०१
देऊळगावराजा	३१ "
देऊळगांवपठाण	१ सप्टेंबर
चिखली	२ "
मांथळा	९ "
मलकापूर	७ "
बुलठाणा	८ "
वासिम	१० "
अकोला	११ "

(सही) जे० एम्० रे.

एडिक्वयटिव्ह इंजिनिअर
ता. २४-८-०१ } पश्चिम वऱ्हाड भाग
आकोला.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सेव्हिंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षात ळणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून तेा दिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रूपये ठेविजे जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावांने देतील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां येईल.

एका वर्षात एक हजार रूपया पर्यंत ठेवलेल्या रकमेवर दरसाल वर शेकडा ३ तीन रूपये व्याज दिले जाईल. मात्र ९००० पाच हजार वराल रकमेस व्याज नाही.

मुंबई ब्यांक
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

नाग, नरसे, पिठोरी व जिवत्या.

आम्ही येथे विक्री करितां नाग, नरसे, जिवत्या व पिठोरी किंवा पाठोडा व सांत बुध व बृहस्पती हीं चित्रे ठेविली आहेत. चित्रे फारच सुरेख व पहिल्या पेशां त्यांत फरक करून उत्तम प्रकारची छापली आहेत. ज्यांना पाहिजे असतील त्यांनी खालील पत्त्यावर मनिआरडर पाठविली असतां मदद चित्रांचे कागद पाठवून देऊं. चित्रांचा दर

शेकडा १ रुपया प्रमाणे पडेल, व टपाल खर्च निराळा पडेल.

वाळकृष्ण अनोवा दलाल
कंपाझिटर.

वन्हाडसमाचार आफिस आकोला (वन्हाड)

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शाई
६ रु. ॥- ची घेणारांस रोख रुपये ९००
२००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा
८१२ किं. चे पुस्तक यांतून एक बक्षीस
प्रत्येकांस खात्रीने मिळते. शाई मागविणारा
घा ट ह. सह ८१४ ची मानिआवर पंच-
तांत याचे नांव रजिष्ट्रांत नोंदून ज्या
नंबरी नांव नोंदले असले त्या नंबरास आधी
घ टावून ठेविलेले बक्षीस आहे ते लगेच
रवाना होतें

पत्ता: — एम. जी. तुपे. पंठ गणेश
घर नंबर ३३ पुणे.

गापिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधें.

पुणे येथील सन १८८८ साऱ्यांतील
देशी वलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत औष-
धाच्या योग्यतेबद्दल व गुणांबद्दल सार्थकिकटे
(दाखला) मिळाली आहेत ज्वरांकुश—
(तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून
इवताप व पाळीचे ताप जातत. पैमे परत
करणाऱ्या पैजेच्या औषधांपेक्षां हें किती
गुणकारी आहे ह्याची अनुभवाअंती खात्री
होईलच. किं. रु. ८ व बंगी खर्च १४१

पृषण्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हट-
कून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥-

जुलाब, पोटादुखी व कॉलरा (पटकी)
बंद करण्याचे वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबा-
ने अवश्य संग्रही ठेवावे किंमत ८१२ ट. व
बंगी खर्च ॥-

शक्तीवरील गोळ्या—नंबर १ बलवर्धक
शक्तिवर्धक पौष्टिक इ. विशेष बाहिती पत्र
पाठाविन्यास मिळेल. किं. १०० गो. रु. ३
ट. व बंगी खर्च ॥-

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उप-
दंश, गर्मीचे चट्टे इ. उत्तम किं. रु. १
ट. व बंगी खर्च ६ आणे.

शक्तीवर गोळ्या—नंबर २ धातुपातावर
सुरतीवर, पानधरीवर, मुलाचे डब्यावर, अफू
चे व्यसनावर वस्ताद. किं. रु. १ ट. व
बंगी तीन बाटल्यापर्यंत खर्च ॥-

केस काळेभोर करण्याचा कल्प किं.
रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥-

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. ६ ट.
व बंगी खर्च १८-

खोकल्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास
किं. ८१२ ट. व बंगी दोन बाटल्यापर्यंत
खर्च ॥-

गमकण अथवा खरजेवर मलम—किं.
प्रत्येक डब्यास ८६ ट. व बंगी खर्च तीन ड-
ब्यापर्यंत ॥-

नेत्र संजीवनी थेंब—किं. रु. १ ट. व
बंगी खर्च ॥-

मूळव्याधीवर चूर्ण अथवा मलम—किं.
रु. २ ट. व बंगी खर्च ॥-

वयुनाशक तेल—किं. ८४ ट. व बंगी
खर्च ॥-

खोकल्यावर व दम्पावर सरबत—फारच
गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥-

बालसंजीवन—किं. रु. १ ट. व बंगी
खर्च ८१२. ३ बा. ट. व बंगी खर्च ॥-

कणरोगावर थेंब—किं. ८१२ ट. व
बंगी खर्च ॥-

दातांचे—मंजन किं. ८४ ट. व बंगी
खर्च दोन डब्यापर्यंत ॥-

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी
खर्च ॥-

जुलाबाच्या गोळ्या—किं. ८६ ट. व
बंगी खर्च तीन बाटल्यापर्यंत ॥-

अन्नपाचक गोळ्या—१०० गो. किं.
रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥-

मुलाचे ताड्यावर—(आंकडीवर) राम
बाण किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च ॥-

मुद्दाम उन्हाळ्याकरिता थंडगार, हुषारी
आणणारी, उत येणारी सरबताची भुकर
किं. रु. १ ट. व बंगी ॥-

केस जाण्याचे औषध—किं. रु. १ ट.
व बंगी खर्च ॥- हें पाण्यांत भिजवून लेप
करून खरवडल्यास केस तत्काळ निघून
जातात.

पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीय
सार्सापरिला मिश्रित रक्तशुद्ध
करणाऱ्या व
वाढविणाऱ्या

ट. व बंगी ख. ॥- गोळ्या. किं. १ रु.

घाऊक औषध घेणारांस कमिशन देण्यांत
येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनी औषधे रेल्वेने
मागवावी. कारण रेल्वे हांशील स्वस्त पडते.
विस्तृत साचित्र जाहिराती व क्याटलाग माग-
वा. द्याशिवाय पाहिजे त्या रोगावर वयाचे
व प्रकृतीचे मान सविस्तर कळविण्यास
औषधे पाठाविण्यांत येतील.

वैद्य-गोपिनाथ कृष्णाजी
क्षत्रिय.

एजंट पाहिजेत.

१ ली सदाशिवजीची गल्ली, गिरगांव
पोस्ट आफिसाचे समोरचे गल्लीत. मुंबई.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवर्मा
खंडेराव वाळजाजी फडके यांचे " वन्हाड
समाचार " छापखान्यांत नारायण खंडेराव
फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

नाटीस

बेशमी- तुळसी मर्द बापूराव मानपुत्र शिंपी रहाणार बेरडी तालुके अकोट यांस:-

मी खाली सही करणार या लेखानें असें कळवितें कीं, तुझी माझा घाकटा माऊ ना-
मं बापूराव बापूराव बापूराव बापूराव पत्नी आहा.
यांस मरून आज वर्ष दीड वर्ष होत आ-
लें. पण आज दोन महिन्यापसून तुमची
बुद्धी फिरली आहे. व त्या बुद्धी प्रमाणें तु-
झी रा. मनाजीराव शिंपी अडगांवकर यां-
च्याशी आपला गंधर्व उरकून टाकिला.
असे. आतां हेच कळविणें कीं, आपण
माझ्या भावाचे वंशातून निघून गेल्यामुळे
त्यास परक झाला आणि ह्मणून तुमचा
माच्या जिनगीवर कसलाही हक्क राहिला
नाहीं. त्याच्या सर्व मालमत्तेची मीच माल-
कीण आहे. सबब तुझी दागदागिन्याची
किंवा इतर स्थावर जंगम मालाची अफरा-
तफर करूं नये, किंवा कोणस गहाण, खरे-
दी, किंवा बक्षीस देऊं नये ती सर्व
जिनगी माझ्या सुपरूत वरून आपण आ-
पल्या नवीन घरी नांदण्यास जावें येणें प्र-
माणें सर्व व्यवस्था ही नाटीस पोचल्यापा-
सून चार दिवसांत न कराल तर कोर्ट मा-
फत तजवीज करावी लागेल. व कांहीं अफ-
रातफर झाल्यास त्याबद्दल तुझ्यास जबाब-
दार धरलें जाईल. आणि मग अखेर
निकाला पर्यंत होणारा खर्च व नुकतानी तुझ्या
पासून मरून घेऊं कळावें. तारीख ९ माहे
सप्टेंबर सन १९०१ इ०

(सहीची निशाणी वांगडी)

तान्ही मर्द देवराव शिंपी
रहाणार पंचगव्हाण हिचे
हातची असें.

जाहिरनामा

खाली सही करणार इनकडून सर्वत्र
लोकांस कळविण्यांत येते कीं विठू वल्लद
भवानजी वरठी राहणार मौजे कसूर प्रमाणें
व तालुके मंगरुळपीर जिऱ्हे वाशीम यानला
मी तारीख २६ अक्टोबर सन १९००
इसवी रोजी कुलमुखयारपत्र लिहून दिलें तें
मंगरुळ येथे सवरजिष्टर कचेरीत बुक नंबर
४ पैकी अनुक्रम नंबर ११ सन १९०० इसवी
चे रजिष्टर करून दिलें आहे. परंतु सदहू
मुखयार माझे सांगण्या प्रमाणें वागत नसल्या
मुळे त्याचें कु मुखयारपत्र मी रद्द केलें
आहे करितां यापुढें माझे नांवानीं सदहू
मुखयार यानला कोणी पैसा देऊं नये व
त्याजवडून माझे नांवावर दस्तऐवज लिहून
घेऊं नये पैसा दिल्यास त्याजवडून मी
किंवा माझी जंगम स्थवर मिळकत जबाब-
दार राहणार नाही वळावे तारीख २१
ऑगस्ट सन १९०१ इसवी.

सही

सहीची निशाणी सयनी मर्द
बिवाजी घनगर राहणार मौजे
पाडी प्रमाणें व तालुके मंगरुळ
पीर जिऱ्हे वाशीम
दस्तुर जयवंत रामराव उमेदवार
मंगरुळपीर

वेद पाठशाळा.

(सर्वत्रांस विज्ञप्ति)

आम्ही आकेन्यास आमचे गृही एक
वेद पाठशाळा सुरू वरून वेदमंत्रदि निय
नैमित्तिक ब्रह्म कर्माची चार अक्षरें ब्राह्मण
ज्ञातीतील गरजू व जिज्ञासू लोकांच्या
मुत्रांस शिकविण्याची योजना केली आहे.
अध्यापक वे. शा. सं. रा. वासनभट्ट
बिन गणेशभट्ट घैसास श्रीक्षेत्र त्रिबन्कर
हे आहेत. शिक्षण त्रिस सारखें दिनें
जाईल. द्रव्य प्राप्तीची इच्छा धरून हे कार्य
आरंभिलें नाहीं. सर्वांस कळवें. तारीख
२९/८/०१ इसवी.

सही

बळवंत गणेश सोपण कसरती
मास्तर आकोला.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सर्व्हिस बँक मध्ये खालील अटीवर
ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षात ह्मणजे जानेवारी
च्या १ ल तारखे पासून ते डिसेंबरच्या
३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत
रुपये ठेविजे जातात.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावांने
देखील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या
हयातीत, तसेच त्यांचे मार्गे त्यांच्या पैकीं
एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां
येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपया पर्यंत ठेव-
लेल्या रकमवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन
रुपये व्याज दिलें जाईल. मात्र ५०००
पाच हजारा वरील रकमेस व्याज नाहीं.

मुंबई बँक }
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

नाग, नरसे, पिठोगी व जिवत्या.

आम्ही येथे विक्री करिता नाग, नरसे,
जिवत्या व पिठोगी किंवा पाठाडा व अंत
बुध व बृहस्पती हे चित्रे ठेविली आहेत.
चित्रे फारच सुरेख व पहिल्या पेशां त्यांत
फरक करून उत्तम प्रकारची छपाई आहेत.
त्यांन पाहिजे असतील आनी खालील प-
त्यावर मा. आर. व्हा. पाठविली असतां सदहू
चित्रांचे वागद पाठवून देऊं. चित्रांचा दर

प्रत्येकांस खात्रीने मिळते. शाई मागविणारा-
ची ट. ह. सह ८१४ ची मनिआडर पोंच-
तांद त्याचे नांव रजिष्ट्रांत नोंदून ज्या
नंबरी नांव नोंदले असले त्या नंबरास आधीं
च ठरवून ठेविलेले बक्षीस आहे ते लगेच
रवाना होते.

पत्ता:— एम. जी. तुंग. पंठ गणेश
घर नंबर ३३ पुणे.

नोव्हेंबरमध्ये छापून तयार होईल.

SAIKAR'S
DIARY FOR 1902
WITH

A Calendar for 1903
सापकरांची.

पॉकेट रोजनिशी.

सन १९०२ साजकारितां.

एका पानावर एक तारीख व जरूर
लागणऱ्या माहितीसह कागद सुरेख आणि
वायादेंग मजबूत केले जाईल.

किंमत ४४ आणे ट. ख. ४१६६

आगाऊ पैसे आल्यास डायरी तयार
होतांच पाठाशियांत येईल.

भाऊ गोविंद सापकर,
ज्ञानचक्षुचे मालक.

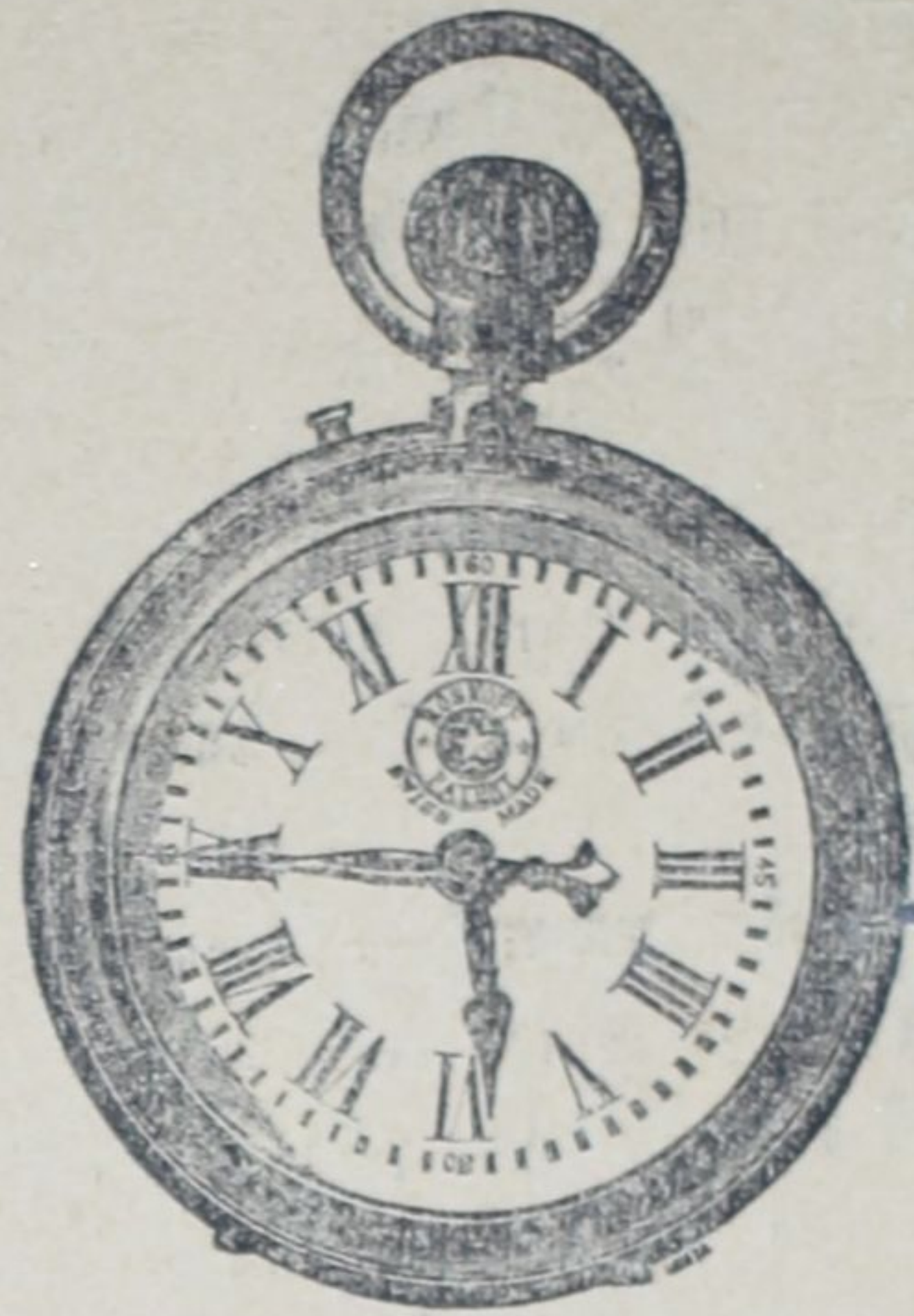
खरेदीकरा!

रास्कोपची थेट व खरी
पेटंट वाचेस

नकली मालास भुलून
पैसे खर्च नका !!!

रेल्वेच्या व इतर अवजड कामास हेच
वॉच अंत उपयुक्त आहे. हे वॉच पहिल्या
प्रतीचे बिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर
वाचेस प्रमाणे यास नहमी रिपेराची जरूर
नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष
पुरविण्याची आवश्यकता नाही. ह्या
जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे
सोबतीच आहे असे अनुभव असले
आहे. याजकरिता ज्याच्या आपली वेळ
बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा
लोकांस ह्याजणे इंजिनियर, डॉक्टर,
ओव्हरसियर, फारेस्ट कान्सरव्हेटर व इतर
प्रवासी लोकांस हे वॉच घेणे विषयी
आम्ही खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची
रास्कोपच्या पेटंट वॉचेस संबंधी या-
हून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण
त्याच्या गुणाची प्रतीती तीच आपोआप
दाखवितात, इतके लिहिले असता बस
आहे. ही घड्याळे आपली स्वतःच शिफारस
आजपर्यंत करित आली आहेत, करित
आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील.
प्रत्येक वॉच फार काळजीपूर्वक तपासून,
चालवून ते वेळ बरोबर दाखविते अशाबद्दल
ग्यारंती देण्यात येते, व भावदुःखची नोखिम-
दारी आमचे शिरोवार आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनचे
मोठ्या आकाराच्या वॉचचा आहे.

मोठे, मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान.
रोल्ड गाल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस.....४०

१९ " हंटिंग.....९०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे
.....१९०

१९ " हंटिंग, नकशीचे २९०

मेटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटंट २१ लाईन एकस्ट्रा स्ट्रांग १८

१९ " सेकंद कांब्यासह.....२०

१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले
.....२२

१९ " हाफ हंटिंगचे.....२०

१९ " हंटिंगचे २०

१४ " रिस्ट वॉच २०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपन फेस २०

१९ " हंटिंग..... २९

१४ " रिस्टवॉच..... २२

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट वॉच ३०

१४ " हंटिंग..... ३९

१८ व १९ " ओपनफेस..... ३०

१९ " सेकंद कांब्यासह..... ३२

१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले
..... ३९

१९ " ओपनफेस सुंदर नकशीचे.... ३९

१९ " हंटिंग ४०

लेडीज वॉचीस १४, १८ क्यारेंट गोल्ड
रुपये ६९-९०० पर्यंत.

सी. हीनीगर आणि कंपनी.

ओरिजिनल निनीयन रास्कोप पेटंट वॉचेसचे
सोल एजंट.

९ हार्निबी, रोड मुंबई.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी
खेडगाव बाळाजी फडके यांचे " वन्हाड
समाचार " छापखान्यात नारायण खेडगाव
फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

प्लेगवर सुलम औषध—कळीचा चुना ताजा विरवून गाळावयाचा व पाणी टिपून काढून गाईच्या किंवा हाशीच्या साजुक तुपांत त्याच्या हरबऱ्या एवढ्या गोऱ्या करावयाच्या ह्या गोळ्या १५।१५ मिनिटांनीं एकेक नुसती द्यावी प्लेगच्या रोग्यानें १०। १२ गोळ्या शुद्धीवर व हुशार असता वेऱ्यास रोगी प्रायः दगावणार नाहीं असें वाऱ्ते प्लेगप्रतिबंधार्थ ह्मणून चांगल्या लोकांनी रोज सकाळीं महाव्वरांकूश किंवा सुतशेखर घेण्याचा परिपाठ ठेवावा ह्मणजे बरे.

नशीब फळफळेलें— कलकत्याकडील वेणी दायस नावाचे साहेब आज चाळीस वर्षे कांहीं एक खटपट करिते होते व शेवटीं आज निऱ्तीस त्यांचा मनोदय तडीस जाऊन त्यांस थश आलें. त्यास गोळी लागल्यामुळें त्याचा पाय जायवंदी झाला होता व त्याबद्दल ते वेगळें पेनशन मागत होते. इतकीं वर्षे त्यांची डाळ शिजली नाहीं, पण आपल्या उदार लाट वर्झन साहेबांच्या रदबदलीनें, त्यांचे इतक्या वर्षांचे तुंबून राहिलेले पेनशन २०५० पेंड त्यास देण्याचा ठराव झाला. दीर्घ उद्योग आणि धीर यांनीं मोठमोठे अजिक्य गडहि जिंकिले जातात ते असे ! उद्योगाची कास कधीहि सोडूं नये, कारणकः काल फलदायकः याचा नेम नाहीं.

नोटीस.

वेशमी रामकिसनदास गोवर्धनदास दुकान मुंबई.

खाली सही करणार याजकडून नोटीस देण्यात येते कीं, तुमचे येथे आह्मी रुई गांठ २७ आकोल्याहून पाठविली. ती गांठ तुम्हांस दर १९५ रुपये खंडी प्रमाणें भाव झाला त्यावेळीं विकण्याकरितां लिहिलें. परंतु तुम्ही सदरहू भावांत ती गांठ विकून जबाब दिली नाहीं व गांठहि आह्मांस परत दिली नाहीं. करिता ही नोटीस देण्यांत येते कीं, नोटीस पावल्या पामून चार दिवसांचे आंत आमची रुईची गांठ आह्मांस परत देऊन तुमचे आमचे खाते चुकते करून द्यावे चार दिवसांचे मुदतींत आमची गांठ आह्मांस परत न दिल्यास चालू भाव दर खंडीस १९८ रुपये प्रमाणें भाव घरून तुमचे कडेस आमचे जे रुपये निवतील त्याचा दावा तुम्हांवर कोर्टांत केला जाईल. शिवाय दाव्याची खर्च व या नोटीसिची खर्च तुम्हांस द्यावा लागेल. कळोवें तारीख ३१ माहे आक्टोबर सन १९०१ इ.

सही मारवाडीत

गिरधारीलाल हजारीमल

रहणार शेगांव

दातुर खुद्द.

श्रीवाल्मीकिरामायण

आदिकवि श्रीवाल्मीकिमहर्षींचा हा ग्रंथ मूळ व मराठी भाषांतरासह विक्रीस तयार आहे. ह्या ग्रंथाची योग्यता शब्दनी वर्णन करितां गणें शक्य नाहीं सुंदर छपाई, उत्तम कागद व विद्वद्दर्शीम पंमंत झालेले भाषांतर अशा या ग्रंथाची २६०० वर पृष्ठे आहेत. कापड बांधणीचीं तीन पुस्तके किंमत रुपये १३ ट० हं० १। रुपया रेलवेनें खर्च कमी येते.

श्रीमहाभारत

या ग्रंथांत जें नाहीं ते जगतंत नाहीं हें हा ग्रंथ वाचल्यानें प्रत्ययाम येईल. मूळ व मराठी भाषांतरासह पहिलीं पाच पर्वे कापडी बांधून तयार आहेत. पृष्ठे ४००० वर. किंमत रुपये ३० ट० हं० २॥ ६० रेलवेनें खर्च कमी येतो.

वेदांचें मराठी भाषांतर

तैत्तिरीयसंहितेचें मराठी भाषांतर भाष्या सह मोदवृत्त पत्राचरोवर वर्षास ६०० पृष्ठे प्रमाणें फुकट दिलें जातें. मोदवृत्ताची वगणी एक वर्षाची ट० हं० सह २४१३ अहे. एकंदर माहितीचा क्याटलाग फुकट पाठवूं.

व्यवस्थापक मोदवृत्त

वाई जिऱ्हा सातारा.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची बँक

या सेव्हिंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षांत ह्मणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून ते डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविजे जातात.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावांनें देखील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या हयातींत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं एकाम अथवा अधिक जणांस ठेव वाढतां येईल.

एका वर्षांत एक हजार रुपया पर्यंत ठेवलेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिलें जाईल. मात्र ५००० पाच हजार वरील रकमेस व्याज नाहीं.

मुंबई व्याज }
आकोला १५ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शई रुद्धम -॥- ची घणारांस रोख रुपये ५०० २००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा ०१२ कि. चे पुस्तक यांतून एक दक्षीस

नोटीस

वेशमी राधाबाई जवजे केशवराव रहाणार अकोला दहिहंडा वेस यांसः—

मी खाली सही करणार या लेखानें असें कळवितो की, माझ्या घराच्या पूर्व बाजूस जी माझी फुटभर खुली जागा होती त्या जागेवर तुम्ही भित बांधण्याचें काम सुरू करून तें अगदीं पुरें होण्याचें वेतात आले आहे. माझ्या जागेवर भित उभारून नये हणून मी तुम्हांस सांगितलें व मनाई केली पण तुम्ही जबरदस्तीनें आपल्याच मनांतली गोष्ट परीं केली. आतां यामुळे माझ्या वळचणीचें पाणी जाग्यास मार्ग राहिल्या नाहीं. शिवाय माझ्या भितति ४ खिडक्या होत्या त्यामुळे जो उजेड व हवा येत असे तो उजेड व ती हवा या तुमच्या करण्यानें नाहीशी झाली आहे. तर एवढेंच कळवितो की, तुम्ही माझ्या हक्काची पायल्ली करून उभारलेला इमला तीन चार दिवसांत काढून टाकावा. व ही नोटीस पोषतांच सर्व काम तहकूब करावें. तुम्हाला भित बांधणें असल्यास माझी खुली जागा सोडून, माझ्या वळचणीचें पाण्याची सोय लावून, माझा उजेड व हवा बंद न करितां बाटेल तशी बांधावी. असें न कराल तर तुमच्यावर योग्य कोर्टांत फिर्यादी करू व अखेर निकाला पर्यंतचा लागणारा खर्च तुम्हापासून भरून घेऊं कळावें तारीख २ माहे आक्टोबर सन १९०१ इसवी.

सही

राजाराम मनाजी आलकरी पुराड
राहणार आकोला दस्तुर खुद्द.

पंजाब नादारी मुकदमा नंबर १

१९०१

नादारी नियमा अन्वये नादाराचा ना-
म ठराविणेंविषयीं आचे सावकारास नोटी-
शीचा नमुना

जी

विद्यमान रामचंद्र नारायण देशपांडे साहेब
नादारी कोर्टाचे जडज्य आकोले यां च कोर्टांत.

सर्वत्र लोक व खाली लिहिलेले इसम
यासः—

नोटीस देण्यांत येते कीं पुंजाजी वल्लद
चंद्रभानजी कुणबी राहणार डवल तालुके
आकोट जिल्हे आकोले हा नादार आहे
असा आज तारीख २ माहे आक्टोबर सन
१९०१ इसवी रोजीं ठराव झाला आहे
आणि तारीख २० माहे नोवेंबर सन १९०१
हा दिवस नादाराचे सावकारांनीं नेमण्या
करितां आणि सावकारांनीं आपले तर्फेचा
असायनी नेमून देण्याकरितां व नादारानें
आपल्या मुटके दिषयीं दिलेल्या अर्जाचा
निकाल करण्याकरितां नेमिला आहे.

नादाराच्या मुटके संबंधीं ज्या सावका
राला तक्रार सांगण्याची इच्छा असेल अंणीं
त्याबद्दल आठ आण्याच्या स्टॉप कागदावर
अर्ज लिहून त्या अर्जानें नोटीस द्यावी. त्या
नोटीशींत ज्या आधारावरून तक्रार सांगणें
असेल ते व आजबद्दल ज्या साक्षीदारांस
समन्स करण्याची इच्छा असेल त्या साक्षी
दारांची नांवे नमूद करावी. ही नोटीस
नेमण्याकरितां नेमलेल्या तारखेच्या दोन
दिवस तरी पूर्वीं दाखल के

असतील त्यांनीं आठ आण्याचे स्टॉपवर
अर्ज करून अंत दाव्याची हकीकत लिहून
द्यावी. व ते दावे खरे असल्याबद्दलचा
मतीजाटेलख लिहून आजवर अर्जदारांनं
आपली सही केली पाहिजे.

जे सावकार दूरचे राहणारे असतील
त्यांनीं आठ आण्याचे स्टॉपवर दव्याची
हकीकत लिहून एखाद्या जुदिशिअल आफि-
सरापुट तिथ्या खरेपणाविषयीं शपथ करवी
आणि ती यादी टपाला मार्फत कोर्टास
पाठवावी अणजे दावा रजिष्टरात दाखल
होईल. कळावे तारीख २१/०१/१९०१ इ०

शिक्षा

सावकारांची नांवे

१ मंगणीराम तनसुखराय मारवाडी दुकान तेव्हारा	३१०
२ सुरजमल जीतमल मारवाडी राहणार तेव्हारा	२२६
३ चुनीलाल कालुराम मारवाडी राहणार तेव्हारा	१४०
४ मेघराज वनसीधर मारवाडी राहणार दहीगाव	१२६
५ गणेश विनायक जिनिंग कंपनी राहणार दहीगाव	२८०
६ आनंदा वल्लद जानजी पाटील राहणार सोनवडी ता० आकोट	४००
७ मेघराज हनुमानबक्ष मारवाडी राहणार दहीगाव	३०
८ शिवलाल रामसुखदास मारवाडी दुकान तळगांव ता० अकोट	२००
९ बेहारीलाल हिरालाल मालक दत्तलाल मोहानलाल दुकान पंचगव्हाण ता० अकोट	९००
१० शिवचंद बेहारीलाल मारवाडी तळेगांव म० पातुडें ता० अकोट	१०
११ मोतीलाल मनसुकदास मारवाडी तळेगांव खुर्द ता० अकोट	२६

२१८६

R. N. Deshpande,
जज

पं० नादारी कोर्ट अकोले.

प्रसिद्ध जाहिरात

सर्वत्र लोकांस या नोटीशीनें कळविण्यांत
येते कीं ताजना पेठेंतील आकोला—आकोट
रोड वरील नैल नंबर १ जवळील आमचे
दुकान वराहतां बंगला, विहार, दगड, माती
इमल्यासह विकणें आहे त्याचप्रमाणें डबल,
खुर्च्या, आलमाच्या, वगैरे बंगल्यास शोषा
आणणारे सर्व सामानही विकणें आहे. शिवा
य इमारती लांकडे, स्लीपेर, तुळया, वगैरेही
विकणें आहे ह्याची इच्छा असेल त्यांणीं
आक्षांस सदरहू ठिकाणीं समक्ष भेटावें, अणा-
जे किकायतवार दिला जाईल, अशा त
पेहेनें विक्री केले नंतर जो कांहीं माल
शिलक राहिल त्याची विक्री आठवडे बाजा
रांत ता० १३ आक्टोबर १९०१ रोजीं
हरासानें केली जाईल. कळावें. तारीख ३
माहे आक्टोबर सन १९०१ इ०

सही

धोंडु लक्ष्मण

नानामाई जिवनी पारशी
कंत्राक्टर आकोला

समाजावर मोठे उपकार होतील. कोंकणस्थ व वऱ्हाडे ब्राह्मणांची ज्या प्रमाणे उपनावे व गोत्रे छापून प्रसिद्ध झाली आहेत त्या प्रमाणे देशस्थ ब्राह्मणांची गोत्रे छापलेली कोठे पाहण्यांत नाहीत. तीं छापून प्रसिद्ध करावी अशी आमची इच्छा आहे. सबब सकल देशस्थ ब्रह्मवृंदांस विनंति करण्यांत येत आहे की जितकी उपनावे कोणास माहीत असतील तितकी गोत्रासह निदान प्रत्येकाने आपले मूळचे उपनाव आपल्या गोत्रासह खाली सही करणार यांजकडे एका कार्डावर लिहून कळवावे. बरीच उपनावे व गोत्रे जमलीं लणजे छापून प्रसिद्ध करूं. आणि जे आह्मांस निदान एक उपनाव गोत्रासह लिहून कळवितो त्यांस एक प्रत कुकट पाठवूं. सर्व वर्तमानपत्रकर्त्यांनी एकवार हे पत्र आपल्या पत्रांत एकवार छापून प्रसिद्ध करण्याची कृपा करावी. कळावे हे विनंति.

व्याशियर आफिस
जो. आय. पी. रेलवे.
मुंबई.
ता. २६ सप्टेंबर १९०१

आपला
शंकर राजाराम
कुळकर्णी

वेद पाठशाळा.

(सर्वत्रांस विज्ञापित.)

आह्मी आकोल्यास आमचे गृही एक वेद पाठशाळा सुरू करून वेदमंत्रादि नियम नैमित्तिक ब्रह्म कर्मांची चार अक्षरे ब्राह्मण ज्ञातीतील गरजू व जिज्ञासू लोकांच्या मुलांस शिकविण्याची योजना केली आहे. अध्यापक वे. शा. सं. ग. रा. वामनभट्ट चिन गणेशभट्ट घैसास श्रीक्षेत्र त्रिवक्कर हे आहेत. शिक्षण सर्वांस सारखे दिले जाईल. द्रव्य प्राप्तीची इच्छा धरून हे कार्य आरंभिले नाही. सर्वांस कळावे. तारीख २९/१०/१ इ.स.वो.

सही
बळवंत गणेश सोमण कसरती
मास्तर आकोला.

गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधें.

पुणे येथील सन १८८८ सालांतोळ देशी कलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत औषधाच्या योग्यतेबद्दल व गुणांबद्दल सर्तर्फिकेटे (दाखला) मिळाली आहेत. ज्वरांकुश— (तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून हिवताप व पाळीचे ताप जातात, पैसे परत करणाऱ्या पैजेच्या औषधांपेक्षां हे किती गुणकारी आहे ह्याची अनुभवांतर्ती खात्री होईलच. किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च १०१

पूपरभ्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हटकून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाव, पोटादुखी व कोंलरा (पटकी) बंद करण्याचे वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबाने अत्यावश्यक संग्रही ठेवावे किंमत ०१२ ट. व

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उप-दंश, गर्भीचे चट्टे इ. उत्तम किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ६ आणे.

शक्तीवर गोळ्या—नंबर २ धातुपातावर सुस्तीवर, पानथरीवर, मुलाचे डब्यावर, अफूचे व्यसनावर वस्ताद. किं. रु. १ ट. व बंगी तीन वाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

केस काळेभोर करण्याचा कल्प किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. ६ ट. व बंगी खर्च १०—

खोकल्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास किं. ०१२ ट. व बंगी दोन वाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

गजकर्ण अथवा खरजेवर मलम—किं. ० प्रत्येक डबीस ०६ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

नेत्र संजीवनी थेंब—किं. ० रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

मूळव्याधीवर चूर्ण अथवा मलम—किं. रु. २ ट. व बंगी खर्च ॥—

वायुनाशक तेल—किं. ०४ ट. व बंगी खर्च ॥—

खोकल्यावर व दब्यावर सरबत—फारच गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

बालसंजीवन—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ०१२. ३ वा ट. व बंगी खर्च ॥—

कर्णरोगावर थेंब—किं. ०१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

दातांचे मंजन—किं. ०४ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलावाच्या गोळ्या—किं. ०६ ट. व बंगी खर्च तीन वाटल्यापर्यंत ॥—

अन्ववाचक गोळ्या—१०० गो. किं. रु. १। ट. व बंगी खर्च ॥—

मुलांचे ताड्यावर—(आंकडीवर) गुणकारी किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च ॥—

मुद्दाम उन्हाळ्याकरितां थंडगार, हुषारी आणणारी, ऊत येणारी सरबताची भुक्णी किं. रु. १ ट. व बंगी ॥—

केस जाण्याचे आपध—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥— हे पाण्यांत मिजवून लेप करून, खरवड्यास केस तत्काळ निघून जातात.

पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीय सार्सापरिला मिश्रित रक्तशुद्ध करणाऱ्या व वाढविणाऱ्या

गोळ्या. किं. १ रु. ट. व बंगी खर्च ॥—

घाऊक औषधे घेणारांस कमिशन देण्यांत येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनी औषधे रेल्वेने मागवावी. कारण रेल्वे हांशील स्वस्त पडते. विस्तृत सचित्र जाहिराती व क्वाटलाग मागवा. ब्याशिवाय पाहिजे त्या रोगावर व्याधे व प्रकृतीचे मान मविस्तर कळविण्यास औषधे पाठविण्यांत येतील.

वैद्य-गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय.

एजंट पाहिजेत.

१ लो सदाशिवजीची गल्ली, गिरगांव पोस्ट आफिसाचे समोरचे गळीत. मुंबई.

पाऱ्याची खाण— काळिकतऱ्या नऱ्कीक पिशाऱ्याची टेंकढी नांवाची एक टेंकढी असून तेथें पाऱ्याची एक उत्तम मातवर खाण लागली आहे आणि तिचें काम तेथले युरोपियन लोकांनी तानडतोन एक कंपनी उमारून चालू केलें आहे.

अहमदानाद येथील एका गिरणीतील एक कोठी पुढीवर पट्टा चढवीत असतां जोरानें व्यावरोवर वर जाऊन त्याच्या अंगाच्या विंध्य्या होऊन तो दोन तासांत मरण पावला.

नोटीस

रा. रा. (१) ' रामधन आसाराम ' या नांवाचें दुकान मालक जेठमल रामधन राहणार पिंपळगांव (काळे) यांसः—

या नोटीशीनें कळविण्यांत येते कीं ऋणको येकोबा वऱ्हाड विठोबा पाटील राहणार हिंगणे यानें तारीख २७।९।८१ रोजीं १२९ रुपयांचें गहाणलत रामधन आसारामच्या नांवाने लिहून दिलें आहे ते गहाण सोडविण्याचा हक्क विद्यमान सबज्ज कोर्ट तेऱ्हारे येथील दि. मो. नं. ४८२

९४
दरखास्त नं. ८९ मध्ये मिळालेल्या ९६

सरटिफिकीटा अन्वये खाली सही करणार याजकडे आलेला आहे. या गहाणाचे रुपये दामदुप्पटीच्या नियमा प्रमाणें व्याजा सुद्धां रक्कम रुपये २९० रा. रा. सीताराम रूपचंद साहू दुकान पिंपळगांव यांच्या दुकानावर ठेविले आहेत ते तुम्ही आपला हिशोब आणून चुकते घेऊन जावेत. तसें करण्यास चुकल्यास ही नोटीस पोचल्या नंतर आठ दिवसांचें आंत कोर्टांत दावा करून गहाण सोडविण्यांत येईल पण या नोटीशीच्या सर्चासुद्धां सर्व जबाबदारी तुम्हावर राहिल.

रामधन आसाराम यांनीं आपल्या गहाणाची फियाद केली त्यांत खाली सही करणार यास पक्षकार केलें नसल्यामुळें त्या हुहूम नाम्यांत झालेली विक्री माझ्या हक्का संबंधानें व ताऱ्या संबंधानें नातळ आहे. झणून सदरहू गहाणाचे रुपये घेऊन जाते वेळीं हुकूम नाम्यांतील घनको व दोषे हुहूम्यांतील खरेदीदार यांनीं आपल्या जिबाऱ्या नांवाची पावती देऊन रक्कम न्यावी या नोटीशीतऱ्या मजकुराची समजूत तुम्ही तुमच्या हुकूमनाम्यांतील खरेदीदारांसही देण्यास चुकू नये. कळावें. ता. १२ आगष्ट १९०२ इसवी.

सही

जमनादास गणेशदास मारवाडी
दुकान पिंपळगांव.

स्मॉलकाज किरकोळ ज्ञास १० मिसल
नंवर १
१९०२

नादारी नियमा अन्वये नादाराला नादार ठरविणें विषयी त्याचे सावकारास नोटीशीचा नमुना.

सि. प्रो. कोड कलम ३४४ प्रमाणें अर्ज. विद्यमान रामचंद्र नारायण देशपांडे साहेब नादारी कोर्टाचे उयडज्य आकोला यांचे कोर्टांत

खाली लिहिलेले सावकार व सर्वत्र लोक यांस.

नोटीस देण्यांत येतें कीं रामकुंवर वऱ्हाड रजपाल मारवाडी ब्राह्मण राहणार आकोला हा नादार आहे असा आज तारीख ६ माहे आगष्ट सन १९०२ इसवी रोजीं ठराव झाला आहे आणि तारीख २९ माहे सप्टेंबर सन १९०२ हा दिवस नादाराचे सावकारांनीं नेमण्याकरितां आणि सावकारांनीं आपले तर्फेचा असायनी नेमून देण्याकरिता व नादारानें आपल्या सुटके विषयी दिलेल्या अर्जाचा निकाल करण्या करितां नेमिला आहे.

नादाराच्या सुटके संबंधी ज्या सावकाराना तक्रार सांगण्याची इच्छा असेल त्यांनी त्या बद्दल आठ आण्यांच्या स्टॉप कागदावर अर्ज लिहून या अर्जांनें नोटीस घ्यावी. त्या नोटीशींत ज्या आधारावरून तक्रार सांगणें असेल ते व त्याजबद्दल ज्या साक्षीदारांस समन्से करण्याची इच्छा असेल त्या साक्षीदारांचीं नांवें नमूद करावी. ही नोटीस नेमण्याकरितां नेमलेल्या तारखेच्या दोन दिवस तरी पूर्वी दाखल केली पाहिजे.

कोर्टांत सावकारांनीं पहाण्या करितां नादारानें दाखल केलेल्या यादी उघड्या ठेविण्या आहेत. ज्यांस नादारावर दावे नोंदविणें असतील त्यांनीं आठ आण्यांचें स्टॉपावर अर्ज करून त्यांत दाव्याची हकीकत लिहून घ्यावी. व ते दावे खरे असल्याबद्दलचा प्रतिज्ञा लेख लिहून त्याजवर अर्ज दारानें आपली सही केली पाहिजे.

जे सावकार दूरचे राहणारे असतील त्यांनीं आठ आण्यांचें स्टॉपावर दाव्याची हकीकत लिहून एखाद्या जुडिशियल आफिसरा पुढें तिच्या खरेपणा विषयी शपथ करावी. आणि ती यादी टपाला मार्फत कोर्टास पाठवावी झणजे दावा रजिष्टरांत दाखल होईल.

अर्जदारांच्या सावकारांचीं नांवें.

- १ बचुलाल गोंदुलाल अगरवाले वस्ती आकोले ३९०
- २ माहीदास दुलीचंद दुकान बाळापूर ६०
- ३ किसनसिंग लहरिये वस्ती ताननापेठ आकोले. ७००
- ४ ब्याहरीलाल राजाराम कसरवणी वस्ती ताननापेठ आकोले २९०

५ सावतराम रामसाद व. जैकृष्ण बगानी वस्ती आकोले	१४५
६ पंढरीनाथ रंगो तारे ऐन रूपये १० व शिवाय व्याज	५०
७ बनसीलाल मारवाडी ब्राह्मण रा- हणार आकोला याजपासून राम- लाल ब्राह्मण यांनी ५० रूपये घेतले आम नादार हा जापीन आहे.	५०

१६३५

R. N. Deshpande
नादारी कोर्टाचे ज्यडज्य
जिल्हा आकोला.

पंजाब नादारी मुकदमा नंबर २

१९०२

नादारी नियमा अन्वये नादाराळा नादार
ठरविण्या विषयी आचे सावकारास नाटि-
शीचा नमुना. जी

विद्यमान रामचंद्र नारायण देशपांडे
सोहब, नादारी कोर्टाचे जज्ज अकोला यांचे
कोर्टात.

खाली लिहिलेले सावकार व सर्वत्र
लोक यांसः—

नाटीस देण्यांत येते की खटाऊ वलद
फरसू जोशी भटे राहणार आकोला हा
नादार आहे असा आज तारीख ६ माहे
आगस्ट सन १९०२ इसवी रोजी ठराव
झाला आहे आणि तारीख २५ माहे सप्टेंबर
सन १९०२ हा दिवस नादाराचे सावका-
रांनी नेमण्या करितर आणि सावकारांनी
आपले तर्फेचा असायनी नेमून देण्याकरिता
व नादारांचे आपल्या सुटके विषयी दिलेल्या
अर्जाचा निकाल करण्या करितां नेमिल्या
आहे.

नादाराच्या सुटके संबंधी ज्या सावकारा-
ना तक्रार सांगण्याची इच्छा असेल
यांनी त्याबद्दल आठ आण्याच्या स्टांप
कागदावर अर्ज लिहून आ अर्जांने नाटीस
द्यावी. त्या नोटिशीत ज्या आधारावरून
तक्रार सांगणे असेल ते व याजबद्दल ज्या
साक्षीदारास समन्स करण्याची इच्छा असेल
आ साक्षीदारांची नांवे नमूद करावी ही
नाटीस नेमण्याकरितां नेमलेल्या तारखेच्या
दोन दिवस तरी पूर्वी दाखल केली पाहिजे.

कोर्टात सावकारांनी प्रहाण्या करितां
नादारांचे दाखल केलेल्या यादी उघड्या
ठेविण्या आहेत. ज्यांस नादारावर दावे नोंद
विणे असतील यांनी आठ आण्याचे स्टांपा
वर अर्ज करून त्यांत दाव्याची हकीकत
लिहून द्यावी. व ते दावे खरे असल्या
बद्दलचा प्रतिज्ञा लेख लिहून त्याजवर अर्ज
दाराने आपली सही केली पाहिजे.

जे सावकार दूरचे राहणारे असतील
त्यांनी आठ आण्याचे स्टांपावर दाव्याची
हकीकत लिहून एखाद्या जुडिशियल आफि-
सरापुढे तिच्या स्वरुपणा विषयी शपथ करा-

वी. आणि ती यादी टपाल मार्फत कोर्टास
पाठवावी. हणजे दावा रजिष्टरांत दाखल
होईल.

अर्जदारांचे सावकारांची नांवे

१ नारायण पांडु ग दुकान आकोले.	५५८०
२ पयागजी मथुरादास माटे वस्ती आकोले.	५५००
३ बलदेव मांतीलाल मारवाडी राहणार पटासी ता. जळगांव	३७५०
४ आकोले नेटीव्ह जिनिग अँड म्यानिफ्याक्टरींग कंपनी मालक देवराव विनायक वस्ती आकोले.	२१००
५ शंकर सदाशिव वस्ती आकोले.	११००
६ गुलाबराव गोविंदराम माल- क सुरजमल गोविंदराम दु- कान आकोले.	१३००
७ सेख मगुल मुसलमान रा- हणार आकोले.	१९५
८ मेरो विश्वनाथ जोशी वकील-उमरावती.	६६५
९ मंगलचंद्र मारवाडी दुकान आकोले.	३००
१० योगाजी वलद विठोबा पा- टील वढगांव.	१२००
११ हयातखा मुसलमान वस्ती रेल तालुके आकोट	१२०
१२ आबासखा मास्तर वस्ती आकोले.	५००
१३ नीमार्थी गुरु ईश्वरमार्थी दुकान नांदुरा ता. मलकापूर.	१७५
१४ गणेशदास भिवराज मारवा- डी दुकान शेगांव.	३५०
१५ सुरजमल मारवाडी दुकान शेगांव.	१६०
१६ भीकीस्टल अँड फो कंपनी मुंबई सरकल.	१५०
१७ गेलाभाई अँड लिखाधर कं- पनी दुकान मुंबई मांडवी बंदर	३२५
१८ पदमसी देवसी दुकान मुंबई वढची गादी.	७००
१९ माहादेव विनायक अभ्यंकर दुकान पुणा नारायण पेठ.	३०००
२० कल्याणजी अँड दामोदर कंपनी मुंबई बरो बाजार.	७३६
२१ वली अबदुला कच्छी दुका- न शेगांव.	४५०
२२ मोरेश्वर रावजी दिगंबर रा- हणार आकोले.	१००
२३ मांतीलाल बनसीलाल दुका- न आकोले.	७५

२८५७५

R. N. Deshpande
नादारी कोर्टाचे ज्यडज्य
जिल्हा आकोला.

HYDERABAD RESIDENCY
ORDERS.

—:0:—

Notification

Hyderabad Residency, the 14th
June 1902.

No. 198

The following rules for the regulation and inspection of serais, meat and vegetable markets, slaughter houses, and burning and burial grounds within the limits of the Akola Municipality having been made by the Municipal Committee under sub-sections (1) (e), (1) (g), and (2) of section 116 of the Berar Municipal Law, 1886, have been confirmed by the Resident under section 116 (3) of the said Law:—

Part I.—Serais.

1. Public serais under the management of the Municipal Committee may be used by *bona fide* travellers only.

2. No traveller shall be allowed to reside in a serai for more than 72 hours continuously except by express permission from a responsible officer of the Municipality.

3. The Committee may temporarily close a serai to the public, and may divert it to a temporary special use.

4. Any person who suffers from an infectious disease, or who misconducts himself, may be removed from a public serai by any responsible officer of the Municipality.

5. Every serai under municipal management will be supervised by the Chairman of the Sanitation Sub-Committee, who will primarily be responsible for its proper sanitation and up-keep and for the due observance of these rules.

6. The Committee may, at its discretion, reserve for the use of respectable travellers a room or rooms in any public serai under municipal management, and may charge fees for such reserved accommodation at the rate of four annas per room per diem.

Part II.—Meat markets

1. The Municipal Committee may, with the sanction of the Deputy Commissioner, from time to time, appoint a place or places to be used as a meat market or meat markets.

2. A meat market may be used for exposing for sale the following articles only:—

(a) Animal flesh intended as human food.

(b) Fish, fresh or dried.

Nothing not intended for sale shall be admitted to the market.

3. Sites within a market will be allotted to vendors, within which they must keep their shops and no chabutra or building shall be erected without the sanction of the Municipal Committee.

4. A meat market may be open daily from 4 o'clock A. M. to 9 o'clock P. M., and shall be closed at the latter hour.

5. Lepers, beggars, and persons who misconduct themselves may be ejected from a meat market by any municipal officer or servant.

6. Any article exposed for sale pronounced by the Civil Surgeon, Akola by the Medical Officer in

charge of the Charitable Dispensary, Akola, to be unfit for human consumption shall be seized, and may under the direction of a municipal officer, be destroyed or otherwise disposed of.

7. Every meat market shall be under the management and supervision of the municipal officer appointed by the Municipal Committee for the purpose, and such person shall be primarily responsible for the sanitation of such markets and for the due observance within them of these rules.

Part III.—Vegetable Markets

1. The Municipal Committee may, with the sanction of the Deputy Commissioner, appoint a place or places to be used as a vegetable, fruit, and flower market or markets

2. The vegetable market shall be used only for exposing for sale the following articles:—

(a) Vegetables, fresh or dried.

(b) Fruits and roots, fresh or dried.

(c) Plantain and other leaves.

(d) Flowers.

Nothing not intended for sale shall be admitted to market.

3. Sites within the market will be allotted to vendors, within which they must keep their shops, and no chabutra or building shall be erected without the sanction of the Municipal Committee.

4. A vegetable market may be open daily from 4 o'clock A. M. to 9 o'clock P. M., and shall be closed at the latter hour.

5. Lepers, beggars, and persons who misconduct themselves may be ejected from a vegetable market by any municipal officer or servant.

6. Any article exposed for sale pronounced by the Civil Surgeon at Akola or by the Medical Officer in charge of the local Charitable Dispensary to be unfit for human consumption shall be seized, and may, under the direction of a municipal officer, be destroyed or otherwise disposed of.

7. Every vegetable market shall be under the management and supervision of the municipal officer appointed by the Municipal Committee for the purpose, and such person shall be primarily responsible for the sanitation of such markets and for the due observance within them of these rules.

Part IV.—Burial and burning grounds.

The Municipal Committee may, with the sanction of the Deputy Commissioner, from time to time, fix a site or sites for public burial and burning grounds.

2. Except by special permission of the Municipal Committee, no person shall bury or burn a human body elsewhere than in ground set apart for such purpose.

3. Every body buried must be completely covered with earth to a depth of not less than six feet from the surface of the ground, or, if burnt, completely reduced to ashes.

4. The erection of a tomb or monument within the area of a public burning or burying ground is forbidden, except with the previous permission of the Municipal Committee.

5. Every burial and burning ground shall be under the management and supervision of the municipal officer

appointed by the Municipal Committee for the purpose, and such person shall be primarily responsible for the sanitation of such burial and burning grounds and for the due observance within them of these rules.

Part V—Slaughter—house.

1. Every slaughter—house established at a place fixed by the Municipal Committee under section 89 of the Berar Municipal Law shall have an outer and inner yard, and shall be cleansed in accordance with such orders as may from time to time be issued by the Municipal Committee.

2. All cattle, sheep, and goats intended for sale for human consumption within municipal limits shall be brought to the outer yard of the slaughter—houses at the hours appointed by the Municipal Committee and re-represented for inspection.

3. An officer appointed or authorized by the Municipal Committee shall inspect every animal brought for slaughter, and shall reject any animal that may appear to him unfit for human consumption. Every animal so rejected shall be forthwith removed by the owner from the slaughter—house premises. Every animal passed by the Inspecting Officer shall be re—marked and removed to the inner yard of the slaughter—house for slaughter after payment, if the slaughter—house belongs to the Committee, of the prescribed fees; but no meat shall be sold or exposed for sale at the slaughter—house.

4. The slaughter—house shall be open every day during such hours as the Municipal Committee may from time to time fix; and if the slaughter—house belongs to the Committee, a person appointed or authorized by the Municipal Committee shall remain during these hours at the slaughter—house for the issue of receipts for fees, which shall be in form appended.

Form referred to in rule 4

Received from _____
the sum of _____ being fees
for slaughtering _____, which ^{has}/_{have}
been passed by the Inspecting Officer
as fit for human consumption.

Secretary. Municipality.
Dated _____ 190 .

Part VI—Penalties.

Any person who infringes any of the rules specified in parts I, II, III, and IV of this notification, or who in contravention of the rules specified in Part V of the notification shall be found in possession within the inner yard of the slaughter—house of any animal which has not been duly passed and marked, shall, on conviction before a Magistrate, be punishable with fine which may extend to fifty rupees.

2. The rules for the inspection and proper regulation of the slaughter—houses made under section 116 (1) (c) and section 116 (2) of the Law, and published with Residency Orders Notification No. 234, dated the 11th July 1890, so far as they relate to the Akola Municipality, are hereby cancelled.

(By order)

W. HAIG, MAJOR,
Secretary for Berar,

शास्त्रीय चमत्कार

वनस्पतीपासून लोणी काढण्याचा एका विद्वानाचा यत्न— वनस्पतीपासून उत्तम प्रकारचे लोणी करण्याचो सोपी युक्ति झटली झणजे, नारळाच्या दुधाच्या रसापासून होय. रस पिळून काढून त्यांत पुरे इतके पाणी घालून एरवीचे दूध आपण तापवितो, आपमाणे तापवावे अथवा दुधापासूनच लोणी काढण्याचे यंत्र आहे याने काढावे. हे लोणी चवीला उत्तम असून पुष्टिकारकही तसेच असते.

परंतु दुधाच्या लोण्यामध्ये जो विशेष गुण असतो तो ह्याच्यांत नसतो. हा गुण मरून येण्याकरिता व बाकी पुष्कळ वस्तूपासून लोणी सहज काढतां यावे झणून युनायटेडस्टेडमधील वास्टीमोर ह्या गांवच्या मि० डे या नांवाच्या इसमाने एक युक्ति शोधून काढली आहे, ती अशी की, ज्या वनस्पतीपासून मुख्य जनावरांना दूध मिळते, त्या वनस्पतीवर विजेचा प्रयोग मि० डे ह्यांनी करून पाहिला; परंतु प्रथम जसे शुद्ध लोणी मिळावे तसे मिळाले नाही. जनावरांपासून जसा तेलकट पदार्थ तयार करितां येतो त्याच्यापेक्षां कांहीं कमी अंशाने असल्या वनस्पतीपासून त्यास तेल काढितां येऊं लागले.

जनावरांचे अर्गी दूध उत्पन्न होण्यास दोन कारणे आहेत. पहिलें कारण ज्या वनस्पतीपासून जास्त दूध उत्पन्न होईल अशी वनस्पति, व दुसरें कारण, झाडापाण्याच्या मुळाशी एका प्रकारचे किडे असतात, जे किडे या झाडाला दुधाकरितां लागणाऱ्या जिनसांचा पुरवठा करतात ते किडे होत. या दोन्हींचा शोध लागल्यावर मि० डे यांनी कृत्रिम लोणी तयार करण्याच्या प्रयत्नास सुरुवात केली.

वनस्पतीपासून तेल करण्यांत येऊं लागले त्यांत बहुतेक गुण तेलाचेच असणार, त्या अर्धी हे पदार्थ बाहेर काढून त्यातून नुसतें लोणी काढणे फार कठीण होते. तथापि विद्युत्प्रयोगाच्या उपयोगाने हे यांस सहज करितां आले. ह्या कृत्रिम रीतीने काढलेले लोणी नासत नाही, कारण ज्या वनस्पतीपासून तेल तयार केले जाते त्या वनस्पतीत दूध तयार करणारे किडे थोड्या बहुत प्रमाणांने असावयाचेच; परंतु जेव्हां विजेचा प्रयोग त्यावर होतो तेव्हां ते तेथेच नाहीसे होतात व त्यामुळे रवच्छ लोणी तयार होऊन मिळते व त्यास नासण्याकरीतीं कारणे (किडे) तीं नाहीशी झाल्या कारणाने, ते लोणी फार दिवस टिकते.

त्यांनी असाही शोध काढला आहे की, विजेच्या किरणाच्या प्रयोगाने मांस वेगळे पाहिजे त्या वस्तु लांकडा प्रमाणे वट्ट करितां येतील. तसेच त्यांतले नाश करणारे किडे काढून टाकतां येऊन फार दिवसापर्यंत मांस न कुजतां ठेवतां येते. अशाच प्रकारे माजी पालाही फार दिवसापर्यंत जशाचा तसा ठेवितां येतो. शास्त्राने काय चमत्कार होणार नाहीत !

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी- खंडेराव बाळानी फडके यांचे " वन्हाडसमाचार " छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

मग तुमचा तिजवर कसलाहि हक्क राहणार नाही. शिवाय कर्जाचे रुपयाबद्दल दावा करून अखेर निकाला पर्यंत लागणाऱ्या खर्चासह सर्व रुपये भरून घेऊ. कळाव तारीख १४ एप्रिल १९०२ इ.

सहीची निशाणी.

पुंजानी वल्लद महादानी इंगळे

माळी राहणार कुरणखेड.

हस्ते संभू वल्लद रामजी

माळी टाकोस्कार

कुरणखेड.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची

बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षात हाणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून ते डिसेंबरच्या ३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावाने देखील एक ठेव ठेविला जाईल. व त्यांच्या हयातीत, तसेच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकी एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढता येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव ठेवल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र १००० पाच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई व्यांक
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

खरेदी करा !

रास्कोपची पेट व खरी

पेटेंट वाचस

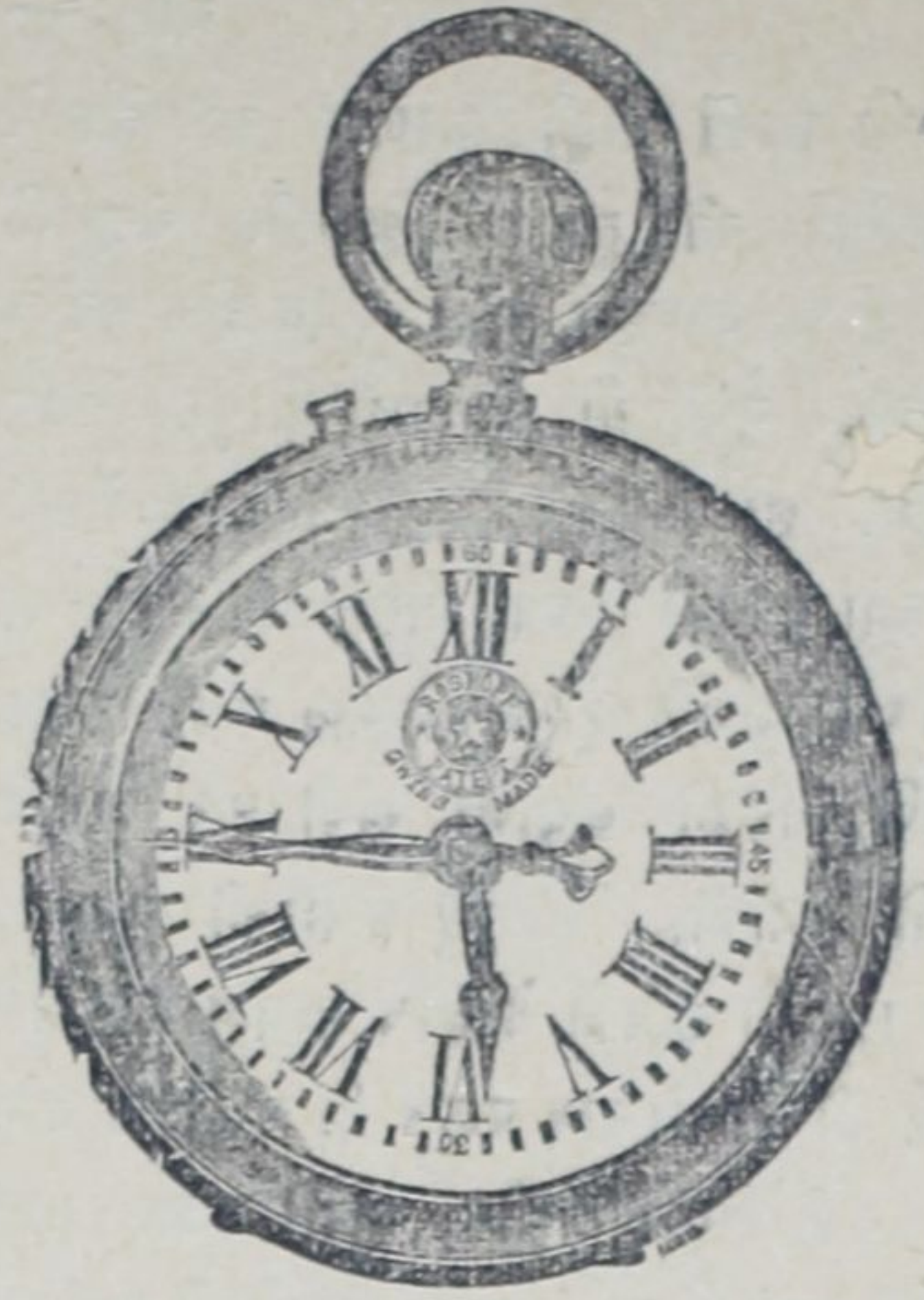
मकली मालास भूलन

पैसे खर्च नका !!!

रेल्वेच्या व इतर अवजड कामास हेच बॉच अगंत उपयुक्त आहे. हे बॉच पहिल्या प्रतीचे बिनचूक वेळ दाखविणारे असून इतर बॉचेस प्रमाणे यांस नेहमी रिपरची जरूर नसून या बद्दल विशेष काळजी व लक्ष घ्याव्याची आवश्यकता नाही. हाणून जंगलांत बाहेर फिरणारे लोकांचे तर हे सोबतीच आहे असे अनुभव असले आहेत. याजकरिता ज्याच्या आपली वेळ बरोबर राखण्याची जरूरी आहे अशा लोकांस हाणजे इंगिनियर, डॉक्टर, ओव्हरसियर, फारेस्ट कान्स्ट्रक्टर व इतर प्रवासी लोकांस हे बॉच घेणे विषयी आम्ही खात्रीपूर्वक शिफारस करितो. आमची रास्कोपच्या पेटेंट बॉचेस संबंधी याहून जास्त लिहिण्याची जरूरी नाही कारण त्यांच्या गुणाची प्रतीती तीच आपोआप दाखविताने, इतके लिहिले असता वस्तू आहे. ही पड्याळ आपली स्वतःच शिफारस आजपर्यंत करित आली आहेत, करित आहेत व पुढेही अशीच करित राहतील प्रत्येक बॉच फार काळजीपूर्वक तपासून घ्यावून ते वेळबरोबर दाखविते अशाबद्दल. ग्यारंटी देण्यांत येते, व या बद्दलची नोखीम दारी आमचे शिवावर आहे.

सूचना:—पुढील नमुना २१ लाईनच्या

मोठ्या आकाराच्या बॉचचा आहे.

मोठे, मध्यम १६ रु. १७ रु. लहान.

गोल्ड ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस.....४०

१९ " हंटिंग.....१०

गोल्ड ५ वर्षांच्या ग्यारंटीचे.

१८ लाईन ओपन फेस फिरत्या झांकणाचे १९०

१९ " हंटिंग, नकशीचे २९०

मटलचे तीन वर्षे ग्यारंटीचे.

रास्कोप पेटेंट २१ लाईन एक्स्ट्रा स्ट्रॉंग १८

१९ " सेकंद कांब्यासह.....२०

१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले २२

१९ " हाफ हंटिंगचे.....२०

१९ " हंटिंगचे २०

१४ " रिस्ट बॉच २०

इन्गनमेटल ३ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१९ लाईन ओपनफेस.....२०

१९ " हंटिंग.....२०

१४ " रिस्टबॉच.....२०

सिल्व्हर वाच ४ वर्षांच्या ग्यारंटीचे

१४ लाईन रिस्ट बॉच ३०

१४ " हंटिंग.....३९

१८ व १९ " ओपनफेस.....३०

१९ " सेकंद कांब्यासह ३२

१९ " मध्यभागी सेकंद काटा असलेले ३९

१९ " ओपनफेस मुंदर नकशीचे.....४९

१९ " हंटिंग ४९

लेडीज बॉचस १४, १८, क्यारेट गोल्ड रुपये ६९-२०० पर्यंत.

सी. हीनीगर आणि कंपनी,

ओरिजिनल निनीयन रास्कोप पेटेंट बॉचेसचे सोल एजेंट,

५ हार्निबी रोड, मुंबई.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके यांचे "वन्हाड-समाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनी छापून प्रसिद्ध केले.

नोटीस

बेशमी रा. रा. 'तनसुखराय श्रीराम'
दुकान शेगांव मालक तनसुखराय श्रीराम
यांसः—

मी खाली सही करणार या लेखानें कळवितों कीं तुमच्या अढतीत यंदा मी कपाशीचा व्यवहार केला, त्यांत दोन अडीच महिन्या पूर्वी मी शेवटचा कापूस विकत घेतलों. हा कापूस मी वटवून घेतला तेव्हां तुमच्या दुकानी माझ्या मालकीची रई ओळख १०२॥ घणजे ११९३॥ मण व ९ रत्तल आणि सरकी अंदाजा खंडी ४९ शेगांव मापी निघाली. ही रई व सरकी तुमच्या ताब्यांत मी ठेविली तेव्हांच प्रत्यक्ष कळविलें होतें, कीं बाजारभाव पाहून मी गाठी बांधीन व सरकी विकून टाकीन, तुम्ही माझा माल विकून नये किंवा माझ्या संमती शिवाय तो तुम्हीही विकत घेऊं नये.

मी माझा माल गाठी बांधण्यासाठी १३ एप्रिल १९०२ रोजी परत मागितला तेव्हां तुम्ही रई विकून टाकली आहे व सरकी तशीच ठेविली आहे असें कळविलें. ही गोष्ट तुम्ही आपल्या अधिकाराबाहेर केली म्हणून या नोटीशीने कळवितों कीं चार दिवसांचे आंत माझा माल माझ्या स्वाधीन करावा, व आपली सर्व बाकी चुकती करून घ्यावी असें करण्यास चकाल तर या नोटीशीच्या खर्चासुद्धा सर्व नुकसानी घणजे रईचा भाव ६९ रुपये व सरकी ९० रुपय प्रमाणें सर्व रक्कम कोर्ट मार्फत वसूल केली जाईल. कळावें. १७/४/०२ इ०

सही (मारवाडीत)

गणपतराय बालाबकस दस्तुर खुद्द.
दुकान शेगांव.

नोटीस

बेशमी वामन दिनकर देशमुख राहणार तेव्हारे अज्ञान पालन करणार जानराव नंदाजी देशमुख राहणार मुंढगांव तालुके आकोट यांसः—

अह्नी उभयतां खाली सही करणार या लेखानें कळवितों कीं, मागील सालचा आमचा देशमुखीचा रुसूम प्रत्येकाचा ६६८८ घणजे रुपये १३३ तुम्हां पासून अद्याप घेणें राहिला आहे. आज देऊं उद्या देऊं अशा तोंडानें नुसत्या गप्पा मारतां पण मागण्यास आलों असतां देत नाहीं, सच ही नोटीस देणें भाग पडलें. आता ही नोटीस पोचल्या पासून चार दिवसांच्या आंत आमचे रुपये आम्हांस देऊन आमच्या सहीची पावती घ्यावी. असें न कराल तर कोर्ट मार्फत सर्व रकम भरून घेऊं व निकाल हेईपर्यंतच्या सुदतीच रया रकमेवर दरमहा दरशेकडा २ रुपये व्याज आकारलें जाईल, व कोर्ट खर्च व ह्या नोटीशीचा खर्चहि तुम्हांकडून घेऊं. कळावें तारीख १४ माहे एप्रिल सन १९०२ इ०

सह्या

१ जानराव रामसिंग देशमुख राहणार महमदाबाद पोस्ट-तेव्हारे
२ भाऊराव सटवानी देशमुख तर्फे मुखत्यार काशीराव भाऊराव राहणार महमदाबाद.

नोटीस.

नोटीस बेशमी विठोबा वल्लद कोठलिंगम विजारदार पाटील मौजे ताटसावळी परगणे सायतखरडा तालुके केळापूर जिह्हे वणी यांसः—

विठोबा नरसया विजारदार पाटील मौजे ताटसावळी हल्ली रहाणार मौजे आंजो परगणे सायतखरडा तालुके केळापूर जिह्हे वणी सुमार सन १३११ फसली कारणे नोटीस देण्यांत येते कीं मौजे ताटसावळी येथील सर्वे नंबर पहात तुमचे व आमचे मुसीत असलेले हे नंबर.

१	३३	६९	७२	७६	८०	८४
२	४०	६९	७३	७७	८१	८५
१९	६३	७०	७४	७८	८२	८६
३१	६४	७१	७५	७९	८३	८७

२८

तुम्ही आरले हिश्याची मक्का रुपये ४० चालीस घेऊन आम्हांस दहा वर्षांनी करा- रानें तारीख २३/७/१९०१ घणजे सन १३११ साला पासून स. १३२१ साला पर्यंत देण्याचे कबूल करून पंचा समक्ष तुम्ही आपले सहीची घादी देऊन असा करार केला कीं, येथल्या दिवसांत येऊन दस्तऐवज करून देऊं आणि नोदूनही देऊ. असें कबूल केले असून आतां पंचांत येऊन वरिल नंबराच्या टेक्याचा दस्तऐवज करून दिला नाहीं करून ते नंबर पहात राहिले गेल्यामुळे माझी सरासरी दोनशे चालीस रुपयाची नुकसान झाली व पुढे ही होण्याचा संभव आहे करितां तुम्हांस या नोटीशीने कळविण्यांत येते कीं ही नोटीस पावल्या पासून ८ दिवसांचे आंत येऊन लेख करून द्यावा असें तुमचे वळून न झाल्यास दिवाणीत दावा करून नुकसान व दाव्याचा खर्च तुम्हां पासून भरून घेतला जाईल, व तुमचा कोणत्याही प्रकारे उजर ऐकिला जाणार नाही. कळावें. तारीख २/४/१९०२ इ०

सही

विठोबा नरसया विजारदार पाटील
ताटसावळी.

नोटीस.

बेशमी रामा वल्लद श्रावण मोपये फुल-माळी रहाणार लहानें बोरगांव, ता. आकोला पोस्ट-कुणजेद. यांसः—

मी खाली सही करणार या लेखानें कळवितों कीं, माझी मुळगी नामे पुरणी ही तुमची लग्नाची स्त्री आहे ती मजजवळच आज ६-७ वर्षे आहे. तिला घेऊन जावे व तिला अन्नवस्त्र देऊन तिजशीं जन-रिती प्रमाणें संभार करावा अशा बदल पुष्कळ वेळा विनंती केली पण तुम्ही काहींच करित नाही व तुमच्याहातून तिच्या पोशा-पाण्याची सोय होईल असें मुळीच दिसत नाही. असो. आता ही नोटीस पोचल्या पासून आठ दिवसांचे आंत आमचे घी घेऊन तिला घेऊन जावे व तिच्यासाठी इतके दिवसांचे झालेले कर्ज रुपये १९० देऊन पावती घ्यावी, असें हात नसल्यास काकती देऊन निकाल करावा. येणें प्रमाणें सुदतीत न झाल्यास हीच नोटीस फारकती सजून तिचा दुसरा धरठाव करून देईन.

by the Municipal Committee for the purpose, and such person shall be primarily responsible for the sanitation of such markets and for the due observance within them of these rules.

Part IV—Burial and burning grounds

The Municipal Committee may, with the sanction of the Deputy Commissioner from time to time, fix a site or sites for public burial and burning grounds.

2 Except by special permission of the Municipal Committee, no person shall bury or burn a human body elsewhere than in ground set apart for such purposes.

3. Every body buried must be completely covered with earth to a depth of not less than six feet from the surface of the ground, or, if burnt, completely reduced to ashes.

4 The erection of a tomb or monument within the area of a public burning or burying ground is forbidden, except with the previous permission of the Municipal Committee.

5. Every burial and burning ground shall be under the management and supervision of the municipal officer appointed by the Municipal Committee for the purpose, and such person shall be primarily responsible for the sanitation of such burial and burning grounds and for the due observance within them of these rules.

Part V.—Slaughter—houses

1 Every slaughter house established at a place fixed by the Municipal Committee under section 89 of the Berar Municipal Law shall have an outer and inner yard, and shall be cleaned in accordance with such orders as may from time to time be issued by the Municipal Committee.

2 All cattle, sheep, and goats intended for sale for human consumption within municipal limits shall be brought to the outer yard of the slaughter—houses at the hours appointed by the Municipal Committee and presented for inspection.

3. An officer appointed or authorized by the Municipal Committee shall inspect every animal brought for slaughter, and shall reject any animal that may appear to him unfit for human consumption. Every animal so rejected shall be forthwith removed by the owner from the slaughter—house premises. Every animal passed by the Inspecting Officer shall be marked and removed to the inner yard of the slaughter—house for slaughter after payment, if the slaughter—house belongs to the Committee, of the prescribed fees; but no meat shall be sold or exposed for sale at the slaughter—house.

4 The slaughter—house shall be open every day during such hours as the Municipal Committee may from time to time fix; and if the slaughter—house belongs to the committee, a person appointed or authorized by the

Municipal Committee shall remain during these hours at the slaughter—house for the issue of receipts for fees, which shall be in form appended.

Form referred to in rule 4

Received from _____
the sum of _____, being fees
for slaughtering _____ which ^{has}/_{have}
been passed by the Inspecting Officer
as fit for human consumption.

Secretary Municipality
or person authorized by the
Committee.

Dated _____ 190

Part VI—Penalties.

Any person who infringes any of the rules specified in Parts I, II, III, and IV of this notification, or who in contravention of the rules specified in Part V of the notification shall be found in possession within the inner yard of the slaughter—house of any animal which has not been duly passed and marked, shall, on conviction before a Magistrate, be punishable with fine which may extend to fifty rupees.

2. The rules for the inspection and proper regulation of slaughter—house made under section 116 (i) (e) and section 116 (2) of the Law, and published with Residency Orders Notification No. 234, dated the 11th July 1890, so far as they relate to the Akola Municipality are hereby cancelled.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची
बँक

या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर
ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षात षणजे जानेवारी
व्या १ ले तारखे पासून ते डिसेंबरच्या
३१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत
रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावाने
देखील एक ठेव ठेवता येईल. व त्यांच्या
हयातीत, तसेच यांचे मार्गे त्यांच्या पैकीं
एकास अथवा अधिक नणांस ठेव काढतां
येईल.

एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव
लेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन
रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र १०००
पाच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक }
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

हे पत्र आकोला येथे कैलासबासी
खंडेराव बाळानी फडके यांचे "वन्हाड-
समाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेराव
फडके यांनी छापून मसिद्र केले.

NOTICE.

Undersection 150 (1) of the Perar Municipal Law.

Notice is hereby given to the general public of Akola that the Municipal Committee of Akola have in their special meetings held on the 22nd January and 11th. February 1902 proposed the following rules under sub-section 1 (e & g) and 2 of section 116 of the B. M. L. 1886 for the regulation and inspection of serais, meat and vegetable markets, slaughter-houses and burning and burial grounds within Akola Municipal Limits.

Any one objecting to the proposed rules may within thirty days from the date of this notice submit his objections if any in writing to the under signed.

Dated Akola. } V. M. Mahajani
20 March } Vice Chairman
1902 } M. Committee
Akola.

Part I—Serais

1. Public serais under the management of the Municipal Committee may be used by *bona fide* travellers only.

2. No traveller shall be allowed to reside in a serai for more than 72 hours continuously, except by express permission from a responsible officer of the Municipality.

3. The Committee may temporarily close a serai to the public, and may divert it to a temporary special use.

4. Any person who suffers from an infectious disease or who misconducts himself may be removed from a public serai by any responsible officer of the Municipality.

5. Every serai under municipal management will be supervised by the Chairman of the Sanitation Sub-Committee or any other responsible officer of the Municipal Committee, who will primarily be responsible for its proper sanitation and up keep and for the due observance of these rules.

6. The Committee may, at its discretion, reserve for the use of respectable travellers a room or rooms in any public serai under municipal management, and may charge fees for such reserved accommodation at the rate of four annas per room per diem.

Part II—Meat Markets

1. The Municipal Committee may with the sanction of the Deputy Commissioner, from time to time, appoint a place or places to be used as a meat market or meat markets.

2. A meat market may be used for exposing for sale the following articles only:—

(a) Animal flesh intended as human food.

(b) Fish, fresh or dried.

Nothing not intended for sale shall be admitted to the market.

3. Sites within a market will be allotted to vendors within which they must keep their shops, and no chabutra or building shall be erected without the sanction of the Municipal Committee.

4. A meat market may be open daily from 4 o'clock a. m. to 9 o'clock p. m., and shall be closed at the latter hour.

5. Lepers, beggars, and persons who misconduct themselves may be ejected from a meat market by any municipal officer or servant.

6. Any article exposed for sale pronounced by the Civil Surgeon, Akola, or by the Medical Officer in charge of the Local Charitable Dispensary, to be unfit for human consumption shall be seized, and may, under the direction of a municipal officer, be destroyed or otherwise disposed of.

7. Every meat market shall be under the management and supervision of the municipal officer appointed by the Municipal Committee for the purpose, and such person shall be primarily responsible for the sanitation of such markets and for the due observance within them of these rules.

Part III—Vegetable markets

1. The Municipal Committee may, with the sanction of the Deputy Commissioner appoint a place or places to be used as a vegetable, fruit, and flower market or markets

2. The vegetable market shall be used only for exposing for sale the following articles:—

(a) Vegetables, fresh or dried.

(b) Fruits and roots, fresh or dried.

(c) Plantain and other leaves

(d) Flowers.

Nothing not intended for sale shall be admitted to the market.

3. Sites within the market will be allotted to vendors within which they must keep their shops, and no chabutra or building shall be erected without the sanction of the Municipal Committee.

4. A vegetable market may be open daily from 4 o'clock a. m. to 9 o'clock p. m. and shall be closed at the latter hour.

5. Lepers, beggars, and persons who misconduct themselves may be ejected from a vegetable market by any municipal officer or servant.

6. Any article exposed for sale pronounced by the Civil Surgeon at Akola or by the Medical Officer in charge of the Local Charitable Dispensary to be unfit for human consumption shall be seized, and may, under the direction of a municipal officer be destroyed or otherwise disposed of.

7. Every vegetable market shall be under the management and supervision of the municipal officer appointed

ORIENTAL GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE COMPANY LIMITED

Established, 1874.
Head Office,—BOMBAY.

Chief Agency for C. P. Berar & Khandesh
Head—quarters—Nagpur, C. P.

—:0:—
FUNDS EXCEED TWO CRORES
Claims paid for over One Crore
and Ten Lakhs.

IMMEDIATE SETTLEMENT OF CLAIMS.
If there be one thing of more importance than another in connection with Life Assurance, it is, when Claims arise, that the amount due under the Policy be paid to the Claimants at the earliest possible date. This the Directors of the "Oriental" keep well before them and act up to—treating their clients with the utmost liberality.

Unquestionable Security

It is not sufficient to read that a Company's Funds amount to a given sum, but it is essential to know how such Funds are invested—if in miscellaneous and risky investments or how secured.

The Funds of the 'Oriental' are invested in Government Securities and lodged with the Government Official Trustee of Bombay in terms of the Company's Trust Deed, as Security for Claims arising through decease of assured lives and endowment policies matured.

Government Officers, Professional men, Tradesmen and others, by employing a portion of their annual income or profits in effecting life policies, at once create a fund equivalent to the savings of many years.

Creditors who expect the repayment of debts at some future period may protect themselves from loss by the failure of life in the intermediate period, by an assurance on the life of the debtor.

No man can be sure how long he will live, and although he may save money yet if he die early, before he has had time to save much, his wife and family may be in distress. Life Assurance is a means by which this danger is got over. Life being so uncertain, the sooner a man makes up his mind to assure his life the better. Be satisfied of the propriety of the sum, do not delay. There are numerous instances in the records of the 'Oriental' where the delay of a month and less, has left the family without the intended provision.

Influential and energetic Agents wanted. For terms please apply to undersigned.

Prospectuses, forms, and any further information can be obtained on application to

M. De SOUZA,
CHIEF AGENT,
for C. P. Berars & Khandesh

होता यांत तुम्ही जबाब दिला कीं वसुमाचे पैसे आमचे पोटातील इसम तराव ऊर्फ आबाराव सोनाजी देशमुख दिले आहेत त्यावरून तुम्हास कळ- येते कीं:—

११ फसलीचे वसुमाचे पैसे गांचे व आमचे आणि गजव. शेदार यांचे हिशाचे किं. ४ गांचे पदरांत न पानथरीवर अमो. व अ. किंमत रु० १ तराव पत्ता--खोजानरा इस्पत

आणि कंपनी

वर्धा. सी. पी.

ॐ नमः श्री गणेशाय.

आर्यवैद्यनौषधालय— मुर्डी ता० द पोत्री आमच्या खत्रीच्या औषधांचा गुण शंभरांतून एक देण रोग्यास कदाचित् न आला तर पैसे परत देऊं व यांचे आरोग्यार्थ आणखी एखादे उत्तम औषध द्यावें लागण्यास तें फुकट देऊं.

मदनामृतसंजीवनी

धानवर्धक, अयंन कामोत्तेजक व पौष्टिक, वीर्यस्तंभक, रक्तशोधक. मनोत्साहक, कान्तिवृद्धिवर्धक, अशी सुवर्णमाक्षिक, मौक्तिक, कस्तुरी व अनेक वनस्पतीभिश्च अद्भुत

गुटिका

उपयुक्त वनस्पतींचे मिश्रण घेले असल्यामुळे यांत अपायकारक पदार्थ अगदी नसून खालील विकारावर आ अयंन उपयोगी आहेत.

याच्या सेवनाने नपुंसकत्व, स्वप्नगन्ध व इतर धातुपात, उन्हाळ, इंद्रिय शिथिलता कडकी, गर्गी संबंधी मुरलेले विकार, मूत्रमं, कोच, धातुचा पातळपणा, स्त्रियांची धुणी छातीतील रोग, हातपाय, मूत्रस्थान व नेत्र यांचा दाह, क्षय पांडुराग, मुलाची खर, जर्णज्वर, अग्निमांड, मस्तकशूत्र, मूळव्याधी, वातरोग, निद्रानाश, पित्तविहार, वाळंतरोग. मुष्टिमैथुनादि घातक संवयीने आलेली कृशता-इत्यादि अनेक विकार खात्रीने बरे होऊन शरीर निरोगी, मजबूत व सतत बनते. पचन शक्ति व स्मरण शक्ति भरपूर वाढून धातु व रक्त याची वृद्धि, वीर्यस्तंभन व भरपूर कापोदीपन होते. शक्ती भरपूर मनास उत्साह येतो. दूध व जडाल पचू लागते. गुणाबद्दल असंख्य सार्थक मिळाल्या व नित्य मिळत आहेत. सेवनाची गरज मुळांच नसून स्त्रिया, व मुले यांस पाहिजे त्या दिवसांत अयंन उपयोगी आहे.

गुटिका रुपयाचे आंत मिळणार एकदम चार रुपयांवर कितीही घेण टपाल खर्च माफ. चार रुपयांचे ट० ४६ आणे पडेल. अनुपान खर्चा सो रोखीने किंवा व्ही. पी. ने खार पत्यावर मिळती. दर:—

- ३५ गो० १ रु० ७५ गो० २ रु०
  - ११५ गो० ३ रु० १६५ गो० ४ रु०
  - २७५ गो० ६ रु० ५५० गो० १० रु०
- आमचे रुढे या शिवाय मोठमोठे रागांवर अनेक औषधे असून ग्रंथस्थ रसायने धातुची मसंभे, पाक गुटिका वगैरेही माफक दराने

पुरवणी आकोला वऱ्हा

वाटून श्रांतेही पुष्कळ मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची
येतील व विषयावर चर्चा कर बँक
पावतील. आपल्या सभेची अधि-या सेविंग बँक मध्ये खालील अटीवर
व समा लोकप्रिय व्हावी, या ठेविली जाईल:—
कियेक विचार मी मुचविले अ-कोणत्याही एका वर्षात हाणजे जानेवारी

अनामयत्व— आनसून
श्रीमान एडवर्ड नरुव कापी
सुधरात आठ धूळ फेकीत
समूह सकल देशबंधुस
विना आहे की, ज्यांस
औषध घेणे असतील त्यांनी
औषधे खालील विनचूक सही
च मागवावी.

व्या १ ले तारखे पासून तों दिसेंवरच्या
१ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत
रुपये ठेविजे जातील.
दान अथवा अधिक मनुष्यांच्या नांवानें
देखील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या
हयातीत, तसेंच त्यांचे मागे त्यांच्या पैकीं
एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां
येईल.
एका वर्षात एक हजार रुपयापर्यंत ठेव

पत्ता—कृष्णशास्त्री पेंडसे वैद्य
मु० मुर्डी ता. दापोली
जि० रत्नागिरी

लेण्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन
रुपये व्याज दिले जाईल. मात्र १०००
पांच हजार वरील रकमेस व्याज नाही.

मुंबई बँक } J. Kinniburgh
आकोला १।७।०२ } एजंट

जाहिरात

गीताभाष्य. पूर्ण तथा, मराठी भाषांतर
व विस्तृत स्पष्टीकरण यांसह. पाठव्यापर्यंतच
किंमत रुपये १०
श्रीमच्छंकराचार्यांचे शरीरभाष्य मरा-
ठी भाषांतर व विवेचन यांसह. मार्चपसून
मासिक पु. द्वारे निघे. गीताभाष्यापेक्षा
तिपट ३ वर्षात संपे. वर्षाची अ. व
१९०६ प हिऱ्या २०० ग्राहकांस बालकांड व
योगवासिष्ठवैश्वानरप्रकरण हे ३ रु. किंमतीचे
उत्कृष्ट ग्रंथ सं. भा. स. वक्षिस.

अति स्वस्त ! ज्ञानविलास अति स्वस्त !!

हे अत्यंत चटकदार व लोक प्रिय मासिक
पुस्तक पोस्टेजसह अवघ्या १२ आणपांत
मिळून, शिवाय प्रत्येक वर्षारंभी युत्पन्न
साहितीची सर्वोत्कृष्ट डायरी वक्षिस मिळते.
खरा करा आणि अंक रोखीने किंवा वही०
पी० ने मागवा.

पत्ता—संपादक, ज्ञानविलास
खणदाल पो गडइंग्लज.
इ० कोल्हापूर.

का० वा० लेले वाई

दन्तकुसुमाकर

खाली लिहिलेल्या दातांच्या आजारा वर आणि इतर हरेक प्रकारच्या
दातांच्या विमारीवर हे औषध एक रामबाण मात्राच आहे.

काम अवसीर का दातो मे दिखाते हे हम ।
चोट डंके की हेक मर्ज उडाते हम ॥

मोठी डवी.... १ रु.
लहान ,, ... ॥-

दांतावर जाळें जमणे, ते पिषळे
होणें, हिरज्या दुखणें, दांत आंवणें,
हळें लागणें, कमजोर होणें, भेगा
पडणें, किडे पडणें, वांकडे तिकडे
होणें, नेहमीं खपल्या पडणें कठीण
वस्तु दांतांनीं फोडतां न येणें, दांत
मळकट घाणेरडे राहणें, त्यांतून
रक्त वाहणें किंवा दुःख होणें
इत्यादि सर्व प्रकारचीं दुखणीं नाहीं-
शीं होतात, प्रत्येक दिवशीं याचा
उपयोग केल्यानें वर लिहिलेले
कोणत्याही प्रकारचे रोग या
पामून राहणार नाहीत. निरंतर
दांत स्वच्छ आणि चकचकी
राहतात. कोणत्याही प्रकारचे
विमारी न होतां तोंड स्वादिष्ट व
सुवासिक राहेंत.

एजंट—कृष्णाजी गणेश
पटवर्धन आफ मेसर्स भास्कर
कृष्ण जनरल मर्चंट्स

देखना चाहिये क्या मुल्क कदर करती हे ।
हूंदते फिरते हरेक सिम्त कदरदां हैं हम ॥

आकोला
पत्ता— नंदलाल वर्मा
म्यानेजर फ्रेण्ड अँड कम्पनी मथुरा.

हे पत्र आकोला येथे कैलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके यांचे
"वऱ्हाडसमाचार" छापखान्यांत नारायण खंडेरावफडके यांनीं छापून प्रसिद्ध केले.

वाटून श्रंतेही पुष्कळ समेला येतील व विषयावर चर्चा करून समाधान पावतील. आपल्या समेची अभिवृद्धि व्हावी, व समा लोकप्रिय व्हावी, या उद्देशाने वरील क्रियेक विचार मी पत्रविले आहेत.

अनामयत्व— आनंदाची गोष्ट की श्रीमान एडवर्ड वादशाहांची प्रकृती उत्कृष्टपणे सुधारत आहे. ते इंग्लंडाच्या किनाऱ्याने समुद्राची हवा घेत आहेत. परवा त्यांनी एका काळविटाची शिकारही केली.

उत्कृष्ट योजना— लॉर्ड कर्झन साहेबांनी शास्त्रीय शोध करण्यासाठी एक स्वतंत्र मंडळी नेमिली आहे ही उत्तम गोष्ट होय. पण या मंडळीत नेटिवाची नावेच आढळत नाहींत तर ती नावे बुद्धिपुरस्तर सरकार मालील तर आक्षी फार कृपज्ञ होऊ.

योग्य शिक्षा— रंगून येथील प्लेगाच्या व्यवस्थेची एक व्हनी नांवाच्या डाक्टराने जवरीने लांच खाऱ्या वद्दल त्यास तीन वर्षांची शिक्षा देण्यांत आली.

शिक्षेची लघता— मद्रासेस मि. एंगराफ नांवाच्या एका कंपनीवाऱ्याने बंदूक सोडली. ती चुकून गाच्या स्वयंपाक्याला लागली व तो मरण पावला. या हलगर्जीपणाबद्दल ९०० रुपये दंड करण्यांत आला. असल्या निष्काळजीपणा बद्दल नेटिवाला दंडावर सोडण्यांत आले नव्हते. न्यायाच्या दांडीला गेल्या रंगाने झोंका बसतो असे दिसते.

नोटीस

नोटीस बेशी त्रिचकदास मोहनचंद व मोतीलाल सोनलालजी गुजराथी राहणार पेठ बाळापूर गुजराथी पुरा यास :—

साली सही कारण इजवडून नोटीस देण्यांत येते की मी तुझा उभयतास दुकान चें काम चालविण्या करिता तारीख १३/१/१९०७ इसवी रोजी जनरल मु० पत्र लिहून देऊन रजिष्टर करून दिले होते. नंतर सुमारे ४ वर्षे होत आली तुझास कामावरून बरतर्फ करून सरहू मु० पत्र परत घेतले होते. त्या पासून दुकानचे कामकाजासी तुमचा आजपर्यंत संबंध नाहीं व आक्षी ते रद्द केले आहे सचब या नोटीसीने कळविण्यांत येते की पुढे कदाचित रजिष्टर हापितांतून मु० पत्राची नकळ वगैरे काढून व्यवहारांत अणु नये व कांही व्यवहार केल्यास तो आक्षांस मान्य हेणार नाहीं त्याबद्दल तुझी स्वतः जबाबदार राहाल. कळावे तारीख १ माहे सप्टेंबर सन १९०२ इसवी.

सही

बलमाबाई जवने पिठोवा सावजी
रंगारी दुकान बाळापूर नि० खु०
दस्तुर— आत्माराम मेघःशाम गुनास्ते.

नोटीस

चिरंजीव राजश्री अमृतराव ऊर्फ जानराव रुपराव देशमुख प्रगणे वडनेर मोलजी तालुके मलकापूर यास :—

नोटीस देणार गणपतराव उत्तमराव देशमुख प्रगणे वडनेर तालुके मलकापूर हल्ली वस्ती मौजे धामणगांव याजकडून नोटीस देण्यांत येते की प्रगणे वडनेर येथील देशमुखी रुसुनाचे रजिष्ट्रांत तुमचे व आमचे घराण्यांत तुमचे नांव असून सन १३०८-९-१० फसली या तीन सालचा दावा

मलकापूर दिवाणी कोर्टांत आक्षी तुमचेवर केला होता त्यांत तुझी जबाब दिशा की सदरहू रुसुनाचे पैसे आमचे पोटांतील इसम हणमंतराव ऊर्फ आबाराव सोनाजी देशमुख यास दिले आहेत त्यावरून तुझास कळविण्यांत येते की :—

सन १३११ फसलीचे रुसुनाचे पैसे सदरहू हणमंतरायांचे व आमचे आणि देणार आमचे पोटांतील हिशेदार यांचे हिशाचे पैसे सदरहू हणमंतराव यांचे पदरांत न टाकतां आमचे पदरांत टाकावे अर्ज तुमची खुषी असेल तर फक्त हणमंतराव यांचे हिशाचे पैसे पाहिजे असल्यास त्यांचे पदरांत टाकून बाकीचे पैसे आमचे हिशाचे व आमचे पोटांतील दुसरे हिशेदार यांचे पैसे माझे पदरांत टाकावे.

याच प्रमाणे हल्ली सन १३१२ फसली साल चालू आहे या सालचे पैसे चैत्र वैशाख महिन्यांत सरकारांतून टाठले जातील या वेळी ही वर लिहिले प्रमाणे पैसे देण्याची व्यवथा करावी. ही गोष्ट आतांपसून तुझास या नोटीसीने कळविण्यांत येत आहे. विनाकारण हणमंतराव यास पैसे दिले असे सांगल व आमचे पैसे देणार नाहीं तर रीती प्रमाणे खुदावंत डेपुटी कमिशनर साहेब बादादूर याज कडेस अर्ज करून तुमचे नांव रजिष्ट्रांतून काढून टाकण्या बद्दल तजवीज केली जाईल. विनाकारण मांडणाचे मूळ न काढतां सलोख्याने वर लिहिल्या प्रमाणे पैसे देण्याची तजवीज केल्यास तुमचे आमचे हक्कास ठोक पडेल कळावे ता० १४/१/१९०२

सही

गणपतराव उत्तमराव देशमुख राहणार
वडनेर मोलजी हल्ली वस्ती
धामणगांव.

ADVERTISEMENT

TENDERS are invited for the Contract for the Manufacture and supply of country spirit in the area mentioned below of the Hyderabad Assigned Districts for three years from the 1st April 1903, under the Madras Contract Distillery system which is now in force.

2. Full particulars of the conditions under which tenders may be made and under which the contract will be granted, can be obtained on application to the Inspector General of Excise, Hyderabad Assigned Districts, Amraoti Camp.

3. No tenders will be received after noon on the 3rd November 1902.

4. The contract area is supplied from the Government Distilleries at Ellichpur and Akola, and comprises the Ellichpur district, the Amraoti district, the Akola district and the Malkapur taluq of the Buldana district,

Lt. Col. WARREN HASTINGS
Inspector General of Excise
H. A. D.

व्याख्यानमाला

(लिहून आंलला मजकूर)

वर्षेसवऱ्याख्यानमालेची आज पर्यंत चार पांच व्याख्याने झालीं, व अद्याप पुष्कळ होणें आहेत. कारण आपली व्याख्यानमाला सरासरी चार महिने चालेल. विद्वान् मंडळी एवढे जमून या ज्या साप्ताहिक सभा आपल्या येथें पुष्कळ दिवस पर्यंत चालतील त्यांत कांहीं उपयुक्त विषय निघून त्यांवर चर्चा व्हावी, व तें केलून सर्वांचा कांहीं तरी विशेष फायदा व्हावा. असा फायदा होणें हें सध्याच्या ज्या विषयांची चर्चा व्हायाची, त्यांच्या निवडीवर अवलंबून आहे. तसेच विषयही अशा प्रकारचे असावे कीं, ते सर्वांना समजतील, व त्यांवर चर्चाही करता येईल. पहिल्या सभेत जो ग्रहणाचा विषय झाला तो एकंदर कठिणच झणावाच त्यावर चर्चा झालीही नाही, व होणेंही फारसें संभवनीय नव्हतें. त्या विषयाचा गणितसंबंधाचा भाग, अध्यक्ष रा. रा. आपणा साहेब यांनी सांगितल्या प्रमाणें, फारच थोड्यांस कळला असेल. व या दृष्टीनें तो विषय अशा सभेला त्याज्य असावा असें वाटेल. पण ग्रहणा संबंधानें सामान्य लोकांनीं लक्षांत ठेवण्या सारख्या ज्या कित्येक गोष्टी सांगण्यांत आल्या, तसेच ज्या कित्येक वेदमळ धर्मसमजूतींचें निरसन करण्यांत आलें, मांवरून याही विषयापसून श्रोत्यांत थोडा बहुत फायदा झाला असें झणण्यास हरकत नाही. तथापि अशा गहन शास्त्रीय विषय व्याख्याना करितां न घेतले जावे, असें मला वाटतें. पण त्यांत ही अपवाद करण्यास हरकत नाही. तो हा कीं रसायन शास्त्रा संबंधीं किंवा वैद्यशास्त्रा संबंधीं एखादा विषय घेऊन, जर व्याख्याता प्रयोग रूपांनें सभेपुढें मांचें स्पष्टीकरण करील, तर असा विषय घेण्यास कांहीं हरकत नाही.

वैचित्र्य हें मनुष्यांस प्रिय असतें, या करितां अनेक प्रकारचे विषय सभेपुढें यावे हें इष्ट आहे. मला वाटतें “ सामाजिक राजकीय, नैतिक, धार्मिक आणि सामान्य ” या सदराखालीं येणारे भिन्न भिन्न विषय घेतले जावे. यांत मी वाङ्मय हें एक सदर वगळें; व तें बुद्धिपुरःसर वगळेलें. या सदराखालीं कांहीं विषय घेतां येतील व त्या विषयांवर व्याख्यान करणारा विद्वान्ही असेल, पण अनेक ठिकाणच्या अनुभवावरून, झेमांस ते विषय थोडे नीरस वाटतात, व मांवर चर्चा करण्यासही फारशी जागा नसते, या करितां ते विषय वगळलेले बरे. एखाद्या कवीचें चरित्र घेऊन त्यावर निबंध लिहिणें हें वाङ्मयात्मक विषयाखालीं येईल. अशा प्रकारचीं तीन चार चरित्रे आपल्या व्याख्यान मालेमध्ये याचलीं जाणार आहेत असें मी एकतो परंतु तीं चरित्रे श्रोत्यांना काय ह्मणतील तीं म्हणोत. चरित्राचा एक साधारण मासला आपण घेऊं. “ एखाद्या कवीचें उपलब्ध असेल तें जन्मवृत्त द्यावे; त्यानें जीं लिहिलीं असतील त्या काव्यांचीं नांवे सांगावी; प्रत्येक काव्यातून बरेच उतारे द्यावे; येथें कवीनें शृंगार उत्तम वर्गिला आहे; तेथें कवीला वीररस उत्तम साधला आहे; या ठिकाणीं

प्रसाद, ओज, माधुर्य हे गुण चांगले साधले आहेत; इत्यादि प्रकारें शेरें मारित मारित पांच पन्नास कविता वाचून दाखवाव्या! अमुक कवीपेक्षां हा बरा आहे किंवा वाईट आहे, इत्यादि सांगून चरित्र पूर्ण करावें ” चरित्र लिहिणारास फार पयास पढतात, त्याला पुष्कळ वाचावें लागतें, शोधकपणानें निरनिराळे रस, गुण इत्यादिकांचें विवेचन करावें लागतें, हें सर्व खरें आहे; तथापि आपल्या सभे सारख्या सभेत, अशा चरित्रा पासून श्रोत्यांस फारसा उपयोग किंवा मनोरंजन वाटेल असें दिसत नाहीं.

सामाजिक विषयांची विचार करण्यासाठीं पुष्कळ अंगें आहेत. उच्च पतीचें स्त्री-शिक्षण कोणत्या दिशेनें चालवावें; विधवांदाह अजून यावा तसा प्रचारांत येत नाहीं याला काय करावें; शकटावर पेट वाहन करावें किंवा नाहीं; मुलगे वरेंच लहान असतां त्यांचीं लंगें अद्याप होतात तीं न व्हावीं; इत्यादि गोष्टी विचार करण्यास बऱ्याच आहेत. राजकीय विषय अगदीं हातीं घेऊं नयेत अशी आपल्या येथें कित्येकांची समजूत आहे पण ही समजूत चुकीची दिसते. नर आपले राष्ट्र दिवसानुदिवस उन्नतावस्थेला चढवावयाचें असेल, तर या गोष्टींच्या संबंधानें ही आपण विचार केला पाहिजे. आपले राजे यांच्या विषयीं विद्वद्द मरण न करितां अनुकरण करण्या सारख्या त्यांच्या ज्या गोष्टी असतील, मांचें ग्रहण करण्यासंबंधानें विचार करण्याला काय हरकत! आहे! अशा विषयावर व्याख्यान देण्यास जो तयार होईल तो योग्य अधिकारी असला पाहिजे व जे चर्चा करतील तेही न वाहवतां काळजीनें चर्चा करूं शकतील. आपल्या राज्यकर्त्यांचे क्रिकेट वेगरे खेळ तसेच मांचे मुटसुटीत पोषाख वेगरे कित्येकांस अनुकरणीय वाटतात, मां संबंधानें ही अनुकूल प्रतिकूल अशी चर्चा होणें इष्ट आहे. धार्मिक विषयांत विचार करण्यास फारच जागा आहे. कारण हल्लीं आपले लोक गूढन रीतीनें विचार केला असतां धर्मावांचून आहेत असें दिसेल. या करितां सध्या धर्माची स्थिति कशी आहे, व त्यांत काय फेरफार करणे शक्य आहे, याचा विचार करण्यास पुष्कळ मैदान आहे. नैतिक विषयांचें मैदान तर फारच मोठें आहे. आपणांस वाटत असेल कीं, आपण मोठे नीतीमान आहो; परंतु हजारों वर्षांपासून आपण जिवलेल्या लोकांच्या अवस्थेत असल्यामुळे आपणांत पुष्कळ अनीति अपरिहार्यपणे शिरलेली आहे. तिचा विचार आपण आपसांत केला पाहिजे. कारण नैतिक दिशेनें आपण सुधारण्या वाचून आपली राष्ट्रं जति कशी होणार? १४ जो मनुष्य जे सदर ठविळें आहे, मां रजनी ही विचार करण्या सारसें पुष्कळ विषय सांपडतील. उदाहरणार्थ आपल्या शिक्षणास दिवसानुदिवस वेगळी दिशा मिळाली पाहिजे, घराचें शिक्षण सुद्धे करण्यास कोणते उपाय केले पाहिजेत, वेगरे.

वर निर्दिष्ट केल्या प्रकारचे अनेक विषय विद्वानांनीं घेऊन मांवर निबंध लिहावे किंवा व्याख्यानें द्यावीं. ह्मणजे ते विषय आपल्या आडोऱ्यांतले आहेत, असे

गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय कृत.

अचुक गुणकारी औषधें.

पुणे येथील सन १८८८ सालांतिल देशी कलाकौशल्याचे जंगी प्रदर्शनांत औषधाच्या योग्यतेबद्दल व गुणांबद्दल सर्टिफिकेट (दाखला) मिळालें आहे. ज्वरांकुश— (तापावर रामबाण) तीन दिवसांत हटकून रीवताप व पाळीचे ताप जातात, पैसे परत करणाऱ्या पैजेच्या औषधांपेक्षां हें किती गुणकारी आहे ह्याची अनुभवाअंती खात्री होईलच. किं. रु. ट. व बंगी खर्च १४१

पूपरम्यावर वस्ताद—तीन दिवसांत हटकून गुण किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाब, पोटादुखी व कॉलरा (पटकी) बंद करण्याचें वस्ताद औषध. प्रत्येक कुटुंबानें अवश्य संग्रहीं ठेवावें किंमत ४१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

शक्तीवरील गोळ्या—नंबर १ बलवर्धक शक्तिवर्धक पौष्टिक इ. विशेष माहिती पत्र पाठविण्यास मिळेल. किं. १०० गो. रु. ३ ट. व बंगी खर्च ॥—

सारसोडाइन—देशी सारसापरेला, उपदंश, गर्मीचे चट्टे इ. उत्तम किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ६ आणे.

शक्तीवर गोळ्या—नंबर २ धातुपातावर सुस्तीवर, पानथरीवर, मुलाचे डब्यावर, अफूचे व्यसनावर वस्ताद. किं. रु. १ ट. व बंगी तीन बाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

केस काळेभोर करण्याचा कल्प—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

रक्तपितीवर रामबाण—किं. रु. ६ ट. व बंगी खर्च १४—

खोकल्यावर गोळ्या—१०० गोळ्यास किं. ४१२ ट. व बंगी दोन बाटल्यापर्यंत खर्च ॥—

गळकण अथवा त्रजेवर मलम—किं. प्रत्येक डब्यास ४६ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

नेत्र संजीवनी धेंब—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

मूळव्याधीवर चूर्ण अथवा मलम—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

वायुनाशक तेल—किं. ४४ ट. व बंगी खर्च ॥—

खोकल्यावर व दम्यावर सरबत—फारच गुणकारी किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

बालसंजीवन—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ४१२. ३ बा. ट. व बंगी खर्च ॥—

कर्णरोगावर धेंब—किं. ४१२ ट. व बंगी खर्च ॥—

दातांचें मंजन—किं. ४४ ट. व बंगी खर्च तीन डब्यापर्यंत ॥—

केशवर्धक तेल—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

जुलाबाच्या गोळ्या—किं. ४६ ट. व बंगी खर्च तीन बाटल्यापर्यंत ॥—

अन्नपाचक गोळ्या—१०० गो. किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥—

मुलांचे ताड्यावर—(आंकडीवर) रामबाण किं. रु. ३ व रु. ट. व बंगी खर्च ॥—

मुद्दाम उन्हाळ्याकरितां थंडगार, हुपारी आणणारी, उत येणारी सरबताची भुक्णी किं. रु. १ ट. व बंगी ॥—

केस जाण्याचें औषध—किं. रु. १ ट. व बंगी खर्च ॥— हें पाण्यांत भिजवून लेप करून खरवडश्यास केस तत्काळ निवून जातात.

पंढरीनाथ गोपिनाथकृत स्वदेशीप सार्सापरिला मिश्रित रक्तगुद्ध करणाऱ्या व वाढविणाऱ्या

ट. व बंगी ख. ॥— गोळ्या. किं. १ रु.

घाऊक औषधे घेणारांस कामिशन देण्यांत येईल. रेल्वेजवळ राहणारांनीं रेल्वेनें मागवावीं. कारण रेल्वे हांशील स्वस्त विस्तृत साचित्र जाहिराती व क्याटलाग मागवा. द्याशिवाय पाहिजे त्या रोगावर वयाचें व प्रकृतीचें मान सविस्तर कळविण्यास औषधें पाठविण्यांत येतील.

वैद्य-गोपिनाथ कृष्णाजी क्षत्रिय.

एजंट पाहिजेत.

१ ली सदाशिवजीची गल्ली, गिरगांव पोस्ट आफिसाचे समोरचे गळीत. मुंबई.

मुंबई बँकची ठेव ठेवण्याची

बँक

या सेव्हिंग बँक मध्ये खालील अटीवर ठेव ठेविली जाईल.

कोणत्याही एका वर्षांत हाणजे जानेवारी च्या १ ले तारखे पासून तों दिसेंबरच्या ११ तारखे पर्यंत फक्त एक हजार पर्यंत रुपये ठेविले जातील.

दोन अथवा अधिक मनुष्यांच्या नावांनीं देखील एक ठेव ठेवितां येईल. व त्यांच्या हयातींत, तसेंच त्यांचे मार्गे त्यांच्या पैकीं एकास अथवा अधिक जणांस ठेव काढतां येईल.

एका वर्षांत एक हजार रुपया पर्यंत ठेवलेल्या रकमेवर दरसाल दर शेकडा ३ तीन रुपये व्याज दिलें जाईल. मात्र ५००० पाच हजार वरील रकमेस व्याज नाहीं.

मुंबई व्यांक }
आकोला १९ जुलै } A. G. Watson
१८९८ } Agent.

जाहिरात

तुपे यांची उत्तम निळी काळी शाई इकदम -॥- ची घेणारांस रोख रुपये ५०० २००, १००, ५०, २५, १५, १०, ५, २ किंवा ०१२ किं. चें पुस्तक यांतून एक बक्षीस प्रत्येकांस खात्रीनें मिळते. शाई माणविणारांची ट. ह. सह ०१४ ची मनिआडर तांतां व त्यांचे नांव रजिष्ट्रांत नोंदून ज्या नवरी नांव नोंदलें असेल त्या नवरास आर्धा च ठरवून ठेविलें बक्षीस आहे तें लगेच रवाना होतें.

पत्ता:— एम. जी. तुपे, पंढ गणेश घर नंबर ३३ पुणे.

हें पत्र आकोला येथें कैलासवासी खंडेराव बाळाजी फडके यांचे " वन्हड समाचार " छापखान्यांत नारायण खंडेराव फडके यांनीं छापून प्रसिद्ध केलें.

भारत भाग्योदय अथवा सोन्याचा दिवस

नंबर ६

चांदखान- "गुदस्त साली दिल्लीच्या वादशाहाने चाकण किला ताब्यांत घेण्यासाठी डोंगरांतील ह्या उदरांना हाकालून देण्याचा फार प्रयत्न केला, परंतु त्यांत यावे तसे यश न येतां आम्हें बरेच लोक निकामी झाले. मराठ्यांचे सैन्य मात्र मुंग्यांची रव लागते त्या प्रमाणे वाढत असते.

चांदखान- "चांदखान, तू वृद्ध आहेस आणि ह्मणूनच तू या डोंगरांतील उंदराला भीत आहेस. तरी पण हे मराठे ह्मणजे डोंगरांतील घुशीच होत. पटकन आंत जाण्यास व शकून बाहेर येण्यास यांना मुळीच वेळ लागत नाही. ही गोष्ट मात्र खास आहे."

चांदखान- "सेनापती महाराज, बराबर बोललांत. खरोखर हे मराठे ह्मणजे डोंगरांतील घुशीच होत तुम्ही जे ह्मणता ते कबूल केल्या शिवाय गमंतरच नाही. पण ह्या उंदराचा व घुशीचा कसा बंदोबस्त करावा ?

एकजण- "खरेंच पण इतकें कशाला ! दिल्लीची दाढीमिशावाली मांजरे नाही कां यांचा समाचार घेऊं शकणार ?

"वाहवा ! वाहवा !! काय नामी तोड ?" सर्व सभासद या प्रमाणे मोठमोठ्याने ओरडून खदखदां हासू लागले.

या प्रमाणे मराठ्यांच्या नाशा विषयीच्या विचारांत मुसलमान सरदार बरेच दंग झाले होते. चाकणचा किला ताब्यांत घेणे वेळी झालेल्या हानीची पाहिस्तेखानास मध्येच आठवण झाली; आणि त्याला असे वाटले की, मराठ्यांचे किले एकदम घेण्याचा प्रयत्न करणें हे फारच धोक्याचें आहे. डोंगराळ प्रदेशांत मराठ्यांशी टक्कर देणें खरोखर जिवावरचेंच आहे. असें जरी त्यास वाटत होते तरी बाकीच्या सरदारांचे मत या गोष्टीबद्दल कसें काय आहे हे पूर्णपणे समजून घेण्याविषयी पाहिस्तेखान फार उत्सुक दिसत होता. पाहिस्तेखान चांदखानास विचारणार तोच चांदखान ह्मणाला "सेनापती साहेब ! मराठ्यांची सर्व शक्ति डोंगरी किल्यांतच आहे. समरांगणांत येऊन तोड देण्याची त्यांशी छाती नाही. डोंगरी किले सोडून देऊन समरांगणांत येऊन जर कदाचित् ते लढण्यास उभे राहिले तरच आपणांस थोडा तरी जय मिळेल अशी आशा आहे. व जय मिळण्याचा संभव दिसू लागला ह्मणजे त्यांचा मूळ उध्वस्त करण्यास काय उशीर लागणार आहे ? दारु गोठ्या, घोडेस्वार, शिपाई पायदळ हे जरी आपणाजवळ मुबलक आहेत तरी ह्या डोंगराळ प्रदेशांत त्यांच्या शौर्याचा कांहीं उपयोग नाही. मराठ्यांचे बोडे या टेकडीवरून त्या टेकडीवर झपाझप उड्या मारीत जातात. ह्या प्रमाणे आपल्या घोड्यांस जातां येणार नाही. हुजूर ! मी एक युक्ति मनांत आणिली आहे. तुम्ही कृपा करून त्या प्रमाणे करीत असाल तर उत्तम होईल. शिवाजी या वळीं सिंहगड किल्यांत आहे. आपण एकदम जाऊन सिंहगडास वेढा द्यावा. ह्मणजे आज नाही उद्यां, उद्यां

नाहीं परवां, तरी तो कावेबाज शिवाजी आपल्या हातीं सापडेल. मराठ्यांनी आपल्या अंगावर चालून यावे ह्मणून वाट पाहत बसण्यांत कांहीं अर्थ नाही. आपण किती दिवस असे वाट पाहत बसणार ? नेटाजी पालकरांने इतक्यांतच अवरंगाबाद व अहमदनगर यांच्या मधील मुलूख काबीज केला ह्मणून आतांच सांडणीखाराबरोबर बातमी आली आहे. आपला सरदार रस्तम झामन हा त्याच्या पाठलागासाठी गेला असतां, त्याने त्याच्या हातावर तुरीच दिव्या !!!"

रस्तम झामन याच्या परामवाची हकीकत समजतांच, पाहिस्तेखानाच्या तळठ्याची आग मस्तकास गेली. तो ह्मणाला "त्या बदमाषाने दगलबाजी केली. त्याने मुद्दाम नेटाजीला सोडून दिले. त्याच्या दगलबाजीचे प्रायश्चित्त मी त्यास लौकरच देण्याच्या विचारांत आहे." मोठ्या त्वेशाने पुनः ह्मणतो:-

"चांदखान ! मराठ्यांच्या नरडीचा घोट घेण्यास तयार असा एकही शूर सरदार मोगल बादशाहाच्या पदरी नाही काय ?" हे शब्द ऐकतांच चांदखान लाल झाला. आणि ह्मणाला "जास्त काय काय बोलों ? कोणत्या प्रकारे मराठ्यांची दाणादाण उडवावयाची हे सांगाच फक्त. हा बंदा गुळाम जाव गेला तरी हुकूम बरोबर गाजविश्या खेरीज माघार घेणार नाही हे खूप समजा.

(पुढे चालू)

नोटीस

वेशमी पांडू वलद किसन सोनार रहाणार नांदड तालुके दर्यापूर यांस:-

मी खाली सही करणार या नोटीशीने असे कळवितो की, माझी चुलत बहीण नामें राधी हिचे तुमच्याशी लग्न होण्यास सात आठ वर्षे झालीं. व ती शहाणी होऊन तीन चार वर्षे झालीं तेव्हांपासून तुम्ही तिला घरी घेऊन जाऊन तिजशी जनरीती प्रमाणे व्यवहार करीत नाही. इतकेच नव्हे तर तुम्ही तिला दोन तीन वर्षांखालीं बघातून हाकूनहि दिले शिवाय सुमारे तीन चार महिन्यापूर्वी तुम्ही वसरे लग्नहि केले या सर्व गोष्टींवरून असे स्पष्ट दिसते की, आपल्या मनांत तिला चांगल्या रीतीने सुखाने नादविणेचे नाही. तर या नोटीशीने असे कळविणे आहे की, आपण तिला सुखाने नादवाल अशी चार संभावीत पंचांची खात्री करून देऊन घेऊन जावे, अगर तिला फारकती देऊन टाकावी ह्मणजे मग पुढील मार्ग धरण्यास बरे पडेल. ही नोटीस पोचल्यापासून आठ दिवसांत सर्व निकाल करावा. येणें प्रमाणे मुदतीत न झाल्यास हीच नोटीस फारकती समजून तिचा दूसरा धरठाव करून देऊं. मग तुमचा कसलाहि नवोपणाचा वेगरे हळू तिजवर चालणार नाही. कळों तारीख २४ माहे जुलै सन १९०१ इसवी.

सही

सिवराम वलद लक्ष्मण सोनार रहाणार बांबर्ड ता. अकोट जि. अकोला पोस्ट आसेगांव निशानी खुद्द.

वर्षाणी आगाऊन दिशी पाहिजे. किरकोळ अंकास.....२ आणे नाट्यी वदळ १० ओळीचे आंत ६० १ दर ओळीस.....६१ ०६ दुसरे खेपेस.....६१

All subscriptions to be paid in advance. Single copy ..... 2 as Advertisement below 10 lines ..... 2 Rs Per line over 10 ..... 3 as Repetitions Per line ,, 2 as

वहाडसमाचार

THE BERAR SAMACHAR

VOL XXXVII AKOLA MONDAY 21 DECEMBER 1903 NO 49

वर्ष ३७ आकोला सोमवार तारीख २१ माहे डिसेंबर सन १९०३ इ० अंक ४९

जाहिरात

वहाड प्रांतातील सन १९०४-१९०५ इसवी साला करिता आवकारी हरास खाली लिहिलेल्या तारखांम होतील.
वणी (ववतमाल) तारीख २३ ते २५ जानेवारी सन १९०४ इ०
उमरावती— तारीख २८ ते ३० जानेवारी सन १९०४ इ०
इच्छिपूर— तारीख ३ ते ५ फेब्रुवारी सन १९०४ इ०
अकोला— तारीख ८ ते १० फेब्रुवारी सन १९०४ इ०
वाशीम— तारीख १५ ते १८ फेब्रुवारी सन १९०४ इ०
बुचडण— तारीख २२ ते २५ फेब्रुवारी सन १९०४ इ०
हल्ली चालू असलेल्या पद्धती प्रमाणे गवठी दारू, अफू, गांजा, आणि ताडी यांची मजुरा केल्या दुकानांत किरकोळ विक्री करण्याचे हक्क देणारी कमिशनर साहेबांचे कचेरीत हरासामे देण्यांत येतील.
R. W. G. MARSHALL
नागपूर, ता. कमिशनर आफ
११, २१० ३ इ. एकेड
मध. प्रदेश आणि वहाड

जाहिरात

कोडावर खात्रीचे औषध.
याचे प्रतिज्ञेने गुण येतो. दर डीस २ रुपये.
जी० जी० धारप. पो० मुर्निजापूर. प्रांत (वहाड)

नोटीस

बेशमी चंद्रभागा मर्द विठोबा नाईकाडी जाधव राहणार रावो शिवराय चव्हाण यांचे घरी मूर्तिजापूर आणि हल्ली राहणार मरुतीराव पोळीस जमादार, पोळीस रिझर्व्ह आकोला. इ.स.
या जाहिरलेखाने कळविण्यांत येते की तू शुहवहाडी पत्रांतून ७ दिसेंबर १९०३ रोजी जी जाहिरनोटीस दिलीस तीच नोटीस तू कोणकोणत्या लुख्या बलकंग्या लोकांच्या नांदांत आहेस. हे मी ओळखतो, ही नोटीस पोचतांच घरी आल्यास बरे, नाही तर कोई मार्फत तुझा ताबा घेईन, आणि नोटीस देऊन माझी वेअरू केव्हावदळ तुझ्यावर व तुझ्या साथीदारावर जीजदरीत फिर्याद करून तुझ्यास योग्य ती शिक्षा देण्याची तजवीज करीन, मी तुलाच मनबोरोर संसार करण्यास लावीन, साहाय्याणाने तू शुद्धीवर

येऊन जनरितीस लागण्यांत तुझा च गुळपणा आहे. या नोटीशी नंतर आठ दिवस वट पाहून नंतर वुढील व्यवस्था सरकार दाबर वरून करावी लागेल, कळवे तारीख १७ दिसेंबर १९०३ इ०
सही.
विठ्ठल वलद वनसिंग जाधव
राहणार आकोट हल्ली
वस्ती कुटांने निशाणी
खुद.

नोटीस

बेशमी अलेई मर्द रामजी राहणार भुस रामागड तळुके दर्यापूर मोष्ट दर्यापूर जिश्हे एच्छिपूर यासः—
खाली सही करणार याजकडून नोटीस देण्यांत येते की मौजे पातोड प्रमाणे दहिहंडा तळुके आकोट येथील शेती सर्वे नंबर खाली येणे प्रमाणेः—
सर्वे नं. एकर गुंठे. आकार. खोतदार. हिस्सा
३४ ३७ ४३ ४९ अहेलाई ३
५३ १८८२४ २३ " सालीम
६६ पैकी ६० १० ७ " सालीम

येणे प्रमाणे जमीन आमची वडिलोपार्जितची असून माझा बाप मकरमजी हा मयत झाला तेव्हां माझा वडील मऊ हणने तुझा नवरा याचे नांवाने खोते सर्व मवाचे हिस्से कायम ठेवून बदलले गेले. तो मेळ्यानंतर तू आमची वडील भावजय असल्याकारणाने तुझे नांव झाले त्यावेळेसही आमचे हिस्सा कायम झाले. आतां सदर वरील नंबरचे खोते तुझे नांवाने शाख्यमुळें तुच एकटी मालकीण आहे असे समजून सर्व शेती विकण्यास काढली आहेस असे आम्ही ऐकतो करितां तुज्या या नोटीशिने कळविले जाते की सदर वरील नंबरांत तुझे नवव्यासमेत आमचे पाच भावांचे पाच हिस्से आहेत तरी तुझा हणने पाच हिस्सा तू दिश असल्यास आम्हास त्याची जवरी नाही. हणने आमचे चार भावांचे चार हिस्से तुज्या विकण्याचा विकुक्त अधिकार नाही. तुझा हिस्सा विकण्याचा असल्यास तो कायद्या प्रमाणे आम्हास तू दिला पाहिजे. तू जर दुसऱ्यास विकतील तर ते विक्रीचे खरिदीखत रद्द समजले जाईल. सर्व हिस्सेसमेत जमीन आमचे ताब्यांत असून आम्ही त्याचा आम भिती पांबतो उपभोग घेत आहोत. कळवे ता. १५/१२/०३
सही
गणपत वलद मकरमजी कोळी
निशाणी खुद हातची राहणार
पातोड तळुके आकोट
प्रमाणे दहिहंडा.

नोटीस

नोटोस बेशमी— जैनवी मर्द म्हंमद यासीन राहणार इतरूण तळुके बाळपूर जिश्हे आकोले ईस खाली सही करणार इजकडून नोटीस देण्यांत येते की वडिलो पार्जित इस्ट खाली लिहिले प्रमाणेः—
मौजे इतरूण येथील शेती.
सर्वे नंबर एकर आकार रुपये
१४ १४४७ २४
१२८ २९४७७ ४४
१३८ १३०२९ १९
४३ १२०१४ ४३
राहते घर १२ खांबी.
घराचे मागील पछवज्याची सर्व जागा. बैलाच्या जोड्या २ दोन, माल वाहण्याची बंडो १, घोबे १२ खांबी उत्तरेस दवाजा असलेले.
मौज माळवाडा येथील इस्ट—
शेत सर्वे नंबर ३२ एकर गुंठे ३२४३० आकार रुपये ६१ यातील ६ हिस्सा.
येणे प्रमाणे जिदगी तुमचे ताब्यांत असून तिचा उभागे तुझी निवत अहा तोपर्यंत द्यावा असे असतांना माझे ऐकण्यांत असे आले आहे की ही जिदगी तुझी लोकांस बक्षीस दिली. यावरून तुझास नोटीस देण्यांत येते, तुझास सदर जिदगी कोणास विकण्याचा किंवा बक्षीस देण्याचा मुळीच हक्क नाही. या कोणांत तुझी द्याल ते सर्व रद्द समजले जाईल. या जिनगी पैकी जी जिनगी आपण बक्षीस वगैरे दिली असेल ती सर्व परत वेऊन पूर्वी प्रमाणे सर्व आपले ताब्यांत ठेवावी, असे करण्या करितां आपणांत १५ दिवसांची मुदत दिली आहे, याप्रमाणे जर न कराल तर सदर जिदगीचे अकरातफा बदल अशी योग्य कोटीत दावा करू. व या नोटीशिचा व जाहीरनाम्याचा व कोटीसंबंधी होणारा सर्व खर्च तुमचे पासून मळून वेऊ. कळवे तारीख २१ माहे १० सन १९०३
सही
उमराव बी मर्द खंमद निशानी
खुद हातची बांगडी.
दस्तुर—वनसिंग वलद मकरमजी.

जाहिरात

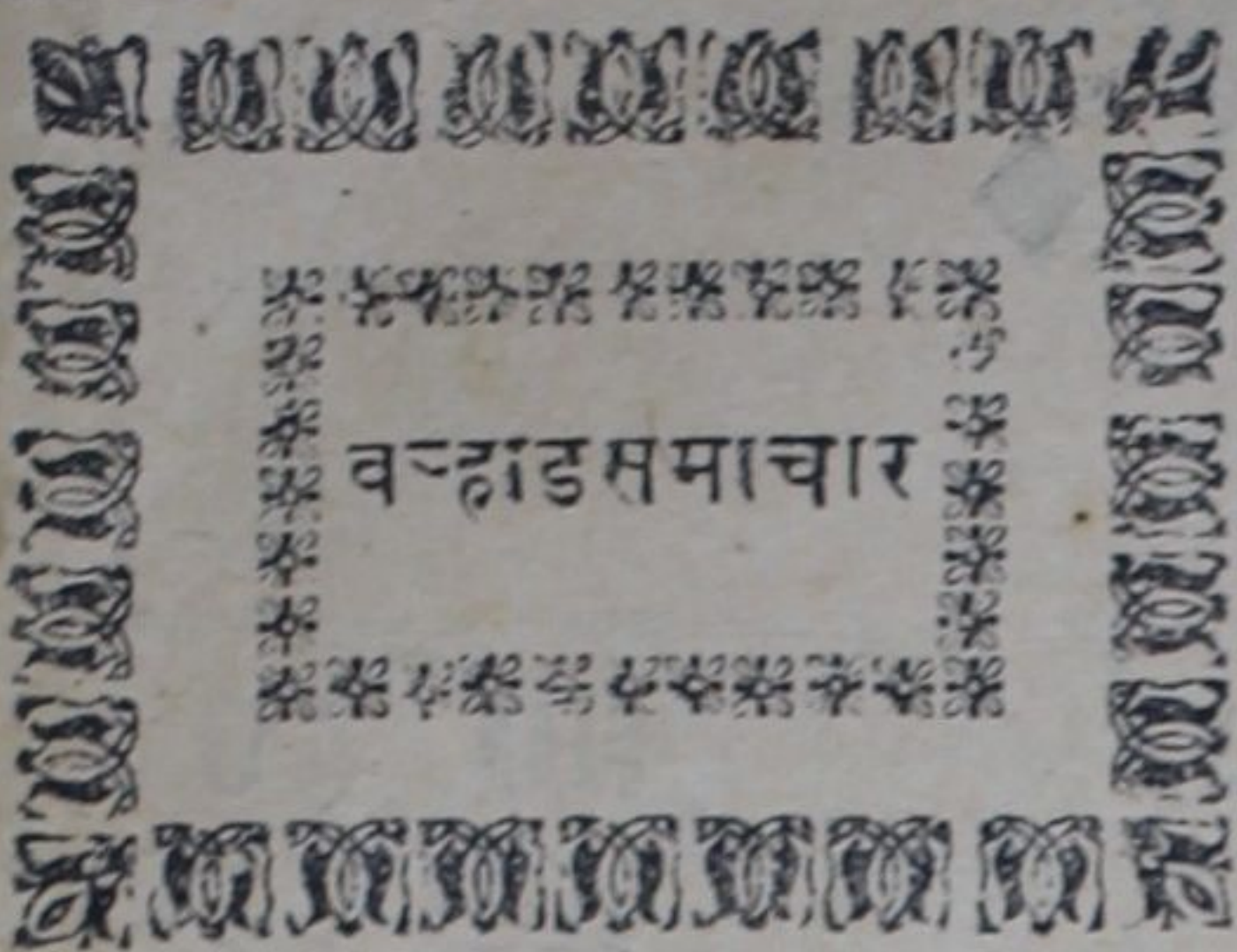
पनिया जवने अणुसिंग रजपूत राहणार आकोट तळुके मकर यासः—
मी खाली सही करणार या जाहिरातीने कळवितो की मौजे खानापूर प्रिचकपूर येथील सर्वे नंबर ९५ व मौजे वडाळी प्रमाणे

अडगांव तळुके आकोट येथील सर्वे नंबर ४९ अंवाई समेत व कवचे आकोट येथील वर घव्याचे ओतरी आंगणासह, शिवाय अणखी वडिलोपार्जित शेती अहेत यांतून जे पीक उत्पन्न झाले मा माथा मयताने सोन्याचे व चांदीचे मिळून डागाने दोन हजार रूपांचे केळे ते व या माथा गाई बैस वगैरे जनावरे विकत घेतली ती त्यांची किंमत अजमास रूपाये ३०० व त्या उत्पन्नामाथा देणेवेणे दस्ता ऐतन वगैरे अजमास रूपाये २७०० असे एकूण रूपाये पाच हजार ९०००
येणे प्रमाणे स्थवर जंगम निनगी आमची वडिलोपार्जित पूर्ण मालकीची आहे तुझा मयत नवरा आमचा साक्षांत चुत्रत बंधु होता तो मयत झाल्यावरून सदर जिदगीचे आम्ही पूर्णपणे मालक आहोत. करितां काणत्य ही साहू सावकार आप, इच्छि वगैरे कोणीहि निनगीचा हक्क घेऊ नये व तुझी सदर जिदगी अफरा तफरा करू नये. व पळ्यांनी देऊ नये. गाहाण ताबेगाहाण खरिदी दानपत्र बक्षीसपत्र मृत्पत्र वगैरे कोणत्याही प्रकारे वरील सर्व स्थवर जंगम निनगी देण्यास तुमचा कोणताही हक्क नाही. असे असून कोणास दिल्यास तो हक्क तुमचा रद्द असे. व त्याचे नुसतानी बदल योग्य कोटीत दावा करून खर्चासुद्धा मळून देण्यांत येईल. कळवे तारीख १४ दिसेंबर १९०३ इसवी.
सही
हनुमानसिंग मवाणीसिंग रजपूत
राहणार आकोट
दस्तुर खुद.

जाहिरात

सर्वे सेठसावकार वगैरे मंडळीस या जाहीरतीने कळविणे जाते की आमची वडील भावजय नांम ओलाई मर्द रामजी ही आमचे वडिलोपार्जितची जमीन विकणार आहे असे आम्ही ऐकतो हणून तिनजा नोटीस विकू नये हणून आम्ही दिखी आहेच. शिवाय असेही जाहीरतीने कळवितो की तिनपामून सदर नोटीसीत दिखी वडिलोपार्जितची शेती कोणी विकत अगर गहाण अगर पळ्याने वेऊ नये. घेतल्यास ते सर्व कागद वातळ समजते जाती. शेती आमचे ताब्यांत आहे. कळवे तारीख १५-१२-०३ इ०
सही
गणपत वलद मकरमजी निशाणी
खुद राहणार पातोड प्रमाणे
दहिहंडा तळुके आकोट.

दिने पोव शुद्ध ३ शके १८९९

वऱ्हाड सामाजिक सभा

वऱ्हाड सामाजिक सभेची वार्षिक सभ ता. १३ डिसेंबर रोजी सायंकाळी येथील नेटिव जनरल लायब्ररीत भरली होती. सभे-बद्दल सूचना वर्तमानपत्रांतून व छापिल विनंती पत्रिकांद्वारे देण्याविषयी सभेच्या कामगारांनी प्रयत्न केला होता तरी मंडळीच्या नेहमीच्या औदासीन्यामुळे ह्याणा किंवा सुधारणेविषयी त्यांच्या मनांत असलेल्या अप्रियतेमुळे ह्याणा सदर कामगारांच्या प्रयत्नांस विशेष यश मिळाले नाही. कदाचित् येथे हेगामुळे गांवां पामून अंतरावर रहावयास गेल्यामुळे त्यांना सभेस येण्यास फुरसत मिळाली नसेल परंतु मुद्दाम सभेकरिता उमरावती, मूर्तिजापूर, यव-तमाळ वगैरे ठिकाणांहून जी मंडळी आली होती त्यांनी तरी निदान आकोलेकरांना इष्ट कार्याकरितां घस सोसण्याचा ओनामा घालून दिला असे ह्याणण्यास हरकत नाही. असो. सभेस मुभारे ६० गृहस्थ व १९ स्त्रिया हजर होत्या; एवढ्यावरून सामाजिक सुधारणे विषयीची कळकळ पुरुषां पक्षां स्त्रियांनाच जास्त आहे असे दिसून येते. सभेचे अध्यक्षस्थान कायमचे अध्यक्ष रा. रा. अण्णासाहेब महाजनि ह्यांनी स्वीकारिले होते. प्रथमतः सभेचे सेक्रेटरी ह्यांनी गेल्या सालचा रिपोर्ट वाचला. त्यावरून सभेच्या चालकांनी गेल्या वर्षांत सभेच्या तत्वांचा प्रसार करण्यासंबंधाने काहींच प्रयत्न केला नाही असे दिसून येते. सभा स्थापन करण्यांत आली त्यावेळी ज्या वचनांवर सभासदांनी सदा कराव्या अशी अट घालण्यांत आली होती त्या वचनां प्रमाणे आतां समाजाचे सभासद व जे आपणांस सुधारक ह्याणवू इच्छित नाहीत असेही बरेच गृहस्थ वर्तन करू लागले आहेत ही समाधानाची गोष्ट आहे; परंतु सदर वचनान्तर्गत गोष्टा पलीकडील गोष्टी साधावयाचा जर चाळकांचा हेतु असेल तर त्या प्रमाणे हल्लीची वचने बदलण्याबद्दल त्यांनी प्रयत्न केला पाहिजे व आपल्या मतांचा प्रसार करण्याकरितां इतर सुधारलेल्या राष्ट्रांप्रमाणे व्याख्याने, वादविवाद, पत्रके ह्यांचेही अवलंबन केले पाहिजे; व "सर्वारम्भा स्तण्डुलाः प्रस्थूलाः" ह्या आयोक्तिस अनुसरून, ह्या कामासही पैशाची मदत पाहिजे ह्याणून काहीं मित्रांच्या मूखनेवरून समाजांच्या अन्तर्व्यवस्थेत सुधारणा करण्याच्या हेतूने तयार केलेल्या नियमांचा खर्चा पुढे ठेवण्यांत येणार आहे असे सेक्रेटरींनी सांगितले व नंतर गेल्या वर्षांत सामाजिक सुधारणे संबंधी चाली दाब विणाच्या कांहीं ठळक ठळक गोष्टींचा निर्देश केला. त्यावरून प्रांतांत स्त्रीशिक्षणासंबंधी, विवाहाच्या वयाची मर्यादा वादविण्यासंबंधी, हुंडा न घेण्यासंबंधाने कांहीं चळवळ सुरू

आहे असे प्रत्ययास येते. त्याच प्रमाणे गेल्या वर्षी यवतमाळकर स्त्रियांनी स्त्रियांच्या शिवण व वीण कामांचे प्रदर्शन भरविले त्या योगाने जी गोष्ट स्थानिक सरकार किंवा डिस्ट्रिक्ट बोर्ड ह्यांना बडवून आणण्यास जड जाते ती गोष्ट उत्तम रीतीने पार पाडण्याचे श्रेय आमच्या भगिनींनी घेतले ही समाधानाची गोष्ट होय.

सभेच्या रिपोर्टाचे वाचन झाल्या नंतर अध्यक्षाने भाषण झाले. अध्यक्षानी आपल्या भाषणांत नवीन केलेल्या नियमांचे सार देण्यापूर्वी सामाजिक सभेच्या अवश्यकते विषयी थोडक्यांत विवेचन केले. त्यांचे असे मत आहे की, सामाजिक सभेच्या द्वारे "संहतिः कार्यसाधिका" ह्या तत्वास अनुसरून समाजसुधारणे विषयी ज्यांच्या मनांत कळकळ आहे त्यांच्यांत उत्साह उत्पन्न होतो व त्यांचे प्रयत्न एकरूप होतात परंतु अंगांत मूळचा उत्साहच नसेल तर सभेपातून कांहीं फायदा होणार नाही. सामाजिक सभेचे जे पवित्र व्रत आहे ते खरोखर सर्व सुधारणांच्या मुळाशी आहे ह्याणून ते सर्व वर्णांच्या व सर्व धर्मांच्या लोकांना सारखेच संमत असले पाहिजे. आणि ह्याणूनच इतर वर्णांच्या व इतर धर्मांच्या लोकांबद्दल आपल्या मनांत सहानुभूति असावी हें उदात्त तत्व सामाजिक सुधारणेच्या मुळाशी आहे ह्या कारणामुळे हिंदुस्थानच्या सामाजिक परिपदेस "राष्ट्रीय" हें उपपद सार्थ शोभते. तरी प्रत्येक प्रांताच्या, प्रत्येक वर्णाच्या व प्रत्येक धर्माच्या लोकांनी आपआपला सुधारणा करण्या करितां वाटेल त्या दिशेने प्रयत्न केले तरी हरकत नाही, त्या प्रयत्नांचे साध्य एकच आहे ह्याणून त्यांबद्दल प्रत्येक सुधारकाच्या मनांत आदरबुद्धि असली पाहिजे. तथापि परिपदेच्या कार्यक्रमांतून धार्मिक सुधारणा वगळली गेली याचे मुख्य कारण असे की हिंदुस्थान देशांत निरनिराळे धर्म असल्यामुळे त्यांचा क्रमशः विचार सामाजिक परिपदेसारख्या सभेत होणे नाही. तथापि त्या दिशेने प्रयत्न करू नये असे परिपदेचे मुळाचे ह्याणणे नाही; सव्व समाजसुधारक धार्मिक बंधनास झुगारून देऊन सुधारणा करू नये असेल हा त्यांवर लादलेला दोष वृथा होय असे रा० महाजनि ह्यांनी सांगितले व नंतर नवीन केलेल्या नियमांचे सार दिले. हे नियम तपासण्याकरितां रा. रा. अण्णासाहेब महाजनि, रा. रा. खापडे व रा. रा. चिटणास ह्यांची एक कमिटी नेमिली गेली. ह्या नियमांत सुधारणा करून नवीन नियम पुढील वर्षीच्या सभेपुढे ठेवण्यांत यावे असे ठरविले. हे नियम पुनः वर्तमानपत्रांतून छापून प्रसिद्ध होणार आहेत सव्व त्यांविषयी आजच्या खेपेस लिहिण्याची जरूर नाही.

ह्या नंतर जनरल सेक्रेटरीकडून सभेस आलेले पत्र वाचून दाखविण्यांत आले.

सदर पत्रांत दर्शिलेल्या विषयांचा विचार करितांना रा० रा० सदाशिवराव भागवत ह्यांची कन्या श्री. वेणुबाई नामजोशी ह्यांनी "स्त्री शिक्षण" अवश्य आहे तरी त्यांत कोणत्या विषयांचा समावेश करण्यांत यावा या विषयी बराच मतभेद असल्याचे वेणुबाई ह्यांनी सांगितले. त्यांच्या मतें हल्लीच्या शिक्षणक्रमांत बरीच सुधारणा करितां

येण्यासारखी आहे. हल्लीच्या पद्धतीने गणित विजगणित, भूमिति वगैरे गहन विषयांचे अध्ययन हायस्कुलांतून शिकत असणाऱ्या स्त्रियांस करावे लागत असून शिवाय शिवण काम, वाण काम वगैरे विषयांतही पारंगतता त्यांना मिळवावी लागते; हा वोजा वऱ्याच स्त्रियांना जड वाटत असून शिवाय ह्या शिक्षणक्रमांत स्त्रियांस संसारांत उपयोगी पडणाऱ्या व्यवहारोपयोगी विषयांचा जसे-प्रपंचशास्त्र, प्रमूर्तीशास्त्र, ह्यांचा समावेश होत नाही. ह्याकरितां हल्लीच्या विषयांपैकी कांहीं विषय कमी करून त्यांत स्त्रियांना संसारांत उपयोगी पडणारे विषय घालवे अशी श्री० वेणु बाई ह्यांनी सूचना केली.

नंतर रा० रा० मोरो विश्वनाथ जोशी ह्यांचे भाषण झाले. रा० रा० जोशी ह्यांनी सुधारणा सर्वे वाचूनी अवश्य आहे एवढ्या करितां ती एकदेशीय असू नये असे सांगितले. कांहीं सुधारकांच्या अंगां दोष असले तरी ते काढून टाकण्याचा ह्या सभेचा संकल्प आहे. सुधारणेच्या कामी वर्षभर प्रयत्न न करतां एक दिवस काय ते सुधारक एके ठिकाणी जमण्याची मेहनत घेतात असा सभेवर आक्षेप घेण्यांत येतो. त्या संबंधाने रा० जोशी ह्यांचे असे मत आहे की वर्षभर झोप घेणे ही चुकी तर खरीच परंतु निदान एक दिवस तरा एके ठिकाणी जमून सभेच्या कामा विषयी विचार केला असतां जें प्रोत्साहन उत्पन्न होईल तें थोडे दिवस तरी टिकेल; अशा गोष्ट झाली तरी फायदाच आहे. समाजाची सुधारणा करणे अवश्य आहे असे ज्यांचे मत आहे ते राष्ट्रीय हिता विषयांचे नेहमी विचार करित असतात ह्या करितां विरुद्ध पक्षांने त्यांचे प्रयत्न कसे चालले आहेत ह्या विषयी जरूर वाटल्यास बाराकांनि निरीक्षण करावे परंतु त्यांचे प्रयत्न राष्ट्रहितास विघातक आहेत असे समजून नये; व सुधारकांना आपल्या मता प्रमाणे वर्तन करण्याची त्यांना पूर्ण मुभा दिली पाहिजे कारण समाज नाश न होईल तर व्यक्तिस्वातंत्र्य पूर्णपणे दिले पाहिजे असे अलीकडील मत आहे; व सुधारकांच्याही मनांत विरुद्ध पक्षांत जे खरे असतील त्यांजबद्दल पूज्यबुद्धि असावी. राष्ट्रीय हित साधण्याचा सुधारकांचा मुख्य हेतु आहे ह्या संबंधाने विरुद्ध पक्षांचे असे ह्याणणे आहे की ही गोष्ट निदान विधवा पुनर्विवाहास लागू पडत नाही. त्या संबंधाने रा. जोशी असे ह्याणले की, सुधारकांच्या मनांतून प्रत्येक विधवेचा तिच्या इच्छे विरुद्ध विवाह करावा असे नाही तर ज्या विधवेच्या मनांतून विवाह करावयाचा असेल तिला आपण अडथळा आणू नये ह्याणजे तिला आपल्या इच्छे प्रमाणे वागण्यास मोकळीक द्यावी ह्या हेतूस अनुसरून आपल्या मताप्रमाणे वागण्यास दुसऱ्याला सवलत देण्याची बुद्धि आपणांस झाल्याने राष्ट्रहित होत आहे असे सांगितले.

बरीच भाषणानंतर रा. रा. जयवंत ह्यांनी सुधारक व त्यांची कर्तव्ये ह्यांवर थोडेसे भाषण केले; त्यांत सुधारकांनी दुसऱ्या पक्षातील पूज्य लोकां संबंधाने आदरबुद्धि बाळगून, आपणांत असलेल्या दोषांचे बाराकांनि निरीक्षण करून ते काढण्या विषयी प्रयत्न करावा असे सांगितले व त्याच प्रमाणे आपल्या करण्यांत यावा आणि बाकीची रद्द

पक्षाच्या लोकांत दिसून येणाऱ्या दोषांवर पांवरूप घालणे किंवा गुणसन्निपातांत एखादा दोष खपून जातो ह्या सव्वीवर त्यांच्या इतर गुणांचे वर्णन करून दोष जिरविण्याची खटपट करणे हे अश्राव्य होय. अखेरीस सुधारकांनी शुद्ध वर्तन आणि खरी कळकळ नेहमी बाळगावी असे त्यांनी सांगितले. ह्या नंतर मद्रास येथे भरणाऱ्या सामाजिक परिपदे करितां वऱ्हाड सामाजिक सभेच्या वतीने खालील गृहस्थ मुखत्यार निवडण्यांत आलेः—

- रा. रा. विष्णु मोरेश्वर महाजनि.
- रा. व. रंगनाथ नरसिंह मुधोळकर.
- रा. रा. रामचंद्र गणेश मुंडले.
- „ रामचंद्र विष्णु महाजनि.
- „ वळवंत रामचंद्र लांडो.
- „ माधव दत्तात्रय भागवत.

नंतर रा. रा. विष्णु मोरेश्वर महाजनि यांची पुढील साला कारतां अध्यक्षचे जागी व रा. रा. रामचंद्र विष्णु महाजनि व दत्तात्रय भास्कर जयवंत यांची सेक्रेटरीच्या जागी नेमणूक झाल्यावर सभेचे काम आटोपते.

यंदा पिकांचे मान अपर्दी असमाधानकारक आहे. काशीचे उत्तम नीडने नाही. शिवगानार पळकाश्या शेतांत उभ्या आहेत. लोतांस खोटा आशा वटो की, नवीन रेंवा करणा इला पुऱ्हाळा कापूस येई; पण आह्यांस तशी उमेद बाळगण्याला कारण दिसत नाही. जेथे सकळीं दररोज कपाशीच्या गाड्यांनीं रस्ते अडून जात असत तेथे यंदा एक चौथा हिस्सा देखील कापूस आकोल्याच्या बाजारांत येत नाही. हागां व शेगांव येथील पेठा गुदस्ता प्रमाणे हेग मुळे वदं नाही। ही गोष्ट आकोल्या बाजारांत कमी कापूस येण्याचा कारणीभूत आहे तथापि तिचडाल पेटेचा ओरड आमच्या पेटे प्रमाणेच आहे. यंदाचे असे भिकार पीक पाहून निरुत्साह वाटते. गरीब लोक कपाशीवर वायदा व किरकोळ खर्च भागवितात. या साली या दोन्ही बाबती त्यांस धक्का बसेल असा रंग दिसतो. साधारणपणे पिके चार आण्यापामून आठ आण्यापर्यंत किंवाहुना कचित् दहा आण्यापर्यंत आली आहेत. हें साल शेतकऱ्यास बरेसे लाभत नाही असे वाटते. जवारीचे पीक देखील मध्यम आहे. रब्दीचा पेरा तुरळक आढळतो ह्याणजे तो हिशोबांत घेण्या इतका कोणत्याच भागांत विशेष नाही. कपाशीचे पीक बुडाले ह्याणजे आधी ह्याणतो की शेतकरी बहुतेक बुडालाच. त्याला हे कष्टाचे दिवस देखील दुष्काळापुढे सोन्याचे वाटतील पण ही समाधानां सोपेस दृष्टीने मनांत उत्पन्न करावयाची आहे.

अशा विकट दशेत सरकारी सारा ह्याणजे छातीवर थोंडासा वाटतो. जुना सारा एकपक्षी पुरवेल पण हा नवा सारा ह्याणजे प्रजेच्या सांपत्तिक रक्तवाहिन्या शोषून टाकील. अशा वेळी सरकाराला विनंती करावी आणि हात जोडून मागणी मागावी की, नव्या साऱ्याच्या रकमा तहकूच व्हाव्या, जुवा धान्या प्रमाणेच वायदा वसूळ करण्यांत यावा आणि बाकीची रद्द

निदान सूट देण्यांत यावी. ही प्रार्थना नामंजूर होईलच पण आमच्या लोकांची खरी देना या प्रार्थनेत सरकारला दगोचर होईल तरी देखील कांहीं लाभ होण्याचा संभव आहे. ही आशा आझांस लोकस्थिती विपर्यालि-
हिण्यात भाग पाडत आहे परंतु आझां तर आपली रडकथा सरकारपुढें मांडतांना निराशेनेच लेखणाऱ्या झिजवीत असतो. कः काळो फलदायकः असें ह्याणत आगि ह्यागूत या निरवधि कालामध्ये आमच्या आशासद्राज्या लाय येत असतात.

The Berar Samachar

MONDAY DECEMBER

21 1903

Sarbarai

Hospitality is our national virtue. To look to the comforts of a guest and to render him all possible services is considered a noble thing. Our religion enjoins it as a duty. Sarbarai epitomizes in one word the things we have to provide for a guest. When we consider the enormous wealth that is spent for entertaining the Viceroy at a Native State Sarbarai transgresses all limits of virtuous economy and becomes a vice whence genuine and generous hospitality cannot flow to enrich both its donor and the donee. This is what often happens when Government officers of whatever rank and grade are on their enjoyable tours. The villagers do not consider it an enviable privilege that an officer should encamp at their place. They, on the contrary, full well know that such an official visit is nothing less than an epidemic nuisance. The several Local Governments also have noticed this fact and recognised the inevitable necessity of making rules and regulations to make an official tour the least practical hardship on the people. But these circulars are good on paper and are more honored in their breach. This is the true version of the people of villages who have to contribute to the great success of Sarbarai.

This time of the year is the usual touring-season. Tours are now in full swing. We do not at all condemn tours; we do realize their vast utility. But when Revenue officers move from place to place they are expected to take the people in confidence, and to make such visits a common opportunity for exchanging mutual greetings. It is intended that the people should come in a closer touch with their officers; & the officers themselves should get a clear insight into the condition of the people, can see, at first hand the signs of progress or decay among them and can submit proposals of effecting changes which the time and the circumstances might require for each separate locality. Such a noble work the touring officers have before them; but we are sorry that we have often to remark that these objects are not fulfilled even to a least appreciable degree.

We admit that a tour is necessary but without its unnecessary hardship. We only mean herein to point to the great hardship that Sarbarai inflicts on the village-people. We intend to advert to the fact that the Patel

and the Patwari are always in a fearful dread of a tour because the Sarbarai, as they experience, is a thankless task and a sure evil. These poor village officials run sometimes through their little fortune simply to please the officers. They have little to gain for such services if they want to continue the traditional dignity of their families. The real danger lies in this that the Sarbarai is not properly paid for. A thousand and one things are required and we doubt that even 10 per cent of their cost price is realized. We say all this from our actual experience. We do not grudge or envy an officer the Sarbarai he gets while on tour. Some years ago, no body cared for such expenses; and great expenses were voluntarily incurred. But with the growth of misery and poverty the people cannot afford to be as hospitable as in former days. The Government punish a man who cuts a tree in their forest, they exact the land-tax to a penny irrespective of the agriculturist's margin of profit and have not left the people any remunerative source of income in any direction. It is true that the Government make it compulsory on their officers to pay for their Sarbarai, but the old practice of feeding on the generous hospitality of the villagers cannot see its close though the time has already come for it. From the hardship and miseries of the Sarbarai business we think of advocating the final abolition of the touring system. The evils of Sarbarai are far greater than the sweet uses of a tour. This is what the people actually experience from the tour of an officer, and this experience can never be a desirable one.

वऱ्हाडवृत्त

हवामान—थंडीचा कडाखा फार असून पारा ९० अंशाखालीही उतरत असतो. मकर संक्रमणाचा काळ जपजसा समीप येईल तसतसे थंडीचे मान वृद्धाचित्त वाढतच जाईल अशी भिती आहे. सार्वजनिक आरोग्य समाधानकारक आहे पण प्लेग मध्यंतरी कोठे कोठे उमळतो तेव्हां चिन्ता पुनः लोकांच्या वृत्ती भेदरून सोडते. पीकपाणा अगदी कमा आहे.

रा. रा. धोंडू हरी लळिमकर आफिशिएटिंग तहशिलदार वर्ग १ मूर्तिजापूर यांस पहिलेच बर्गाच्या जागी सब प्रोटेमची बदती २४ सप्टेंबर पासून देण्यांत आली.

रा. रा. लक्ष्मण गोपाळ देशपांडे, (अडगावकर) यांस आफिशिएटिंग एक्स्ट्रा असि. कमिशनर नेमून वाशिमास बदलल्या अन्वये ते तिकडे जाऊन रुजू झाले.

आणि त्यांच्या तहशिलदारीच्या जागी रा. रा. उत्तमराव यशवंतराव रानूरकर नायब तहशिलदार यांस चांदुरासच तहशिलदार नेमण्यांत आले.

रा. रा. सय्यद मोइनुद्दीन खान असि. कमिशनर हे बदलीच्या गांवी ह्मणजे वाशिमास रुजू होण्यापूर्वी २ महिने १९ दिवसांच्या हक्काच्या रजेवर गेले आहेत.

काल सायंकाळी जाहिरसभा भरवून राष्ट्रीय संघस पाठवावयाच्या मुखत्यारांची निवड करण्यांत आली.

यंदाच्या फर्स्ट एल एल. वी परीक्षेत वऱ्हाडांतील वेंविजण पसार झालेः—
रा० रा० लक्ष्मण व्यंकटेश मुनशी बी. ए. अनंत विष्णु खरे. सेकंड एल एल- वी. परीक्षेत वऱ्हाडांतील रा० रा० सदाशिव वासुदेव सोमण हे पसार झाले.

आकोला बाजारभाव

हुंघी दर्शनी	९९॥=
सोने २४॥=	चांदी ७०॥
जवारी २९।४९	जवम ८०
गहू	७९ ते ९०
बाजरी	९० ते ९२
बीठ	३॥= रु. मण
चणे	२॥ रु. मण
तूप	८ रु. मण
तेल	४॥ रु. मण
रई	८१
कापूस	९८।९९

नोटीस

वेशमी—हजीबखान वज्रद अहमदखा मुसलमान राहणार आकोले ताजनापेठ यांस. आणि सर्व लोकांसः—

कळविण्यांत येते की तारीख १०।४।९९ रोजी मी खाली सही करणार अनवरखा वज्रद हानी हुसेनखा यानें सदरहू हजीबखान वज्रद अहमदखा यास मुखत्यारपत्र दिले होते हे मुखत्यारपत्र आकोले येथील सब-रजिष्टारचे कचेरीत तारीख १३ माहे एप्रील सन १८९९ इसवी रोजी बुक नंबर ४ भाग ८ पान ३ यांजवर अनुक्रम नंबर ११ सन १८९९ इसवीस नोंदले होते. सदरहू मुखत्यारपत्र मी रद्द केले आहे. माझे तर्क किंवा माझे करितां कोणतेही काम किंवा कारभार करावयास सदरहू हजीबखान यांत अधिकार नाही. माझा मुखत्यार ह्मणून सदरहू हजीबखान यांतबरोबर कोणी व्यवहार केल्यास त्या संबंधानें मजवर जबाबदारी नाही. कळावे ता० १९।१२।०३ इसवी मुकाम आकोले.

सही.

अनवरखा वज्रद हानीहुसेनखां दुकान आकोले दस्तुर खुद्द.

जाहिरात

सर्व लोकांस कळविण्यांत येते की, सिताराम वज्रद लक्ष्मण तेली राहणार ताजनापेठ आकोले हा सिताराम सुंदरलाल या नांवाचे दुकानांत ता. २२।११।९०३ पवेतो भागीनदार होता. वरील तारखे नंतर त्यांस या दुकानांतून भागीनदार काढून टाकले आहे. एवढी त्या दुकानासी आतां त्याचा कांहीं संबंध नाही तरी या नोटीशीनें जाहीर करण्यांत येते की वरील इसमा बरेबर वरील दुकाना करितां कोणतेही प्रकारचा व्यवहार कोणीही करू नये. ज्यास त्याजवद्दल कोणतेही प्रकारची जबाबदारी वरील दुकाना कडे नाही त्या कृत्यामुळे वरील दुकान

वांचले जाणार नाही. कळावे ता. २०।१२।०३ इसवी.

सही

बालचंद बनसीलाल दस्तुर खुद्द.

नोटीशीचे उत्तर

रा० रा० सिताराम लक्ष्मण तेली राहणार ताजनापेठ आकोले यांसः—

नोटीस देणार बालचंद बनसीलाल अ-गरवाले राहणार आकोले— नोटीस देण्यांत येते की तारीख ६ माहे डिसेंबर सन १९०३ इसवीची वऱ्हाड-समाचार वर्तमानपत्रांतून आलेली नोटीस पावली तिचे उत्तर येणे प्रमाणेः—

सदरहू नोटीशीत जी जी तुम्ही विधाने केली आहेत त्यापैकी पुष्कळ विधाने चुकीची व खोटी आहेत. त्या सर्वां संबंधानें आज येथे उद्देश करण्याचे कांहीं कारण नाही. आपण नोटीशीत असे लिहिले आहे की गेल्या दीपवाळा पर्यंत तुम्ही दुकानचे काम केले. ही गोष्ट खोटी आहे. तुम्ही दुकानचे काम तारीख २२ नोवेंबर सन १९०३ पवेतो केलेत. गेल्या दीपवाळाचे नंतर आझी दुकानची स्थिती कशी काय आहे ती पाहात असतां असें आढळून आले की आपण दुकानांत पुष्कळ दोंदळा केला आहे. घन्याच रकमा कायद्याचे बाहेर घालविल्या व हिशेबांतही बरेच घोटाळे आढळून आले. त्याजवद्दल जेव्हां मी आपणास विचारू लागलो तेव्हां आपण उडवाउडवीचे जबाब देऊ लागला व दुकानाच्या कामाची टाळाटाळ करू लागलात. अशी तुमची स्थिती पाहिल्या नंतर मी तुम्हास सदर दुकानाकडेस जी सावकारी रकम आहे ती देऊन टाकण्या करितां तगादा केला असतां तुम्ही तसें न करितां एकदम घाई बसला. दुकानचे हिशेब करून नक्की देणे देणे काय निघते हे ठरविण्या कारतां तुम्हांस ह्मटले असतां तुम्ही तसेंही केले नाहीत. तुम्ही दुकानचा तिजोरीची व पेटीची किडी आपणा जवळ ठेऊन दुकानची शिलकही समजून दिली नाही. या तुमच्या कृत्यावरून आतां मजला अधिक संशय उत्पन्न झाला आहे तरी या नोटीशीनें कळविण्यांत येते की तारीख ४।१२।९०३ इ० पासून तुमचे बरोबर भागिनदारित जो व्यवहार त्या तारखे पूर्वी चाललेला होता तो तुमचे बरोबर करण्याची इच्छा नसल्यामुळे बंद झालेला आहे असें समजावे. व त्या व्यवहाराचा हिशेब करून नक्की बाकी काढण्याची आमची कांही-एक हरकत नाही. तर ही नोटीस पावल्या पासून दोन दिवसांचे आंत वरील दुकानचे हिशेब करून नक्की बाकी जी तुमचेवर निघेल ती देण्याची तजवीज करावी. तसें न केल्यास त्याजवद्दल रिताप्रमाणे कोर्ट मार्फत तजवीज केली जाईल. कळावे. तारीख २० माहे डिसेंबर सन १९०३ इ०

सही

बालचंद बनसीलाल राहणार आकोले दस्तुर खुद्द.

वर्तमानसार

श्रीपंत गायकवाड सरकारांचे गोड उद्गार
 "माझा मुलगा युवराज या संबंधाने मला
 थोडे सांगावयाचे आहे. युवराज मजबुरीवर
 मीच मारण्याकरिता आलेले नाहीत, तर
 अविष्यकाळी त्यांस कोणत्या प्रकारे काम
 करणे आहे, व देशदेशी माहिती मिळविणे
 आहे, हे शिकण्या करितां आले आहेत,
 प्रवासांत ते जें ज्ञान संपादन करतील त्या
 पसून मांस व यांच्या प्रजेस फायदा होणार
 आहे, आपल्या प्रजेपुढे ते येत आहेत व
 प्रजेचे हित त्यांस पहावयाचे आहे. युव
 राजांनीं अष्ट शिक्षण संपादन वेंचें आहे
 व त्यायोगे स्वतःचे वर्तव्य ते अधिक चांगले
 समजत आहेत. युवराजासच मी आपला
 पुत्र मानित नाहीं, परंतु माझी सर्व प्रजा मी
 पुत्राप्रमाणे मानते." हेच त्या राजांचे
 ब्रीद व हेच राजपुत्रास खरे शिक्षण.

सावध रहा—सोलापूर जवळ जी. आय.
 पी. रेल्वेचे मद्या स्टेशन आहे. त्या स्टेशना
 वरील सिम्रर व त्याची दान मुळे ता १०
 रोजी सकाळी आपल्या खोलीत मलेली
 आढळली. असे समजते की, रात्री थंडीचा
 निवारणार्थ त्यांनी आपल्या खोलीच्या सर्व
 खिडक्या बंद वरून खोलीत कोळशाची
 घेतलेली शेगडी ठेविली होती. या जळमा
 कोळशाचा ग्यास झोपेत श्वासोश्वासाबाबत
 त्यांच्या पोटांत गेला व त्या योगे ती मरण
 पावली !

हेच खरे शिक्षण—रावराजे दिनकरराव
 राजवाडे ह्यांनी आले चिरंजीव रावराजे
 रघुनाथराव ह्यास लहानपणी इंग्रजी शिकवि-
 ण्याकरितां एक साहेब चार पांचशे रुपये
 देऊन ठेविले होते. त्याविषयी अशी आख्या-
 यिका आहे की, मुलास वाय शिकवूं, मास
 कोणत्या कामांत तयार करूं, असे त्या
 साहेबांनीं सर दिनकररावांस विचारले तेव्हा
 त्यांनीं शांत असे उत्तर दिले की, "माला
 स्वयं गृहस्थ वरा." हेकून कोलेजातील मो.
 बिन साहेब हेहि नेहमी आपल्या विद्यार्थ्यांस
 असेच सांगतात की (real education is
 that which makes a man a gentleman)
 तेंच खरे शिक्षण नी त्यामुळे मनुष्य चांगला
 होईल.

सुधारणे संबंधाने श्री. बरोदे सरकारांचे
 उदत्त विचार—लोकांनी सुधारक किंवा
 दुर्धारक यापैकी दुर्धारकांनी एव पक्ष
 स्वीकारण्यापेक्षा आपल्या बुद्धि व विचारसा-
 मर्थ्याने त्या योगे आपले हित होईल त्या
 मार्गाचे अवलंबन करवें. हा विषय (सुधार-
 णा) चार गहन आहे. परंतु सर्व देशी
 राजांचे ह्या संबंधांत हित संभाळणे वर्तव्य
 आहे व त्याच धर्मे मी कांही प्रयत्न करित
 आहे. लोकांनीं मनें दुबळून सुधारणा कर-
 ण्याची माझी इच्छा नाहीं. परमेश्वर मला
 तशी इच्छाही न देवो. मज्जि कर्तव्य मी
 शुद्धबुद्धीनें करित आहे." असे पेर राजे
 मिळणें ही प्रजेची पुण्याई होय.

पानाचे रंग—पावसाळ्यांतिल पांसे जशी-
 ची तशी देईप्यमान राखून ठेवण्याची
 झाल्यस खाली वर ठीपकागद घालून त्यावर
 पुस्तकांचा भार ठेवाव, ह्मणजे त्यांचे रंग
 कायम राहतात असे एका शोधकाचे सांगणे

आत्तांतील लग्नाची तऱ्हा—एवाद्या
 तरुण असापी गृहस्थाच्या मनांत एवाद्या
 गृहस्थाच्या मुले शी लग्न करण्याचे असल्या
 स त्याने आईबाप मुलीच्या बापाच्या घरी
 जातात व त्याला एक दख्खे मरलेला घडा
 नजर करितात. ही देणगी त्यांनीं नाकारली
 तर मुलीची देण्याची त्यांची इच्छा नाहीं
 असे ठारत्यासारखे झाले; परंतु ती नजर
 त्याने स्वीकारली, ह्मणजे त्या नवरदेवाला
 बालवून आणतात, आणि जर त्याच्या
 बापांने लागलीच २५ रुपये किंवा तितक्या
 रकमेचे धान्य वगैरे मुलीच्या बापाला दिते,
 तर लागलीच लग्न होतें. रुपये दिते नाहींत.
 तर त्या नवरदेवाला मुलीच्या बापाच्या स्वा-
 र्धन करण्यांत येतें. व त्या घरी दान, तीन
 किंवा पांच वर्षेपर्यंतसुद्धां माला नोकर होऊं-
 न रहावें लागतें. तो आजारी पडल्यास तो
 आपल्या बापाच्या घरी परत येतो, आणि
 हे गैरहजरीचे दिवस नोकरांत धरण्यांत येत
 नाहींत. नोकरांचे दिवस मरले, ह्मणजे
 मुलीचा बाप एक मेजवानी देतो व नंतर
 गावचा पाटील लग्नविधि वरून टाकतो.

मान कोणास द्यावा—
 वित्तं बन्धुर्वयः कर्म विद्या भवति पंजुमी ।
 एतानि मान्यस्थानानि गरीयो यद्यदुत्तरम् ॥
 अर्थः—द्रव्य (न्य.यार्जितं धनं) पितृव्यादि
 बंधु, वय, श्रोत व स्मार्त कर्म, व पांचवी
 विद्या ही मानार्था कारणे आहेत; ह्यांतील
 उत्तरोत्तर श्रेष्ठ आहे.

पण हल्लीं आझी वेपला मानाचे कारण
 समजतां. रेशमी पगडी; त्यांतून दिसणारे
 वेण्याचे किंवा डांबेभर राखलेले केंस; मस्त-
 कावरील लाल गंधाची टिकली किंवा अगदीं
 स्वच्छ कपाळ, भिवयामधेल केंस राखणे,
 मोठ्या मिशा, तोंडात धरलेली विडी किंवा
 चिरोट, अंगांत खडबडित शर्ट, कॉलर
 जॉक्रेट, घड्याळ, काठी, हातमाल, पाट-
 लाण किंवा स्वच्छ धोतर, लाल जोडा किंवा
 नुकाच स्वच्छ वॉशिंग केलेला बूट हीच
 दुर्दैवाने आज काल मान्यतेचीं कारणे होऊन
 राहिली आहेत. तसेच उत्तरोत्तर लोकांची प्रवृत्ति
 अशीच दिसते की, होतां होईल तो स्वतंत्र
 व्हावे. शिवाय बंधु शब्दाचा मुख्य अर्थ तर
 आजकाल शत्रुत्वाचा झाला आहे. अजून
 अशी कांही संज्ञ घराणीं आपल्या महाराष्ट्रां
 तही आहेत की, ज्यांना मनुष्यांच्या संपन्नते-
 मुळेच मानमान्यता मिळते. पण अशीं धन्य
 स्वळे थोडी. आत्ताला तर आजकाल आई
 बापांचाही कंटाळा येऊ लागला आहे. मग
 बंध, बहिणी, व यांच्याही पलीकडचे आप्त
 यांचे नांव कशाळा पाहिजे ? सारांश बंधु
 हे स्थान आजकाल फारसे पटण्यासारखे
 नाहीं. शाखकारांनीं बंधु या शब्दाच्या ठि-
 कार्णां जर खी झटले असतें तर मात्र या
 शतकांत त्यांना आझी शाबासकी दिली
 असती. बंधुदारां मिळणाऱ्या मानाची परीक्षा
 पूर्वी विवाहप्रसंगी होत असे. कारण घरांज
 स्वयं पाहण्याकरितां उमयपक्षाचे लोक पूर्वी
 कळकळ वळगीत होते.

आपल्या पेशे वडील ह्मणजे वयोवृद्ध लोकां-
 स अलीकडील ले. फारच तुच्छ लेखितात.
 ओल्ड फोक (म्हाताडे) असे ह्मणून

त्यांची विटंबना व अवहलना करतात. अहं
 सर्वस्वी समजून चुकीची व घटक हाय.
 वृद्ध जनांना मान राखणे जरूर आहे व हे
 अलीकडील तरतरीत रक्तच्या लोकांनीं
 मुद्दाम शिकवें.

बोलून गार करण्याच्या कामांत कर्झन
 साहेबांचा अगदी हातखंडा आहे. जुळमी,
 ज्वारदस्त राने दुबळ्या पजेच्या पायांत अ
 डकविण्याकरितां ज्या लोखंडी विख्या तयार
 करतात, तसत्या प्रकारच्या ह्या तुपच्या
 नव्हेत, तर फक्त मऊ रेशमाच्या देण्यांनीं
 आपण उभयतानीं मिळून वळून घेतलेली
 ही जाड रेशमी देणखंडे आहेत. असे कर्झने
 साहेबांनीं आपल्याला सांगितले आहे. व
 त्यावरून आपल्या पायांत लोखंडाच सांख
 लदंड नसून रेशमी देणखंड आहेत, अशी
 आपली दृढ समजूत झली आहे. इंग्रज
 सरकार बलाढ्य नाहीं ! आणि आपण हिं
 दुस्थानचे लोक दुर्बल न ही ! तेव्हां बला
 द्यांनीं दुबळ्याकरितां तयार केलेले साखळ
 दंड आपल्या पायांमध्ये असणे संभवत
 वसे ! अशा रीतीने हिंदुस्थानांतील लोखंडी
 साखळदंड नव्हे—रेशमी देणखंडाची गांठ घट्ट
 करून कर्झन साहेब इराणच्या आखातमध्ये
 गेले आहेत. व शंभर वर्षेपूर्वी तुपच्या पु
 र्वज पैकी प्रत्येक मनुष्य दाबडेलोर आणि
 चाचेपणाचा धंदा करणारा होता असे
 सांगून आणि आतांच्या त्यांच्या वंशज
 मुलांना घड्याळाच्या सांखळ्या आणि शि
 कारीच्या बंदुका देऊन त्यांच्याही पायां
 तील रेशमी देणखंडाची गांठ राशियला न
 सुटेल अशा घट्ट रीतीची देण्यांमधी ते गुंते
 आहेत.

कार्डीवर वर्तमानपत्र— हल्लीं पारीस ये-
 थीठ वर्तमानपत्रकारांनी नवीन एक शी
 युक्ति काढिली आहे की रोजचे ताजें शिके
 वर्तमान कार्डीवर छापून काढून त्याच्या
 प्रती शहरांत वर्णिदाद लोकांना वाटाव
 याच्या, हेतु इतकाच की लोकांना मोठमो-
 ठालीं वर्तमानपत्रे व मासिके वाचण्यास वेळ
 नसल्यामुळे महाराष्ट्राच्या वातव्या अति
 संक्षिप्त रीतीने ज्यांत वाचावयास मिळतील
 अशी वृत्तपत्रे घेऊन आली वेळ मारून
 नेण्याची संवय हल्ली तिहरील लोकांना
 पडून गेली असल्यामुळे कांही युक्तिवाज
 पत्रचलक कार्डीवर तशा रीतीचा वैचक
 व महत्वाचा मजकूर छापून ती कार्डी विक्री-
 स ठी ठेवित तशी कार्डीवरची वर्तमानपत्रे
 हल्ली तिकडे बरेच निघू लागली आहेत.

विलक्षण सुधारणा— विलायतेंत मुद्रण
 कला इतकी सुधारली आहे, की १००
 वेवळेंत यांचे भाषण बर्मिगहम येथे संपून
 २० मिनिटे होतात न होतात, तेंच आच्या
 प्रती छापून तेथील रस्त्यांत विकू लागल्या.

पारिस येथील डॉक्टर मि० नेह्रजअर
 हे स्वनुभववरून सांगतात की क्षयी व
 फुफ्फुसांचे रोगी यांना विमानांत बसवून
 आकाशगामी हवा विरल्याने त्यांच्या मळ-
 तीत विलक्षण सुधारणा होतें.

योग्य किता— स्वदेशी माल वापरण्या
 च्या कामांत पनांशतील लोकांनी सुंदर
 वित्त घालून दिला आहे. पंजाबांत ७०

लक्षांचे देशी लोकरांचे कापड मेश्या
 रूपे व त्यामुळे १८,९०,००० ल
 परदेशचे कमी अले।

विचित्र सृष्टि—शिकारपूर येथे एका ग
 डुकर झाले आहे.

जनावरांचे वारीकरण.— शिंगळ आगर
 वासरू यांच्या नाहात जर कोणी स्वाः ना
 श्वास फुकील तर ते पुणळ दूरपावेतो त्या
 च्या मार्गे मार्गे येतें.

विडी आणि आईपक मचा परिणम—
 ही देशी पाकळ वापरली तर विशेष वाचक
 नसतात, पण नेहमीचा सरावा आहे अशा
 मनुष्यानें सुद्धां एकामागून एक अशा नऊ
 विड्या ओढण्या किंवा वरा प्याले आईपकीप
 झाले तर तो मनुष्य त्या दिवशीच मरतो,
 असे दाखले आहेत.

मद्रास सरकारने हिंदुस्थानच्या निरर्णतप
 तयार झालेले कागद घेण्यानें टाविठें असून
 या कामाकडे ते सरकार तूर्त १॥ लख रु०
 खर्च करणार आहे.

मुद्राप वाचा—एका चांगल्या मनुष्याचा
 उजवा कान तुटल्यानें, जो कोणी आपला
 तोच कान त्या ठिकाणी लावण्याकरितां
 कपून देई, त्यास रोख १ हजार पैडांची
 रक्कम देण्याचे न्युयार्कच्या डॉ० नेल्सन यांनीं
 प्रसिद्ध करण्यानें कळतें. पडा कणाची हिला
 होत असेच तर.

आतां मुके बोलतील—कोणा एका गृह-
 स्थाने एक विनेनें यंत्र काढें आहे. या
 यंत्राचे सद्यनें मुक्पास बोलतां येतें. अपूर्व
 शोध कर।

नोटीस
 बेशमी उमरळा बळद ऐनसा सौदगर
 मुसलमान राहणार पिपळगाव रावा तळी
 मलकापूर यांमः—

मी झाला सही करणार कळतिं की,
 कसचे पिपळगावराजा येथील शेत सव्हे
 नंबर २८ यांचे जाते गण वळद वहाण
 माळी यांच्या नांवाने आहे हे शेत सव्हे
 माळी यांचकडून आझी खरीदी घेतें होतें.
 तेंच शेत तुझांस आझी सुभारे २५ वर्षीपूर्वी
 ९८ रुपयास ताचे गहाण दिते होतें दो
 तीन वेळां तुझी आपठे पैसे घेऊन शेत परत
 ताच्यांत द्यावे असें सुचविलें तरी पण तुमचा
 विचार तें शेत बळकावून बसण्याचा दिसतो
 ह्मणून कळवितों की, आठ दिवसांचे आंत
 पैसे घेऊन शेत व गहाणवत परत द्यावे असें
 न झाल्यास सरकार दरबार करून सर्व सची
 सुद्धां पैसे व शेत घेतें आईत, कळावे,
 तारीख १८/१२/०३ इ०

सही
 निवाजी विठ्ठल तर्कें मुलगा
 मिताजी निवाजी राहणा
 पिपळगावराजा हल्लीं वर्त
 आकोला दस्तुर खुद